Den uforbederlige bibliotekar

Niels Jensen

Folkets Almanak

Udkom fra 1875-1972 med indhold gældende for det kommende år.

Om almanakken på: https://danskforfatterleksikon.dk/1850tit/0063/sknr63737.htm

Udarbejdet af Niels Jensen

Tilhörer.
Sadelmagermester.
Carl Remigius Berg.
Sölystgade No 39. 3 Sal.
Aarhus den 17de Desember.
.1899.

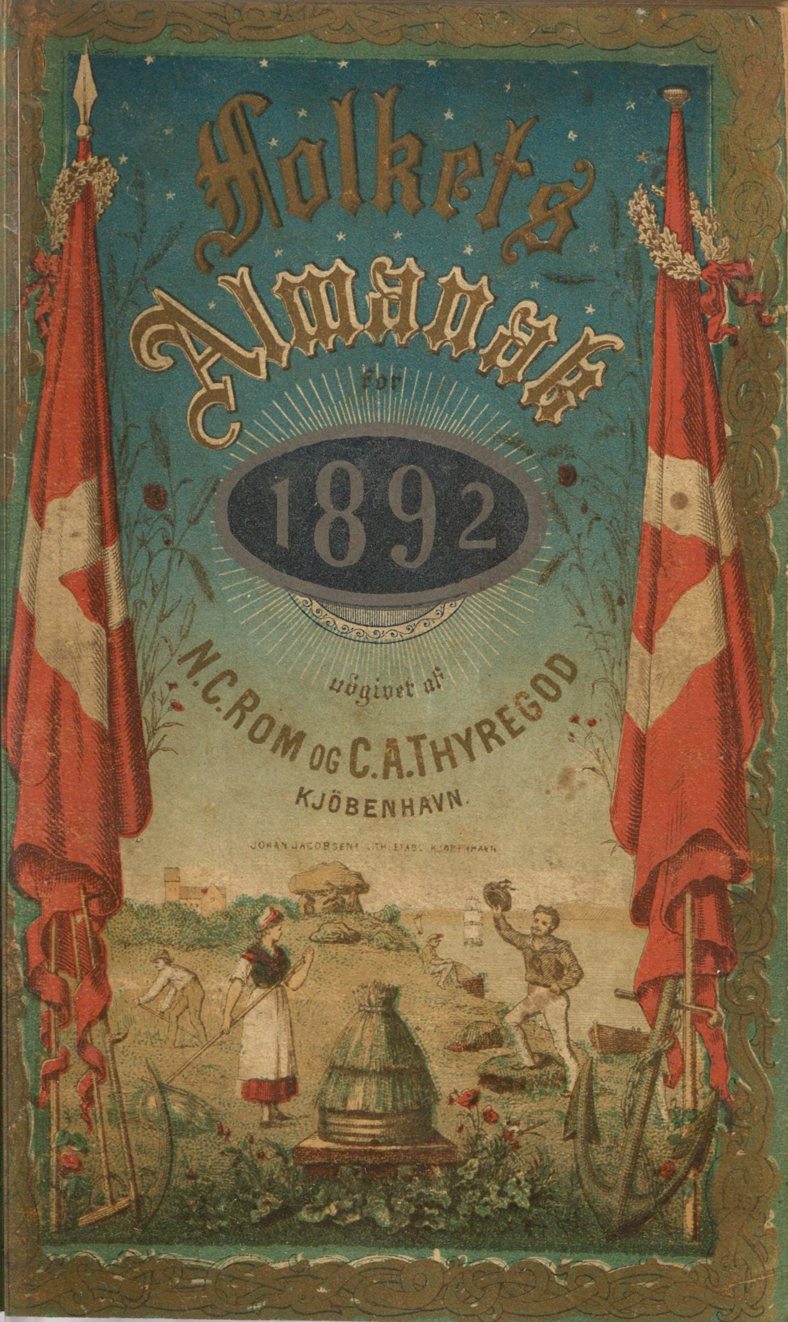
Folkets
Almanak
for
1892
udgivet af
N.C.ROM OG C.A.THYREGOD
KJÖBENHAVN.

Med Ønsket om en glædelig Jul
Sophie Rasm

Folkets

Almanak

for det Aar efter Kristi Fødsel

1892,

som er et Skudaar,

beregnet til Københavns Observatorium

af

C. F. Pechüle.

TILLADT AF UNIVERSITETET

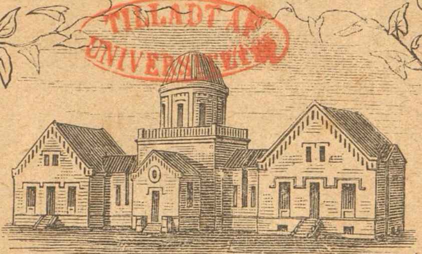

København.

N. C. Roms Forlagsforretning.

N. C. Roms Bog- og Stentrykkeri. København.

Festkalender

til

Folkets Almanak

for

Resten af Aarhundredet.

Aar.	Paaskedag	Alm. Bededag.	Chr. Himmelfartsdag	Pinsedag.	1. Søndag eft. Trinitatis.	1 Søndag i Advent.
1892	17. April.	13. Maj.	26. Maj.	5. Juni.	19. Juni.	27. Novbr.
1893	2. April.	28. April.	11. Maj.	21. Maj.	4. Juni.	3. Decbr.
1894	25. Marts.	20. April.	3. Maj.	13. Maj.	27. Maj.	2. Decbr.
1895	14. April.	10. Maj.	23. Maj.	2. Juni.	16. Juni.	1. Decbr.
1896	5. April.	1. Maj.	14. Maj.	24. Maj.	7. Juni.	29. Novbr.
1897	18. April.	14. Maj.	27. Maj.	6. Juni.	20. Juni.	28. Novbr.
1898	10. April.	6. Maj.	19. Maj.	29. Maj.	12. Juni.	27. Novbr.
1899	2. April.	28. April	11. Maj.	21. Maj.	4. Juni.	3. Decbr.
1900	15. April.	11. Maj.	24. Maj.	3. Juni.	17. Juni.	2. Decbr.

I Kirkeaaret 1891—92, der ender med den 23de Søndag efter Trinitatis (20de November), vil der ordentligvis blive prædiket over den **anden** Række af Evangelietekster.

I Kirkeaaret 1892–93, der begynder med 1ste Søndag i Advent (27de November), vil der ordentligvis blive prædiket over den **første** Tekstrække.

Nærværende Aar regnes efter Kristi Fødsel 1892.

Efter Verdens Skabelse	5859.
Siden Reformationen	375.
Siden den oldenborgske Stammes Regerings Begyndelse i dette Rige	444.
Siden vor allernaadigste Konge, Kong **Christian den Niendes** Fødsel	74.
Fra Kong Christian den Femtes danske Lov	209.
Fra Danmarks Grundlov	43.

Mellem Jul og Fastelavn er 9 Uger og 2 Dage.

Aaret 1892 er det 6605te i den julianske Periode.

Mosaiske Festdage 1892.

Purimfest	13	Marts.
* 1ste Paaskedag	12	April.
* 2den —	13	—
* 7de —	18	—
* Paaskens Ende	19	—
* Ugefest (Pinse)	1	Juni.
* Sammes 2den Festdag	2	—
Fastedag, Templets Ødelæggelse	2	August.
* Nytaarsdag (5653)	22	September.
* Sammes 2den Dag	23	—
* Store Forsoningsfest	1	Oktober.
* Løvsalsfest	6	—
* Sammes 2den Festdag	7	—
* Sammes Slutningsfest	13	—
* Thorah=Glædesfest	14	—
Templets Indvielsesfest (Jul), som fejres i 8 Dag	14	December.

Enhver Festdag begynder den foregaaende Aften, og de med * betegnede fejres strængt.

Formørkelser.

I Aaret 1892 indtræffe følgende Formørkelser:

1) En total Solformørkelse den 26de April, der overhovedet kun bliver synlig i det sydlige stille Hav og paa Syd=Amerikas Vestkyst.

2) En partiel Maaneformørkelse Natten mellem den 11te og 12te Maj. Den varer fra Kl. 10. 1′ til Kl. 1. 27′ og er næsten total Kl. 11. 44′. Den er i hele sit Forløb synlig hos os.

3) En partiel Solformørkelse den 20de Oktober, kun synlig i det nordlige Atlanterhav samt i Nord=, Mellem= og det nordlige Syd=Amerika. Paa Færøerne og den østlige Del af Island ses den ikke. Paa den vestlige Del af Island og i det østlige Grønland ses Formørkelsens Begyndelse, i det vestlige Grønland hele Formørkelsen før Solnedgang, og i disse Egne naar den sin største Fase, indtil $^9/_{10}$ af Solens Diameter. Paa St. Thomas varer den $2^3/_4$ Time og er Kl. 3. 20′ Eftm. størst, $^4/_{10}$ af Solens Diameter.

4) En total Maaneformørkelse den 4de November. Den varer fra Kl. 2. 59, til Kl. 6 11′ Eftm.; Totaliteten varer fra Kl. 4. 13′ til Kl. 4. 57′ Eftm. I København staar Maanen først op kort før Totalitetens Begyndelse, nemlig Kl. 4. 6′.

Planeterne i Aaret 1892.

Merkur er i Almindelighed Solen saa nær, at den ikke kan ses med blotte Øjne. Den 19de Januar, 17de Maj, 11te September og 31te December er den i største vestlige Afstand fra Solen og staar op henholdsvis $1^1/_2$, $^1/_2$, $1^3/_4$ og 2 Timer før denne. Den 31te Marts, 29de Juli og 23de November er den i største østlige Afstand fra Solen og gaar ned henholdsvis 2, 1 og $^3/_4$ Time efter denne.

Venus er ved Aarets Begyndelse Aftenstjerne og gaar ned Kl. 6, derpaa stadig senere, indtil den i Slutningen af April naar sin største østlige Afstand fra Solen og først gaar ned ved Midnat. I Begyndelsen af Juni skinner den stærkest, men skjuler sig mod Slutningen af denne Maaned i Solens Straaler. Efter den 9de Juli at være passeret neden om Solen viser den sig fra Slutningen af denne Maaned indtil Aarets Udgang som Morgenstjerne. Midt i August skinner den stærkest. Midt i September naar den sin største vestlige Afstand fra Solen og staar op en Time efter Midnat. Ved Aarets Slutning staar den op Kl. 6 Morgen. Den 6te Oktober ses den nær Løvens Hovedstjerne Regulus.

Mars staar ved Aarets Begyndelse i Vægten 2° til venstre for dette Stjernebilledes Hovedstjerne, *α* libræ, og staar op Kl. $3^3/_4$ Morgen. Dens Afstand fra Jorden er da 40 Mill. Mile. Den vandrer i de følgende Maaneder gennem Skorpionen (den 27de Januar ses den tæt syd for *β* scorpii) og Skytten ind i Stenbukken og staar stadig lidt tidligere op. Samtidig nærmer den sig Jorden. I Begyndelsen af August er den Jorden nærmest, $7^1/_2$ Mill. Mile, skinner stærkest og ses ved Midnat lige i Syd, kun 10° over Københavns Horisont. I Aarets sidste Maaneder fjerner den sig fra Jorden og løber efterhaanden fra Stenbukken gennem Vandmanden ind i Fiskene. Ved Aarets Slutning er den 24 Mill. Mil fra Jorden og gaar ned lidt før Midnat.

Jupiter gaar ved Aarets Begyndelse ned Kl. $9^1/_2$ Aften, derpaa stadig tidligere, indtil den i Slutningen af Februar forsvinder i Aftendæmringen. Den 21de Marts passerer den bag om Solen. I Juni begynder den at vise sig i Øst, hvor den staar op Kl. 1 og derpaa stadig tidligere, indtil den i Oktober er oppe hele Natten og ved Midnat ses i Syd 40° over Horisonten. Ved Aarets Slutning gaar den ned en Time efter Midnat. Den Løber i Februar fra Vandmanden ind i Fiskene, hvor den opholder sig Resten af Aaret. Den 6te Februar ses den nær Venus.

Saturn staar ved Aarets Begyndelse op lige i Øst Kl. 11 Aften, derpaa stadig tidligere. I Marts er den oppe hele Natten og ses ved Midnat i Syd 38° over Horisonten. I Slutningen af Juni gaar den ned ved Midnat og forsvinder nu i Aftendæmringen. Efter den 25de September at være gaaet bag om Solen begynder den at vise sig om Morgenen i Øst, hvor den i Slutningen af Oktober staar op Kl. 4, ved Aarets Slutning allerede lidt efter Midnat. Den opholder sig hele Aaret i Jomfruen. Den 10de November ses den tæt nord for Venus.

Forklaring af Beregningen af Klokkeslættet for Høj- og Lavvande.

Ved Beregningen af Klokkeslættet for Højvande og Lavvande tager man først de Tal, der findes i den sidste Række i hver Maaned og lægger dertil Havnetiden efter den vedføjede Tabel. Den første Talrække i denne Tabel indeholder det hosstaaende Steds Havnetid, den anden angiver Tidsforløbet fra Højvande til Lavvande og den tredje Middelspringflodhøjden i Fod.

Tabel til Beregning af Høj- og Lavvande.

Agger	3 44	5 19	1
Altona	4 54	7 45	8
Amrum	0 55	6 49	9
Blaavandshuk	1 19	6 8	6
Blankenese	4 19	7 36	—
Blauort Sand	0 13	6 31	—
Bongfiel	1 48	6 38	12
Bordelum Siel	2 17	8 37	—
Brunsbüttel	1 33	7 14	11
Büsum, udenfor Havnen	0 56	6 15	—
Cuxhaven	0 43	6 53	12
Dagebøl	1 54	6 54	10
Dicksander Gat, ved Sydenden af Flakstrømmen	0 36	6 50	—
Esbjærg	2 32	6 3	—
Fanø, N. O. Pynt	2 17	—	—
„ N. V. „	1 57	—	—
Midten af Vestkysten	1 6	—	—
Frederikshavn	5 37	6 0	1
Frederiksstad	2 12	7 34	11
Glückstad	2 44	7 13	12
Hals	8 25	4 57	1
Hamborg	5 4	7 48	—
Helgoland	11 45	6 51	10
Hirtshals	4 3	6 14	1
Hjerting	2 20	6 5	—
Husum Havn	2 11	7 25	—
Højer Kanal	2 54	6 33	7
Krück Aue	3 0	—	—
List	1 56	6 15	7
Meldorf Havn	1 7	7 45	12
Nordby	2 37	6 4	6
Norderpiep	0 25	6 18	13
Nymindegab	2 16	5 48	2
Ording	0 20	7 23	11
Pelvorm	1 32	6 14	12
Pin Aue	3 22	7 34	11
Rendsborg	7 17	7 18	4
Schulau	4 10	7 32	—
Seesand	0 25	6 54	10
Skagen	5 37	6 6	1
Skallingende	1 51	—	—
Støren { Itzehoe	3 35	—	—
Støren { Størort	2 24	7 17	—
Süderoog	0 45	6 44	11
Sydvesthorn	2 18	7 36	9
Sønderho	1 57	6 42	5
Teufelsbrücke	4 39	7 41	—
Thorsminde Gab	3 9	5 35	2
Tvilenfleth	3 32	7 27	—
Tønningen	1 36	7 11	11
Vollervik	0 49	6 45	12
Vyk	1 56	6 21	10

Eksempel: at finde Klokkeslættet for Højvande og Lavvande den 1ste Januar ved Agger:

Af Pillen for Højvande i Januar........ 0 Tim. 18 Min.
Hertil lægges Havnetid for Agger .... 3 — 44 —

4 Tim 2 Min.

Det udkomne er Klokkeslettet for Højvande om Formiddagen. Er det fundne Klokkeslæt større end 12 Timer, da trækkes 12 Timer fra, og det Udkomne er nu Klokkeslættet for Højvande om Eftermitdagen.

Klokkeslættet for det paafølgende Lavvande faas ved til Klokkeslættet for Højvande at lægge Tidsforløbet fra Højvande til Lavvande. Da denne Mellemtid for Agger er 5 Tim. 19 Min., saa indtræffer Lavvande Kl. 9. 21′ om Formidd. Blev Lavvandsklokkeslættet større end 12 Tim., da trækkes 12 Tim. fra, og det udkomne er nu Klokkeslættet for Lavvande om Efterm.

Trækkes fra de fundne Klokkeslæt 25 Min., erholdes derved Klokkeslættene for de næstforegaaende Højvande og Lavvande; lægges derimod 25 Min. til, saa har man Klokkeslættene for de næstfølgende Højvande og Lavvande.

De fundne Klokkeslæt ere ved denne Beregning stedse udtrykte i Stedets Middelsoltid.

Det danske Kongehus.

Kong **Christian IX** til Danmark, de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg, f. 8 April 1818, sukcederede 15 November 1863, formælet 26 Maj 1842 med

Dronning **Louise** Vilhelmine Frederikke Caroline Auguste Julie, Prinsesse af Hessen-Cassel, født 7 September 1817.

Børn:

1) Kronprins Christian **Frederik** Vilhelm Carl, født 3 Juni 1843, formælet 28 Juli 1869 med
Kronprinsesse **Louise** Josephine Eugenie, Prinsesse af Sverig og Norge, født 31 Oktober 1851.

Børn:

1) **Christian** Carl Frederik Albert Alexander Vilhelm, f. 26 Sept. 1870.
2) Christian Frederik **Carl** Georg Valdemar Axel, f. 3 August 1872.
3) **Louise** Caroline Josephine Sophie Thyra Olga, f. 17 Februar 1875.
4) **Harald** Christian Frederik, f. 8 Oktober 1876.
5) **Ingeborg** Charlotte Caroline Frederikke Louise, f. 2 August 1878.
6) **Thyra** Louise Caroline Amalie Augusta Elisabeth, f. 14 Marts 1880.
7) Christian Frederik Vilhelm Valdemar **Gustav**, født 4 Marts 1887.
8) **Dagmar** Louise Elisabeth, født 23 Maj 1890.

2) **Alexandra** Caroline Marie Charlotte Louise Julie, født 1 December 1844, formælet 10 Marts 1863 med **Albert Edward**, Prins af Wales, Hertug af Cornwall, født 9 November 1841.

3) **Georg I**, Hellenernes Konge, (Christian **Vilhelm** Ferdinand Adolph Georg) født 24 December 1845, formælet 27 Oktober 1867 med **Olga** Constantinowna, Storfyrstinde af Rusland, født 3 September 1851.

4) **Maria** Feodorowna (Marie Sophie Frederikke **Dagmar**), født 26 November 1847, formælet 9 November 1866 med **Kejser Alexander III** af Rusland, født 10 Marts 1845.

5) **Thyra** Amalie Caroline Charlotte Anna, født 29 September 1853, formælet 21 December 1878 med **Ernst August** Vilhelm Adolf Georg Frederik, Hertug af Cumberland og Brunsvig-Lüneborg, født 21 September 1845.

6) **Valdemar**, født 27 Oktober 1858, formælet 22 Oktober 1885 med **Marie** Amélie Françoise Hélène, Prinsesse af Orléans, født 13 Januar 1865.

Sønner:

1) **Aage** Christian Alexander Robert, født 10 Juni 1887.
2) **Axel** Christian Georg, født 12 August 1888.
3) **Erik** Frederik Christian Alexander, f. 8 Nov. 1890.

Januar
eller Glugmaaned har 31 Dage.

Nytaarsdag. Christi Omskærelse, Luc. 2, 21. 2den Række, Matth. 6, 5—13.

			Ned E.		Højv.
F.	1	Nytaar.	4 38		0 18
L.	2	Abel	6 8	Solen nærmest Jorden.	1 0

Sønd. e. Nytaar. Da Herodes var død, Matth. 2, 19 til Enden. 2den Række, Matth. 2, 13—18.

S.	3	Enoch	7 41		1 42
M.	4	Metusalem	9 13		2 22
Ti.	5	Simeon	10 43	☾ nærmest Jorden.	3 2
O.	6	Hell. 3 Kong.	Ned F.	Sol op 8 30′ n. 3 41′.	3 45
T.	7	Knud Hertug	12 13	◐ f. Kv. 2 3′ Fm.	4 37
F.	8	Erhardt	1 41		5 40
L.	9	Julianus	3 11		6 57

1. S. e. H. 3 K. Da Jesus var 12 Aar gammel, Luc. 2, 42 til Enden. 2den Række, Marc. 10, 13—16.

S.	10	Paul Eremit	4 42		8 21
M.	11	Hyginus	6 11		9 33
Ti.	12	Reinhold	7 29		10 32
O.	13	Hilarius	8 31	*Prinsesse Marie.* Sol. op 8 25′ n. 3 53′.	11 21
T.	14	Felix	Op E.	○ f. M. 4 17′ Fm.	12 5
F.	15	Maurus	5 13		0 25
L.	16	Marcellus	6 33		1 3

2. S. e. H. 3 K. Brylluppet i Kana, Joh. 2, 1—11. 2. Række, Luc. 19, 1—10.

S.	17	Antonius	7 52		1 37
M.	18	Prisca	9 8		2 10
Ti.	19	Pontianus	10 22		2 41
O.	20	Fab. Sebast.	11 35	☾ fjærnest Jorden. Sol. op 8 17′ n. 4 6′	3 13
T.	21	Agnes	Op F.		3 48
F.	22	Vincentius	12 48	◑ s. Kv. 4 33′ Form.	4 30
L.	23	Emerentius	2 4		5 19

3. S. e. H. 3 K. Jesus gik ned ad Bjærget, Matth. 8, 1—13. 2. Række, Luk. 17, 5—10.

S.	24	Timotheus	3 24		6 24
M.	25	Pauli Omv.	4 45		7 41
Ti.	26	Polycarpus	6 2		8 58
O.	27	Chrysostom.	7 12	Sol op 8 6′ n. 4 21′.	10 5
T.	28	Carolus Magnus	8 6		10 59
F.	29	Valerius	Ned E.	● n. M. 5 29′ Efm.	11 46
L.	30	Lovise	5 15		0 9

4. S. e. H, 3 K. Jesus traadte i Skibet, Matth. 8, 23—27. 2. Række, Matth. 14, 22—33.

S.	31	Vigilius	6 52		0 51

Februar

2. Maaned **eller Blidemaaned har 29 Dage.** Aar 1892.

			Ned E.		Højv.
M.	1	Brigida	8 25	☾ nærmest Jorden.	1 28
Ti.	2	Kyndelmisse	9 56		2 7
O.	3	Blasius	11 28	Sol op 7 53′ n. 4 35′.	2 44
T.	4	Veronica	Ned F.		3 23
F.	5	Agathe	12 58	◐ f. Kv. 10 29′ Form.	4 9
L.	6	Dorothea	2 29		5 6

5. S. e. H. 3 K. **Klinten iblandt Hveden,** Matth. 13, 24—30. 2. Række, Matth. 13, 44—52.

S.	7	Richard	3 58		6 25
M.	8	Corintha	5 19		7 56
Ti.	9	Apollonia	6 25		9 19
O.	10	Scholastica	7 14	Sol. op 7 39′ n. 4 51′.	10 22
T.	11	Euphrosyne	7 46		11 10
F.	12	Eulalia	Op E.	○ f. M. 8 28′ Eftm.	11 50
L.	13	Benignus	5 34		0 9

Septuagesima. **Arbejderne i Vingaarden,** Matth. 20, 1—16. 2den Række, Matth. 25, 14—30.

S.	14	Valentinus	6 51		0 42
M.	15	Faustinus	8 6		1 13
Ti.	16	Juliane	9 19		1 41
O.	17	Findanus	10 33	☾ fjærnest Jorden. Sol. op 7 23′ n. 5 6′.	2 10
T.	18	Concordia	11 48		2 39
F.	19	Ammon	Op F.		3 11
L.	20	Eucharias	1 5		3 47

Sexagesima. **De fire Slags Sædejord,** Luc. 8, 4—15. 2den Række, Marc. 4, 26—32.

S.	21	Samuel	2 24	◑ s. Kv. 1 5′ Fm.	4 34
M.	22	Peders Stol	3 42		5 35
Ti.	23	Papias	4 55		6 56
O.	24	Skuddag	5 55	Sol. op 7 7′ n. 5 21′.	8 25
T.	25	Matthias	6 39		9 42
F.	26	Victorinus	7 7		10 43
L.	27	Inger	Ned E.		11 30

Fastelavn. **Christi Daab,** Matth. 3, 13 til Enden. 2den Række, Luc. 18, 31 til Enden.

S.	28	Leander	5 52	● n. M. 4 38′ Fm.	12 12
M.	29	Ollegaard	7 30	☾ nærmest Jorden.	0 31

Marts
eller Tordmaaned har 31 Dage

			Ned E.		Høiv.
Ti.	1	Hv. Tirsdag	9 4		1 8
O.	2	Aske Onsdag	10 39	Sol. op 6 50′ n. 5 36′.	1 44
T.	3	Kunigunde	Ned F.		2 22
F.	4	Adrianus	12 13		3 2
L.	5	Theophilus	1 46	◐ f. Kv. 8 5′ Eftm.	3 49

1. S. i Fasten. Jesus fristes af Djævelen, Matth. 4, 1—11. 2den Række, Luc. 22, 24—32.

S.	6	Gotfred	3 11		4 50
M.	7	Perpetua	4 23		6 7
Ti.	8	Beata	5 15		7 40
O.	9	40 Riddere	5 51	*Tamperdag.* Sol. op 6 32′ n. 5 50′.	9 3
T.	10	Ædel	6 14		10 4
F.	11	Thala	6 30		10 50
L.	12	Gregorius	6 41		11 27

2. S. i Fasten. Den kananæiske Kvinde, Matth. 15, 21—28. 2den Række, Marc. 9, 17—29.

S.	13	Macedonius	Op E.	○ f. M. 1 46′ Eftm.	11 58
M.	14	Eutychius	7 6		0 14
Ti.	15	Zacharias	8 20	☾ fjærnest Jorden.	0 42
O.	16	Gudmund	9 34	Sol. op 6 14′ n. 6 4′.	1 9
T.	17	Gertrud	10 50		1 37
F.	18	Alexander	Op F.		2 7
L.	19	Joseph	12 8		2 40

3. S. i Fasten. Jesus drev en Djævel ud, Luc. 11, 14—28. 2den Række, Joh. 8, 42—51.

S.	20	Gordius	1 27	*Jævndøgn, Foraar begynder.*	3 18
M.	21	Benedictus	2 41	◑ s. Kv. 6 7′ Eft.	4 4
Ti.	22	Paulus	3 46		5 4
O.	23	Fidelis	4 36	Sol. op 5 56′ n. 6 19′.	6 29
T.	24	Ulrica	5 9		8 2
F.	25	Mariæ Bebud.	5 31		9 19
L.	26	Gabriel	5 46		10 20

Midfaste. Jesus bespiser 5000 Mand, Joh. 6, 1—15. 2den Række, Joh. 6, 35—51.

S.	27	Kastor	5 57		11 7
M.	28	Eustachius	Ned E.	● n. M. 2 8′ Efm. ☾ nærmest Jorden.	11 47
Ti.	29	Jonas	8 4		0 7
O.	30	Qvirinus	9 43	Sol. op 5 37′ n. 6 33′.	0 44
T.	31	Balbina	11 21		1 22

April

4. Maaned. **eller Faaremaaned har 30 Dage.** Aar 1892.

						Højv.
F.	1	Hugo	Ned F.			2 1
L.	2	Theodosius	12 55			2 46

5. S. i Fasten. Gabriel Engel udsendes, Luc. 1, 26—38. 2den Række, Luc. 1, 46—56.

S. 3	Nicætas	2 15		3 36
M. 4	Ambrosius	3 15	◐ f. Kv. 7 12′ Fm.	4 36
Ti. 5	Irene	3 56		5 52
O. 6	Sixtus	4 23	Sol. op 5 19′ n. 6 47′.	7 18
T. 7	Egesippus	4 39		8 36
F. 8	Janus	4 51	*Christian IX Fødselsd.*	9 34
L. 9	Procopius	5 0		10 19

Palmesøndag. Christi Indtog i Jerusalem, Matth. 21, 1—9. 2den Række, Marc. 14, 3—9.

S. 10	Ezechiel	5 5		10 54
M. 11	Leo	Op E.		11 25
Ti. 12	Julius	7 21	○ f. M. 7 16′ Fm. ☾ fjærnest Jorden.	11 56
O. 13	Justinus	8 38	Sol. op 5 1′ n. 7 1′.	0 10
T. 14	Skærtorsdag	9 56		0 39
F. 15	Langfredag	11 16		1 9
L. 16	Mariane	Op F.		1 41

Paaske. Christi Opstandelse, Marc. 16, 1—7. 2den Række, Matth. 28, 1—8.

S. 17	Paaskedag	12 32		2 17
M. 18	2. Paaskedag	1 40		2 58
Ti. 19	Daniel	2 34		3 46
O. 20	Sulpicius	3 12	◑ f. Kv. 6 51′ Fm. Sol. op 4 44′ n. 7 15′.	4 46
T. 21	Florentius	3 35	*Flyttedag.*	6 4
F. 22	Cajus	3 53		7 34
L. 23	Georgius	4 4		8 52

1. S. e. Paaske. Jesus kom ind ad lukte Døre, Joh. 20, 19 til Enden. 2den Række, Joh. 21, 15—19.

S. 24	Albertus	4 15		9 52
M. 25	Marc. Evang.	4 25		10 40
Ti. 26	Cletus	Ned E.	● n. M. 10 37′ Eft. ☾ nærmest Jorden.	11 21
O. 27	Ananias	8 42	Sol. op 4 28′ n. 7 29′.	12 2
T. 28	Vitalis	10 22		0 22
F. 29	Peter Martyr	11 52		1 3
L. 30	Severus	—		1 46

Maj
eller Majmaaned har 31 Dage.

2. S. e. Paaske. Jesus er en god Hyrde, Joh. 10, 11—16. 2den Række, Joh. 10, 22—30.

			Ned F.			Højv.	
S.	1	Phil. Jacob	1	5		2	31
M.	2	Athanasius	1	55		3	21
Ti.	3	Korsmisse	2	27	◐ f. Kv. 8 2′ Eftm.	4	18
O.	4	Florian	2	47	Sol. op 4 12′ n. 7 42′.	5	26
T.	5	Gothard	3	1	*De lyse Nætter begynde.*	6	39
F.	6	Joh. a Port.	3	10		7	51
L.	7	Flavia	3	18		8	52

3. S. e. Paaske. Christi Bortgang til Faderen, Joh. 16, 16—22. 2den Række, Joh. 14, 1—11.

S.	8	Stanislaus	3	24		9	37
M.	9	Caspar	3	31	☾ fjærnest Jorden.	10	18
Ti.	10	Gordianus	3	38		10	52
O.	11	Mamertus	Op	E.	○ f. M. 11 50′ Eft. Sol. op 3 58′ n. 7 56′. Maaneformørkelse Kl. 11 44′ Eftm.	11	24
T.	12	Pancratius	9	2		11	57
F.	13	Bededag	10	21		0	14
L.	14	Christian	11	33		0	48

4. S. e. Paaske. Den Helligaands Sendelse, Joh. 16, 5—15. 2den Række, Joh. 8, 21—36.

S.	15	Sophie	Op	F.		1	24
M.	16	Sara	12	32		2	3
Ti.	17	Bruno	1	15		2	45
O.	18	Erik	1	42	Sol. op 3 46′ n. 8 8′.	3	32
T.	19	Potentiana	2	0	◑ s. Kv. 3 43 Eftm.	4	28
F.	20	Angelica	2	13		5	35
L.	21	Helene	2	22		6	55

5. S. e. Paaske. Beder i Jesu Navn, Joh. 16, 23—28. 2den Række, Joh. 17, 1—19.

S.	22	Castus	2	31		8	13
M.	23	Desiderius	2	40		9	17
Ti.	24	Esther	2	51	☾ nærmest Jorden.	10	13
O.	25	Urbanus	Ned	E.	Sol op 3 35′ n. 8 20′.	11	0
T.	26	Chr. Himmelf.	9	20	● n. M. 6 40′ Fm. **Chr. IX Guldbryllup**	11	45
F.	27	Lucian	10	43		0	7
L.	28	Vilhelm	11	46		0	50

6. S. e. Paaske. Naar Trøsteren kommer, Joh. 15, 26—16, 4. 2den Række, Joh. 17, 20 til Enden.

S.	29	Maximinus	Ned	F.		1	35
M.	30	Vigand	12	27		2	19
Ti.	31	Petronella	12	51		3	4

6. Maaned. **Juni** Aar 1892.

eller Skærsommer har 30 Dage.

			Ned F.		Højv.
O.	1	Nikomedes	1 8	Sol. op 3 26′ n. 8 30′.	3 50
T.	2	Marcellinus	1 19	◐ f. Kv. 10 42′ Fm.	4 41
F.	3	Erasmus	1 27	*Kronpr. Frederik.*	5 39
L.	4	Optatus	1 35		6 43

Pinse. Hvo mig elsker, Joh. 14, 23 til Enden. 2den Række, Joh. 14, 15–21.

S.	5	**Pinsedag**	1 41	*Grundlovsdag.* ☾ fjærnest Jorden.	7 49
M.	6	**2. Pinsedag**	1 48		8 45
Ti.	7	Jeremias	1 55		9 34
O.	8	Medardus	2 4	*Tamperdag.* Sol. op 3 20′ n. 8 37′.	10 19
T.	9	Primus	2 19		10 58
F.	10	Onuphrius	Op E.	○ f. M. 2 23′ Eftm.	11 35
L.	11	Barnab. Apost.	10 26		12 15

Trinitatis. Christus og Nikodemus, Joh. 3, 1—15. 2den Række, Matth. 28, 18 til Enden.

S.	12	Basilius	11 15		0 35
M.	13	Cyrillus	11 46		1 13
Ti.	14	Rufinus	Op F.		1 53
O.	15	Vitus	12 7	Sol. op 3 18′ n. 8 43′.	2 34
T.	16	Tycho	12 21		3 16
F.	17	Botolphus	12 32	◑ f. Kv. 9 51′ Eftm.	4 3
L.	18	Leontius	12 41		4 59

1. S. e. Trin. Den rige Mand, Luc. 16, 19 til Enden. 2den Række, Luc. 12, 13—21.

S.	19	Gervasius	12 49		6 8
M.	20	Sylverius	12 58		7 26
Ti.	21	Albanus	1 10	☾ nærmest Jorden. *Solhverv, længste Dag, Sommer beg.*	8 45
O.	22	10,000 Mart.	1 26	Sol. op 3 18′ n. 8 45′.	9 51
T.	23	Paulinus	1 48		10 46
F.	24	St. Hansdag	Ned E.	● n. M. 2 57′ Eftm.	11 34
L.	25	Prosper	10 20		12 20

2. S. e. Trin. Den store Nadvere, Luc 14, 16—24. 2den Række, Luc. 14, 25 til Enden.

S.	26	Pelagius	10 53		0 42
M.	27	7 Sovere	11 12		1 23
Ti.	28	Eleonora	11 25		2 2
O.	29	Petr. Paulus	11 35	Sol. o. 3 22′ n. 8 44′.	2 40
T.	30	Lucina	11 43		3 16

			Ned E.		Højv.
F.	1	Theobaldus	11 50	Sol. fjærnest Jorden.	3 55
L.	2	Mariæ Besøg.	11 56	◐ f. Kv. 3 3′ Form.	4 40

3. S. e. Trin. Det fortabte Faar, Luc. 15, 1—10. 2den Række, Luc. 15, 11 til Enden.

			Ned F.		
S.	3	Cornelius		☾ fjærnest Jorden.	5 32
M.	4	Ulricus	12 3		6 34
Ti.	5	Anshelmus	12 12		7 42
O.	6	Dion	12 25	Sol op 3 28′ n. 8 40′.	8 46
T.	7	Villebaldus.	12 42		9 45
F.	8	Kjeld	1 11		10 36
L.	9	Sostrata	Op E.		11 22

4. S. e. Trin. Værer barmhjertige, Luc. 6, 36—42. 2den Række, Matth 5, 43 til Enden.

S.	10	Knud Konge	9 48	○ f. M. 2 34′ Fm.	12 3
M.	11	Josva	10 12		0 24
Ti.	12	Henrik	10 28		1 4
O.	13	Margarethe	10 39	Sol. op 3 37′ n. 8 33′.	1 42
T.	14	Bonaventura	10 49		2 19
F.	15	Apostl. Del.	10 58		2 57
L.	16	Susanne	11 7		3 38

5. S. e. Trin. Jesus lærer af Skibet, Luc. 5, 1—11. 2den Række, Matth. 16, 13—26.

S.	17	Alexius	11 16	◑ s. Kv. 2 38′ Fm.	4 27
M.	18	Arnolphus	11 29	☾ nærmest Jorden.	5 30
Ti.	19	Justa	11 49		6 50
O.	20	Elias	Op F.	Sol. op 3 48′ n. 8 21′.	8 17
T.	21	Evenus	12 21		9 34
F.	22	Mar. Magd.	1 9	*Hundedagene beg.*	10 37
L.	23	Apollinaris	2 16		11 27

6. S. e. Trin. Farisæernes Retfærdighed, Matth. 5, 20—26. 2den Række, Matth. 19, 16 til Enden.

			Ned E.		
S.	24	Christina		● n. M. 12 21′ Form.	12 11
M.	25	Jacobus	9 31		0 30
Ti.	26	Anna	9 42		1 6
O.	27	Martha	9 50	Sol. op 3 59′ n. 8 12′.	1 40
T.	28	Aurelius	9 58		2 11
F.	29	Oluf	10 4		2 43
L.	30	Abdon	10 10		3 15

7. S. e. Trin. Jesus bespiser 4000 Mand, Marc. 8, 1—9. 2den Række, Matth. 10, 24—31.

S.	31	Germanus	10 19	◐ f. Kv. 8 35′ Eftm. ☾ fjærnest Jorden.	3 50

			Ned E.		Højv.
M.	1	Peders Fængs.	10 29		4 36
Ti.	2	Hannibal	10 43		5 30
O.	3	Nikodemus	11 8	Sol. op 4 12′ n. 7 59′.	6 40
T.	4	Dominicus	11 44		8 1
F.	5	Osvaldus	Ned F.		9 15
L.	6	Chr. Forklar.	12 39		10 16

8. S. e. Trin. De falske Profeter, Matth. 7, 15—21. 2den Række, Matth. 7, 22 til Enden.

S.	7	Donatus	1 54	*De lyse Nætter ophøre.*	11 7
M.	8	Ruth	Op E.	○ f. M. 12 48′ Eftm.	11 50
Ti.	9	Romanus	8 47		0 10
O.	10	Laurentius	8 57	Sol. op 4 25′ n. 7 44′.	0 48
T.	11	Herman	9 5		1 24
F.	12	Clara	9 15	☾ nærmest Jorden.	1 59
L.	13	Hippolytus	9 24		2 35

9. S. e. Trin. Den utro Husfoged, Luc. 16, 1—9. 2den Række, Luc. 12, 32—48.

S.	14	Eusebius	9 37		3 15
M.	15	Mariæ Himf.	9 54	◑ s. Kv. 7 28′ Fm.	4 3
Ti.	16	Rochus	10 20		5 5
O.	17	Anastatius	11 1	Sol. op 4 38′ n. 7 28′.	6 31
T.	18	Agapetus	Op F.		8 7
F.	19	Sebaldus	12 1		9 26
L.	20	Bernhard	1 17		10 27

10. S. e. Trin. Jesus græder over Jerusalem, Luc. 19, 41 til Enden. 2den Række, Matth. 11, 16—24.

S.	21	Salomon	2 42		11 14
M.	22	Symphor	Ned E.	● n. M. 11 49′ Fm. *Hundedagene ende.*	11 52
Ti.	23	Zachæus	7 59		0 9
O.	24	Bartholomæus	8 6	Sol. op 4 52′ n. 7 11′.	0 41
T.	25	Ludvig	8 13		1 10
F.	26	Irenæus	8 19		1 39
L.	27	Gebhardus	8 26		2 8

11. S. e. Trin. Farisæeren og Tolderen, Luc. 18, 9—14. 2den Række, Luc. 7, 36 til Enden.

S.	28	Lovise	8 35	☾ fjærnest Jorden.	2 37
M.	29	Joh. Halsh.	8 48		3 12
Ti.	30	Benjamin	9 5	◐ f. Kv. 2 19′ Eft.	3 53
O.	31	Bertha	9 35	Sol. op 5 6′ n. 6 53′.	4 46

September

 eller Fiskemaaned har 30 Dage.

		Ned E.		Højv.
T. 1	Ægidius	10 20		5 55
F. 2	Elisa	11 26		7 24
L. 3	Seraphia	Ned F.		8 48

12. S. e. Trin. Den Døve og Stumme, Marc. 7, 31 til Enden. 2den Række, Matth. 12, 31—42.

S. 4	Theodosia	12 50		9 56
M. 5	Regina	2 21		10 46
Ti. 6	Magnus	Op E.	○ f. M. 9 58′ Eftm.	11 27
O. 7	Robert	7 13	*Dronning Lovise.* Sol. op 5 19′ n. 6 35′.	12 7
T. 8	Mariæ Fødſ.	7 22	☾ nærmest Jorden.	0 25
F. 9	Gorgonius	7 32		1 0
L. 10	Buchhardt	7 43		1 36

13. S. e. Trin. Samaritaneren og Leviten, Luc. 10, 23—37. 2den Række, Matt. 20, 20—28.

S. 11	Hillebert	7 58		2 15
M. 12	Guido	8 20		2 57
Ti. 13	Cyprianus	8 57	◐ f. Kv. 1 40′ Eftm.	3 49
O. 14	† Ophøjelse	9 50	Sol. op. 5 32′ n. 6 17′	4 57
T. 15	Eskild	11 4		6 28
F. 16	Euphemia	Op F.		8 1
L. 17	Lambertus	12 25		9 14

14. S. e. Trin. De 10 Spedalske, Luc. 17, 11—19. 2den Række, Joh. 5, 1 -15.

S. 18	Titus	1 50		10 9
M. 19	Constantia	3 14		10 51
Ti. 20	Tobias	4 32		11 23
O. 21	Matthæus	Ned E.	*Tamperdag.* ● n. M. 2 7′ Form. Sol. op 5 46′ n. 5 59′.	11 56
T. 22	Mauritius	6 28	*Jævndøgn. Efteraar begynder.*	0 10
F. 23	Linus	6 34		0 39
L. 24	Tecla	6 42	☾ fjærnest Jorden.	1 6

15. S. e. Trin. Ingen kan tjene to Herrer, Matth. 6, 24 til Enden. 2den Række, Luk. 10, 38 til Enden.

S. 25	Cleophas	6 53		1 35
M. 26	Adolph	7 8	*Prins Christian.*	2 7
Ti. 27	Cosmus	7 33		2 43
O. 28	Venceslaus	8 10	Sol. op 5 59′ n. 5 40′.	3 24
T. 29	St. Michael	9 6	◑ f. Kv. 7 9′ Form.	4 18
F. 30	Hieronymus	10 20		5 28

Oktober
eller Sædemaaned har 31 Dage

					Højv.
L.	1	Remigius	Ned E. 11 47		6 56
16. S. e. Trin.		Enkens Søn af Nain, Luc. 7, 11—17. 2den Række, Joh. 11, 19—45.			
S.	2	Ditlev	Ned F.		8 20
M.	3	Mette	1 20		9 28
Ti.	4	Franciscus	2 54		10 19
O.	5	Placidus	4 29	Sol. op 6 13′ n. 5 22′.	11 2
T.	6	Broderus	Op E.	*Frederik VII Fødsel.* ○ f. M. 7 2′ Fm.	11 40
F.	7	Amalia	5 48	☾ nærmest Jorden.	0 0
L.	8	Ingeborg	6 2		0 37
17. S. e. Trin.		Den Vandsottige, Luc. 14, 1—11. 2den Række, Marc. 2, 14 til Enden.			
S.	9	Dionysius	6 21		1 15
M.	10	Gereon	6 53		1 58
Ti.	11	Fred. 4. Fødsel	7 41		2 46
O.	12	Maximilian	8 50	◐ f. Kv. 10 28′ Eft. Sol. op 6 27′ n. 5 4′.	3 40
T.	13	Angelus	10 11		4 50
F.	14	Calixtus	11 36		6 15
L.	15	Hedevig	Op F.		7 41
18. S. e. Trin.		Hvis Søn er Christus, Matt. 22, 34 til Enden. 2den Række, Joh. 15, 1—17.			
S.	16	Gallus	1 0		8 48
M.	17	Florentinus	2 21		9 39
Ti.	18	Luc. Evang.	3 37	*Flyttedag.*	10 18
O.	19	Balthasar	4 52	Sol. op 6 42′ n. 4 47′.	10 52
T.	20	Felicianus	Ned E.	● n. M. 7 14′ Eft.	11 23
F.	21	11,000 Jomfruer	4 52		11 52
L.	22	Cordula	5 0	☾ fjærnest Jorden.	0 7
19. S. e. Trin.		Den Værkbrudne, Matth. 9, 1—8. 2den Række, Joh. 1, 35 til Enden.			
S.	23	Søren	5 13		0 39
M.	24	Proclus	5 34		1 8
Ti.	25	Crispinus	6 6		1 43
O.	26	Amandus	6 54	Sol. op 6 56′ n. 4 31′.	2 21
T.	27	Sem	8 1	*Prins Valdemar.*	3 4
F.	28	Simeon og Judas	9 21	◑ f. Kv. 10 17′ Eft.	3 55
L.	29	Narcissus	10 49		5 2
20. S. e. Trin.		Bryllupsklæderne, Matth. 22, 1—14. 2den Række, Matth. 21, 28—44.			
S.	30	Absalon	Ned F.		6 22
M.	31	Reformat. Beg.	12 21	*Kronprinsesse Louise.*	7 43

November
eller Slagtemaaned har 30 Dage.

			Ned F.			Højv.	
Ti.	1	Alle Helgen	1	53		8	52
O.	2	Alle Sjæle	3	26	Sol. op 7 11′ n. 4 15′.	9	48
T.	3	Hubertus	5	1		10	33
F.	4	Otto	Op	E.	○ f. M. 4 40′ Eftm. ☾ nærmest Jorden. Maaneformørkelse.	11	14
L.	5	Malachias	4	23		11	57

21. S. e. Trin. Jesus prædiker om Salighed, Matth. 5, 1—12. 2den Række, Matth. 5, 13—16.

S.	6	Leonhardus	4	47		0	18
M.	7	Engelbrecht	5	29		1	0
Ti.	8	Claudius	6	31		1	48
O.	9	Theodor	7	52	Sol. op 7 26′ n. 4 1′.	2	37
T.	10	Luther	9	20		3	29
F.	11	Morten Bisp	10	46	◐ f. Kv. 10 52′ Form.	4	29
L.	12	Torkild	Op	F.		5	38

22. S. e. Trin. De 10,000 Pund, Matth. 18, 23 til Enden. 2den Række, Matth. 18, 1—20.

S.	13	Arcadius	12	7		6	52
M.	14	Frederik	1	25		8	1
Ti.	15	Leopold	2	41		8	55
O.	16	Othenius	3	55	Sol. op 7 40′ n. 3 49′.	9	40
T.	17	Anianus	5	12		10	18
F.	18	Hesychius	6	28	☾ fjærnest Jorden.	10	52
L.	19	Elisabeth	Ned	E.	● n. M. 2 9′ Eft.	11	25

23. S. e. Trin. Skattens Mønt, Matth. 22, 15—22. 2den Række, Marc. 12, 41 til Enden

S.	20	Volkmarus	3	39		11	59
M.	21	Mariæ Ofr.	4	7		0	17
Ti.	22	Cecilia	4	50		0	51
O.	23	Clemens	5	51	Sol. op 7 54′ n. 3 38′.	1	28
T.	24	Chrysogonus	7	6		2	7
F.	25	Catharina	8	31		2	48
L.	26	Conradus	9	58		3	35

1. S. i Advent. Jesu Indtog i Jerusalem, Matth. 21, 1—9. 2den Række, Luc. 4, 16—30.

S.	27	Facundus	11	26	◐ f. Kv. 11 18′ Fm.	4	29
M.	28	Soph. Magdal.	Ned	F.		5	33
Ti.	29	Saturninus	12	55		6	51
O.	30	Andreas	2	26	Sol op 8 7′ n. 3 31′.	8	7

			Ned F.		Højv.
T.	1	Arnold	3 59		9 10
F.	2	Bibiana	5 38		10 7
L.	3	Svend	7 21	☾ nærmest Jorden.	10 56

2. S. i Advent. **Tegn i Sol og Maane,** Luc. 21, 25—36. 2den Række, Matth. 25, 1—13.

			Op F.		
S.	4	Barbara		○ f. M. 3 8′ Form.	11 44
M.	5	Sabina	4 9		0 8
Ti.	6	Nikolaus	5 25		0 54
O.	7	Agathon	6 52	Sol. op 8 18′ n. 3 26′.	1 39
T.	8	Mariæ Undf.	8 23		2 24
F.	9	Rudolph	9 50		3 9
L.	10	Judith	11 11		3 55

3. S. i Advent. **Johannes i Fængsel,** Matth. 11, 2—10. 2den Række, Luc. 1, 67 til Enden.

			Op F.		
S.	11	Damasus		◑ f. Kv. 3 20′ Fm.	4 47
M.	12	Epimachus	12 27		5 44
Ti.	13	Lucia	1 42		6 49
O.	14	Crispus	2 57	*Tamperdag.* Sol. op 8 26′ n. 3 24′.	7 53
T.	15	Nikatius	4 13	☾ fjærnest Jorden.	8 51
F.	16	Lazarus	5 32		9 40
L.	17	Albina	6 50		10 24

4. S. i Advent. **Johannis Vidnesbyrd,** Joh. 1, 19—28. 2den Række, Joh. 3, 22 til Enden.

S.	18	Lovise	8 8		11 5
M.	19	Nemesius	Ned E.	● n. M. 9 3′ Fm.	11 43
Ti.	20	Abraham	3 44		0 3
O.	21	Thomas	4 55	Sol op 8 31′ n. 3 26′ *Solhverv, korteste Dag, Vinteren beg.*	0 41
T.	22	Japetus	6 18		1 19
F.	23	Torlacus	7 45		1 56
L.	24	Adam	9 13		2 34

Kristi Fødsel, Luc. 2, 1—14. 2den Række, Joh. 1, 1—14.

S.	25	**Juledag**	10 39		3 13
M.	26	**St. Stephan**	Ned F.	◐ f. Kv. 10 13′ Eftm.	3 56
Ti.	27	Joh. Evangel.	12 5		4 48
O.	28	Børnedag	1 34	Sol. op 8 33′ n. 3 32′.	5 52
T.	29	Noah	3 7		7 13
F.	30	David	4 45		8 34
L.	31	Sylvester	6 23	☾ nærmest Jorden.	9 46

I nærværende Almanak antages Dagen overensstemmende med almindelig Vedtægt at begynde ved Midnat og regnes indtil næste Midnat, saa at de 12 Timer, der gaa foran den mellemliggende Middag, benævnes Formiddagstimer, de 12 efterfølgende derimod Eftermiddagstimer. Ethvert Klokkeslæt er angivet i den saakaldte Middeltid eller den Tidsart, som stedse bruges i det daglige Liv, og som derfor alle Ure ere indrettede til at vise. Da denne imidlertid er forskellig fra den Tid, som Solskiven angiver, (sand Tid), bliver det nødvendigt for enhver, som vil stille sit Ur efter Solskiven, at kende den Forskel, som finder Sted mellem Uret og Solskiven. Herom erholdes Underretning ved Hjælp af de Tal, som findes paa følgende Tabel, og som angive, hvad et Ur paa de forskellige Dage af Aaret bør vise i samme Øjeblik, som det efter Solskiven er Middag. Saaledes betegner f. Eks. 12. 4', som findes ved den 1 Januar, at paa denne Dag skal et rigtigt Ur vise tolv og fire Minuter i det Øjeblik, da Solen angiver Middag. Disse Tal kunne for Stedtid anvendes uden Forandring over hele Landet.

Tabel, som viser, hvad Klokken er efter Middeltid, naar Solskiven viser 12.

Jan.	1	12 4'	Marts	30	12 4'	Aug.	14	12 4'	Novbr.	1	11 44'
„	3	12 5'	April	2	12 3'	„	19	12 3'	„	14	11 45'
„	6	12 6'	„	6	12 2'	„	23	12 2'	„	19	11 46'
„	8	12 7'	„	9	12 1'	„	27	12 1'	„	23	11 47'
„	10	12 8'	„	13	12 0'	„	30	12 0'	„	26	11 48'
„	13	12 9'	„	17	11 59'	Septb.	2	11 59'	„	29	11 49'
„	15	12 10'	„	22	11 58'	„	5	11 58'	Decbr.	2	11 50'
„	18	12 11'	„	27	11 57'	„	8	11 57'	„	4	11 51'
„	22	12 12'	Maj	6	11 56'	„	11	11 56'	„	7	11 52'
„	26	12 13	„	23	11 57'	„	14	11 55'	„	9	11 53'
„	31	12 14'	„	31	11 58'	„	17	11 54'	„	11	11 54'
Febr.	11	12 14'	Juni	6	11 59'	„	20	11 53'	„	13	11 55'
„	24	12 13'	„	12	12 0'	„	22	11 52'	„	15	11 56'
Marts	1	12 12'	„	16	12 1'	„	25	11 51'	„	17	11 57'
„	6	12 11'	„	21	12 2'	„	28	11 50'	„	19	11 58'
„	10	12 10'	„	26	12 3'	Oktbr.	1	11 49'	„	21	11 59'
„	13	12 9'	Juli	1	12 4'	„	5	11 48'	„	23	12 0'
„	17	12 8'	„	6	12 5'	„	8	11 47'	„	25	12 1'
„	20	12 7'	„	13	12 6'	„	12	11 46'	„	27	12 2'
„	23	12 6'	Aug.	1	12 6'	„	16	11 45'	„	29	12 3'
„	27	12 5'	„	7	12 5'	„	22	11 44'	„	31	12 4'

Den tredje Række paa enhver Side indeholder Angivelsen af Klokkeslættet for Maanens Op- eller Nedgang, forsaavidt som Kundskab derom kan have Vigtighed i det daglige Liv. Maanens Opgang er betegnet med Op F. eller Op E., eftersom den indtræffer paa en Formiddags- eller Eftermiddagstime. Ligeledes betegnes Nedgangen med Ned F. eller Ned E.

Den sidste Række paa enhver Side betegner Angivelsen af Klokkeslættet for Højvande paa Jyllands fri Vestkyst, hvormed maa sammenholdes den Forklaring over Beregningen af Tiden for Flod og Ebbe, som er meddelt efter Tabellen for Tidsforskellen.

De, der ville benytte Solcentrets Op- eller Nedgang til derefter at stille deres Ure efter Stedtid, kunne, naar de befinde sig paa et Sted i Danmark, der ligger lige Vest for København, betjene sig af de i Almanakken anførte Klokkeslæt. For de Steder derimod, som ligge nordligere eller sydligere, er beregnet den vedføjede Tabel, der viser, hvor mange Minuter man skal lægge til eller

trække fra de i Almanakken anførte Klokkeslæt for at erfare, hvad Uret bør vise ved Solens Op- eller Nedgang. De anførte Tal gælde imidlertid ogsaa for dem, der ligge omtrent lige Øst eller Vest; derfor anføres her saavel disse som ogsaa de, der kunne rette sig efter København.
København = Roskilde, Holbæk, Kallundborg, Vejle, Varde.
A. Helsingør, Hillerød, Nykøbing, Skanderborg.
B. Randers, Viborg, Grenaa.
C. Aalborg, Ribe, Løgstør, Thisted.
D. Skagen.
E. Ribe, Assens, Odense, Nyborg, Korsør, Slagelse, Storehedd̄inge, Christiansø.
F. Nakskov, Maribo, Sakskøbing, Stubbekøbing, Nykøbing.

	Læg til Opg. Træk fra Nedg.						Træk fra Opgangen. Læg til Nedgangen.													Læg til Opg. Træk fra Nedg.						
	Jan.		Febr.		Marts			April		Maj		Juni		Juli		August			Sept.		Oktbr.		Nov.		Decbr.	
	6	20	3	17	2	16	30	13	27	11	25	8	22	6	20	3	17	31	14	28	12	26	9	23	7	21
A.	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2
B.	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6
C.	9	8	6	4	2	1	1	3	5	6	8	10	10	9	8	6	4	3	1	1	2	4	6	8	9	10
D.	14	12	9	6	3	1	2	3	7	10	13	15	16	15	13	10	7	4	2	1	4	6	7	12	15	16

	Træk fra Opg. Læg til Nedg.						Læg til Opgangen. Træk fra Nedgangen.													Træk fra Opg. Læg til Nedg.						
	Jan.		Febr.		Marts			April		Maj		Juni		Juli		August			Sept.		Oktbr.		Nov.		Decbr.	
	6	20	3	17	2	16	30	13	27	11	25	8	22	6	20	3	17	31	14	28	12	26	9	23	7	21
E.	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2
F.	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6

Loven af 6. Febr. 1880, ved hvilken Københavns Middeltid er indført som fælles Tid for hele Kongeriget, medfører, at Urene, som ere stillede efter Stedtid, maa for Steder, der ligge vestlig for København, stilles saa meget frem, som Længdeforskellen beløber sig til i Tid, hvorimod de maa stilles tilbage for østlige Steder. Tidsforskellen kan udmaales paa Danmarkskortet, idet man erindrer, at 15 Bueminutter svare til 1 Tidsminut.

Eksempelvis anføres paa nærmeste Minut Klokkeslætsforskellen for nogle vestlige Steder: Hillerød 1′, Roskilde 2′, Ringsted 3′, Sorø 4′, Skelskør 5′, Kallundborg 6′, Nyborg 7′, Skagen 8′, Odense $8^3/_4$′, Aarhus $9^1/_2$′, Horsens 11′, Kolding $12^1/_3$′, Ribe $15^1/_4$′, Holstebro 16′, Hjerting 17′, Ringkøbing $17^1/_3$′, Blaavandshuk 18′. Af østlige Steder nævnes blot Rønne $8^1/_2$′, Neksø 10′.

Bestemmelse af Middagslinjen.

Paa en vandret plan Flade, som er fast opstillet saaledes, at den kan bestinnes af Solen, tegnes flere koncentriske Cirkler. I Centret oprejses en Stift lodret paa Fladen. Naar om Formiddagen mellem Kl. 9 og 11 Stiftens Skygge efterhaanden bliver kortere, mærker man sig paa Cirklerne de Punkter, hvor Skyggens Ende befinder sig. Om Eftermiddagen mellem Kl. 1 og 3 forlænger Skyggen sig, og nu mærker man sig atter Skyggens Ende i Cirklerne. **Middagslinjen** er da den rette Linje, som, dragen ud fra Stiftens Fod, halverer de paa Cirklerne afskaarne Buer. — Konstruktionen giver det bedste Resultat, naar den udføres i Dagene imellem den 17de og 24de Juni eller imellem den 18de og 23de December.

Hver Gang Stiftens Skygge falder i Middagslinjen er det sand Middag (jvfr. forrige Side).

Maanedlig Markedsliste for 1892.

(Sluttet 22. Juni 1891.)

Januar.

2. *Holstebro.*
4. *Skive.*
5. *Randers (2).*
6. *Aalborg,*
- *Ny Løgten,*
- *Esbjærg.*
7. *Aarhus.*
8. *Horsens.*
9. *Vejle.*
11. *Kolding.*
12. *Præstø,*
- *Ulstrup (Aars H.),*
- *Holsted.*
13. *Helsinge,*
- *Aalborg,*
- *Esbjærg.*
14. *Frederiksborg.*
20. *Næstved,*
- *Aalborg,*
- *Esbjærg.*
27. *Aalborg,*
- *Esbjærg.*
30. *Frederikssund.*

Februar.

3. *Aalborg,*
- *Ny Løgten,*
- *Esbjærg.*
4. *Frederiksværk,*
- *Bjerringbro.*
9. *Præstø,*
- *Hjørring.*
10. *Aalborg,*
- *N. Sundby,*
- *Kolind,*
- *Esbjærg.*
11. *Aalborg.*
12. *Hobro.*
13. *Thisted.*
15. *Skelskør,*
- *Nykøb. (p. M.).*
16. *Frederiksborg,*
- *Skive,*
- *Ebeltoft.*
17. *Næstved,*
- *Aalborg,*
17. *Viborg,*
- *Esbjærg.*
18. *Faaborg,*
- *Nimtofte.*
19. *Randers (2).*
20. *Lemvig.*
22. *Bogense,*
- *Aarhus,*
- *Holstebro.*
23. *Assens,*
- *Skanderborg,*
- *Ringkjøbing.*
24. *Helsingør,*
- *Middelfart,*
- *Aalborg,*
- *Horsens,*
- *Esbjærg,*
- *Varde.*
25. *Vejle,*
- *Ribe.*
26. *Vejlby,*
- *Kolding,*
- *Herning.*
27. *Silkeborg.*
29. *Frederikssund,*
- *Odense,*
- *Aarhus.*

Marts.

1. *Storeheddinge,*
- *Vordingborg,*
- *Rødby,*
- *Skanderborg.*
2. *Hvalsø,*
- *Skelskør,*
- *Aalborg,*
- *Ny Løgten,*
- *Horsens,*
- *Esbjærg.*
3. *Korsør,*
- *Nakskov,*
- *Odder,*
- *Vejle.*
4. *Roskilde,*
- *Kolding.*
5. *Randers.*
7. *Nibe,*
- *Aarhus.*
8. *Præstø,*
- *Ringsted,*
- *Maribo,*
- *Rudkøbing,*
- *Aars,*
- *Skanderborg.*
9. *Holbæk,*
- *Køge,*
- *Svendborg,*
- *Aalborg,*
- *Skørping,*
- *Mariager,*
- *Thirstrup,*
- *Horsens,*
- *Esbjærg.*
10. *Slagelse,*
- *Odense,*
- *Hobro,*
- *Vejle.*
11. *Skibby,*
- *Sorø,*
- *Kerteminde,*
- *Viborg,*
- *Sjelbro,*
- *Kolding.*
12. *Fjerritslev,*
- *Randers.*
14. *Thisted.*
15. *Frederiksborg,*
- *Storeheddinge,*
- *Sakskøbing,*
- *Faaborg,*
- *Nykb. (p. M.).*
16. *Næstved,*
- *Assens,*
- *Aalborg,*
- *Skive,*
- *Esbjærg.*
17. *Haarlev,*
- *Nakskov,*
- *Bogense,*
- *Holstebro.*
18. *Roskilde,*
- *Middelfart,*
- *Blokhus,*
- *Varde.*
19. *København,*
- *Nyborg,*
19. *Hjørring,*
- *Fredericia,*
- *Herning,*
- *Ribe.*
21. *N. Sundby,*
- *Aarhus.*
22. *Ringsted,*
- *Maribo,*
- *Odense,*
- *Aalborg,*
- *Skanderborg.*
23. *Holbæk,*
- *Køge,*
- *Svendborg,*
- *Aalborg,*
- *Grenaa,*
- *Horsens,*
- *Høver Kro,*
- *Esbjærg.*
24. *Slagelse,*
- *Nysted,*
- *Rudkøbing,*
- *Ebeltoft,*
- *Vejle.*
25. *Sorø,*
- *Ærøskøbing,*
- *V. Hassing,*
- *Rønde,*
- *Kolding.*
26. *Kerteminde,*
- *Hjørring,*
- *Randers,*
- *Silkeborg.*
28. *Stege,*
- *Vraa,*
- *Aarhus.*
29. *Fakse,*
- *Skelskør,*
- *Sakskøbing,*
- *Bogense,*
- *Sæby,*
- *Skanderborg.*
30. *Frederikssund,*
- *Haslev,*
- *Assens,*
- *Aalborg,*
- *Horsens,*
- *Esbjærg.*

31. *Nakskov,*
- *Ringe,*
- *Vejle.*

April.

1. *Aakirkeby,*
- *Roskilde,*
- *Nyborg,*
- *Spørring,*
- *Kolding.*
2. *Faaborg,*
- *Randers,*
- *Silkeborg.*
4. *Jyderup,*
- *Brobyværk,*
- *Aarhus,*
- *Herning.*
5. *Frederiksværk,*
- *Fuglebjærg,*
- *Storeheddinge,*
- *Vordingborg,*
- *Maribo,*
- *Odense,*
- *Skanderborg,*
- *Dalager.*
6. *Ruds-Vedby,*
- *Svendborg,*
- *Hjallerup,*
- *Aalborg,*
- *Ny Løgten,*
- *Horsens,*
- *N. Snede,*
- *Esbjærg.*
7. *Slagelse,*
- *Nysted,*
- *Middelfart,*
- *V.Brønderslev,*
- *Bjerringbro,*
- *Odder,*
- *Vejle,*
- *Vorbasse.*
8. *Farum,*
- *Sorø,*
- *Aarup,*
- *Ø. Svenstrup,*
- *Vejlby,*
- *Kolding,*
- *Holsted.*
9. *Løgstør,*
- *Viborg,*
- *Fredericia,*
- *Kolding.*
11. *Ulstrup (Aars H.).*
12. *Præstø,*
- *Ringsted,*
- *Slangerup,*
- *Rødby,*
- *Skjørping.*
13. *Asnæs,*
- *Helsinge,*
- *Holbæk,*
- *Køge,*
- *Skjelskør,*
- *Flauenskjold,*
- *Aalborg,*
- *Koldby,*
- *Hobro,*
- *Kolind,*
- *Esbjærg.*
19. *Helsingør,*
- *Aars,*
- *Hvidbjærg,*
- *Glæsborg,*
- *Aarhus,*
- *Lunderskov.*
- *Ribe.*
20. *Næstved,*
- *Middelfart,*
- *Frederikshavn,*
- *Aalborg,*
- *Selde,*
- *Klovborg,*
- *Lemvig,*
- *Esbjærg.*
21. *Græsted,*
- *Skamby,*
- *Thise,*
- *Skive,*
- *Sjelbro,*
- *Brestenbro.*
22. *Hørsholm,*
- *Hesselager,*
- *Horsens,*
- *Spørring,*
- *Bækmarksbro.*
23. *N. Sundby,*
- *Vejle,*
- *Holstebro,*
- *Ølgod.*
25. *Frederikssund,*
- *Sindal,*
- *Høver Kro,*
- *Varde.*
26. *Uggerløse,*
26. *Nykb. (p. M.),*
- *Hadsten,*
- *Ribe.*
27. *Veksø,*
- *Aalborg,*
- *Anbæk,*
- *S. Omme,*
- *Ulfkjær,*
- *Esbjærg.*
28. *Nykb. (p. F.),*
- *Hjallerup,*
- *Randbøl,*
- *Ringkøbing.*
29. *Nibe,*
- *Ans,*
- *Odder,*
- *Give,*
- *Kolding.*
30. *Viborg,*
- *Ry,*
- *Hornsyld,*
- *Foldingbro.*

Maj.

2. *Horsens,*
- *Tarm,*
- *Lunderskov.*
3. *Vejle,*
- *Ribe.*
4. *Aalborg,*
- *Hadsund,*
- *Ny Løgten,*
- *Vinderup,*
- *Esbjærg.*
5. *Bjerringbro,*
- *Gjerlev,*
- *Fredericia.*
6. *Frederiksborg,*
- *Skive,*
- *Vejlby,*
- *Kolding.*
7. *Randers,*
- *Kollemorten,*
- *Holstebro.*
9. *Hvalsø,*
- *Thisted,*
- *Aarhus,*
- *Varde.*
10. *Præstø,*
- *Bogense,*
- *Ribe.*
11. *Roskilde,*
- *Odense,*
11. *Aalborg.*
- *Hvalpsund,*
- *Trustrup,*
- *Esbjærg.*
12. *Svendborg,*
- *Skjørping,*
- *Kjellerup,*
- *Thorup Pakh.*
14. *Aarup,*
- *Viborg,*
- *Hobro,*
- *Mørke,*
- *Kolding,*
- *Herning.*
16. *Slangerup,*
- *Sorø,*
- *Jellinge,*
- *Foldingbro.*
17. *Storeheddinge,*
- *Stoholm,*
- *Skanderborg,*
- *Ribe.*
18. *Næstved,*
- *Ringsted,*
- *Aalborg,*
- *Sjelbro,*
- *Esbjærg.*
19. *Køge,*
- *Anbæk.*
23. *Skelskør.*
24. *Slagelse.*
25. *Aalborg,*
- *Esbjærg.*
27. *Marstal.*
30. *Hjørring.*
31. *Vordingborg.*

Juni.

1. *Hjallerup (2),*
- *Aalborg,*
- *Ny Løgten,*
- *Esbjærg.*
2. *Skals.*
3. *Hurup,*
- *Truust.*
4. *Thisted,*
- *Viborg.*
7. *Nykb. (p. S.),*
- *Nykb. (p. M.),*
- *Aabro.*
8. *Helsinge,*
- *Aalborg,*

8. *Skive,*
- *Herning,*
- *Esbjærg.*
9. *Silkeborg,*
- *Lemvig.*
10. *Skanderborg,*
- *Holstebro.*
11. *Ringkøbing.*
13. *Maribo,*
- *Kerteminde,*
- *Horsens (2),*
- *Varde.*
14. *Korsør,*
- *Præstø,*
- *Ribe.*
15. *Kallundb. (3),*
- *Næstved,*
- *Slangerup,*
- *Aalborg,*
- *Esbjærg.*
16. *Holbæk.*
17. *Rudkøbing.*
18. *København,*
- *Faaborg,*
- *Grindsted.*
20. *Randers (2),*
- *Vejen.*
22. *Hjørring,*
- *Aalborg,*
- *Esbjærg.*
23. *Skelskør (2),*
- *Ø. Svendstrup,*
- *Knudstrup.*
24. *Assens,*
- *Øsløs.*
25. *Frederiksborg,*
- *Ringsted,*
- *Løgstør,*
- *Videbæk.*
- *Stubbekøbing,*
- *Ulstrup (A.H.),*
27. *Grenaa.*
28. *Sorø,*
- *Ebeltoft,*
- *Hobro.*
29. *Nyborg,*
- *Aalborg,*
- *Esbjærg.*
30. *Bogense,*
- *Viborg.*

Juli.

1. *Rødby,*
1. *Randers (2).*
4. *Aarhus.*
5. *Frederiksværk,*
- *Vordingborg,*
- *Middelfart,*
- *Salten.*
6. *Odense,*
- *Aalborg,*
- *Ny Løgten,*
- *Esbjærg.*
7. *Fredericia.*
8. *Slagelse (2),*
- *Sakskøbing.*
12. *Præstø,*
- *Mariager.*
13. *Svendborg,*
- *Aalborg.*
14. *Frederikssund,*
- *Ærøskøbing.*
19. *Nykb. (p.F.).*
20. *Næstved,*
- *Aalborg,*
- *Kolind.*
22. *Helsingør,*
- *Vilsund,*
- *Vejlby.*
23. *Nykb. (p.M.).*
25. *Skive (2).*
26. *Roskilde.*
27. *Aalborg,*
- *Odder.*
28. *Holstebro.*
29. *Anbæk.*
30. *Køge,*
- *Brande.*

August.

1. *Ringkøbing.*
2. *Varde.*
3. *Aalborg,*
- *Ny Løgten,*
- *Ribe.*
4. *Vorbasse.*
9. *Præstø.*
10. *Aalborg.*
17. *Næstved,*
- *Aalborg.*
24. *Aalborg.*
27. *Lemvig.*
29. *Ramme.*
31. *Aalborg,*
- *Ulfkjær.*

September.

1. *Frederiksværk,*
- *Bjerringbro,*
- *Dalager.*
2. *Herning (2),*
- *Ribe.*
3. *København.*
5. *Hvalsø,*
- *V. Brønderslev,*
- *Hurup,*
- *Hadsten.*
6. *Aars,*
- *Faarup St.*
7. *Aalborg,*
- *Thisted,*
- *Ny Løgten,*
- *Vejlby.*
8. *Frederiksborg,*
- *Randers (2).*
9. *Nykb. (p.M.).*
10. *Skive,*
- *Grindsted.*
12. *Holstebro (2).*
13. *Præstø.*
14. *Sorø,*
- *Aalborg,*
- *Kolind,*
- *Tarm.*
15. *Egeskov,*
- *Skræm,*
- *Varde (2).*
16. *Roskilde,*
- *Vordingborg,*
- *Flauenskjold,*
- *Aabybro,*
- *Bække.*
17. *Tværsted,*
- *Løgstør,*
- *Kolding.*
19. *Ulstrup (Aars H.),*
- *V. Hassing,*
- *Thorup Pakh..*
- *Odder.*
20. *Tudse,*
- *Nysted,*
- *Aalborg,*
- *Stoholm,*
- *Ulstrup St.,*
- *Rønde.*
21. *Næstved,*
- *Skelskør,*
21. *Assens,*
- *Sæby,*
- *Aalborg,*
- *Skørping,*
- *Thirstrup.*
22. *Ringsted,*
- *Middelfart,*
- *Løkkensvej Kro,*
- *Selde,*
- *Hobro (2).*
23. *Sindal,*
- *Ans.*
24. *Hjørring,*
- *Skals,*
- *Brande.*
26. *Sorø,*
- *Viborg (2),*
- *Høver Kro.*
27. *Bogense,*
- *Frederikshavn,*
- *Ebeltoft,*
- *Give.*
28. *Agersted,*
- *Aalborg,*
- *Bjærgets Kro,*
- *Randers,*
- *Silkeborg,*
- *Hornsyld,*
- *Jellinge.*
29. *Koldby,*
- *Glæsborg,*
- *Skanderborg.*
30. *Marstal,*
- *Thisted,*
- *Grenaa,*
- *Horsens,*
- *Spørring.*

Oktober.

1. *Sakskøbing,*
- *Jetsmark,*
- *Nykb. (p. M.), Vejle.*
3. *Hals,*
- *Hvidbjærg,*
- *Skive.*
4. *Slagelse,*
- *Nakskov,*
- *Faaborg,*
- *Aalbæk,*
- *Nibe,*
- *Lemvig,*

4. Ribe.
5. Skibby,
- Odense,
- Aalborg,
- Hadsund,
- Ny Løgten,
- Bækmarksbro,
- Vinderup.
6. Ruds-Vedby,
- Nykb. (p. F.),
- Ærøskøbing,
- Hjallerup,
- Aars,
- Bjerringbro,
- Mariager,
- Holstebro (2).
7. Aakirkeby,
- Fuglebjerg,
- Rudkøbing,
- Læsø (2),
- N. Sundby,
- Gjerlev,
- Fredericia.
8. Hvalpsund,
- Herning.
10. Jyderup,
- Nykb. (p. S.),
- Vraa,
- Ringkøbing,
- Aalbæk Mølle.
11. Præstø,
- Sæby,
- Fjerritslev,
- Tarm,
- Ribe.
12. Helsinge,
- Sorø,
- Stege (2),
- Svendborg,
- V. Brøndersl.,
- Aalborg,
- Thisted,
- Trustrup,
- Varde (2).
13. Græsted,
- Kappendrup,
- Spørring.
14. Farum,
- Nyborg,
- Løkken,
- Fuglsø,
- Vejlby,
- Kolding.

15. Kerteminde,
- Hjørring,
- Anbæk.
17. Storeheddinge,
- Løgstør,
- Skjørping,
- Mørke,
18. Rødby,
- Aarup,
- Sindal,
- Aarhus,
- Foldingbro,
- Ribe.
19. Asnæs,
- Næstved,
- Brobyværk,
- Aalborg,
- N. Sundby,
- Nimtofte.
20. Frederikssund,
- Haarlev,
- Holbæk,
- Aalborg,
- Kjellerup,
- Kollemorten.
21. Ringsted,
- Vordingborg,
- Hobro,
- Brestenbro,
- Kolding.
22. Helsingør,
- Viborg,
- Høver Kro,
- Videbæk.
24. Hesselager,
- Klovborg,
- Silkeborg,
- S. Omme,
- Lunderskov.
25. Skelskør,
- Nakskov,
- Faaborg,
- Skanderborg,
- Vrads,
- Ribe,
- Ølgod.
26. Assens,
- Frederikshavn,
- Aalborg,
- Horsens,
- Esbjærg.
27. Fakse,
- Hjallerup,

27. Sjelbro,
- Give.
28. Stubbekøbing,
- Vejle.
29. Haslev,
- Hørsholm,
- Randers,
- Kolding.
31. Køge,
- Maribo,
- N. Snede.

November.

1. Roskilde,
- Ribe.
2. Frederiksborg,
- Nysted,
- Aalborg,
- Ny Løgten,
- Esbjærg.
3. Korsør,
- Middelfart,
- Bjerringbro.
4. Veksø,
- Svendborg,
- Kolding.
5. København.
7. Sorø,
- Sakskøbing,
- Nibe,
- Lunderskov.
8. Præstø,
- Nakskov,
- Bogense,
- Aars,
- Grenaa.
9. Slagelse (2),
- Sorø,
- Odense,
- Flauenskjold,
- V.Brønderslev,
- Aalborg,
- Kolind,
- Mariager,
- Esbjærg.
10. Uggerløse,
- Nykjb. (p. F.),
- Ringe,
- Skjørping.
11. Nyborg,
- Hobro,
- Kolding.
12. Randers.

14. Hvalsø,
- Ry,
- Thim.
15. Skelskør,
- Rødby,
- Odder.
16. Næstved,
- Kerteminde,
- Aalborg,
- Esbjærg,
- Holsted.
17. Svendborg,
- Hjallerup.
18. Vordingborg,
- Skive,
- Fredericia.
19. Ringsted,
- Give,
- Lemvig.
21. Holstebro.
23. Aalborg,
- Rønde,
- Esbjærg.
24. Løgstør.
25. Truust.
26. Holbæk,
- Viborg.
28. Slangerup.
30. Aalborg,
- Esbjærg.

December.

3. Frederiksv.
6. Frederikssund.
7. Aalborg,
- Ny Løgten,
- Esbjærg.
13. Frederiksb.,
- Præstø.
14. Sorø,
- Aalborg,
- Thirstrup,
- Esbjærg.
16. Skelskør.
17. Randers.
20. Bogense.
21. Næstved,
- Odense,
- Aalborg,
- Esbjærg.
28. Aalborg,
- Esbjærg.
30. Thisted.

Alfabetisk Markedsfortegnelse for 1892.

(Sluttet 22. Juni 1891.)

Sjælland, Moen og Bornholm.

Aakirkeby, 1 April og 7 Okt. Heste, Kvæg og andre Kreaturer.

Asnæs, 13 April og 19 Okt. Kreaturer, Avlsredskaber og hvad Bonden behøver til sin Avlings Drift.

Farum, 8 April og 14 Oktober Heste og Kvæg.

Fakse, 29 Marts og 27 Oktober Kreaturer.

Frederiksborg eller **Hillerød,** første og tredje Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende og slagtede Kreaturer. 14 Jan., 16 Febr., 15 Marts og 6 Maj Heste og Kvæg; 25 Juni Kreaturer; 8 Sept. Heste, Kvæg og Landbovarer; 2 Nov. Kreaturer; 13. Dec. Heste, Kvæg, andre Kreaturer og Landbovarer.

Frederikssund, anden Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 30 Jan., 29 Febr. og 30 Marts Heste og Kvæg; 25 April Heste; 14 Juli, 20 Okt. og 6 Decbr. Heste og Kvæg.

Frederiksværk, 4 Febr., 5 April, 5 Juli, 1 Sept. og 3 Dec. Heste og Kvæg.

Fuglebjærg, 5 April og 7 Okt. Kreaturer, Landprodukter, landlige Fabrikata og Avlsredskaber.

Græsted, 21 April og 13 Okt. Heste, Kvæg, Landbrugsgenstande og Husflidsprodukter.

Haarlev Jærnbanestation, 17 Marts og 20 Okt. Heste og Kreaturer.

Haslev Jærnbanestation, 30 Marts og 29 Okt. Kreaturer.

Helsinge, 13 Jan., 13 April, 8 Juni og 12 Okt. Kreaturer og Landbrugsgenstande.

Helsingør, 24 Febr., 19 April, 22 Juli og 22 Okt. Kreaturer.

Hillerød, se Frederiksborg.

Holbæk, første Tirsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer; i Tilfælde af Helligdag afholdes Torvedag den næste Tirsdag, 9 og 23 Marts samt 13 April Heste og Kvæg; 16 Juni Heste, Kvæg og Skovbov.; 20 Okt. Kvæg; 26 Nov. Kreaturer.

Hvalsø Jærnbanestation, 2 Marts. 9 Maj, 5 Sept. og 14 Novbr. Kreaturer.

Hørsholm, 22 April og 29 Okt. Heste, Kvæg, Landbrugs- og Husflidsprodukter.

Jyderup Jærnbanestation, 4 April og 10 Okt. Heste og Kvæg.

Kallundborg, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. Anden Tirsdag i hver Maaned med Kreaturer. 15 til 17 Juni Uld.

København, Torvedage Mandag og Torsdag med Slagtekvæg, samt Onsdag og Lørdag med Heste og Levekvæg. 19 Marts, 18 Juni, 3 Sept. og 5 Nov. Heste.

Køge, første Onsdag i hver Maaned Torvedag med lev. Kreaturer. 9 og 23 Marts samt 13 April Heste og Kvæg; 19 Maj Heste, Kreaturer og Landprod.; 30 Juli og 31 Okt. Kreaturer.

Korsør, 3 Marts, 14 Juni og 3 Nov. Heste og Kvæg.

Nykøbing, anden Onsdag i hver Maaned med Kreaturer; 7 Juni Heste; 10 Okt. Heste og Kvæg.

Næstved, 20 Jan., 17 Febr., 16 Marts, 20 April, 18 Maj, 15 Juni, 20 Juli, 17 Aug., 21 Sept., 19 Okt., 16 Nov. og 21 Dec. Heste, Kvæg og Kreaturer.

Præstø, 12 Jan., 9 Febr., 8 Marts, 12 April, 10 Maj, 14 Juni, 12 Juli, 9 Aug., 13 Sept., 11 Okt., 8 Nov. og 13 Dec. Heste, Kvæg, Faar og Svin.

Ringsted, første Tirsdag i hver Maaned, eller, naar denne er Helligdag eller Grundlovsdagen, den næstfølgende Tirsdag, Torvedag med levende Kreaturer. 8 og 22 Marts samt 12 April og 18 Maj Heste og Kvæg; 25 Juni og 22 Sept. Kreaturer; 21 Okt. Heste og Kvæg; 19 Nov. Kvæg.

Roskilde, første Mandag i hver Maaned Torvedag med lev. Kreaturer; 4 og 18 Marts og 1 April Heste og Kvæg; 11 Maj Kreaturer; 26 Juli Heste og Kvæg; 16 Sept. og 1 Novbr. Kreaturer.

Ruds-Vedby, 6 April og 6 Okt. Kreaturer.

Skibby, 11 Marts og 5 Okt. Kreaturer.

Skelskør, 15 Febr., 2 og 29 Marts samt 13 April Heste og Kvæg; 23 Maj Heste, Kvæg og Landmandens Husflidsprodukter; 23 og 24 Juni Kreaturer; 21 Sept. Heste, Kvæg og Frugt; 25 Okt., 15 Nov. og 16 Dec. Heste og Kvæg.

Slagelse, første Onsdag i hver Maaned, eller, naar denne er en Helligdag, den næstfølgende Onsdag, Torvedag med levende Kreaturer. 10 og 24 Marts samt 7 April og 24 Maj Heste og Kvæg; 8 og 9 Juli, 4 Okt. samt 9 og 10 Nov. Heste og Kvæg.

Slangerup, 12 April, 16 Maj og 15 Juni Kreaturer; 28 Novbr. Heste og Kvæg.

Sorø, 14 Sept., 12 Okt., 9 Nov. og 14 Dec. Torvedag med Heste, Kvæg og Kreaturer. 11 og 25 Marts samt 8 April og 16 Maj Heste og Kvæg; 28 Juni Kreaturer; 26 Sept. Heste og Kvæg; 7 Nov. Kreaturer.

Stege, 28 Marts, 12 og 13 Okt. Heste og Kvæg.

Storeheddinge, 1 og 15 Marts samt 5 April Heste og Kvæg; 17 Maj og 17 Okt. Heste.

Tudse, 20 Sept. Gaasemarked.

Uggerløse-Kro, 26 April Heste og Kvæg; 10 Nov. Heste og Kvæg.

Vekso, 27 April og 4 Nov. Heste og Kvæg.

Vordingborg, 1 Marts, 5 April og 31 Maj Heste og Kvæg; 5 Juli Kreaturer; 16 Sept. Heste; 21 Okt. Heste og Kvæg; 18 Nov. Kreaturer.

Lolland og Falster.

Maribo, 8 og 22 Marts, 5 April og 13 Juni Heste og Kvæg; 31 Okt. Heste.

Nakskov, hver Tirsdag Torvedag med levende Kreaturer. 3, 17 og 31 Marts, 4 og 25 Okt. samt 8 Nov. Heste, Kvæg, Svin, Gæs og andet Fjerkræ samt Fedevarer.

Nykøbing, paa Torvedagen hver Onsdag forhandles Heste og Kreaturer. 28 April, 19 Juli, 6 Okt. og 10 Nov. Heste og Kvæg.

Nysted, 24 Marts, 7 April og 20 September Heste og Kvæg; 2 Nov. Heste.

Rødby, 1 Marts og 12 April Heste og Kvæg; 1 Juli og 18 Okt. Kreaturer; 15 Nov. Heste og Kvæg.
Sakskøbing, 15 og 29 Marts Heste og Kvæg; 8 Juli og 1 Okt. Kreaturer; 7 Nov. Heste og Kvæg.
Stubbekøbing, 27 Juni og 28 Okt. Heste og Kvæg.

Fyn, Langeland og Ærø.

Odense Amt.

Aarup, 8 April Heste og Kvæg; 14 Maj Kreaturer; 18 Okt. Heste og Kvæg.
Assens, første Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 23 Febr. Heste; 16 og 30 Marts, 24 Juni og 21 Septbr. Heste og Kvæg; 26 Okt. Kvæg og Faar.
Bogense, første Torsdag i hver Maaned, eller, naar denne er en Helligdag, den anden Torsdag, Torvedag med levende Kreaturer. 22 Febr. Heste; 17 og 29 Marts Heste og Kvæg; 10 Maj Kreaturer; 30 Juni og 27 Sept. Heste; 8 Nov. Kvæg og Faar; 20 Dec. Kreaturer.
Kappendrup, 13 Okt. Heste, Kvæg og Faar.
Kerteminde, første Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 11 Marts Heste; 26 Marts Heste og Kvæg; 13 Juni Heste; 15 Okt. Heste, Kvæg og Faar; 16 Nov. Heste og Kvæg.
Middelfart, første Tirsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 24 Febr. 18 Marts, 7 og 20 April, 5 Juli og 22 Sept. Heste og Kvæg; 3 Nov. Kvæg og Faar.
Odense, første og tredje Mandag i hver Maaned Torvedag med lev. Kreaturer. Falder en af disse Torvedage paa en Helligdag, forlægges den til den paafølgende Onsdag. 29 Febr. Heste; 10 og 22 Marts samt 5 April Heste og Kvæg; 11 Maj Kreaturer; 6 Juli (St. Knud) Heste og Kvæg; 5 Okt. Heste, Kvæg og Faar; 9 Nov. Kvæg og Faar; 21 Dec. Kreaturer.
Skamby, 21 April Heste og Kvæg.

Svendborg Amt.

Brobyværk, 4 April Heste og Kvæg; 19 Okt. Kreaturer.
Egeskov, 15 Sept. Heste og Kvæg.
Faaborg, anden Tirsdag i hver Maaned, undtagen Juni, Juli og August, Torvedag med levende Kreaturer. 18 Febr. Heste; 15 Marts og 2 April Heste og Kvæg; 18 Juni Heste; 4 Okt. Kvæg og Faar; 25 Okt. Heste, Kvæg og Faar.
Hesselager, 22 April Heste og Kvæg; 24 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar.
Marstal, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 27 Maj og 30 Sept. Kreaturer.
Nyborg, anden og fjerde Mandag i hver Maaned fra 1 Okt. til 1 Maj Torvedag med levende Kreaturer. 19 Marts og 1 April Heste og Kvæg; 29 Juni Heste; 14 Okt. Heste, Kvæg og Faar; 11 Nov. Kvæg og Faar.

Ringe, 31 Marts Heste og Kvæg; 10 Nov. Kvæg og Faar.
Rudkøbing, Torvedag hver Lørdag. 8 Marts Heste; 24 Marts Heste og Kvæg; 17 Juni Heste; 7 Okt. Heste, Kvæg og Faar.
Svendborg, første Lørdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 9 Marts Heste; 23 Marts og 6te April Heste og Kvæg; 12 Maj Kreaturer; 13 Juli Heste og Kvæg; 12 Okt. og 4 Nov. Heste, Kvæg og Faar; 17 Nov. Heste og Kvæg.
Ærøskøbing, 25 Marts og 14 Juli Heste og Kvæg; 6 Okt. Heste, Kvæg og Faar.

Jylland.

Hjørring Amt.

Aalbæk, 4 Okt. Kreaturer.
Agersted, 28 Sept. Kvæg og Faar.
Blokhus, 18 Marts Kreaturer.
Flauenskjold, 13 April Kreaturer; 16 Sept. og 9 Novbr. Kvæg og Faar.
Frederikshavn, 20 April Heste og Kvæg; 27 Sept. Heste, Kvæg og Faar; 26 Okt. Kreaturer.
Hjallerup, 6 og 28 April Heste og Kvæg; 1 og 2 Juni Heste; 6 og 27 Okt. samt 17 Nov. Kvæg og Faar.
Hjørring, 9 Febr. og 19 Marts Heste; 26 Marts Heste og Kvæg; 30 Maj og 22 Juni Heste; 24 Sept. og 15 Okt. Kvæg og Faar.
Jetsmark, 1 Okt. Kvæg og Faar.
Læsø, 7 og 8 Okt. Kreaturer.
Løkken, 14 Okt. Kreaturer.
Løkkensvej Kro, 22 Sept. Kvæg og Faar.
Sindal, 25 April Heste og Kvæg; 23 Septbr. og 18 Okt. Kvæg og Faar.
Skræm, 15 Sept. Heste, Kvæg og Faar.
Sæby, Torvedag hver Lørdag. 29 Marts Heste og Kvæg; 21 Sept. og 11 Okt. Kvæg og Faar.
Thise, 21 April Kreaturer.
Tversted, 17 Sept. Kvæg og Faar.
Vester Brønderslev, 7 April Heste og Kvæg; 5 Sept. Heste, Kvæg og Faar; 12 Okt. og 9 Nov. Kvæg og Faar.
Vraa, 28 Marts og 10 Okt. Kreaturer.
Øster Svenstrup, 8 April Kreaturer; 23 Juni Heste.

Aalborg Amt.

Aabybro, 16 Sept. Heste, Kvæg og Faar.
Aalborg, hver Onsdag Marked med levende Hornkvæg, Faar og Svin. 11 Febr. og 22 Marts Heste; 20 Sept. Kvæg og Faar; 20 Okt. Kreaturer; 14 Dec. Heste og Kvæg.
Aars, 8 Marts og 19 April Kreaturer; 6 Sept. Kvæg og Faar; 6 Okt. og 8 Nov. Kreaturer.
Hadsund, (paa den nordre Side af Fjorden ved Hovedgaarden Dalsgaard), 4 Maj Kreaturer; 5 Okt. Kvæg og Faar.

Hals, 3 Okt. Kvæg og Faar.
Hvalpsund, 11 Maj Kreaturer; 8 Okt. Kvæg og Faar.
Løgstør, 9 April Kreaturer; 25 Juni Heste og Kvæg; 17 Sept., 17 Okt. og 24 Novbr. Kvæg og Faar.
Nibe, 7 Marts Kreaturer; 29 April Heste og Kvæg; 4 Okt. Kvæg og Faar; 7 Nov. Kreaturer.
Nørre Sundby, hver Tirsdag fra Okt. til Fastelavn Torvedag med Kreaturer. 10 Febr. og 21 Marts Heste og Kvæg; 23 April Kreaturer; 7 og 19 Okt. Kvæg og Faar.
Skørping, 9 Marts og 12 April Heste og Kvæg; 12 Maj Kreaturer; 21 Sept., 17 Okt. og 10 Nov. Kvæg og Faar.
Ulstrup, (Aars Herred) 12 Jan. og 11 April Kreaturer; 27 Juni Heste og Kvæg; 19 Sept. Kvæg og Faar.
Vesterhassing, 25 Marts Kreaturer; 19 Sept. Kvæg og Faar.

Thisted Amt.

Bjærgets Kro, 28 Sept. Heste, Kvæg og Faar.
Fjerritslev, 12 Marts Heste og Kvæg; 11 Okt. Heste, Kvæg og Faar.
Hurup, 3 Juni Heste; 5 Sept. Heste, Kvæg og Faar.
Hvidbjærg, 19 April Kreaturer; 3 Okt. Kvæg og Faar.
Koldby, 13 April Kreaturer; 29 Septbr. Heste, Kvæg og Faar.
Nykøbing, hver anden Lørdag mellem Mikkelsdag og Jul Torvedag med levende Kreaturer. 15 Febr. Heste og Kvæg; 15 Marts Heste; 26 April Kreaturer; 7 Juni Heste; 23 Juli, 9 Sept. og 1 Okt. Heste, Kvæg og Faar.
Thisted, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 13 Febr. og 14 Marts Heste; 9 Maj Kreaturer; 4 Juni Heste; 7 og 30 Sept. Heste, Kvæg og Faar; 12 Okt. (Store Onsdag) Kvæg og Faar; 30 Dec. Heste.
Vilsund, 22 Juli Kvæg og Faar.
Øsløs, 24 Juni Heste.

Viborg Amt.

Aabro, 7 Juni Kreaturer.
Aas, 29 April Kreaturer; 23 Sept. Kvæg og Faar.
Bjerringbro, 4 Febr., 7 April, 5 Maj, 1 Sept., 6 Okt. og 3 Nov. Kreaturer.
Kjellerup, 12 Maj og 20 Okt. Kreaturer.
Knudstrup, 23 Juni Kreaturer.
Selde, 20 April Kreaturer; 22 Sept. Kvæg og Faar.
Skals, 2 Juni Kreaturer; 24 Sept. Kvæg og Faar.
Skive, 4 Jan., 16 Febr. og 16 Marts Heste og Kvæg; 21 April og 6 Maj Kreaturer; 8 Juni Heste; 25 og 26 Juli, 10 Sept. og 3 Okt. Heste, Kvæg og Faar; 18 Nov. Kreaturer.
Stoholm, 17 Maj og 20 Sept. Kvæg og Faar.
Ulstrup Station, 20 Sept. Kvæg og Faar.
Viborg, sidste Lørdag i hver Maaned og fra Mikkelsdag til Jul hver Lørdag Torvedag med levende Kreaturer. 17 Febr. og 11 Marts Heste og Kvæg; 9 og 30 April, 14 Maj samt 4 Juni Krea=

turer; 30 Juni Heste og Kvæg; 26 og 27 Sept. (Toftemarked) Kvæg og Faar; 22 Okt. og 26 Nov. Kreaturer.

Randers Amt.

Ebeltoft, 16 Febr., 24 Marts og 28 Juni Heste og Kvæg; 27 Sept. Kvæg og Faar.
Faarup Station, 6 Sept. Kvæg og Faar.
Fuglsø, 14 Okt. Kvæg og Faar.
Gjerlev, 5 Maj Kreaturer; 7 Okt. Kvæg og Faar.
Glæsborg, 19 April Kreaturer; 29 Sept. Heste, Kvæg og Faar.
Grenaa, Torvedag hver Lørdag. 23 Marts og 27 Juni Heste og Kvæg; 30 Sept. Kvæg og Faar; 8 Nov. Kreaturer.
Hobro, hver Fredag Torvedag. 12 Febr. og 10 Marts Heste og Kvæg; 13 April, 14 Maj og 28 Juni Kreaturer; 22 og 23 Sept. Kvæg og Faar. 21 Okt. og 11 Novbr. Kreaturer.
Kolind, 10 Febr. Heste og Kreaturer; 13 April, 20 Juli, 14 Sept. og 9 Nov. Kreaturer.
Mariager, Torvedag hver Torsdag. 9 Marts og 12 Juli Kreaturer; 6 Okt. Kvæg og Faar; 9 Nov. Kreaturer.
Mørke, 14 Maj Kreaturer; 17 Okt. Kvæg og Faar.
Nimtofte, 18 Febr. Heste og Kvæg; 19 Oktober Kvæg og Faar.
Ny Løgten, første Onsdag i hver Maaned Kreaturer.
Randers, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, sidste Dag med Kreaturer. 5 og 6 Jan., 19 og 20 Febr., 5, 12 og 26 Marts samt 2 April Heste; 7 Maj Kvæg; 20 og 21 Juni Uld; 1 og 2 Juli Heste; 8 og 9 Sept. Heste, Kvæg og Faar; 28 Sept. Kvæg og Faar; 29 Okt. Kvæg, Faar og Uld; 12 Nov. Kreaturer; 17 Dec. Heste og Kvæg.
Rønde, 25 Marts Kreaturer; 20 Sept. Kvæg og Faar; 23 Nov. Kreaturer.
Sjelvro, 11 Marts, 21 April og 18 Maj Kreaturer; 27 Okt. Kvæg og Faar.
Thirstrup, 9 Marts Heste og Kvæg; 21 Sept. Kvæg og Faar; 14 Dec. Kreaturer.
Thorup Pakhus, 12 Maj Kreatu er; 19 Sept. Kvæg og Faar.
Trustrup, 11 Maj og 12 Okt. Kvæg og Faar.
Vejlby, 26 Febr. og 8 April Heste og Kvæg; 6 Maj Kreaturer; 22 Juli, 7 Sept. og 14 Okt. Kvæg og Faar.

Aarhus Amt.

Aarhus, Torvedag hver Fredag med Fedekvæg, saavel Kreaturer som Faar og Svin. 7 Jan., 22 og 29 Febr., 7, 21 og 28 Marts samt 4 April Heste; 19 April Kreaturer; 9 Maj Kvæg; 4 Juli Heste og Kvæg; 18 Okt. Kvæg og Faar.
Aubæk, 27 April og 19 Maj Kreaturer; 29 Juli og 15 Okt. Kvæg og Faar.
Brestenbro, 21 April og 21 Okt. Kreaturer.
Hadsten, 26 April Kreaturer; 5 Sept. Kvæg og Faar.
Horsens, første Torsdag i hver Maaned Torvedag med levende Krea=

turer. 8 Jan., 24 Febr., 2, 9, 23 og 30 Marts samt 6 April Heste; 22 April og 2 Maj Kreaturer; 13 og 14 Juni Heste og Kvæg; 30 Sept. og 26 Okt. Kvæg og Faar.

Hover Kro, 23 Marts, 25 April, 26 Sept. og 22 Okt. Kreaturer.

Klovborg, 20 April Kreaturer; 24 Okt. Kvæg og Faar.

Nørre Snede, 6 April og 31 Okt. Kreaturer.

Odder, 3 Marts og 7 April Heste og Kvæg; 29 April Kreaturer; 27 Juli Kvæg og Faar; 19 Sept. Heste, Kvæg og Faar; 15 Nov. Kreaturer.

Ry, 30 April Heste og Kvæg; 14 Nov. Kreaturer.

Salten, 5 Juli Heste og Kvæg.

Silkeborg, hver Lørdag Torvedag. 27 Febr. og 26 Marts Heste og Kvæg; 2 April Kreaturer; 9 Juni Heste og Kvæg; 28 Sept. og 24 Okt. Kvæg og Faar.

Skanderborg, Torvedag hver Tirsdag; den første Tirsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 23 Febr., 1, 8, 22 og 29 Marts samt 5 April Heste; 17 Maj og 10 Juni Heste og Kvæg; 29 Sept. og 25 Okt. Heste, Kvæg og Faar.

Spørring, 1 og 22 April samt 30 Sept. Kreaturer; 13 Okt. Kvæg og Faar.

Truust, 3 Juni og 25 Novbr. Kreaturer.

Vrads, 25 Okt. Kvæg og Faar.

Vejle Amt.

Brande, 30 Juli Kvæg; 24 Sept. Kvæg og Faar.

Fredericia, Torvedag hver Mandag og Torsdag. 19 Marts og 9 April Heste og Kvæg; 5 Maj Kreaturer; 7 Juli Heste og Kvæg; 7 Oktbr. Kvæg og Faar; 18 Nov. Kreaturer.

Give, 29 April Kreaturer; 27 Sept. og 27 Okt. Kvæg og Faar; 19 Nov. Kreaturer.

Hornsyld, 30 April Kreaturer; 28 Septbr. Kvæg og Faar.

Jellinge, 16 Maj Kreaturer; 28 Sept. Kvæg og Faar.

Kolding, Torvedag hver Tirsdag. 11 Jan., 26 Febr., 4, 11 og 25 Marts samt 1 og 8 April Heste; 9 og 29 April, 6 og 14 Maj Kreaturer; 17 Sept. Heste, Kvæg og Faar; 14 og 21 Okt. Kvæg; 29 Okt. Kvæg og Faar; 4 og 11 Nov. Kvæg.

Kollemorten, 7 Maj og 20 Okt. Kreaturer.

Randbøl, 28 April Kreaturer.

Sønder Omme, 27 April Kreaturer; 24 Okt. Kvæg og Faar.

Vejle, Torvedag hver Onsdag. 9 Jan., 25 Febr., 3, 10, 24 og 31 Marts samt 7 April Heste; 23 April og 3 Maj Kreaturer; 1 og 28 Okt. Kvæg og Faar.

Ringkøbing Amt.

Bækmarksbro, 22 April Kreaturer; 5 Okt. Kvæg og Faar.

Dalager, 5 April Kreaturer; 1 Sept. Heste, Kvæg og Faar.

Herning, 26 Febr. og 19 Marts Heste og Kvæg; 4 April og 14 Maj Kreaturer; 8 Juni Heste og Kvæg; 2 og 3 Sept. samt 8 Okt. Heste, Kvæg og Faar.

Holstebro, Torvedag hver Tirsdag. 2 Jan., 22 Febr og 17 Marts Heste og Kvæg; 23 April og 7 Maj Kreaturer; 10 Juni Heste og Faar; 28 Juli Kvæg og Faar; 12 og 13 Sept. samt 6 og 7 Okt. Heste, Kvæg og Faar; 21 Nov. Kreaturer.
Lemvig, Torvedag hver Lørdag. 20 Febr. Heste; 20 April Kreaturer; 9 Juni Heste og Faar; 27 Aug. Kvæg og Faar; 4 Okt. Heste Kvæg og Faar; 19 Nov. Kreaturer.
Ramme, 29 Aug. Kvæg og Faar.
Ringkøbing, Torvedag fra Paaske til Mikkelsdag Lørdag, ellers Onsdag. 23 Febr. Heste og Kvæg; 28 April Kreaturer; 11 Juni Heste og Faar; 1 August Kvæg og Faar; 10 Okt. Heste, Kvæg og Faar.
Tarm, 2 Maj Kreaturer; 14 Sept. Heste, Kvæg og Faar; 11 Okt. Kvæg og Faar.
Thim, 14 Nov. Kreaturer.
Ulfkær, 27 April Kreaturer; 31 Aug. Heste, Kvæg og Faar.
Videbæk, 25 Juni Kreaturer; 22 Oktober Kvæg og Faar.
Vinderup, 4 Maj Kreaturer; 5 Okt. Kvæg og Faar.

Ribe Amt.

Aalbæk Molle, 10 Okt. Kvæg og Faar.
Bække, 16 Sept. Heste, Kvæg og Faar.
Esbjærg, hver Onsdag fra 6 Jan. til 6 Juli og 26 Okt. til 28 Dec. Marked med Kreaturer.
Foldingbro, 30 April, 16 Maj og 18 Okt. Kreaturer.
Grindsted, 18 Juni Kreaturer; 10 Sept. Kvæg og Faar.
Holsted, 12 Jan. Heste og Kvæg; 8 April og 16 Nov. Kreaturer.
Lunderskov, 19 April, 2 Maj, 24 Okt. og 7 Nov. Kreaturer.
Ribe, 25 Febr. og 19 Marts Heste og Kvæg; 19 og 26 April, 3, 10 og 17 Maj Kreaturer; 14 Juni Heste Kvæg og Faar; 3 Aug. Kvæg og Faar; 2 Sept. Kvæg; 4, 11, 18 og 25 Okt. samt 1 Nov. Kvæg og Faar.
Varde, Torvedag hver Torsdag. 24 Febr. og 18 Marts Heste og Kvæg; 25 April og 9 Maj Kreaturer; 13 Juni Heste, Kvæg og Faar; 2 Aug. Kvæg og Faar; 15 og 16 Sept. samt 12 og 13 Okt. Heste, Kvæg og Faar.
Vejen, 20 Juni Heste og Kvæg.
Vorbasse, 7 April Kreaturer; 4 Aug. Kvæg og Faar.
Ølgod, 23 April Kreaturer; 25 Okt. Kvæg og Faar.

Fortegnelse over de for Kongerigets Beboere vigtigste Heste- og Kvægmarkeder i Hertugdømmerne.

Slesvig.

Aabenraa, 1 og 15 Marts, 4 Maj og 20 Juli, 4 og 18 Okt, 16 Dec. Kvæg.
Arnum, 2 Maj og 3 Okt. Kvæg.
Bollerslev, 29 April og 6 Okt. Kvæg.
Broager, 27 Maj, 3 Novbr. Kvæg.
Fjolde, 7 April og 13 Sept. Kvæg.

Flensborg, 15 Febr. og 22 Marts, 1, 6, 8, 22, 29 April og hver Fredag i Maj; 14 Juli, 12 Sept. 21 og 27 Okt. og 10 Nov. Kvæg.
Frederiksstad, 21 Juli og 3 Okt. Kvæg.
Gram, 12 Maj og 21 Okt. Kvæg.
Haderslev, 8 Jan. og hver Mandag i Fasten til Palmes., 19 April, hver Mandag fra 25 April til Pinse, 7, 13 og 20 Juni, hver Mand. fra 19 Sept. til 14 Nov. Kvæg.
Hanved, 2 Maj og 29 Sept. Kvæg.
Husum hver Torsdag fra 1 Adv. til Hansdag (dog ikke i den stille Uge, og dersom ellers Festd., Onsdag forud), og i 3. til inkl. 7. Uge e. Mikkelsdag Kvæg, fra Hansdag til Adv. hver Tirsdag Faar og hver Onsd. Kvæg; 4 April, 27 Juni og 19 Sept. Kvæg.
Kliplev, 8 April og 9 Sept. Kvæg.
Krop, 22 Okt. Kvæg.
Langhorn, 23 April, 19 Aug. Kvæg.
Lyksborg, 28 Juni Kvæg.
Læk hver Tirsdag fra 1 Marts til 5 April og fra 19 April til 19 Juli, 23 Maj, 29 August og 12 Sept., 4, 10, 18, 24, 31 Okt., 8, 14, 21, 28 Nov., 5, 12, 19 Dec. Kvæg.
Løgumkloster, 15 og 28 Marts, 28 April, 3 Maj, 15 Juni, 18 Juli, 16 Aug. og 4 Okt. Kvæg.
Nybøl, 28 Jan., 25 April, 2 Maj, 22 Juni, 17 Okt. og 7 Nov. Kvæg.
Skjærbæk, 27 April og 19 Okt. Kvæg.
Slesvig, 9 Jan., 16 Marts, 5, 19 og 26 April, 3 og 10 Maj, 5 Sept. (2), 21 og 28 Okt. og 4 Nov. Kvæg.
Sønderbrarup, 28 April, 1 Aug. og 14 Okt. Kvæg.
Toftlund, 28 April og 26 Okt. Kvæg.
Treia, 6 April og 28 Sept. Kvæg.
Tønder, 8 Jan, hver Fredag (undtagen Langfredag) fra 4 Marts til 27 Maj, hver Fredag fra 1 Juli til 16 Decbr., 4 Aug., 5 og 22 Sept. Kvæg.
Tønning hver Onsdag fra 29 Juni til 9 Nov., 19 Aug., 8 Sept., 17, 24, 31 Okt. og 7 Nov. Kvæg.

Holsten.

Altona, hver Mandag, Onsdag og Fredag Kvæg.
Elmshorn, 30 Sept. Heste, 1 Nov. Kvæg.
Hejde, 22 Febr. Heste, 26 April Kvæg, 5 Juli Heste, 24 Sept. Kvæg, 29 Dec. Heste.
Horst, 19 April og 17 Okt. Heste og Kvæg.
Itzehoe, 17 Marts Heste, 9 April Kvæg, 1 Sept. Heste, 7 Sept. Kvæg, 28 Okt. Kvæg.
Kiel, 6 Marts Heste, 26 April Kvæg, 3 Juli (2) Heste, hver Torvedag fra 21 Juli til 10 Nov. Kvæg, 9 Okt. (2) Heste.
Neumünster, 28 April Heste og Kvæg, 18 Aug Heste, 20 Okt. Heste og Kvæg.
Oldesloe, 8 April, 17 Juni og 23 Sept. Heste og Kvæg.
Wandsbeck, 25 April, 13 Juni, 29 Aug. og 10 Okt. Heste og Kvæg.
Wedel, 19 April, 25 Maj og 26 Okt. Kvæg.

105te Fortsættelse
af økonomiske Anmærkninger fra det kongelige danske Landhusholdnings-selskab, Landbefolkningen især til Tjeneste.

Svineavl og Svinefedning.

Den sidste Kreaturtælling i Danmark foretoges 1888, og Landet havde da ifølge statistisk Tabelværk 770,785 Svin og Grise. Ifølge det kongelige danske statistiske Bureaus Kvartalsoversigter for Aaret 1ste Oktober 1889 til 30te September 1890 var Danmarks Overskuds-udførsel i nævnte Periode af levende Svin 64,737 Stkr. og af Flæsk $58,_6$ Millioner Pund. Svineholdet spiller altsaa en meget stor Rolle for Danmark, det er en af Landets betydeligste Indtægtskilder, og derfor er det vel værd at tage under Overvejelse, om denne Gren af Landbruget bliver ledet paa rette Maade, eller om Kapitaler gaar til Grunde, fordi man arbejder i et uheldigt Spor.

Det Maal, Landmanden maa have for Øje ved Svineholdet, er det samme som ved det øvrige Husdyrhold, — den billigste Produktion af den Vare, der bedst passer for Markedet. I mange Aar var Tyskland vort vigtigste udenlandske Marked, men i Slutningen af 1887 skete der et Omslag; Tyskland lukkede for vor Import, og næsten hele vor Overskudsproduktion af Svin gik til England. I første Halvdel af 1890 lukkede Tyskland imidlertid atter op for Indførselen af danske Svin, der nu kunne sendes dertil paa omtrent samme Vilkaar som før November 1887, — og for Tiden have vi derfor 3 Markeder at arbejde for: Hjemmemarkedet, det engelske og det tyske Marked. — Tyskland fordrede før 1887 og fordrer til Dels endnu „store fede Svin", medens Englænderne betaler mest for lange, kødfulde Svin af 160—200 Punds levende Vægt, de saakaldte „Slagterisvin"; Danskernes Smag ligger midt imellem. Hermed er Maalet altsaa givet for vor Svineavl, og man har nu Valget mellem at producere til det ene eller til alle Markeder. Men da Fordringen til Varens Kvalitet er forskellig, navnlig for det danske og det tyske Marked paa den ene Side og det engelske paa den anden, er det indlysende, at man ikke med Fordel, naar Priserne staa forholdsvis ens, ved samme Fremgangsmaade i Avl og Pleje af Svinene kan producere til bægge Markeder. Selv lette Svingninger til Fordel for det ene eller det andet Marked bør ikke have et øjeblikkeligt Omslag til Følge; thi Øvelsen gør Mesteren; den, der Gang efter Gang arbejder mod samme Maal, faar efterhaanden Færdighed fremfor andre i at naa det. Desuden maa det ikke glemmes, at Svinebestanden uvilkaarlig kommer til at egne sig bedre og bedre til Formaalet, naar man ikke vakler i Principperne, idet Udviklingen i den attraaede Retning derved fortsættes ud over den enkelte Generation. I Almindelighed staar man sig derfor bedst ved enten at producere Svin til det engelske Marked eller ogsaa til det danske eller tyske.

Valg af Race. Nogen bestemt Svinerace, der i et og alt passer til hvert af de nævnte Formaal, have vi ikke. Bedst passer den danske Svinebestand dog for det danske og tyske Marked; i den Retning ere nemlig Fordringerne til Svinet Landet over gaaede i en meget lang Aarrække, og til disse Markeder passer vor Svinebestand i det hele ogsaa ganske godt. Vor Svinebestand er nemlig trivelig, og den har en rodfæstet Tilbøjelighed til at blive kort og fed. Værre

ere vi med Hensyn til Svinerace stillede overfor England; thi det derværende Marked i den nuværende Skikkelse har Landet i sin Helhed kun forsynet i den korte Tid, da Tyskland var lukket for os, og de enkelte Landsdele, der allerede før den Tid vare slaaede ind paa Produktionen af Slagterisvin, have endnu ikke arbejdet saa længe i den Retning, at de kunne siges at have en konstant Race af lange Kødsvin. Forbedringer kunne vi nok hente fra Udlandet, navlig fra England, men man erhverver ikke lutter Fordel ved at skyde en saadan Genvej.

De Midler, vi kunne bringe i Anvendelse for at naa Maalet, ere: et hensigtsmæssigt Udvalg af Tillægsdyr, en moderat Anvendelse af fremmede Racer, og formaalstjenlig Opdrætning og Pleje af Svinene.

Udvalg af Avlsdyr. Et hensigtsmæssigt Udvalg af Avlsdyr af dansk Race i Forbindelse med en formaalstjenlig Pleje ere de solideste og sikreste Midler til at fremme vor Svineavl; thi vi formaa derved at bøje Svinebestanden i den Retning vi netop ønske, og vi opnaa dette samtidig med at beholde den nødvendige Haardførhed. Og disse Midler — og disse alene — bør vi bringe i Anvendelse, naar det gælder at udsøge og opdrage Moderbestanden til Svineavlens Fortsættelse d. v. s. Søerne, der levere os Materiale saavel til fortsat Avl som til Fedning. Og hvad forstaar man da ved Svin af dansk Race? Ja, det er et vidtrækkende Begreb. Den ægte gamle danske Race, der var stærk og haardfør, men grov og langsomt voksende, fladsidet, langtrynet, tykhudet og forsynet med lange Børster langs Ryglinien, eksisterer nemlig ikke mere; den er i det sidste halvhundrede Aar og navnlig siden 1860 bleven stærkt paavirket af engelske Orner af forskellige Racer, og dette akklimatiserede Krydsningsprodukt er det, jeg, i Modsætning til direkte indførte eller kun i faa Generationer hjemmeavlede ægte udenlandske Svin, kalder den danske Svinerace. Denne er det, vi som Moderbestand bør holde paa, og vi bør som Regel ikke yderligere forædle den ved ikke akklimatiserede udenlandske Racer; thi den passer nu efter vore klimatiske Forhold og efter de Forhold, som det hos os betaler sig at lade Svinebestanden leve under, og gennem Plejen bøjes den let i den Retning, vi ønske.

Men den danske Svinerace er ikke lige god overalt. Der er Forskel paa dens Sundhed, Haardførhed, Trivelighed, Frugtbarhed, Form og Evne til at give det Produkt, der netop passer efter vort Formaal. Den deler derved Egenskaber med vor røde danske Malkeko, vort ægte jydske Kvæg, vor jydske Hest og hvilken som helst anden Husdyrrace, vi ville tænke paa. Vi maa derfor være meget kritiske ved Valget af vore Tillægssvin. Det er et Forhold, jeg ikke nok kan lægge paa Sinde; thi det er ikke gaaet op for Landmanden i Almindelighed, hvilken enorm Betydning Udvalget i Svineavlen har. Gælder det om at udvælge en Tillægskalv eller et Føl, hvoraf man ønsker en Følhoppe eller en Hingst, da skal man nok erkyndige sig nøje baade om Dyrets Egenskaber og om dets Afstamning, men det sidste spørger man endnu ikke om i Svineavlen. Og en So spiller dog ingen ringe Rolle, selv om dens Afkom kun er bestemt til Fedning; leverer den blot 12—15 Fedesvin om Aaret, er det dog en Kapital, det drejer sig om; og bliver Ornen aarlig Fader til 20 Gange dette Antal, som mange Orner blive, da er det virkelig Dyr, man nok kunde være bekendt at skænke lidt Hensyn. Det er ikke min Opgave i denne

Afhandling at paapege bestemte Steder, hvor gode Tillægsdyr til bestemte Formaal kunne erholdes, og jeg skal derfor indskrænke mig til at bemærke, at Svinebestanden paa Øerne i Almindelighed egner sig bedst til Produktion af Fedesvin, medens den jydske Svinebestand i Almindelighed er bøjet mere i Retning af Slagterisvin (det engelske Marked); men pletvis findes begge Steder Svin af anden Slags.

Naar man nu skal vælge sine Tillægsdyr, bør man tage de her nævnte Forhold i Betragtning. Man maa nøje undersøge, om Dyrene have den Form, man ønsker, og om de ere af god Afstamning, — Æblet falder sjældent langt fra Stammen —; i Udvalget af Orner bør man selvfølgelig være yderlig nøjeseende. Den vante Praksis, at købe sine Tillægsgrise paa Markedet, burde man forlade; thi der kan man i det højeste faa Form og Udvikling i Forhold til Alder at se, og maaske daarlig nok det, da Markedsberetninger ikke altid ere fuld Sandhed. Man bør søge Tillægsdyrene paa Stedet, hvor de ere fødte og opvoksede, man bør erkyndige sig, om de ere af et stort og ligeligt og godt udviklet Kuld, med andre Ord, at Moderen er en god Amme og et frugtbart Dyr; man bør om muligt se det attraaede Tillægsdyrs andre Søskende paa Stedet, man bør forvisse sig om, at Moderens og Faderens Form er efter Ønske, og helst se en Del af Faderens øvrige Afkom. Man bør aldrig vælge en Tillægsgris, hvis Moder ikke er skikkelig, en god Amme og et frugtbart Dyr; thi det er stærkt arvelige Forhold. Man bør altid vælge sine Tillægsgrise af Foraarskuldene. Indavl maa man vel vogte sig for, det giver efterhaanden smaa og mindre haardføre Dyr. I smaa Svinehold, hvor man kun har 1 à 2 Søer, er det ikke vanskeligt at have Rede paa Avlsdyrenes Egenskaber, og der undgaar man ogsaa lettere Indavl, fordi man ikke selv eller i hvert Fald ikke til Stadighed holder Orne. Vanskeligere er dette, hvor man har stort Svinehold. Afkommets Beskaffenhed er jo den egentlige Prøvesten for Avlsdyrenes Værd, og i store Besætninger er det ikke muligt uden Hjælpemidler at holde Kontrol med de forskellige Avlsdyrs Afkom, og dog er det sjældent, at man der holder Regnskab i saa Henseende. Dette er en stor Fejl. Man burde mærke sine Avlsdyr, skrive op, naar og med hvilken Orne Soen løber, naar den farrer, og hvor mange Grise den faar. Man burde mærke disse med Moderens Nummer i Øret og følge dem til deres Afgang, skrive op, naar og med hvilken Vægt de sælges o. s. v. Ved denne simple Fremgangsmaade vilde man paa hvilket som helst Tidspunkt være kendt med, hvilke Søer og Orner man burde beholde og tage Tillægsdyr efter, og hvilke man hurtigst muligt burde sætte ud som unyttige Ædere eller skadelige Dyr.

Benyttelsen af fremmede Svineracer. Englænderne have ved at tage tilbørligt Hensyn netop til de Forhold, jeg her har paapeget, formaaet at frembringe forskellige udprægede, konstante Svineracer, afpassede efter bestemte Formaal. Af disse er det navnlig det store Yorkshiresvin (large white breed), der under visse Forhold kan komme os til Nytte, især ved Produktionen af Slagterisvin; men vi behøve ikke at gaa til denne Kilde, vi kunne hjælpe os selv, give vi blot lidt Tid, og arbejde vi med Fasthed mod Maalet: Slagterisvinet, komme vi ogsaa paa Siden af Englænderne i den Retning. Vi købe Længde og lidt mere Trivelighed ved at benytte den nævnte fremmede Race, men vi miste den Haardførhed, som en Landrace ikke bør savne, og ville vi derfor anvende det

ægte store Yorkshiresvin, bør det i Almindelighed kun være til Frembringelse af Brugsdyr — Slagtedyr — og ikke til Avlsdyr. Vi maa ikke lade os friste af de smukke Former til at sætte en saadan Krydsning ind i vor egen So- eller Ornebestand, denne skulle vi arbejde op ved sig selv; thi derved ser man et Fremskridt i enhver Forbedring af Formen, medens man ved Anvendelse af Krydsningsproduktet kan risikere at faa Afkom, Landracen lig i Ydre og Trivelighed, og den forædlede Race lig i Fordringsfuldhed. Mindre risikabel vilde en saadan Avl være, hvis man havde akklimatiserede, rene Yorkshirestammer i Landet.

Den kyndige Opdrætter har imidlertid ikke alene sin Opmærksomhed henvendt paa Avlen, han har ogsaa Dyrenes Pleje for Øje. Gennem Avlen tages kun det i Arv, som Forældrene ere i Besiddelse af, Plejen skaber noget nyt, den støtter Arven, saa Dyrets Former og Egenskaber bliver bedre og bedre, eller den svækker den arvelige Slægtstilbøjelighed.

Det første, Plejen maa tage Sigte paa er Sundhedens Bevarelse, og derfor maa Avlsdyrene leve saa naturligt som muligt, de maa have rig Adgang til den friske Luft, og der maa gives dem Lejlighed til at bevæge sig i det frie.

Soen maa behandles i Overensstemmelse med sin Egenskab som Moder, der maa tages Hensyn til dens Behov i de forskellige Drægtighedsperioder; den trænger ikke til samme Mængde Næring, naar den befinder sig i Begyndelsen af Drægtighedsperioden, som naar den ammer et stort Kuld Grise. De Fejl, der hyppigst begaas i Soens Pleje, ere, at Soen altfor meget holdes indespærret, og at den holdes for fed i Goldperioden, og det er Fejl, der have en ikke ringe Indflydelse paa Afkommet, som altid fødes kraftigere og i Besiddelse af større Modstandskraft, naar Soen har tilbragt en stor Del af Drægtighedsperioden i det frie. Om Sommeren bør Soen i Drægtighedsperioden være under aaben Himmel største Delen af Dagen, og om Vinteren bør den naar det ikke er for koldt, være ude i Middagsstunden. Den fede So er næsten altid en daarligere Moder end Soen i naturlig Foderstand, og det er mest, fordi den er ubekvem og doven. Naar Soen har ophørt at give Die, bør den for en væsentlig Del leve ved Grønt eller Rodfrugter, der er naturlig Næring for den, det er billig Næring, Soen ynder det, trives godt derpaa, og det nye Kuld udvikler sig tilfredsstillende. Henimod Farringstid maa den dog have lidt mere Kraftfoder, og det er da sikrest at knappe noget af paa Rodfrugterne, da adskillige Opdrættere have gjort den Jagttagelse, at Grisene fødes mindre kraftige, naar Soen har faaet mange Roer i den sidste Drægtighedstid. De sidste 14 Dage før Farringen maa Soen jævnlig lukkes ind i den Boks, hvor den skal føde, for at lokalisere sig. Efter Farringen maa Soen have let fordøjelig og indholdsrig Næring, men den bør fodres sparsomt de første Dage. I Dietiden maa Soens Foder være af den Beskaffenhed, at Grisene kunne taale at æde med deraf, og Soen maa leve regelmæssigt, da det ellers let gaar ud over Grisene. Man maa stadig sørge for at holde Øje med disses Fordøjelse. Kommer denne i Uorden, er det ofte, fordi der er blaasur Mælk i Moderens Trug, eller fordi Foderet har en uheldig Sammensætning. Det hjælper da mange Gange at erstatte den Mælk, Soen hidtil har faaet, med Kernemælk eller frisk skummet Mælk og at give den et Tilskud af Hvedeklid.

Grisene fordre en meget omhyggelig Pleje i den første Tid. Saa snart de ytre Lyst til at æde mere, end Moderen kan give dem, bør man tilfredsstille deres Trang. Det er fornuftigt at give dem Tilskuddet uden for Soens Hus, og man maa være varsom med, hvad man byder dem, deres Mave er sart og kommer den i Uorden, sætter det dem meget tilbage. Det er af stor Vigtighed at sørge for, at Truget, hvori de faa deres Æde, er fuldstændig rent, det maa helst daglig skoldes, og giver man dem baade Mælk og fast Næring, maa man give Mælken for sig og den faste Føde for sig. Fremfor alt maa „blaasur Mælk" undgaas, det er den rene Gift for Smaagrise, hvorimod Kernemælk taales godt. Som fast Føde kan man give dem helt Byg, Havre eller støbet Majs. Klid anvendes mange Steder med Held, og er Maven i Uorden, vil det være fornuftigt at tage Mælken bort og erstatte den med skoldede Hvedeklid. Afvænningen foregaar ofte med Held i 4 Ugers Alderen, men er det en mælkerig Moder, kan man godt lade Grisene blive hos den til 5 à 6 Ugers Alderen. Afvænningen maa helst foregaa gradvis. I Sommertiden har Soen med Grisene godt af at komme ud en Tur daglig, og efter Afvænningen maa Grisene absolut have rigelig Bevægelse og helst opholde sig i det frie saa meget som muligt. I Vintertiden udvikles de bedst i en rummelig, vel strøet Lade. Indtil 3 Maaneders Alderen bør Smaagrisene fodres udmærket, saa de ere kraftige, vel holdte, og vel udviklede ved den Tid, og det hvad enten de skulle være Avlsdyr eller Fededyr; men ere de bestemte til Avl, bør der ved den Tid knappes af paa den koncentrerede Næring, og denne bør for en Del erstattes af Grønt og Rodfrugter, og det bør gives samtidig med, at Dyret faar Lejlighed til at tumle sig ude i den friske Luft. Det er ikke dermed Meningen, at Dyret skal afmagres, men det skal holdes i jævn naturlig Foderstand. Den Tid af Avlsdyrets Liv, hvor Bevægelse og frisk Luft er allernødvendigst, er 3—8 Maaneders Alderen, og det straffer sig haardt at forsømme at tage dette Hensyn. Svinegaarden burde ikke mangle noget Sted.

En Fejl, der meget ofte begaas her i Landet, er den, at Svinene for tidlig tages i Avlens Tjeneste. Søerne bør i Almindelighed ikke bedækkes, før de ere 7 à 8 Maaneder, og Ornen bør ikke gøre Tjeneste før i 9—10 Maaneders Alderen.

Bedækningsornen maa altid være i kraftig Foderstand, men den maa ikke være fed, da den derved bliver ubekvem og ofte ufrugtbar. Er den meget søgt, bør den ikke have for mange Rodfrugter.

For Avlsdyrenes Vedkommende er det af stor Betydning, at Svinestaldene ere hensigtsmæssigt indrettede, navnlig godt ventilerede, saa de ikke blive dunstsvangre eller overfyldte med daarlig Luft, hvilket navnlig har Indflydelse paa de unge Dyrs Trivsel og Velvære. Rigelig Bevægelse, god Luft i Stalden og lunt og tørt Leje ere vigtige Momenter til at forebygge Stivsyge. De nybyggede Svinehuse ere ofte næsten hermetisk tillukkede, og det er en vigtig Aarsag til, at Svinene sjælden trives saa godt i dem som i de gammeldags Stalde med Stænge.

Svinenes Fedning. I de senere Aar er man kommen ind paa at bringe Svinene til Slagterbænken i ung Alder, og det er ogsaa det, der som Regel bringer den største Fordel. Ved Omtalen af Svineavlen har jeg paavist, at man ved denne har et udmærket Middel til at bøje Svinebestanden efter det Marked, man arbejder for,

men ogsaa i Fedningsmaaden har man et Hjælpemidel i den Retning. Arbejder man for det tyske Marked (Fedesvin), kan man uden videre Fare saa at sige fede fra Fødselen af, d. v. s. man kan og bør holde Grisene i rigtig god Foderstand, lige til den egentlige Fedning tager sin Begyndelse, medens man som Regel, naar man arbejder for det engelske Marked, staar sig bedst ved, efter at have fodret Svinene udmærket godt til 3 Maaneders Alderen, at lade dem gaa en Tid, 2 à 3 Maaneder paa Voksekost, d. v. s. saadan Kost, hovedsagelig Grønt og Rodfrugter, der holder Svinene i jævnt naturligt Huld, medens de ved rigelig Bevægelse faar Lejlighed til at udvikle og strække Legemet, saa dette bliver muskuløst og langt, inden den egentlige Fedning indledes. Det vil ses, at der ved denne Forberedelse til Fedningen er en betydelig Gradsforskel. Hertil maa jeg dog bemærke, at den forholdsvis lange Forberedelsestid for Slagterisvinene er mindre nødvendig, jo mere udpræget Svinet gennem Arv er i Retning af Slagterisvin (langt Kødsvin). Jo længere man altsaa gennem en hensigtsmæssig Avl har arbejdet med Slagterisvinet for Øje, desto dristigere kan man fremskynde Fedningen. Der gives Besætninger af nævnte Slags, der kunne levere fuldvægtige 1ste Klasses Slagterisvin, der kun ere 5 Maaneder gamle.

Selve Fedningen maa helst fuldendes i kort Tid, og medens Svinene i Forberedelsestiden skulle have Lejlighed til rigelig Bevægelse, er det fordelagtigst at holde dem i Ro, medens den egentlige Fedning gaar for sig. Det gælder om, at de i den Tid føre et saa roligt, regelmæssigt og behageligt Liv som muligt, de maa helst have en lun Stald og et blødt Leje, og de bør mærke saa lidt til Yderverdenen som muligt, deres Beskæftigelse bør kun bestaa i at æde og hvile sig. Foderet bør være velsmagende og indholdsrigt, og det maa koste Svinene saa lidt Møje som muligt at sønderdele og fordøje det. Ensidig Føde, saasom lutter Mælk, Valle, Korn, Majs, Oliekager, Risaffald o. s. v., er intet heldigt Foder, Svinet trives ikke godt derpaa, og det bliver ked af saadan Kost; Føden maa helst være sammensat af flere Foderstoffer. Efterhaanden som Fedningen skrider fremad, og Trangen til at æde og Lysten til at ulejlige sig bliver mindre og mindre, maa Føden gøres mere og mere lækker og koncentreret; dog maa man vel vogte sig for pludselige Forandringer i Sammensætningen, da saadanne kunne have Fordøjelseslidelser til Følge. Af stor Vigtighed er det at overholde fuldstændig regelmæssige Maaltider, Truget maa absolut holdes rent, og der maa ikke fyldes mere i ad Gangen, end Svinet æder op.

Her i Landet hviler Svineholdet jo paa Kvægholdet, og Mælk og Valle ville derfor altid komme til at spille en stor Rolle ved Svinefedningen. Hidtil har Byg i Almindelighed udgjort den anden Hovedpart af Fedesvinets Næring, og ved Fedning med disse Stoffer i Forening have vi formaaet at frembringe et Svin, hvis Flæsk i Fasthed og Velsmag regnes for ypperligt, saavel af Tyskerne som Englænderne.

De store Spørgsmaal om Maaden, hvorpaa vi skulle sammensætte Fedefoderet, de forskellige Foderstoffers Fedningsværdi, stærkere og svagere Fodring, Tidspunktet, naar Fedningen bør afbrydes o. s. v. o. s. v., kunne ikke i denne korte Afhandling finde en blot nogenlunde fyldig Behandling. Jeg vil indskrænke mig til i yderste Korthed at omtale en Del af de Resultater, som afdøde Docent Fjord ved sine

udmærket planlagte og med stor Nøjagtighed udførte og kontrolerede Svinefodringsforsøg har offentliggjort i fine Beretninger fra Forsøgslaboratoriet.

Forsøgene have omfattet Fodring med sur skummet Mælk fra Centrifuge, Valle af samme Mælk, gruttet Byg og Rug, Rugklid, fintmalet Majs, Oliekager, Blodbrød, raa sønderdelte Roer og kogte Kartofler. De enkelte Foderstoffer ere ikke anvendte ensidigt, men i saadanne Foderblandinger, som almindeligt bruges af Landmændene, og Fodermængden har været den almindeligt anvendte, hverken særlig svag eller stærk. Forsøgene ere i Reglen afsluttede naar Svinene have naaet den Vægt, som ønskes paa Slagterierne.

Docent Fjord kom til det Resultat, at 6 Pd. Mælk, 12 Pd. Valle, 1 Pd. Byg, 1 Pd. Rug, 1 Pd. Majs, 1 Pd. Oliekager (Solsikke-, Hampefrø-, Palme- eller Jordnødkager), 8 Pd. almindelige Roer og 4 Pd Kartofler svarede til hinanden i Fodringsværdi, saaledes at de nævnte Stoffer i den angivne Mængde kunde erstatte hinanden (give samme Tilvækst) inden for de Grænser af Foderets Sammensætning, som almindeligt benyttedes af Landmændene. 1 Pd. Blodbrød af den Slags, der anvendtes, kunde derimod ikke erstatte 1 Pd. Korn, men da Blodbrødet kan sammensættes paa forskellig Maade og navnlig gøres mindre vandholdigt, end det anvendte, vilde Docent Fjord ikke fælde nogen afgørende Dom derom. Rugklid kunde heller ikke erstatte samme Vægtdel af Korn.

Byg i Forbindelse med Mælk og Valle har stadig givet Flæsk af god Kvalitet. Rugen har i nævnte Foderblanding givet samme Resultat, Majs har vist Tilbøjelighed til i visse Foderblandinger at give Flæsket en blød Beskaffenhed, Roer Kartofler have ikke skadet dets Kvalitet, hvorimod Oliekager i visse Forbindelser have vist sig mindre heldige. De faa Forsøg, der ere anstillede med Oliekager, have givet det Resultat, at Solsikkekager og Hampefrøkager paa de Gaarde, hvor det flydende Foder var Mælk, have givet blødt Flæsk, d. v. s. Flæsk af en langt ringere Konsistens end de tilsvarende Hold gav, der vare fodrede med Korn og Mælk. Derimod have de samme Slags Oliekager, paa de Gaarde, hvor det flydende Foder var Valle, ikke skadet Flæskets Kvalitet. Der er intet Tegn til, at Jordnødkager eller Palmekager have skadet Flæskets Kvalitet, hvad enten de ere givne i Forbindelse med Mælk eller Valle som flydende Foder. Palmekager synes endog at have gavnet i saa Henseende, hvor Valle var flydende Foder. Docent Fjord advarede dog imod at slaa Oliekagernes Værd altfor stærkt fast paa Basis af de udførte Forsøg, da Oliekagerne kunne være meget variable med Hensyn til Indhold af Næringsstoffer, og der ligeledes er Mulighed for, at de kunne virke anderledes i andre Foderblandinger end netop de, der ere andvendte ved Forsøgene. Rugklid synes at forringe Flæskets Kvalitet, navnlig naar det gives alene i Forbindelse med Mælkeriaffald. Ved de Fodringsforsøg, Docent Fjord har udført, har det vist sig, at Gennemsnitsforbruget til 1 Pd Tilvækst har været 3,3 Pd. Kornværdi for Vækstperioden fra 35—75 Pd., 4 Pd. Kornværdi for Vækstperioden 75—115 Pd., og 4,4 Pd. Kornværdi for Perioden fra 75—155 Pd., 4,8 Pd. Kornværdi for Vækstperioden fra 115—155 Pd. Det har altsaa vist sig, at det bliver dyrere og dyrere at producere 1 Pd. Tilvækst, jo vægtigere Svinet bliver.

I Maj 1891.

Peter Aug. Mørkeberg.

Drægtigheds-Tabel

beregnet for hver Uge i Aaret

Drægtighedens Begyndelse.		Drægtighedens Ende. Hopper, 336 Dage.		Køer, 281 Dage.		Faar, 153 Dage.		Svin, 113 Dage.	
Januar	1.	Decbr.	2	Oktober	8	Juni	2	April	23
—	8.	—	9	—	15	—	9	—	30
—	15.	—	16	—	22	—	16	Maj	7
—	22.	—	23	—	29	—	23	—	14
—	29.	—	30	Novbr.	5	—	30	—	21
Februar	5.	Januar	6	—	12	Juli	7	—	28
—	12.	—	13	—	19	—	14	Juni	4
—	19.	—	20	—	26	—	21	—	11
—	26.	—	27	Decbr.	3	—	28	—	18
Marts	5.	Februar	3	—	10	August	4	—	25
—	12.	—	10	—	17	—	11	Juli	2
—	19.	—	17	—	24	—	18	—	9
—	26.	—	24	—	31	—	25	—	16
April	2.	Marts	3	Januar	7	Septbr.	1	—	23
—	9.	—	10	—	14	—	8	—	30
—	16.	—	17	—	21	—	15	August	6
—	23.	—	24	—	28	—	22	—	13
—	30.	—	31	Februar	4	—	29	—	20
Maj	7.	April	7	—	11	Oktober	6	—	27
—	14.	—	14	—	18	—	13	Septbr.	3
—	21.	—	21	—	25	—	20	—	10
—	28.	—	28	Marts	4	—	27	—	17
Juni	4.	Maj	5	—	11	Novbr.	3	—	24
—	11.	—	12	—	18	—	10	Oktober	1
—	18.	—	19	—	25	—	17	—	8
—	25.	—	26	April	1	—	24	—	15
Juli	2.	Juni	2	—	8	Decbr.	1	—	22
—	9.	—	9	—	15	—	8	—	29
—	16.	—	16	—	22	—	15	Novbr.	5
—	23.	—	23	—	29	—	22	—	12
—	30.	—	30	Maj	6	—	29	—	19
August	6.	Juli	7	—	13	Januar	5	—	26
—	13.	—	14	—	20	—	12	Decbr.	3
—	20.	—	21	—	27	—	19	—	10
—	27.	—	28	Juni	3	—	26	—	17
Septbr.	3.	August	4	—	10	Februar	2	—	24
—	10.	—	11	—	17	—	9	—	31
—	17.	—	18	—	24	—	16	Januar	7
—	24.	—	25	Juli	1	—	23	—	14
Oktober	1.	Septbr.	1	—	8	Marts	2	—	21
—	8.	—	8	—	15	—	9	—	28
—	15.	—	15	—	22	—	16	Februar	4
—	22.	—	22	—	29	—	23	—	11
—	29.	—	29	August	5	—	30	—	18
Novbr.	5.	Oktober	6	—	12	April	6	—	25
—	12.	—	13	—	19	—	13	Marts	4
—	19.	—	20	—	26	—	20	—	11
—	26.	—	27	Septbr.	2	—	27	—	18
Decbr.	3.	Novbr.	3	—	9	Maj	4	—	25
—	10.	—	10	—	16	—	11	April	1
—	17.	—	17	—	23	—	18	—	8
—	24.	—	24	—	30	—	25	—	15

Geders Drægtighedstid er lig Faarenes.

Paa undertegnedes Forlag udkommer for 1892:

P. Holt: Lommebog for Landmænd

27. Aargang.

Denne overordentlig udbredte Lommebog indeholder blandt andet følgende **særdeles nyttige**, og for enhver driftig Landmand for en stor Del **uundværlige Meddelelser, Tabeller, Regnskabs- og Noteringsblade.**

Kalender for 1892. Markedsfortegnelse. Det danske Kongehus. Statsraadet. Rigsdagens Medlemmer. Landboforeninger og landøkonomiske Selskaber. Statsdyrskuekommissionen. Statens landøkonomiske Konsulenter. Institutioner og Foreninger m. v. af særlig Interesse for Landmænd. Landbrugs-, Havebrugs- og Skovbrugskandidater. Landbo- og Folkehøjskoler. Om Landøkonomibygningers Opførelse og Indretning. Regler for Foderets Sammensætning. Fodringsmidlernes gennemsnitlige Indhold af fordøjelige Bestanddele. Fodernormer for Husdyrene. Om Mælk og Mælkeridrift. Grosserersocietetets Notering for fineste Smør. Dansk Frøkontrols Gennemsnitstal. Græsmarkers Behandling, — Foderplanter, — Frøblandinger m. m. Samling af Midler mod Sygdomme hos Husdyrene. Aldersgrænsen for Pattedyr. Parringsforholdet og Parringsdriftens Varighed. Drægtighedskalender. Kapitelstaksterne. Vejrforholdene i Danmark. Mønt-, Maal- og Vægtforhold i Ind- og Udland. Omsætning af udenlandske Mønt-, Maal-, Vægt- og Prisforhold til tilsvarende Forhold i Danmark. Tabel over de til Beplantning af 1 Td. Land nødvendige Planter. Forholdet mellem den hollandske og den danske eller engelske Kornvægt. Omsætning af engelske Smørpriser pr. Centweight til danske Priser pr. Pd. Beregning af runde Træers Kubikindhold. Annuitets-, Amortisations- og Rente-Tabeller. Arbejds-Tabel. Udtog af Jagtlovgivningen. Om Stempellovgivningen. Post- og Telegramtakster. Jærnbane-Køreplaner og Persontakster. Takster for direkte Forsendelse af levende Dyr og Fedevarer m. m. over Esbjerg til England m. v.

Noteringskalender for 1892. Tabeller til Optegnelser vedkommende Jordbruget og Mejeriet samt en hel Del andre nyttige Regnskabs- og Noterings-Tabeller.

Holts Lommebog for Landmænd 1892
koster indb. i Shirtingsbind 1 Kr. 75 Øre, i Læderbind 2 Kr.

P. Holts Lommebog for Forretningsfolk.

15de Aargang for **1892**
udgør en hel lille Statskalender med mangfoldige af enhver Forretningsmand og **Privatmand** ofte savnede Oplysninger.
Pris indb. i Shirtingsbind 1 Kr. 75 Øre. I Læderbind 2 Kr.
Faas gennem alle Landets Boglader.

N. C. Roms Forlagsforretning.

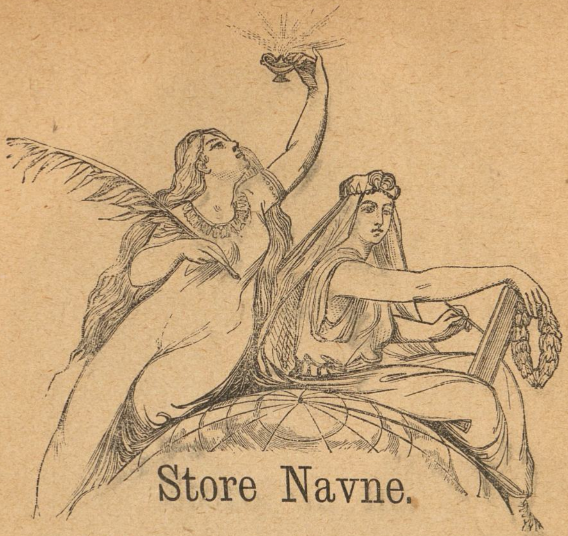

Store Navne.

Fra Fattigfolk med Hjem i lave Stuer,
fra Menigmand, som holdt sig paa det Jævne
og ikke dyrked stort sin Urkrafts Evne,
saa den laa brak med Fuglelag paa Tuer,
fra dem udrinder mest de klare Luer,
som sene Tider med Beundring nævne,
fordi de afsved svundne Tiders Vaner
og lyste over nye Fremtidsbaner.

I høje Sale fødes ej Geniet,
paa bløde Gænger ej dets Vugge gaar;
af Trang og Modgang har det oftest diet
og været haardt beklippet i sin Vaar;
igennem Muldets Mismod blev det viet
til sine frihedsfyldte Gudekaar;
men dobbelt Kærlighed skal Mindet ydes,
naar det af Sejrens Strømme gennemgydes.

Se hende, som med Storhed kunde tolke
dæmonisk Lidenskab med sælsom Skik
og atter spille fint med Viddets Dolke
og lege skælmsk med lyse Ord og Blik;
en Digterverden kunde hun befolke
med Hverdagsskæmt og Højtidsromantik,
med Skær af Nutidsliv og Folkevise,
— en Johan Ludvigs tro Johanne Luise!

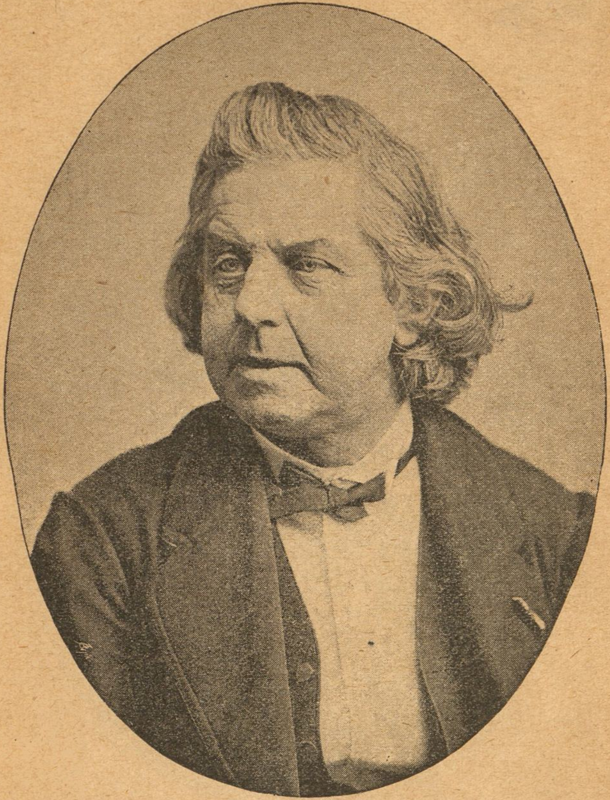

Og se saa ham, hvis Sjæl var fuld af Toner
med Renhed og med Kraft fra Hellas' Fryd,
som samled rundt fra mange Himmelzoner
Historiens Poesi og gav den Lyd;
saa hjemligt klang det under Bøgens Kroner,
som naar en Trækfugl synger her fra Syd;
det danske Folk blev løftet fra sit Stade,
— det mægted han, vor Tonemester Gade!

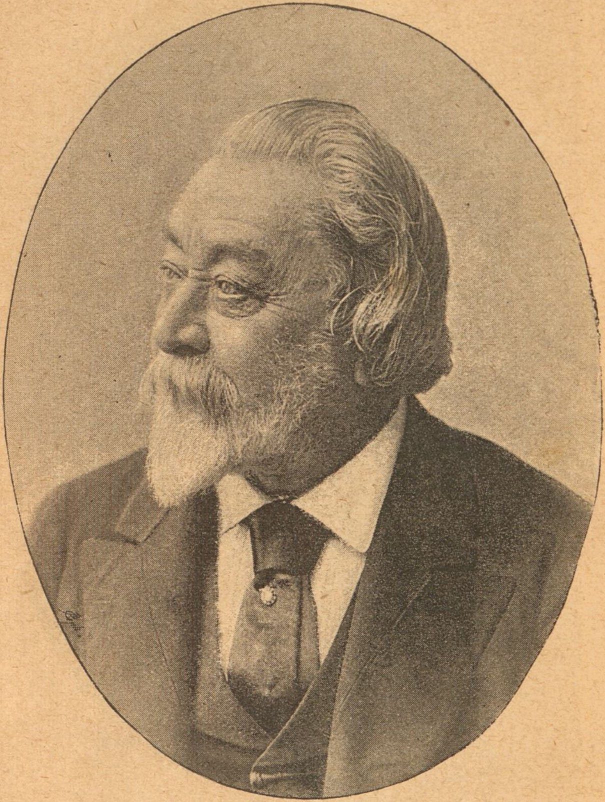

Og se saa ham, der alt som ung blev krævet
til Kunstens Regnskab under Parthenon
og siden med en kæk og dristig Aand
i haarde Stene sin Ide har vævet;
altid i ægte klassisk Ledebaand
han Tidens Fordring har mod Himlen hævet;
og, drog han end fra Danmark mange Mil,
han altid blev en trofast Theophil.

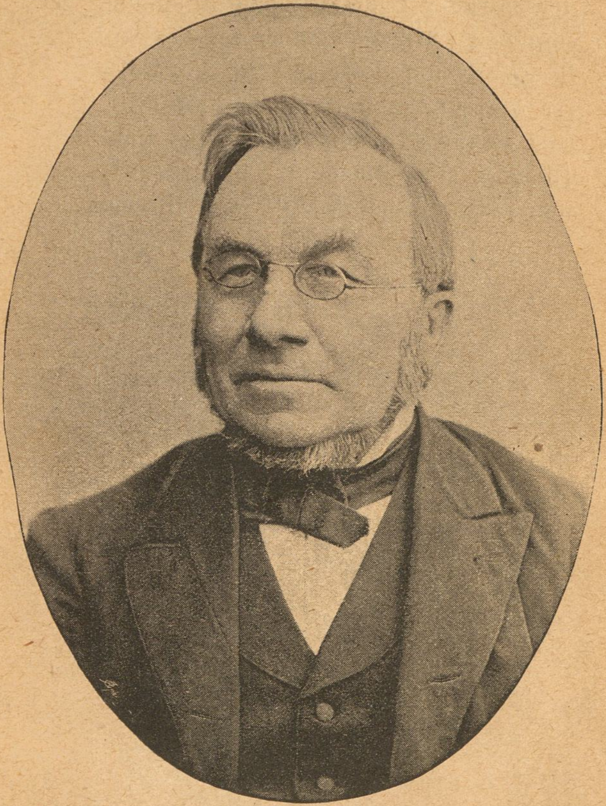

Og se saa ham, der ved sit Granskersnille
ind i Naturen Videnskaben ledte,
og ved hvis Hjælp en nyttig Kundskab bredte
sig til Naturens Børn om Skolens Kilde.
Det var en Mand, der vidste hvad han vilde,
og ved hvis Vilje meget dygtigt skete,
— en jydsk Natur, ved egen Forskning stor,
en *selfmade man:* Hr. Niels Johannes Fjord!

Saa staa de her som Led i Galleriet,
der smykker Danmarks høje Mindehal,
som Led i Hæren, der sit Liv har viet
til Kamp mod dette lille Riges Fald!
De deres Løfte tappert har indfriet;
Gud vække nye med det samme Kald!
Thi vore store Navne, de er Kronen,
som sætter Kongestemplet paa Nationen.

Nicolai Bøgh.

Foranstaaende Portrætter ere Gengivelser af Fotografier med velvillig Tilladelse fra Hoffotograf Georg Hansen (Fru Heiberg og N. Gade), Juncker Jensen (N. Fjord) og Angerer (Theophilus Hansen). Slutvignetten tegnet af Th. Lundbye.

Sagabrudstykker ved

S. Tvermose Thyregod

med Tegninger af L. M. Moe.

Den Islænder, som først bebyggede Grønland (983), var Erik den røde, og med ham fulgte hans Sønner Lejf, Thorvald og Thorstejn samt hans Datter Frejdis, hvis Mand hed Thorvard. Mange af hans Venner drog ogsaa did (986), og han gav dem alle Land, men selv byggede han sig en Gaard, der fik Navnet Bratteli.

En af Eriks Venner hed Herjulf og havde en Søn Bjarne, som opholdt sig hveranden Vinter hos sin Fader og var udenlands den øvrige Tid; han vendte nu om Høsten 986 hjem til Island, men fik der at vide, at hans Fader samme Foraar var dragen til Grønland.

Det var store Tidender, syntes Bjarne, men han vilde dog følge sin Sædvane og tage Ophold hos sin Fader, skønt han indsaa, hvor vovelig en saadan Rejse var, eftersom ingen af Skibsfolkene var kendt i Grønlands Hav.

De stak derpaa i Søen, men efter tre Dages Forløb kom der Nordenvind med Taage, saa de maatte drive om i flere Dage uden at vide, hvor de var; og da Solen endelig viste sig, saa de kunde hejse Sejlet, naaede de et Land, som ingen kendte. Bjarne vilde dog ikke lægge til Land, skønt hans Mandskab ønskede det; han sejlede derimod nordpaa og kom ni Dage efter til sin Faders Bolig i Grønland, idet de dog af og til saa Land mod Vest; men hjemme og i Norge maatte Bjarne tit høre, at han ikke var meget videbegærlig, eftersom han ikke havde undersøgt det Land, han havde set.

Om Lejf Erikson fortælles, at han (999) drog til Norge og kom til Olaf Trygvason. Kong Olaf forkyndte Evangeliet for ham som for alle andre Hedninger i Norge, og det varede kun kort Tid, før Lejf og hans Folk blev døbte. Da sagde Kongen en Dag til ham: „Agter du dig til Grønland i Sommer?“ — „Ja,“ svarede Lejf, „hvis det ikke er mod Eders Vilje.“ — „Du skal da drage i mit Ærende,“ vedblev Kongen, „og kristne Landet.“ — Lejf var villig dertil, men mente, det var en vanskelig Sag at fremme der; „dog vil det lykkes,“ tilføjede han, „hvis Eders Lykke maa følge mig.“ — Kongen gav ham da en Præst med til Grønland, og de forkyndte Kongens Bud; Eriks Kone omvendte sig snart, saa hun lod en Kirke bygge; men Erik vilde beholde sin gamle Tro, hvorfor hun ikke mere vilde have Omgang med ham.

Der var paa den Tid megen Tale om at rejse til det Land, Bjarne havde set, og Lejf besluttede sig dertil og købte Bjarnes Skib, som han besatte med 35 Mænd. Han bad sin Fader tage med, thi hans Lykke troede de mest paa, og omsider gik han ogsaa ind derpaa; men da Erik red hjemme fra om Morgenen, faldt han af Hesten, saa han forvred sit Skulderled og brød nogle Ribben.

LMM

„Det er nok ikke Meningen, at jeg skal opdage flere Lande end det, vi allerede bebo," sagde han og red hjem.

De øvrige stak da (1000) i Søen og kom til det Land, Bjarne sidst havde set; der gik de op, men Indlandet var fuldt af Jøkler, og mellem disse og Havet var det hele som een stor Sten, saa det Land syntes dem ikke meget værd; dog gav de det Navn, idet de kaldte det Helleland*), hvorpaa de atter gik ombord.

Derefter kom de til en lav Kyst, hvor de fandt et fladt, skovgroet Land med store, hvide Sandstrækninger. „Dette Land vil vi give Navn efter, hvad det er, og kalde det Markland**)," sagde Lejf. De gik hurtig til Søs igen, og idet de sejlede for Nordvestvind i to Dage, naaede de en Ø, hvor de gik i Land. Det var smukt Vejr, og der laa Dug paa Græsset, men da hændte det, at En kom til at tage i Duggen med Hænderne og fik den i Munden, og han saavel som de andre syntes aldrig før at have smagt noget saa sødt.

Siden gik de til Skibene og sejlede mod Vest gennem det Sund, der laa mellem Øen og Landet; men da blev det Ebbe, saa Skibet stod fast i Forstranden langt fra Vandet; de gik da fraborde og kom, hvor en Aa flød ud fra en Indsø. Da Vandet atter steg, roede de med Baaden ud til deres Skib, førte det ad Aaen ind i Søen og kastede Anker der. Det var nemlig et godt Land, de her havde fundet, idet der ikke var megen Frost om Vinteren, saa Græsset var grønt den meste Tid, og de mente, at det vilde være let at skaffe Kvæget Vinterfoder her; i Floden og Søen var Laks, der i Størrelse overgik dem, de før havde set, og der var nok af dem; tilmed var Dag og Nat mere lige lange her end i Grønland og paa Island, thi paa den korteste Dag var Solen oppe fra Kl. 8 til Kl. 4. De besluttede derfor at overvintre her og byggede sig store Huse. Da Bygningerne var rejste, sagde Lejf: „Nu vil vi dele os i to Hold, hvoraf det ene er hjemme ved Husene, medens det andet drager ud at undersøge Landet, dog ikke længere bort, end de kan være hjemme til Aften, og de maa ikke skilles." Saaledes blev det, og Lejf selv var skiftevis hjemme og ude.

Men en Aften hændte det, at en Mand var forsvunden paa en af disse Udflugter. Det var en Tysker ved Navn Tyrk, som havde været i Erik den rødes Hus, saa længe Lejf kunde huske, og

---

*) Helle betyder en stor, flad Sten. **) Mark betyder Skov.

denne bebrejdede sine Folk meget det forefaldne. Han drog derpaa ud med tolv Mand for at opsøge ham, men de var ikke komne langt bort fra Huset, før de mødte ham. Lejf mærkede snart, at han ikke var fuldt ved Samling, og spurgte: „Hvorfor kommer du saa sent, Fosterfader?“ Tyrk talte da først længe paa Tysk, idet han rullede med Øjnene og skar Ansigter, saa ingen kunde forstaa, hvad han sagde; men endelig sagde han paa Islandsk: „Jeg var ikke gaaet meget længere end de andre, men dog har jeg nyt at fortælle: Jeg fandt Vinranker og Druer.“ — „Er det sandt, Fosterfader?“ spurgte Lejf. — „Ja, sandt er det,“ svarede Tyrk, „jeg kender saa godt Vinranker fra min Fødeegn.“

De sov da den Nat, men næste Morgen sagde Lejf til sine Folk: „Nu er der to Gerninger at gøre, idet vi den ene Dag sanke Vindruer og den anden hugge Tømmer,“ og saaledes blev det, til de mod Vaaren havde Skibet ladet med Tømmer og Baaden fuld af Druer; da sejlede de bort fra Landet, som Lejf kaldte **Vinland** (1001).

De havde god Bør og kunde allerede se Grønland, da en af Lejfs Folk spurgte: „Hvorfor holder du saa stærkt op i Vinden?" — „Jeg passer selv min Gerning," svarede Lejf, „men der er ogsaa andet. Ser I ikke noget, som I vil melde?" De sagde alle nej, men Lejf vedblev: „Jeg veed ikke, om det er et Skib eller et Skær." De saa derhen og sagde, det var et Skær, men nu kunde Lejf se Folk derpaa. „Jeg vil styre nærmere," sagde han, „for at se, om det er Folk, der trænge til vor Hjælp; thi er det ufredelige Mennesker, kan vi jo altid gøre, som vi vil."

De kom da til Skæret, sænkede Sejlet og kastede Anker; en lille Baad blev sat ud, og derfra spurgte Tyrk, hvem der styrede deres Færd; han fik til Svar, at det var en Nordmand, som hed Thore, „men hvad er dit Navn?" spurgtes der, og Lejf sagde, hvad han hed. „Er du Eriks Søn fra Bratteli?" spurgte Thore, og Lejf svarede ja, idet han tilføjede: „Nu vil jeg byde Eder alle Plads i mit Skib med saa meget Gods, som det kan rumme."

Derpaa sejlede de til Grønland med deres Ladning, som de lossede i Bratteli, hvorhen Lejf bød Thore med hans Hustru Gudrid. Det var 15 Mænd, Lejf havde reddet, og han fik derfor Tilnavnet den lykkelige, men Erik sagde, at denne Gerning kunde gaa lige op med, at han havde ført slig en Skademand som Præsten til Grønland. Den Vinter kom der megen Sygdom blandt Thores Mænd; han selv og mange af hans Følge døde.

Der blev talt meget om Lejfs Rejse, men hans Broder Thorvald mente, at Landet ikke var undersøgt saa nøje, som det burde, hvorfor Lejf sagde: „Du kan rejse did med mit Skib, om du vil, men jeg maa først hente det Tømmer, som Thore maatte lade blive paa Skæret." Thorvald beredte sig ogsaa dertil, idet han samlede 30 Mænd, og Lejf gav ham gode Raad.

Derpaa sejlede de ud (1002) og kom til Lejfs Boder i Vinland. Der opholdt de sig Vinteren over, idet de levede af Fiskefangst, men om Vaaren bød Thorvald sine Mænd gøre Baaden rede, og nogle af dem drog derpaa mod Vest for at undersøge Landet der. Det syntes dem smukt og skovrigt med kort Afstand fra Skoven til Søen og hvide Sandstrækninger; det bestod mest af Øer, hvorfra der gik Grunde langt ud i Havet, men der var intet andet Spor af Mennesker end en Kornhjælm af Træ. De drog da tilbage og kom til Lejfs Boder om Høsten.

Sommeren efter (1003) sejlede Thorvald mod Øst og nordpaa langs Kysten, men der blev de overfaldne af et Uvejr, som

kastede Skibet op mod et Næs, saa Kølen brødes af, og de maatte ligge stille længe for at udbedre Skaden. Da sagde Thorvald: „Nu vil vi rejse den gamle Køl her paa Forbjærget og kalde det Kølnæs," og saaledes gjorde de.

Senere sejlede de østen om Landet ind i en Fjordmunding til et skovgroet Næs, der strakte sig ud mod Vandet; der gik de i Land, og Thorvald sagde: „Her er smukt, og jeg kunde godt lide at bo her." Idet de nu gik ned til Skibet igen, saa de tre Høje

indenfor Næsset, og da de kom nærmere, saa de, at det var tre Skindbaade med tre Mænd under hver. Dem angreb de og dræbte dem alle saa nær som een, der undslap. Inde i Fjorden saa de endvidere paa Vejen til Skibet nogle Høje, som de antog for Boliger.

Da de kom ombord, blev de overfaldne af en saadan Døsighed, at de alle sov ind, men da hørte de et Raab, der vækkede

dem alle, idet en Stemme sagde: „Vaagn op, Thorvald, med dine Mænd, og sejl hurtig ud paa Havet, hvis I vil beholde Livet," og i det samme saa de en Mængde Skindbaade komme inde fra Fjorden hen mod dem. Thorvald raabte: „Vi rejser Stormtage paa Skibet og forsvarer os, saa godt vi kan, men vi angriber ikke," og saaledes gjorde de. Skrælingerne skød paa dem en Tid, men flygtede siden saa hurtig, hver kunde; da spurgte Thorvald sine Mænd, om nogen af dem var saaret, hvortil de svarede nej. „Jeg har faaet et Saar under Armen," sagde han, „thi en Pil fløj mellem Skibsbordet og Skjoldet ind under min Arm; her er den, og den vil blive min Bane. Nu raader jeg til, at I hurtig drager tilbage og fører mig til det Næs, hvor det tyktes mig godt at bo, thi det er muligt, det var et sandt Ord, der faldt mig i Munden, at jeg kom til at bo der en Stund. Der skal I begrave mig, men sætte Kors ved mit Hoved og mine Fødder, og Stedet skal kaldes **Korsnæs**." Derpaa døde han (1004), og de gjorde, som han havde sagt, men de blev boende der endnu denne Vinter, idet de samlede Vindruer og Ranker, til de om Foraaret (1005) sejlede til Grønland med nyt at fortælle Lejf.

Lejfs anden Broder Thorstejn, der var bleven gift med Thore Østmands Enke Gudrid, fik nu i Sinde at hente sin Broder Thorvalds Lig, men han dreves hele Sommeren (1005) om, saa han atter landede i Grønland om Vinteren, men paa et fremmed Sted. Her døde han, og hans Enke drog tilbage (1006) til Lejf, hos hvem hun opholdt sig.

Da hændte det, at en dygtig Købmand ved Navn **Thorfin Karlsevne** kom til Grønland og fik Ophold paa Bratteli; han blev gift med Gudrid, og hun æggede ham til at foretage en Rejse til Vinland, thi der var nu igen megen Tale om det store Udbytte, man kunde vente af en saadan Færd; ogsaa mange andre opfordrede Thorfin til at foretage den, og han besluttede sig dertil. Han havde tresindstyve Mænd og fem Kvinder paa to Skibe, og alle vare enige om at dele Udbyttet; de havde ogsaa Kvæg med, thi det var deres Hensigt at bebygge Landet, hvorfor de bad Lejf om at maatte faa de Huse, han havde bygget der; men han svarede, at de maatte have dem til Laans, ikke som Ejendom.

De drog (1007) da ud, og efter to Dages Sejlads naaede de Helleland, hvor de fandt hvide Ræve; derfra sejlede de atter to Dage mod Sydøst og kom da til et skovbevokset Land med mange Dyr; det var Markland, og i Nærheden laa en Ø, som de kaldte

Bjørnø, fordi de der skød en Bjørn. Derpaa sejlede de langs Kysten og kom til et Næs, hvor de fandt en Skibskøl, og de vidste da, at de nu var ved Kølnæs. Derefter sejlede de langs Kysten, som de kaldte Furdestrand, og kom da til et Sted, hvor Landet var mere indskaaret med Vige, og de sejlede med Skibet ind i en saadan.

Olaf Trygvason havde givet Lejf to Skotter, der var hurtigere end Dyr; de var ombord hos Thorfin, og han satte dem nu i Land og bød dem løbe mod Syd for at undersøge Landet der, men efter tre Dages Forløb skulde de være tilbage igen. Deres Dragt, som kaldtes Kjafal, bestod i en ærmeløs Kjortel, der var aaben i Siderne, knappet mellem Benene og forsynet med en Hætte, men for øvrigt vare de nøgne. Da de kom tilbage, havde den ene en Vindrueklase med sig og den anden et vildtvoksende Hvedeaks.

Karlsevne sejlede nu videre og kom ind i en Fjord, udenfor hvilken der laa en Ø, som de kaldte Strømø. Der var saa mange Edderfugle, at man knap kunde gaa der for Æg. Det var et smukt Land, hvorfor de bar Ladningen af Skibene og blev der om Vinteren uden at foretage sig andet end at undersøge Landet.

Men om Sommeren tog Fiskefangsten af, saa de havde Vanskeligheder ved at finde Føde. Da forsvandt en Mand, der hed Thorhal Jæger; han var stor og stærk og lignede en Jætte; han talede ikke meget, og det lidet, han sagde, var ondt, saa han æggede altid Folk til det værste, thi han var en daarlig Kristen. Han var borte i tre Dage; da fandt de ham paa en Klippe, hvor han laa og gabede med Næse og Mund, idet han saa op i Luften og mumlede. De spurgte, hvorfor han laa der; han svarede, at det ikke kom dem ved, men derpaa gik han dog med dem, som de bad ham. Kort efter kom en Hval; de ilede til og skar af den; der var ingen, som kendte den Slags Hvaler, men Madsvendene kogte af den, og alle spiste; de fik imidlertid alle ondt deraf, og da sagde Thorhal: „Stærkere var den rødskæggede end eders Krist, thi det har jeg for mine Sange til Thor, at han aldrig svigter mig.“

Men da Folkene hørte det, kastede de hele Hvalen i Havet og henskød deres Sag til Gud; da blev Vejret bedre, saa de kunde ro ud at fiske, og siden den Tid manglede de ikke Føde, thi der var ogsaa god Jagt paa Landet.

Karlsevne drog derpaa mod Syd langs Kysten og kom omsider til en Flod, der først løb gennem en Sø oppe i Landet og

derpaa faldt i Havet. Derind sejlede de, da Vandet steg, og fandt Lavland med vildtvoksende Hvede og Skove med Vinranker; hver Bæk var fuld af Fisk, og de behøvede kun at grave Fordybninger i Stranden, saa Højvandet gik over dem, da var der Helleflyndere i dem, naar Søen atter sank; der var ligeledes mange Dyr i Skoven.

De var her en halv Maaned uden at se andre Mennesker; men en Morgen saa de en Mængde Skindbaade, fra hvilke der svingedes saa hurtig med Stænger, at det lød som Susen, og Svingningerne gik med Solen. „Hvad mon det skal betyde?“ spurgte Karlsevne, og en af hans Fæller svarede: „Det er muligvis et Fredstegn, og vi maa holde et hvidt Skjold op mod dem.“ Det gjorde de, og nu kom Baadene nærmere. Det var sorte Mænd med stridt Haar, store Øjne, brede Kinder og af et ildesindet Udseende; de var der en Stund og undrede sig over, hvad de saa, hvorpaa de atter roede bort mod Syd.

Karlsevne havde imidlertid bygget sig Boder, og de blev der om Vinteren; Kvæget passede sig selv, thi der faldt ingen Sne. Men om Foraaret kom en Morgen en saadan Mængde Skindbaade, at det saa ud, som om hele Vigen var bestrøet med Kul. Der blev atter givet Fredstegn fra bægge Sider, og de indfødte kom nærmere for at handle; de solgte Skindvarer og Graaværk og gav et helt Skind for et Stykke rødt Tøj af et Spands Længde, som de derpaa bandt om Hovedet; men Klædet begyndte at slippe op for Karlsevnes Folk, hvorfor de klippede Resten i Strimler af en Fingers Bredde, og Skrælingerne gav alligevel et Skind for hvert Stykke. De vilde ogsaa købe Vaaben, men det forbød Karlsevne at sælge; derimod sagde han, at Kvinderne skulde bære Mælkemad ud, og da Skrælingerne saa den, vilde de intet andet have, og de kom derved til at bære deres Betaling bort i Maverne.

Det hændte, at en af Skrælingerne blev dræbt, fordi han vilde tage nogle Vaaben fra Karlsevnes Folk, og i det samme brød en Tyr brølende frem af Skoven, hvorover Skrælingerne blev saa forskrækkede, at de flygtede til deres Baade og roede mod Syd. Da sagde Karlsevne: „Nu gælder det om at være forsigtige, thi jeg venter, at de mandstærke vil besøge os tredje Gang med Ufred.“

Efter tre Ugers Forløb saa de ogsaa en Mængde Baade komme sydfra, og da blev Stængerne svungne mod Solen, hvorfor Karlsevne lod hejse et rødt Skjold mod dem. Det kom da til Strid med Skudregn, thi Skrælingerne havde Slynger, og Karls-

90.
LMM

evne saa, at de hævede en Stang med en blaa Kugle paa, der mest lignede en Faaremave, den slyngedes hen over hans Folk og faldt ned med stor Larm. Derover blev de forskrækkede, og da de samtidig syntes, at Skrælingerne trængte mod dem fra alle Sider, trak de sig baglængs langs Floden hen til en Klippevæg, hvor de satte sig til Modværge. Kampen endte dog med, at Skrælingerne flygtede, thi der faldt mange af dem; men Karlsevne havde mistet to Mand. Det blev en almindelig Tanke, at kun de Skrælinger, der kom fra Baadene, var rigtige Mennesker, den øvrige Mængde ansaa man for Koglerier. Der fortælles ogsaa, at en Skræling fandt en Økse, og de prøvede, den ene efter den anden, at hugge i Træ med den; de syntes, det var en kostelig Ting, thi den bed godt; men da En hug den mod en Sten, brast den, og de kastede den da bort som unyttig.

Karlsevne syntes godt om Landet, men mente, at Opholdet der altid vilde være usikkert, hvorfor han sejlede hjemad og kom til Grønland med Vinranker, Druer og Skindvarer 1011.

Der kom samme Aar et norsk Skib til Grønland, som styredes af Brødrene Helge og Finboge. Da der paa den Tid atter var Tale om, at der var baade Ære og Vinding at hente paa Rejser til Vinland, drog Frejdis Eriksdatter til Brødrene og bad dem drage med paa en saadan Færd, og de gik ind derpaa. Hun fik Lejfs Boder til Laans, og de drog af Sted (1012). Brødrene kom først og bar deres Gods op i Husene, men da Frejdis kom til, sagde hun, at Lejf havde laant hende Bygningerne og ikke dem, saa de maatte flytte ud igen; det var Begyndelsen til en Uenighed, som hun sørgede for at holde vedlige, saa at der til langt ud paa Vinteren ikke gik Bud mellem Husene.

Men en Morgen stod Frejdis op af sin Seng og klædte sig paa, uden dog at tage Fodtøj paa. Hun trak i sin Mands Kappe og gik til Brødrenes Hus; der var nylig en Mand gaaet ud og havde ladet Døren staa halvaaben, men hun lukkede den helt op og blev staaende rolig en Tid; da sagde Finboge, som laa inderst: „Hvad vil du her, Frejdis?" — „At du skal staa op," sagde hun, „thi jeg vil tale med dig." Han fulgte hende da hen til et Træ ved Husvæggen, hvor de satte sig, og hun begyndte: „Hvorledes er du egentlig tilfreds her?" — „Landet synes mig godt," svarede han, „men jeg synes ilde om den Tvist, der er os imellem." — „Der taler du, som sandt er," sagde hun, „og det er mit Ærende, at jeg vil bytte Skib med Eder, da Eders er større end

90
LMM

bort, og nu vil jeg drage til Grønland." — „Det er jeg villig til, hvis du da er tilfreds," sagde Finboge, og derpaa skiltes de, idet han gik til Hvile, og hun gik hjem. Hun gik i Seng med kolde Fødder, hvorved Thorvald vaagnede og spurgte, hvorfor hun var saa kold og vaad; da svarede hun vredt: „Jeg var gaaet til Brødrene for at købe deres Skib, men det optog de saa ilde, at de slog mig; men du stakkels Mand kan vel hverken hævne min eller din Skam, saa jeg føler, vi er langt borte fra Grønland, og saa snart vi kommer der, vil jeg skilles fra dig, hvis du ikke hævner dette."

Hun fik ham ægget, saa han kaldte alle sine Folk sammen, og de drog mod Brødrenes Hus; der fandt de alle sovende, tog dem, bandt dem og førte dem ud, efterhaanden som de blev bundne, men Frejdis lod alle dem dræbe, der kom ud. Nu var kun Kvinderne tilbage, og dem vilde ingen dræbe, men Frejdis sagde: „Giv mig en Økse," og da hun havde faaet den, dræbte hun dem alle.

Frejdis vendte derpaa hjem til Grønland (1013) og lod, som om intet var hændet, men skønt hun havde lovet at raade den Mand Bane, som omtalte hendes Misgerning, kom det dog ud, og hun var siden den Tid ilde lidt af alle.

En Mand fra Island ved Navn Bjørn Bredvikingekæmpe var (999) bleven landsforvist, hvilket især Snorre Gode var Skyld i; Snorres Søster Thuride, der var gift og havde en Søn, som hed Kjartan, syntes nemlig bedre om Bjørn end om sin Mand, og det siges, at Kjartan lignede Bjørn meget. — Nu hændte det i et af Olaf den helliges sidste Regeringsaar (c. 1027), at en Mand ved Navn Gudlejf sejlede ud fra Dublin og vilde til Island, men han blev af Nordøstvind dreven ud af Retningen, saa han vidste ikke, hvor de havde Land. Endelig saa de et stort Land, som dog ingen kendte, og der sejlede de ind og fandt en god Havn. Lidt efter strømmede der Folk til, hvis Sprog nærmest lignede Irsk; de tog de søfarende til Fange og førte dem op til et Thing, hvor deres Skæbne skulde afgøres. De forstod saa meget af de indfødtes Handlemaade, at somme vilde have dem dræbt straks, medens andre vilde gøre dem til Trælle; men da saa de pludselig en stor Flok, i hvilken der blev baaret et Banner, hvorfor de tænkte, at der var en Høvding med. De saa ogsaa, da Flokken kom nærmere, at der under Banneret red en stor, gammel og hvidhaaret Mand, for hvem alle bøjede sig, og de forstod, at hele Sagen blev overgiven ham. Han lod da Gudlejf

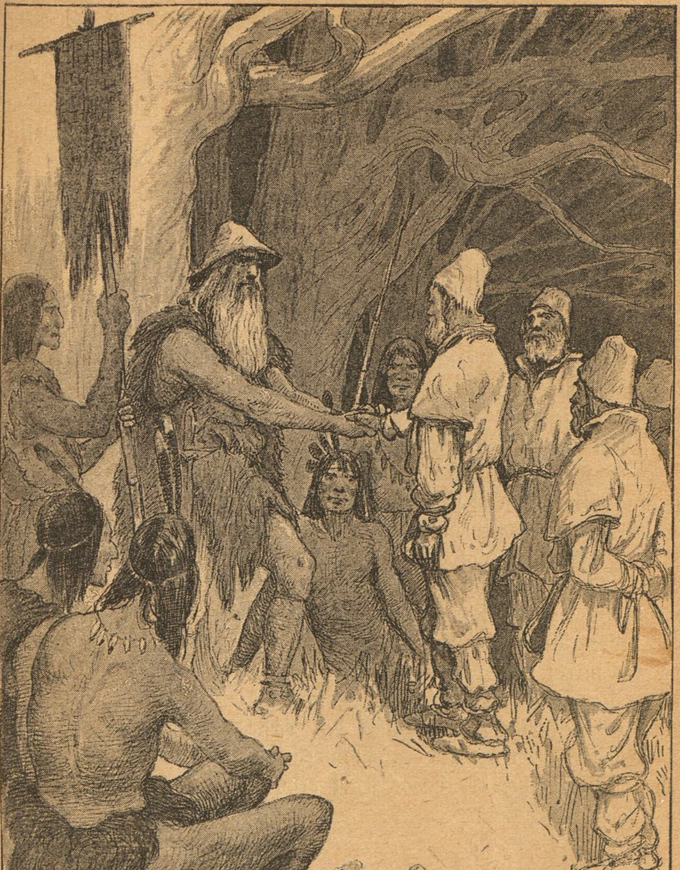
90.
LMM

kalde og spurgte paa Islandsk om hans Hjemstavn. Gudlejf svarede, at han saa vel som de fleste af hans Ledsagere vare Islændere. Da Manden spurgte videre, fra hvilken Egn han stammede, og Gudlejf svarede, at han var fra Bredefjord, spurgte Manden til næsten alle de vigtigste Mænd paa den Egn, især til Snorre Gode og hans Søster Thuride, men dog mest til Kjartan. Imidlertid blev de indfødte utaalmodige og raabte om Afgørelse, hvorpaa den store Mand gik afsides med tolv Mænd, og de forhandlede længe. Da de kom tilbage, sagde Manden til Gudlejf og hans Følge: „Vi har nu talt om eders Skæbne, og den er given i min Vold. Jeg giver eder da Lov til at drage, hvorhen I vil, og det er mit Raad, at I rejse straks, thi Folkene her er vanskelige og synes allerede, at Loven er brudt til deres Skade." Da Gudlejf derpaa spurgte, hvem de skulde sige, de havde at takke for Livet, svarede Manden: „Derom vil jeg intet sige, thi jeg vil ikke have, at nogen af mine Frænder eller Fostbrødre skal gøre en saadan Rejse som I; jeg er nu saa gammel, at jeg ikke kan vente at skærme mange fremmedes Liv."

Derpaa lod han Skibet berede og blev hos dem, til de fik gunstig Vind; da sejlede de, men ved Afskeden gav han Gudlejf en Guldring, som han tog af sin Arm, og et Sværd, idet han sagde: „Kommer du til Island, da skal du give Kjartan dette Sværd og hans Moder Thuride Ringen. Men hvis nogen spørger, hvem der sendte dette, da maa du sige, som sandt er, at det var en bedre Ven af Thuride end af Snorre Gode, hendes Broder, og om nogen tror at vide, hvem der har ejet disse Ting, da forbyder jeg enhver at drage hen til mig."

Gudlejf kom til Island den næste Sommer og overbragte Klenodierne, men det var en almindelig Mening, at det var Bjørn Bredvikingekæmpe, der havde sendt dem.

Gudlejfs Rejse er den sidste, Sagaerne omtaler udførlig, og kun lejlighedsvis høre vi langt senere, at et Skib, som landede i Norge, kom fra Markland, hvorhen det var drevet.

De ny Lande glemtes efterhaanden. Men Æren af at have opdaget Amerika skal hævdes Nordboerne. Og deres Opdagelsesfærder paa Vinland indtager, naar man erindrer den Tids saare mangelfulde Hjælpemidler, en i højeste Grad fremtrædende

Plads i de mærkeligste Søfærders Række. Hvem véd, hvorledes Verden havde set ud, dersom Vinlandsrejserne vare blevne fortsatte!

Det er for os uberegneligt, hvilke Følger det vilde have haft, om de krigerske, søvante og handelsdygtige Nordboere vare komne Spanierne og Portugiserne i Forkøbet med at anlægge varige Nybygder i den nye Verdensdel og udnytte dem.

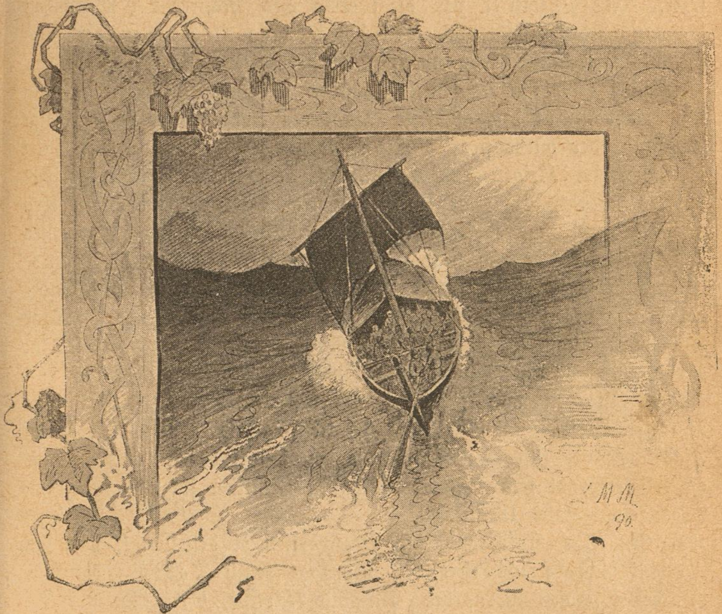

For fire hundrede Aar siden.

Den 3die August 1892 er det saa længe, siden Kristoffer Kolumbus tiltraadte den Rejse, hvorfra han kom tilbage som en ny Verdens hædrede Opdager. Han var den Gang 56 Aar gammel og var en erfaren og kundskabsrig Sømand, der var vidt berejst, og havde endog været oppe i Ishavet. Ved grundig Eftertanke var han kommen til at nære den Mening, at der maatte være et Land vesten for Europa. Han mente, at det maatte være Indien, og at finde den nærmeste Vej did blev hans Livs Opgave. Han vendte sig til Regeringen i hans Fødestad Genua om Bi-

stand til sit Forehavende, men blev haanlig afvist. Bedre Lykke havde han ikke i Portugal, og nu gik han til Spanien.

Dette Land havde været delt i flere Riger; men de to vigtigste vare blevne forenede ved Kong Ferdinands og Dronning Isabellas Giftermaal. Kongen og Dronningen regerede hver sit Rige, men i god Forstaaelse, og bægge vare kloge og dygtige Herskere. For Øjeblikket var de i Krig med Maurerne i Granada; dog lykkedes det Kolumbus at faa Adgang til Kongen, der sammenkaldte sine højlærde Mænd, at de skulde overveje den dristige Sømands Forslag. Men de spottede Forslaget, ja nogle af dem fandt endog, at det, at sejle rundt om Jorden, var et ugudeligt Paafund, der burde straffes med Døden. Dette blev der dog intet af, men da Krigen endtes saaledes, at Granada kom i Herskerparrets Magt, saa var der stor Glæde derover, og Kongen blev velvillig stemt mod Kolumbus. Der indledtes Underhandlinger med ham, men han stillede store Fordringer, idet han krævede at blive Overstatholder over de Lande, han opdagede, og at faa en Tiendedel af Indtægterne. Det fandt man var for anmassende. Naar han som en tiggefærdig Udlænding var kommen til Spanien for at tilbyde sin Tjeneste, saa mente man det var sømmeligt, at han overlod til den mægtige Konge at bestemme Lønnen. Han blev nu atter afvist og gav sig paa Vej til Frankrig. Men Dronning Isabella havde fattet Tiltro til ham, og hun lod ham kalde tilbage og erklærede, at hun som Dronning af Kastilien for egen Regning vilde bekoste hans Udrustning.

Nu stod Kolumbus ved Begyndelsen af det Maal, han saa ihærdigt havde stræbt efter, og ved Havnebyen Palos i det sydvestlige Spanien udrustedes den lille Flotille, der skulde faa saa umaadelig Betydning for Menneskeslægten. De Skibe, hvormed Kolumbus vovede sig ud paa det store, den Gang ganske ukendte Ocean, der endnu aldrig havde været gennempløjet af nogen Køl, vare Santa Maria, Pinta og Nina. Santa Maria førtes af Kolumbus selv. Skønt det var Flotillens største Skib, var det dog kun forsynet med Halvdæk, det vil sige, at det var højt og overdækket for og agter, men aabent midtskibs. Mandskabet boede forude og Officererne agter. Det maalte omtrent 150 Tons, og ialt bestod Besætningen paa de tre Skibe af 120 Mennesker, hvoraf de 90 vare Matroser. Kolumbus' Skib var langt fra et af Datidens bedste eller største Fartøjer, thi Spanierne ejede en Mængde To- og Tredækkere paa 600 Tons og derover. Skibenes Tilstand synes ikke at have været den bedste. De vare kun daarligt kal-

fatrede og lækkede uafladelig, Rejsningerne vare ikke hensigtsmæssige, og Sejlene passede ikke til dem; Provianteringen m. m. skal have svaret til Resten. At det ikke var den Slags Fartøjer, Kolumbus havde ønsket til sit forvovne Foretagende, kan man sige sig selv, men han kunde ikke faa noget bedre, allermindst i Palos, der kun var en lille Havn, og saa begav han sig paa Rejse hellere end at opgive den. Naar han kom godt fra den, skyldes det sikkert, at hans Flotilles Mandskab bestod af ægte, prøvede Søfolk.

Sejladsen gik først sydvestlig langs med Afrikas Kyster, men disse tabtes af Syne, da man den 6te September styrede mod Vest ud paa det vilde Hav, som ingen Sømand vidstes nogensinde at have befaret. Da sank Søfolkenes Mod, og det var, som de sagde Frænder og Fødeland et evigt Lev vel. De vidste nu ikke, hvor de styrede hen. Kolumbus vidste det heller ikke, men han ejede et levende Haab og et frejdigt Mod, som han ogsaa søgte at indgyde sine Medrejsende ved veltalende Skildringer af den Lykke, der ventede dem.

I 34 Dage saa de kun Himmel og Hav, og Mandskabets Utaalmodighed førte omsider til Mytteri, saa de truede at kaste Admiralen i Havet, hvis han ikke straks vendte om. Han skal da til sidst have lovet at føje dem, hvis de ikke saa Land inden 3 Dage. Det Løfte maa have været bittert for Kolumbus at afgive; thi det var jo hans Livs store Maal, hans Velfærd og Ære, der stod paa Spil. Men han var en troende Kristen, og da han gav det forlangte Løfte, sukkede han til Gud om at blive frelst fra Forsmædelsen.

Og det blev han. Den 3die Dag Kl. 2 om Morgenen saas ved Maaneskin en palmegroet Ø at dukke frem i det fjerne, og nu kappedes de før saa opsætsige Matroser om at knæle for ham og bede om Tilgivelse. Den fik de, men for øvrigt stod Admiralen tavs og stirrede mod den skønne Kyst, der ligesom gled ham i Møde, medens Skibet stævnede fremad i den dæmrende Morgen. Den Stund, han i tyve Aar havde drømt om, var nu endelig kommen.

Øen var beboet af en venlig og velskabt Menneskestamme, der modtog de fremmede fredeligt og ærbødigt. Kolumbus kaldte dem Indianere, da han antog Landet for en Del af Indien, og siden ere alle Øerne i Mellemamerika kaldt V e s t i n d i e n. Øen selv kaldte han S a n S a l v a d o r (Frelseren) i taknemlig Erindring om sin Redning. Det rette Navn G u a n a h a n i er først senere bleven kendt.

Fra denne Ø sejlede Kolumbus videre og kom til den store Ø Kuba; men Guldminer, som Spanierne især stundede efter, fandt man heller ikke her, hvor man derimod fandt andre vigtige Frembringelser, saasom Kartofler og Tobak, hvilke to Planter indtil da vare aldeles ukendte for Europæerne.

Ved Nytaarstid vilde Admiralen hjem, men han efterlod noget af sit Mandskab paa Øerne, da han den 4de Januar lettede Anker for at sejle til Spanien. Det blev en haard og farefuld Rejse med Storm og Uvejr; men han satte sit Haab til Gud, og det blev ikke beskæmmet. Den 15de Marts 1493 ankrede han i Havnen ved Palos efter syv Maaneders Fraværelse. Han modtoges med stor Højtidelighed. Befolkningen flokkedes, og Kirkeklokkerne ringede, hvor han drog frem paa sin Rejse til Hoffet, der den Gang var i Barcelona, hvilket var en meget lang Vej fra Palos. Paa Slottet aflagde han sin Beretning for Kongen og Dronningen, der bægge faldt paa Knæ og takkede Gud.

Nu havde Kolumbus naaet sin Lykkes Tinde, men da han kom til Vestindien igen, var de Folk, han havde efterladt der, bukket under i Kamp med de Indfødte, og medens han søgte at bedre paa Sagerne og opdage nye Lande, blev han i Spanien bagvadsket af nidsyge Hoffnoge, der bragte det saa vidt, at han blev afsat fra sine Værdigheder og blev sendt fængslet til Spanien. Det lykkedes ham at retfærdiggøre sig, og den ædle Dronning stod ham bi, men det lod sig ikke altid gøre, da han igen var borte; thi ved Siden af den varmhjertede Dronning stod den kolde og mistroiske Konge.

Kolumbus gjorde flere Rejser til de ny opdagede Lande og gæstede endog et Par Gange Amerikas Fastland, men han kom aldrig ud af den Tro, at det var Asiens Kyster og Øer og ikke en hel ny Verdensdel, han havde opdaget.

Han var for Resten ikke den første Europæer, der fandt Vej til Amerika; thi, som det er paavist i foranstaaende Fortælling, var denne Verdensdel flere hundrede Aar tilforn besøgt af nordiske Vikinger, men blev vore Forfædres Kendskab til Amerika end ikke af verdenshistorisk Betydning, saaledes som den berømte Genuesers Opdagelse, saa kan man dog ikke frigøre sig for Tanken om, at han maa have hørt Tale om Nordboernes Vestfarter og at han uden dette næppe vilde faldet paa den sikre Tanke om de store Lande hinsides det ukendte, umaadelige Verdenshav.

C. A. Thyregod.

Kampen for Tilværelsen.

Mikkel Ræ̈vs Frokost.

Dyrefabel fra Hvetbo Herred. Ved Evald Tang Kristensen.

Langt vest for Aalborg ligger et Sogn, som hedder Jetsmark, og sønden derfor er en stor Hedestrækning, som har faaet Navn af Ræ̈vhede, fordi den i gamle Dage var fuld af Ræ̈ve. Sydvest derfor er Ulvskov, hvor der paa samme Tid var mange Ulve, og da Ræ̈vene ikke kunde faa Lov til at være i Skoven for Ulvene, maatte de jo tage til Takke med Heden.

Saa var det en Aften saadan ved Mikkelsdagstider, at Ræ̈ven vaagnede og skulde til at tænke paa at gøre sig en Fangst. Da han nu kom ud af sit Hul og satte Næsen i Vejret, var det saa gruelig koldt, at han kom til at nyse. Det var jo paa fastende Hjerte, og saa sagde han til sig selv: „Det betyder nok en god Frokost," og dermed løb han.

„Ja, jeg ved nok, at den gode Frokost skal hentes i Vedsted," sagde han, alt som han løb, „der har de mange Gæs." Altsaa løb han til Vedsted og vilde nu begynde ved Nordenden og tage hele Byen fra en Ende af. Men som han nu drejer ind paa Landevejen, der gaar bylangs, finder han et stort Knippe Aal, som en Gjølbo havde tabt den samme Aften. Det var ikke saa galt at faa en Aalesmovs, men nej, „det var ikke Aal, du nyste efter," siger han, „det var jo en fed Gaas." Altsaa lod han Aalene ligge og løb videre. Han snuste, og han kikkede ind i hver Gaard og ved hver Dør, men alle havde de faaet deres Gæs og Ænder ind ved Solnedgang, og der var ikke en Bid at faa. Altsaa maatte han blive ved hele Byen igennem, og den var lang.

Nej, der var ikke en Bid til ham, ikke den mindste Smule. Saa maatte han om ad Kjølvring; der er et lille Vandløb, som kaldes Kjølvring Rende. „Det kan ikke nytte at løbe længere og snuse her langs med Gaardene," siger han, „kanske der kunde findes en And her i Renden, og saa maa man vel lade sig nøje med den i Steden for Gaasen." Han fulgte altsaa Vandløbet langt, langt op og kom helt op i Vedsted Kær. Der træffer han paa nogle Faar og en gammel Vædder, som stod i Tøjr, og Vædderen kunde naa over Renden.

Saa siger han til Vædderen: „Nu er det lige straks Mikkelsdag."

„Naa," siger Vædderen, „er det saa langt hen paa Aaret, det vidste jeg ikke af."

„Saa ved du vel heller ikke af, hvad der skal ske, naar Mikkelsdag kommer?"

Nej, det havde den ingen Anelse om.

„Saa skal jeg sige dig det, da skal du slagtes."

Det gav endda et Sæt i Væddreren.

„Nu kunde du gøre baade dig og mig en Tjeneste ved at lade mig tage dig, jeg er saa sulten."

„Ja, tag mig saa, for naar jeg skal af med Livet alligevel, saa kan du lige saa godt tage mig som en anden. Men kan du saa gøre det af med mig i en Hast."

„Jameu hvordan skal jeg saa bære mig ad?" sagde Ræven.

„Ja, jeg kan nok se, du er vel lille til saadan uden videre at tage mig. Men der er en høj Brink her ved Renden, der kan du sætte dig op og gabe, saa højt du kan, jeg skal da løbe lige ned i Halsen af dig."

Det Forslag gaar Ræven gladelig ind paa. Han stiller sig an og gaber saa højt, at bægge Øjne bliver borte, og han kunde slet ingen Ting se. Væddreren sprang nu til og bukkede Ræven lige ind i Gabet, saa hans Tænder røg ud, og han væltede bag over i Bækken. Han vilde jo op igen og skyndte sig som bedst, men var uforsigtig nok til at kravle op igen ved samme Side. Da var Væddreren til Rede og puffede ham i Siden, saa han atter væltede ud i Bækken, og saadan gik det nok en Gang. Endelig den tredje Gang sanser han da at kravle op til den modsatte Side. Da han omsider kom paa Benene igen, var han ilde handlet og klagede sig i sølle Maader.

„Havde jeg endda taget Aalene," sagde han, „nu har jeg løbet omkring hele Natten og har ikke faaet en Gryssen i mit Liv. Jeg maa hen og se efter at finde Aalene."

Da var det lige ved at være Dag. Men da han endelig kommer tilbage til Landevejen, var Aalene borte, og Solen var kommen op, og Mikkel maa atter ud paa Rævhede igen. Han saa jo noget forpjasket ud og skammede sig for at lade de andre Ræve se sig.

„Mon jeg ikke kunde liste mig ind paa Ulvskov," sagde han, „og se at blive tør, jeg er saa forskrækkelig vaad? Saa kommer jeg da til at ligne en Ræv igen, og saa vil jeg hjem og i min Seng." Han holdt jo heller ikke af at gaa i Seng i de vaade Klæder, det kan ingen fortænke ham i.

Altsaa lister han af ud i Ulvskov og passer nøje paa, at ingen af de andre Ræve faar ham at se, og der lægger han sig lige ved et Træ og lader Solen skinne paa sig.

Men bag ved det samme Træ stod nu helt tilfældig en Mand, de kaldte Jens Grøn; han var ogsaa listet ud i Ulveskoven og vilde se at bjærge sig et Svingeltræ eller et Skovlskaft. Da han nu saa, at Ræven kom luskende, gad han nok vide, hvad den vilde der efter. Jens Grøn stod derfor saa stille som muligt og lyttede efter, hvad Ræven gik og snakkede om med sig selv. Den gennemgik hele Nattens Begivenheder og beklagede sig især over Vædderen. „Det var da ogsaa forskrækkeligt, at saadant et Faarehoved kunde finde paa at ødelægge mig saa aldeles, og især gør det mig ondt for mine gode Tænder. Nej, Mikkel, saadan skal du aldrig lade dig narre mere," og saa satte han en lille en paa, at før han skulde saadan lade sig narre en anden Gang, før skulde han lade sin Hale hugge af.

Da sagde Niels Grøn saa stille: „Det skal du aldrig faa behov, Mikkel," og saa svinger han sin Skovøkse og hugger i Hovedet af Mikkel. Dermed var det forbi med Ræven, nu havde den faaet baade Frokost og Aftensmad, og Vædderen, ja, den bjærgede endda Livet efter Mikkelsdag, men det gjorde Mikkel ikke.

Kærlighed eller Penge?

Fortælling af **Anton Nielsen.**

Købstadens Skønhed, det var Julie Holm, Borgermesterens Stuepige; derom kunde man aldrig tvivle. Det erklærede alle Gaardskarle, Haandværkssvende og Handelsbetjente. Hun overgik langt alle fine Frøkener; det bandede de store Eder paa. For dette sorte, blanke Haar, der gerne vilde krølle sig, om det kunde faa Lov til det, disse store, milde, blaa Øjne, disse friske, røde Kinder, som man ellers sjældent saa i Købstaden, denne lille, yndige, skælmske Mund, dette venlige, smukke Ansigt og denne nydelige Figur, alt dette gjorde hende til det sødeste lille Væsen, man kunde se. Saaledes lød Lovtalerne, ja, der var flere endnu, men det kan vel være nok. At hun, der var forældreløs og havde en gammel, rig Bedstefader, hun skulde arve, blev ikke anset for nogen Fejl ved hende. Men een Fejl var alle enige om at tillægge hende: hun havde et Stenhjerte. Ikke saadan at forstaa, at hun var haard over for nogen, som trængte til hendes Hjælp. Børnene eller de Gamle eller de Fattige kaldte hende ikke haardhjertet. Men det var kun overfor de unge Karle, at hun havde dette trekantede Flintenstenshjerte. Ja, de sagde rigtignok ogsaa allesammen, at de trængte til hendes Hjælp, men hun troede dem vel sagtens ikke. De unge Karle — ja, det kan vel ikke gaa an at kalde Handelsbetjente og Svende for Karle, men gifte Mænd var de da ikke —, hele den mandlige Ungdom, kan jeg sige, betragtede det næsten som en personlig Fornærmelse mod hver især, at hun ikke vilde have sig en Kæreste; dog at blive vred paa den yndige Julie, det var rent umuligt.

Men Borgermesterens nye Veranda, den skaffede dem Hævn. Borgermesteren var nemlig en Dag gaaet hen til en anden Mester, det var rigtignok kun en Tømrermester, og havde sagt:

„Jeg vil gerne have Dem til at bygge en Veranda ud for min Havestuedør. Har De nogle smukke Tegninger til saadan en?“

„Ikke for Tiden, men jeg skal snart skaffe nogle. Hvor dyr maa Verandaen være?“

„Aa, det gør ikke saa nøje, naar bare den bliver smuk.“

Det kunde Mesteren lide at høre.

Lørdag Aften, da han betalte Ugeløn, sagde han til sine tre Svende:

„Hør, vi skal have lavet en Veranda ved Borgermesterens Havestue. I Morgen tidlig, inden han er staaet op, kan I gaa hen i Haven og se Lejligheden. Og den, som kan lave den smukkeste Tegning — ja, det vil sige, den, som Borgermesteren synes bedst om, ham vil jeg give 10 Kroner."

Den, som vandt Konkurrenceprisen, var en Svend, der hed Jens Hansen. Det var egentlig en Bondekarl, som nu i Foraarstiden var kommet til at arbejde i en Købstad for første Gang, efter at han havde gaaet paa Tegneskolen om Vinteren. Denne Jens var nu bestemt til at give den fornærmede Ungdom Oprejsning.

Hans Tegning blev foretrukket; han ikke alene vandt de 10 Kroner, men han blev udset til at forfærdige Verandaen, og han vandt endnu mere: den dejlige Julies Hjerte. Den lykkelige Kantøffel!

Hvorledes det gik til?

Aa, ganske naturligt.

Hun havde meget at bestille i Havestuen nu imod Foraarstiden, og han havde meget at bestille lige udenfor.

„Kan De taale, at Glasdøren er aaben lidt?" sagde Jens.

„Aa, den maa gerne være aaben hele Tiden. Jeg gaar her og støver af og rumsterer — og jeg holder meget af frisk Luft." Og meget af et frisk Jenseansigt, kunde hun have føjet til, men det gjorde hun ikke.

Det gik svært sent med den Verandabygning. Mesteren blev utaalmodig over, at det kunde vare saa længe. Han trøstede sig dog med, at det gjorde ikke saa nøje med Prisen. Men foruden Verandaen blev der bygget paa et andet Værk, som hverken den ene eller den anden af Mestrene havde nogen Anelse om.

Det var jo saa den Kærlighedsbygning, som Jens og Julie opførte. Bare den nu maa blive solidere end Verandaens skrøbelige Pinde!

Denne Bygning, som de var bægge om, skulde jo være usynlig for alle andres Øjne. Den var det ogsaa i 3 Uger. Men saa kom dette Bal. Der var Julie med som Jens Hansens Dame. Det gjorde jo ikke noget i sig selv, for hun havde saa tit før været Dame for en af Byens Ungersvende, naar der var Bal. Men „Kærlighed og Hoste kan ikke skjules", især ikke af unge,

naturlige Mennesker. Inden Ballet var forbi, havde bægge de Unge faaet Lykønskninger af mange af deres Venner — og modtaget dem, straalende af Lykke.

Henimod Morgenstunden havde Jens fulgt sin Kæreste hjem og givet hende Farvelkysset i Verandaen. Da han kom ud paa Gaden, traf han tre Kammerater, som ogsaa havde fulgt deres Damer hjem. Ingen af disse unge Fyre havde Lyst til at gaa hjem. De gik en Tur ud i en nærliggende Skov, saa kom de tilbage og var tørstige, saa gik de ind i et Værtshus og drak lidt mere, end de havde nødigt for Tørsten, mens de drøftede Nattens Begivenheder. Endelig vilde de da hjem at sove og kom ud paa Gaden, men de standsede hvert Øjeblik, naar en kom med en interessant Meddelelse.

Som de staar ud for et Plankeværk og vrøvler, kommer en gammel Mand langsomt forbi dem. Han saa foragtelig paa dem, for han kunde vel nok skønne, at de havde været paa Galejen.

„Det var dog farlig, saa han gloede paa os, den gamle Snegl!“ sagde Jens. „Hvem var det?“

„Aa, det var jo Stein. Det er en gammel Aagerkarl og Pengepuger,“ svarede en anden. „Han gør aldrig noget Menneske godt. Stik ham en Kantøffel paa hans høje Hat, Jens! Du rammer altid saa udmærket. Nu! Straks! inden han kommer for langt bort!“

Der laa et Par Kartofler, som var tabte. Jens greb den største og sendte den med et sikkert Kast mod Midten af Steins Hat. Denne fløj af og tog Parykken med, og det gav saadan et Ryk i den Gamle, saa han tumlede nogle Skridt forover. Han blev staaende som forstenet. Derpaa tog han til sit Hoved, der var lige saa skaldet som et pillet Æg. Svendene slog en høj Skoggerlatter op ved dette Syn. Stein vendte sig rasende om imod dem og truede dem med sin Stok; herover lo de endnu mere. Men da han skulde bøje sine stive Lemmer for at tage Hat og Paryk op, da faldt han om. I samme Øjeblik var Jens henne hos ham, rejste ham varlig op og hjalp ham til Rette.

„Hvem var det, der slog Hatten af mig?“ spurgte Stein.

„Det var mig,“ sagde Jens med nedslagne Øjne og rød af Skam. Han blottede sit Hoved og vedblev: „Vil De nu tage Deres Stok og banke mig, alt det De kan. De maa slaa mig i Ansigtet eller hvor De vil, jeg skal staa stille her midt paa Gaden og ikke røre mig.“

„Hvad hedder du? Hvad er du?“

„Jeg er Tømmersvend Jens Hansen.“

„Du ved nok, jeg gamle Mand kan ikke slaa haardt, Men jeg skal ramme dig bedre, din Skurk!“

Stein gik lige hen til Politiet, anklagede Jens og vilde have ham paa Vand og Brød eller i Forbedringshuset. Men Politimesteren kunde ikke tjene den Gamle heri. Jens blev kun idømt en lille Bøde for Gadeuorden. Og Stein blev endnu mere forbitret paa ham.

* * *

En Dag hen i Sommeren var hele Borgermesterens Familie kørt i Skoven, og den snedige Jens, som havde set det, benyttede Lejligheden til at besøge sin Kæreste. Han blev meget velkommen. De sad paa hendes Kammer og fik en Taar Kaffe. Og da de kun sjælden kunde være ene, saa havde de jo saa mange dejlige Ting at fortælle hinanden. Da imidlertid deres Samtale ikke bragte noget nyt eller usædvanligt frem paa Kærlighedens Omraade, skal den ikke gengives her. I det allerbedste Lag hører de nogle tunge Trin, der nærmede sig op ad Trappen.

„Hvem er det?“ spurgte Jens og tog sin Arm til sig.

Hun lyttede.

„Aa, det er min gamle Bedstefader! Jeg skal ud at hjælpe ham op ad Trappen.“

„Hvor skal jeg gøre af mig selv?“

„Du Jens? — du skal blive. Jeg har endnu ikke faaet fortalt Bedstefader, at jeg er forlovet — men det skal jo gøres en Gang. Han er min eneste Familie, og han har altid været saa god ved mig.“

Hun ilede ud.

„God Dag, Bedstefader! Velkommen! Lad mig tage din Arm!“

„Ja, de forbandede Trapper! De tager rent Vejret fra mig.“

„Havde jeg bare vidst, at du kom, saa kunde jeg have gaaet ned til dig, og vi kunde have siddet i Verandaen. Men nu er vi snart oppe. Og det er godt, du kommer op paa mit Kammer, for jeg har Fremmede. Jeg har en stor Overraskelse til dig, Bedstefader! Jeg er bleven forlovet,“ hviskede hun og lagde Hovedet ind til hans Bryst.

„Forlovet! Saadan en Skoletøs! Hvad tænker du paa?"

„Nu er jeg dog 22 Aar, Bedstefader."

„Hm, ja. Tiden gaar! Har han noget?"

„Ja, han har et Par dygtige Hænder og har Lyst til at bruge dem."

„Det ligner jer, at kaste jer i Armene paa den første den bedste. Saadan bar din Moder sig ogsaa ad. Havde de ikke haft mig, saa var de sultet ihjel. Nu skal jeg vel føde jer med, naar I kommer sammen. Hæ!"

„Nej, Bedstefader, det behøves ikke. Men om du vilde hjælpe os at komme i en Stilling, saa vilde vi være dig saa inderlig taknemlige. Du har jo ikke andre end mig, og du har jo ogsaa sørget for mig siden mine Forældre døde i deres unge Alder. Naar vi faar et lille Hjem, saa skal du ikke have nødig at være hos Fremmede, saa skal vi hygge om dig og pleje dig."

„Ja, du lover godt, din lille Taske!" sagde han formildet. „Men lad os nu se Krabaten!"

Hun aabnede Kammerdøren. Jens Hansen stod i en ærbødig Stilling. Men lige saa snart han saa den Gamle, blev han ligbleg og sank om paa en Stol.

„Hvad gaar der af ham?" udbrød den Gamle. Men da han havde set lidt paa Jens, raabte han rasende:

„Hvad! Er det dig, din Skurk! din Svìregast, som overfalder gamle, hæderlige Folk. Og du vil oven i Købet forføre mit Barnebarn! Herut med dig, straks!"

„Men hvad er dog det, Bedstefader! Du maa tage fejl!" udbrød Julie forskrækket og saa fra den ene til den anden.

„Nej, jeg tager ikke fejl. Og nu skal du høre, hvad det er for en Bandit!"

Han kastede sig ned paa en Stol og fortalte nu med den heftigste Forbitrelse, at Jens havde slaaet Hat og Paryk af ham og at han var faldet omkuld, da han vilde tage det op; men han nævnede ikke et Ord om Jens' Anger og Straf.

„Er det sandt, Jens?" spurgte Julie forfærdet.

„Ja, desværre. Men der er mere, som du skal høre. Det var Dagen efter det Bal, hvor vi blev rigtig forlovede. Jeg var overgiven af Glæde og kunde ikke gaa hjem. Nogle Kammerater fik fat paa mig, vi spaserede og vi drak lidt. Og da vi kom ud, kom denne gamle Mand forbi. Peter Lund sagde, det var en slem Mand, og saa lokkede han mig til den kaade Drengestreg."

„Det har du aldrig fortalt mig. Vidste du, det var min Bedstefader?“

„Jeg kunde ikke faa sagt det. Men at det var din Bedstefader, det fik jeg først at vide i dette Øjeblik.“

„Men du saa, det var en gammel, hjælpeløs Mand, og du vidste det var En, som aldrig havde fornærmet dig, din Æsel.“

„Ja, det er sandt. Jeg vil slet ikke prøve at undskylde mig. Men Julie skal dog ogsaa vide, at jeg fortrød det dybt i samme Øjeblik og at jeg hjalp Dem op, tog min Hat af og bad Dem at prygle mig saa meget, De vilde. Og da De havde meldt mig til Politiet, betalte jeg Mulkten uden at mukke. Herre Gud, hvad skulde jeg gøre mere!“

Stein tog nu Ordet:

„Hør nu paa mig, Julie! Jeg har været dig i Forældres Sted, uden mig var du bleven opdraget paa Fattiggaarden. Jeg har ikke et Menneske i hele Verden, jeg bryder mig om uden dig, og jeg har altid tænkt, at du skulde arve de Skillinger, jeg har. Saadan tænker jeg endnu, dersom du vil give den slette Karl Løbepas. Men vil du ikke, saa har du sagt Farvel til mig — og til mine Skillinger med! Nu kan du vælge.“

„Men kære Bedstefader! Hvor kan du være saa haard! Du har dog ogsaa selv været ung og vel ogsaa fejlet. Du kan dog ikke nænne at skille os ad, vi som holder saa uendelig meget af hinanden.“

„Jo, det kunde jeg sgu godt nænne, dersom bare jeg kunde. Men nu gaar jeg; det er jo mig, der skal have Løbepas, kan jeg mærke.“

Dermed begyndte han at gaa. Julie ilede efter ham for at hjælpe ham ned ad Trappen. Jens fulgte bag efter i nogen Afstand, for at være ved Haanden, dersom Bedstefaderen skulde give Køb. Julie tiggede og bad den Gamle ned over alle Trapperne, ud igennem Gangen og helt ud i Gadedøren, hvor Folk, der gik forbi, saa efter dem. Hun ændsede intet. Uden for Døren vender den Gamle sig om og siger:

„Du har hørt mit sidste Ord. Lad mig nu høre dit!“

Hun rettede sig i Vejret og slap hans Arm.

„Du beder mig at vælge mellem Kærlighed og Penge. Jeg kan kun vælge Kærligheden.“

„Ja, du faar nok Kærligheden at føle! Hæ!“

Med disse Ord vendte han sig bort og rokkede ned ad Gaden.

Hun og Jens gik ud i Verandaen.

Jens sagde: „Aa Gud, hvor jeg er bedrøvet, Julie! Jeg har skilt dig fra din eneste Slægtning og jeg har gjort dig til en fattig Pige. Er det ikke bedst, jeg forlader dig, saa kan alt blive godt igen?"

„Hør nu, Jens! Nu har Bedstefader og jeg sagt vort sidste Ord, nu skal du sige dit. Du ventede at faa en Pige med mange tusinde Kroner, men nu er jeg fattigere end du. Jeg kan nok tilgive dig din Drengestreg, men hvis du forlader mig nu, saa har du kun taget mig, fordi du troede, jeg skulde blive rig. Vil du nu have mig, som jeg er, eller ikke? Sig dit sidste Ord!"

„Men Julie! Fortjener jeg ogsaa det Spørgsmaal? Da jeg saa dig her i Verandaen første Gang, vidste jeg jo ikke en Gang dit Navn og langt mindre, at du ventede Arv. Det var jo først længe efter, at du fortalte om din Bedstefaders Penge, men du har vist ikke mærket, at jeg er bleven kærligere siden den Tid."

„Nej, min Ven, jeg gør dig Uret, men jeg er bleven saa ophidset af denne ulykkelige Historie. Du har altid æret mig og holdt saa meget af mig, som nogen kunde. Men Jens, nu har jeg kun dig i Verden. Pengene er væk, nu har jeg kun din Kærlighed tilbage —"

„Og den skal du faa Lov til at beholde."

*   *   *

Tre Aar efter blev de gift. Men inden den Tid var den gamle Bedstefader død. Julie havde besøgt ham nogle Gange, men da han hver Gang beskyldte hende for at snuse efter hans Penge, skønt hun aldrig gav Anledning til denne Mistanke, saa holdt hun op med at komme der. Kun i hans sidste Sygdom var hun hos ham og plejede ham. Men i hans Testamente var alt, hvad han ejede, bestemt til Flakkebjærg Institut for „moralsk fordærvede Børn"; saa det sidste, de unge hørte fra ham, var denne Spydighed.

Jens Hansen kom til at bo i denne Købstad, hvor de bægge var kendt. Det gik godt, saa længe de var ene; men snart kom der Smaabørn, og Fortjenesten som Tømrersvend var ikke stor. Det gik dog endnu an, saa længe han havde Arbejde. Men en Morgen, Jens skulde gaa paa Arbejde, sagde han:

„I Dag er det sidste Gang, jeg faar Arbejde. Mester har ikke mere til os at bestille. Jeg har vidst det længe, men jeg nænnede ikke at sige dig det — og jeg tænkte, der blev en anden Udvej."

„Gud! hvad skal vi saa gribe til?"

„Aa, der bliver vel Raad. Jeg har da 12 Kroner tilgode endnu."

„Ja, det skal ikke række langt. Og nu jeg har de to smaa Børn kan jeg ingen Ting tjene. Men jeg har da Kærligheden endnu, Jens, og saa hjælpes vi troligt ad."

Om Aften silde, da Jens kom hjem, var han meget beruset. Julie sad og ventede paa ham. Da hun saa, hvordan han var faren, talte hun ikke et Ord. Han sagde heller ingen Ting. Med Besværlighed fik han Frakke og Støvler af, og med de øvrige Klæder paa smed han sig i Sengen og snorksov i det næste Øjeblik. Julie saa i hans Pengepung, som han bar i Frakkelommen; der var ikke en Øre i den. Hun gik i Seng og græd den hele Nat.

Da han vaagnede den næste Dag, gik hun ind til ham, viste ham den tomme Pengepung og sagde:

„Nu er Kærligheden ogsaa borte."

„Nej, nej, Julie, det er da kun Pengene."

„Jo, Kærligheden er gaaet med det samme. Kunde du svire dine sidste Skillinger bort, som vi trængte saa haardt til, saa er Kærligheden forbi. Nu er jeg først rigtig elendig fattig."

„Julie, du maa bære over med mig denne Gang?"

„Ja, det er ikke første Gang."

„Men det bliver sidste. For nu skal jeg dog vise dig, at du har Kærligheden endnu, min Kærlighed. Men du kender ikke dette Kammeratskab, der bliver imellem os Svende, som har arbejdet saa længe sammen; vi bliver ligesom Brødre."

„Men Brødre skulde dog ikke ødelægge hverandre og deres Familie."

„Nej, Julie, det kan aldrig forsvares. Men da vi nu skulde skilles i Aftes og maaske aldrig samles mere, saa vilde Formanden, at vi skulde have os en glad Aften. Alle de andre sagde ja, og jeg, jeg glemte Kærligheden for Venskabet og gik med. Men jeg har ikke sat Kærligheden til, den er her endnu. Vil du tro det?" sagde han, sprang op og knugede hende til sit Bryst og tørrede hendes Taarer. „Vil du tro det?" gentog han heftig. „Sig, at du vil tro det, ellers bliver jeg aldrig til Menneske mere!"

„Ja, Jens, jeg maa vel tro det, om ogsaa jeg somme Tider ikke kan se det."

„Du vil tro det, min Pige! Saa har jeg Mod igen. Alt det andet kan oprettes, men er Kærligheden borte, saa er Livet lagt øde for os."

Jens maatte saa spasere i 14 Dage, og de var pinlige, for ham især. Kone og Børn led Nød, og det var hans Skyld. Men da Nøden var størst, kom hans gamle Mester. Baade Jens og Konen saa glade og forventningsfulde paa ham.

„Naa, Hansen, hvordan gaar det?" begyndte han.

„Aa, det gaar med Kniberi og Sult siden Arbejdet slap op."

„Men nu dages det igen. Hør, det var da vist daarligt Arbejde, De gjorde paa Borgermesterens Veranda den Gang?" sagde han spøgende.

„Det mente Mester ikke, da De tog Syn paa den," svarede Jens.

„Ja, maaske jeg ikke har set mig godt for. Men nu er den sgu gaaet i Stykker og raadnet. Ja, det er jo ogsaa adskillige Aar siden. Vil De nu lave ham en ny?"

„Det kan De tro jeg vil!"

„Kan De saa lade Borgermesterens Pige være i Fred?"

„Ja, denne Gang skal jeg ikke se efter hende."

„Tør De ogsaa lade ham gaa derhen, Julie? De ved, det er farligt med de Verandaer."

„Nu tør jeg lade ham gaa, hvor det skal være. Og hjertelig Tak, fordi De tænkte paa os!"

„Ja, jeg har ogsaa faaet en stor Bygning at opføre. Og der har jeg i Sinde at gøre Hansen til Formand. Tror De ogsaa, det kan gaa an, Ju — Madam Hansen, skulde jeg vel sige."

Hun lo, men Jens svarede:

„Det gaar nok an — og jeg takker Dem mange Gange."

Nu blev der Glæde i den lille to Værelsers Lejlighed. Men da Mesteren var gaaet, sad Jens i dybe Tanker en Stund.

„Hvad grunder du paa, min Ven?" spurgte Julie.

„Jeg tænker: hvad mon der var blevet af mig, dersom vi havde arvet din Bedstefaders Penge. Det var alligevel godt, jeg ramte den høje Hat."

„Nej hør! Nu roser han sig af sine Udyder."

Og saa lo de og kyssede s.

Jule-Solskin.

Fortælling af Hans P. Lunde.

Med Tegninger af Alfred Schmidt.

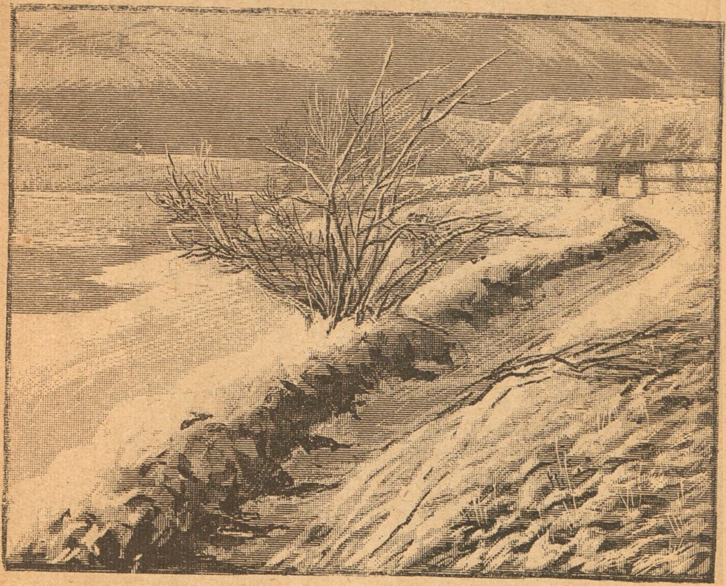

Niels og Mette var et Ægtepar paa henved de halvfjerds. De ejede en lille Gaard ved Navn Flinthøj, der laa meget afsides, men højt og frit med Fjordens klare Spejl glimtende nede bag Havegærdet

Niels Flinthøj var en lille, tør Mand. Sjælden lød hans Stemme i Bymændenes Lav, hvor han tog sig noget intetsigende ud, og i sit Hjem forsøgte han heller ikke tit at gøre sig gældende.

Som ung havde Niels været en rask og livlig Karl, men i Samlivet med Mette var hans Vilje og Munterhed bleven kuet, og det var kun ved enkelte Lejligheder, hans gamle Humør fik Overtaget.

Mette var født der i Gaarden. Hun havde været en særdeles

køn og dygtig Pige, men mørk og myndig i sit Væsen. Hendes Barndomshjems ensomme Beliggenhed tillige med den Omstændighed, at hun det meste af sin Ungdomstid — lige fra Moderens Død — havde været saa godt som ene Kvinde i Gaarden, hvor Gæster sjælden saas, havde bidraget sit til at udvikle det mørke og haarde i hendes Natur.

Niels havde virkelig holdt af den statelige Pige og hun paa sin Vis ogsaa af ham. Men lidt efter lidt havde han, uden selv at vide af det, gjort sin Kones Tankegang til sin; Mette var jo paa sin Vis en forstandig Kvinde, og han saa' vel ikke altid Uretten i hendes Haardhed. — Og dog havde de ikke levet ulykkelig med hinanden: visse Naturer giver ikke meget, men kræver til Gengæld heller ikke stort.

De havde to Børn: Gertrud og Jens. Datteren var meget sygelig af sig og viljesvag. Hun var hjemme og gik snart den ene snart den anden af Forældrene til Haande; de holdt ingen Tjenestefolk.

Jens var gift og boede et Par Mils Vej derfra, paa den anden Side Fjorden. Hans Forældre, ja i Virkeligheden kun Moderen, vilde ikke kendes ved ham for det Giftermaals Skyld.

„Vil du ha' Væverens Karen, kommer du til at hytte dig selv," havde Mette sagt til ham. Og hun var ikke den Kone, der sagde ét i Dag og et andet i Morgen. Ikke en Hvid havde Sønnen faaet ud af Gaarden.

Mer end een Gang havde den fredsommelige Jens forsøgt at pille den faste Knude op. Da hans første Barn skulde i Kirke, skrev han til Forældrene, om de ikke den Søndag vilde glæde ham med deres Besøg. Han mente, det kunde ikke være saa svært at bringe en Forsoning i Stand ved en saadan Lejlighed.

Ikke des mindre var Jens bleven skuffet. Niels havde rigtignok sagt, at de kunde da i det mindste sende Jens et Par Ord eller lade Gertrud møde ved Barselgildet; men Mette vilde ikke høre Tale om nogen af Delene.

„Skulde vi kanske saadan uden videre give os — jeg tror, du er taabelig!" var det kommen lidt hampert fra Mette. „Han har det jo, som han vilde ha' 'et. Kunde han ikke bleven hjemme og hjulpen os med Gaarden eller og ha' taget Jeppe Grøftelunds Ingeborg, som saa godt kunde lide ham — hun var dog baade en rig og en rask Pige — det havde han og vi andre ogsaa haft mer Ære af. — — Nej, de har gjort mig for haardt imod, til

at jeg kan glemme det saa snart. Lad dem nu kun til Gavns lære at mandenére dem ved egen Hjælp. — Bæveren gjorde sig saa tyk da de vilde giftes; vi gamle skulde saadan været sat til Side lige paa en Gang . . . nej, han skal dog ikke for det første ha' den Fornøjelse, at hans Datter flytter her ind og løser mig af, den Pralehals han er!"

Som sædvanlig var Niels snart kommen til at se paa Sagen med sin Kones Øjne.

Det var gaaet Jens nær til Hjerte, at ingen i hans gamle Hjem vilde gøre ham den Glæde at besøge ham. Han havde fældet mange Taarer ved at tænke derpaa, onde Tanker var brudt frem i ham, og han havde lovet sig selv, at han ikke tiere vilde udstrække saa meget som en Finger til Forsoning, selv om det skulde komme saa vidt, at han blev nødt til at søge Hjælp hos Sognet.

Siden havde Jens dog gæstet sit Fødehjem een Gang tillige med sine to Børn. Men han var ikke bleven modtaget saaledes, at han kunde faa Lyst til at komme igen. Niels havde ikke sagt videre til ham, men Mette saa meget des mer. Og ingen af dem havde givet hverken ham eller Børnene noget, skønt han dog, som fattig Daglejer, nok kunde trænge til lidt Hjælp.

En køn og frisk Karl havde Jens været. Men af Slid og Næringssorg var han, efter faa Aars Forløb, kommen til at se noget medtaget ud. Ansigtet var bleven magert og furet, Haaret, som før havde knejset i tætte Krøller over Panden, lignede nu et hærget Krat, og Ryggen var bleven krum som et Træ i en øde Egn.

De strænge Livsvilkaar havde længe kuet hans Mod, men aldrig bragt ham til at fortryde sit Giftermaal. Nu fandt han sig bedre i sine Forhold. Han var ligesom bleven fastere i Veddet, kunde lettere døje Livets forskellige Tryk. Havde han end i Førstningen krympet sig ved at gaa omkring og høre om Arbejde hos Bønderne, saa følte han nu tit, naar det stod vel til i hans Hjem, en vis Stolthed ved Tanken om, at en hel Familie levede af hans Fortjeneste; ja, til sine Tider blev han endog hel munter.

Nu var det Dagen til Juleaften. Fjorden var fra Bred til Bred som brolagt med Is, som Folk kunde færdes paa uden Fare, naar de tog sig i Agt for Vaagerne. Ikke en Vind rørte sig. Men Frosten bed stærkere og stærkere til og malede Glimmerblomster paa Ruderne. Og Taagen kom listende, tæt og hvidlig, fulgt af Tindren og Glitren. Snart laa hele Egnen gemt i Rimmulm, hvori Skoven tog sig ud som en Skygge.

Hen over Fjorden kom Jens gaaende i Følge med sine to Børn, en Dreng paa 7 Aar og en Pige paa 6. Han fulgte dem paa Vej til sit Fødehjem. — Karen havde længe ligget syg, og Smalhans havde aflagt dem et af sine sædvanlige Vinterbesøg, saa det saa' ud til en bedrøvelig Jul for dem. Baade Jens og Karen vilde gerne skaffe Børnene lidt Glæde i Julen, men sende

dem over til hans Forældre — nej, det kom der vel ikke noget godt ud af denne Gang heller, havde han ment. Nu var Jens alligevel glad over, at han havde givet efter for Karens Bønner, thi Niels Peter og Marie hoppede og sprang af Fryd over alle de Herligheder, de ventede at finde hos Bedsteforældrene, og tillige nærede han et lønligt Haab om, at de smaa, som var usædvanlig

livlige Børn, lettere kunde finde Vej til de gamles Hjerter, end han havde formaaet.

Da de kom hen i Nærheden af Gaarden, tog Jens Afsked med sine Smaafolk. En Stund stod han og saa' efter Børnene, der Haand i Haand trippede rask af paa deres stumpede Ben, under livlig Snakken og Legen; — saa gik han tilbage.

Det var begyndt at mørkne, og han turde derfor ikke skridte rask ud, som han havde Lyst til, af Frygt for Vaagerne. Mange Slags Tanker skød sig frem i ham, i det han skred hen over den knudrede Isflade, medens de ringende Klokker gød Liv i enkelte lyse Julеminder fra hans Barndom. De fleste af hans Tanker gjaldt dog Karen, som laa ene der hjemme og ventede paa ham. Han vidste ikke, hvad der skulde blive af ham, hvis hun døde nu . . . Hun havde trolig støttet ham. Og han mindedes ikke, hun nogen Sinde havde mødt ham med et surt Ansigt, end sige med et hvast Ord, naar han kom fra Arbejde.

Men det stigende Tankemylr bragte ham til at glemme, at han færdedes paa et farligt Sted . . .

* * *

Niels Flinthøj stod i sin Stalddør med Lygten i Haanden, da Lænkehunden meldte de to Børns Komme. De smaa Julegæster klaprede rask hen imod Fremmersdøren, efterfulgt af Niels, som tog dem for Tiggerbørn ude fra Fattighuset.

„Hvad er I for to Smaafolk?" spurgte han ved sin Indtræden i Dagligstuen og iagttog dem ved Lygteskæret.

„Kender du os da ikke? Vi har jo før været her og besøgt Bedstefa'r og Bedstemo'r," svarede Drengen frejdig.

„Hvad, er I Jenses Børn! Nej, jeg kunde ikke kende jer. Er I gaaet hertil alene to?"

„Ja . . . nej, Fa'er var med næsten helt herhen, men han skulde stræbe hjem igen, for Mo'r hun er syg . . . Og saa skulde vi spørge, om vi maatte være her i Jule Helligdage."

Mette kom i det samme ind.

„Naa, nu faar vi nok rigtig fremmede!" udbrød hun forlavset, „Skulde I være her i Julen?"

„Hvis vi maa," lød det forsagt. Begge Børnene vare blevne helt forskrækkede ved den umilde Klang i hendes Ord.

Bedstemoderen stod og saa lidt usikkert paa dem. Saa gik hun ud i Køkkenet, hvor fra en Strøm af Lys og vellugtende Ange slog Børnene i Møde.

Gertrud kom ind med en Tallerkenfuld Æbleskiver til dem. Hun var en høj, spinkel Pige, noget foroverbøjet, med et træt, stillestaaende Udtryk i sit gulligblege Ansigt. I hvor ordknap hun var, blev hun dog næsten munter under Samtalen med Børnene.

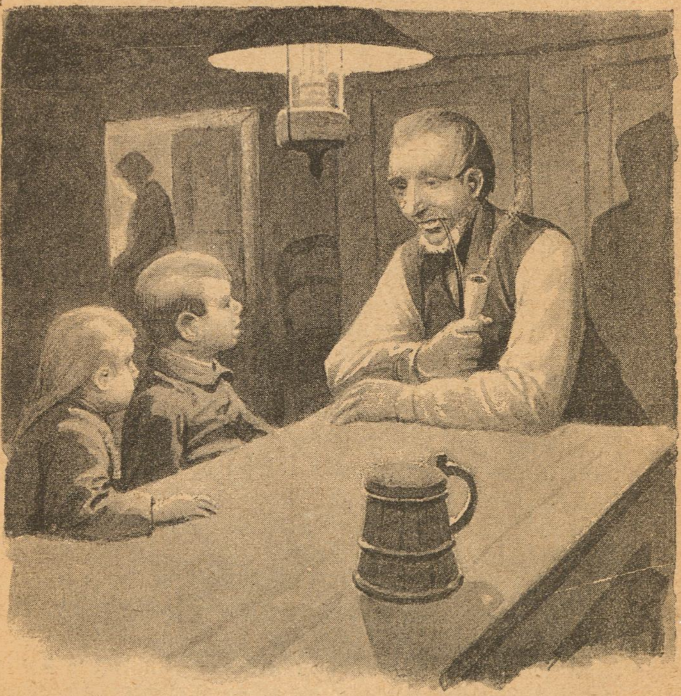

„Nu skal I stræbe at spise," sagde hun.

Lille Marie og Niels Peter tog fra, det bedste de havde lært. Saa god Mad havde de ikke faaet længe. — Da de smaa et Øjeblik var ene, hviskede Marie til Broderen:

„Jeg kan ikke li' Bedstemo'r."

„Det kan jeg heller ikke."

„Fa'r siger, at du ligner Bedstefa'r," vedblev den lille Tøs,

men det synes jeg da ikke, for du har jo ikke Skæg saadan som Bedstefa'r."

„Ne—j."

Vasket og vandkæmmet, med Piben i Munden kom Niels Flinthøj ind og satte sig til at samtale med Børnene.

„Kan I spille Kort?" spurgte han.

„Ja, vi kan spille Sorteper!"

„Naa, ja saa maa vi heller ta' fat."

Kortene blev taget ned fra Hylden, og Spillet kom til at gaa med Liv og Lyst.

Ved Maaltidet blev der ikke skiftet mange Ord. Som sædvanlig var Mettes Ansigt lagt i stive Folder, hvorover der kun sjælden strøg et mildt Glimt; et saadant viste sig kun, naar hun fæstede Blikket paa lille Marie.

Før man forlod Bordet, læste Manden, efter gammel Skik, en lille Bordbøn.

Mens Kvindfolkene havde travlt med at vaske op og koge Kaffe, sad Niels for Bordenden, pattede paa Piben og smaasnakkede med Børnene.

„Men hvorfor sang I ikke, da vi havde faaet Juleaftens Nadver?" spurgte Drengen.

„Jeg kan ikke synge."

„Kan Faster og Bedstemo'r heller ikke synge?"

„Nej, ikke til jeg véd af at sige."

„Det er da sært. Det kan baade jeg og Marie."

„Lad os høre da!"

Nu istemte Børnene helt frejdig:

„Et Barn er født i Bethlehem".

Under Sangen lagde Børnene ikke Mærke til, at Mette og Gertrud listede sig ind fra Køkkenet og satte sig som andægtige Tilhørere ved Ovnen . . .

I det stille, mørke Hjem, hvor der — siden Jenses Bortrejse — kun sjælden havde lydt et varmt og glædefødt Ord, hvor Husmoderens kolde Øjne havde stænget for alt lyst og friskt — der brød nu frem et Væld af barnlig Fryd. Og Glæden gav Ordene Liv og Klang. Vel saa' Mette ikke meget fornøjet ud, snaksom var hun heller ikke, men det var dog længe siden nogen havde set hende saa glad og venlig som i denne Aften.

Alle samledes om Kortene, og det blev næsten Midnat, før nogen tænkte paa at bryde op.

Da Klokken viste 12, sagde Niels højtidelig:

„Saa, nu skulde alle Køerne saa ha' faaet Mæle."

„Skal vi saa ikke ud at høre paa dem?" spurgte Drengen.

„Nej, det gaar ikke. Den, der vover det, kommer aldrig levende derfra."

„Fik du lagt Staal under alle Dørene i Stalden?" spurgte Mette, hvis Overtro var lige saa stærk som Mandens. „Ja, alt det er i sin Orden."

Ægteparret havde ikke let ved at falde i Søvn den Nat; det laa og tænkte paa Jens. — Langt om længe sagde Niels:

„Skulde vi tage og køre over til dem een af Dagene?"

„Det snakker vi om i Morgen. Lad os kun ikke forhaste os i det Stykke," lød Svaret but.

* * *

Julemorgen i Dagningen trippede Niels Peter ved sin Bedstefaders Haand ud i Stalden. Drengen var utrættelig i at spørge ud om Hestene og Kvæget og var snart her snart der.

Som Niels gik og fodrede, kom en Husmand fra Nabolaget ind i Stalden; han ønskede at faa nogle Penge byttet. „I har vel ikke hørt noget til, om der skulde være En druknet ude i Fjorden i Aftes?" spurgte han i Samtalens Løb.

„Nej, det har vi ikke hørt noget til."

Husmanden rømmede sig og sagde:

„Det var i Aftes, saadan lige i Mørkningen, saa hørte jeg paa een Gang, som jeg stod og kløvede en gammel Egestub, at der var nogen, som jamrede sig ude paa Isen. „Aa, hjælp mig, hjælp mig dog, jeg drukner!" raabte han. Du kan ikke tænke dig, saa ynkeligt det lød. — Naa, jeg smed Nødden og drog derned med Brandhagen. Nu var det allerede bleven noget mørkt, og tyk Taage var det ogsaa, saa jeg kunde ikke se ret mange Favne hen. — „Nu kommer jeg!" raabte jeg. Men han havde holdt op med at jamre sig, inden jeg naaede Isen, og der kom ingen Svar. Nu var det ikke let for mig at blive klog paa, hvor Stedet var. Jeg stampede saa af paa maa og faa, men sindig, for det var lige godt bleven grov mørkt; jeg kunde ikke se længer, end jeg kom. — Et lille Korn stod jeg og undersøgte et Par Vaager, men det kom der ikke noget ud af. Han er nok glidt ind under Isen, tænkte

jeg. Til Morgen var jeg og den ene af Knægtene ude ved Vaagerne, men vi fik ikke noget for vor Gang."

Niels Flinthøj var bleven dødbleg ved denne Tidende.

„Det skulde da vel aldrig ha' været Jens, vor Jens!" stammede han. „Gik din Fa'r over Stranden, da han gik hjem, lille Niels Peter?"

„Hvad . . . ja han gjorde," svarede Drengen, som stod henne i en Krog og saa' paa en Klynge Kattekillinger.

Hvad Gaardmanden ikke havde været ræd, det blev han nu. Skrækken isnede ham gennem Marv og Ben.

„Saa maa vi afsted straks!" raabte han. „Søren, aa vil du sætte Hestene for Fjedervognen, mens jeg løber ind et Vend og faar mig noget Udentøj paa."

Mette blegnede ved denne Efterretning. Sorg og Samvittighedsnag knugede hende voldsomt, og hun kunde knapt tvinge et Ord frem.

Gertrud hjalp Forældrene i Tøjet, Vognen rullede hen foran Døren, og snart kørte de to gamle ud af Gaarden.

„Det er nu lige godt sørgelig for dem, dersom Jens nu er druknet," ytrede Husmanden ved sin Hjemkomst, . . . „ilejn det har jo ikke ladt, de bryder dem stort om ham."

„De har vel knap tænkt dem noget saadant," svarede hans gamle Moder; „Folk tænker jo ikke saa stort paa Døden, førend det gælder. Vi har jo allesammen vore Planer om Fremtiden og husker ikke paa, at vi ældes."

„Ja saamænd . . . Naa, det har vel nok været Mettes Mening, at Jens skulde ha' noget en Gang."

„Det har det sikkert nok. Men hvor tit ser vi ikke, at Folk, der vil ha' saa lang Betænkningstid, gaar af, inden de faar gjort det gode, de havde tænkt paa at gøre."

Niels og Mette vekslede ikke mange Ord paa Vejen hen til Sønnen; hver sad og rugede tungt og lidende over sine egne Tanker, mens Hestene strøg afsted i rask Trav.

Da Vognen holdt uden for Huset, blev de gamles Frygt endnu mere grundet, i det ikke Jens, men en Kone fra Nabolaget kom ud i Døren for at tage imod dem.

„Hvordan staar det til her?" spurgte Niels hæst og stod af Vognen.

„Ja, det staar kun simpelt til, Jens faldt jo i en Vaage i Aftes, som han kun med Nød og Næppe fik reddet sig op af.

Han var kun ringe, da han endelig fik slæbt sig hjem, og nu ligger han og har stærk Feber."

„Aa Gud ske Lov, saa er han dog levende!" udbrød Mette og skyndte sig ind i Stuen, hvor Ægtefællerne laa til Sengs.

Jens vilde knap tro sine egne Øjne. Var det hans haarde,

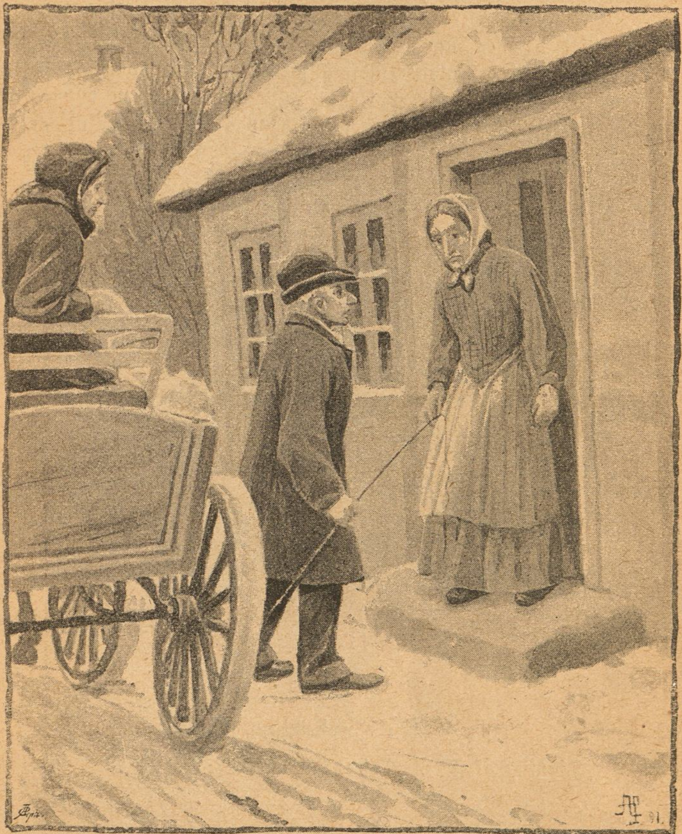

myndige Moder, der saa dybt rørt omfavnede ham og Karen? . . . Mette var som forvandlet. Niels, som ogsaa var kommen til, saa' ud til at være mere glad end bedrøvet ved dette Syn. Vel stod det daarligt til, for Jenses og Karens Vedkommende, men det bares

ham dog for, naar han saa' paa sin egen Kone, at her var en Forandring til det bedre.

Lægens Udsagn om de syge havde været meget tilfredsstillende. Karen var i Bedring, og Jens vilde nok hurtig forvinde sin Forkølelse.

Besøget var et godt Lægemiddel for alle Parter.

Niels maatte køre ene tilbage, da Mette vilde blive hos de syge. Det var en stor Dag for den gamle, skikkelige Bonde. Hjemkommen med det glade Budskab sagde han oprømt til Børnene:

„Naar jere Forældre er bleven raske, saa kører vi over efter dem, og saa holder vi Denneme Julegilde paa Flinthøj, ja vi gør!"

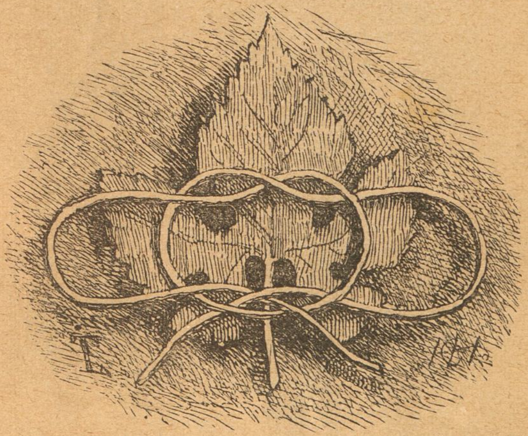

En Hundedag.

Tegning af Tom Pedersen med Tekst af J. N.

Tænk, kære Snap, min hele Krop
er fuld af fæle røde Hunde,
og Lægen har med stærke Grunde
bestemt forbudt mig at staa op,
og jeg maa bøje mig for Grundene,
for jeg vil nødig gaa i Hundene.

— Ak heller sprang jeg og af Kassen
og fulgte ud med dig paa Pladsen
til lystig Leg og Tidsfordriv;
for ligge her i Døs og dampe
med saadan en Flok røde Tampe
er rent ud sagt et Hundeliv.

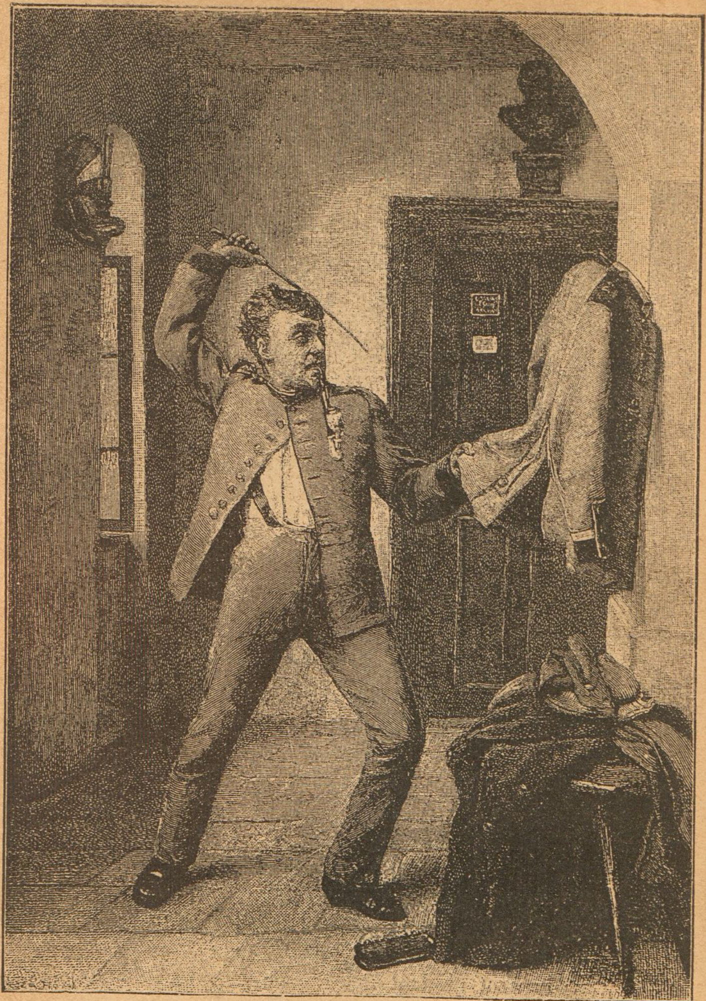

Hævnen er sød

sa' Oppasseren, han tænkte sig Løjtnantens Ryg under Frakken!

Historien om den amerikanske Bjørn.

Optegnet af **Jens Skytte.**

Med Tegninger af Alfred Schmidt.

Naturligvis, Navnene maa forandres; ellers tør jeg ikke fortælle Historien. Adskillige af Stedets Folk er aldeles ikke til at spøge med, og det hændes endnu engang imellem, at jeg viser mig der ude paa det Strøg i Person.

Historien er ikke uden Rædsel — jeg siger det paa Forhaand — næsten lige saa rystende som adskillige af de bindstore Fortællinger, vi aarlig forskrive i Vognlæsvis fra Norge, Rusland og Frankrig. Og den er lige saa sandfærdig i det mindste.

Det er nogle Aar, siden den tildrog sig. Det var Aar — aa, det kan være det samme.

En stille Aften i Efterhøst var det, dryppende og mørk, som Himlen saa var overtrukken med store, vaade Kulsække. Da kom lille Kresten Træskomand hjem i stumlende Luntetrav og med stakaandet Stønnen, smak Uddøren i Laas efter sig og sank udmattet ned i Stolen indenfor Dagligstuedøren, hvor han sad og fantede og hev efter Vejret som en forrendt Støver.

„Hvad er der ved'et? . . . Hvordan er det du kommer?" spurgte hans Kone, et storlemmet, skrapt Kvindfolk — Folk kaldte hende „Majoren" — og stirrede paa ham med hele Ansigtet fuldt af Forbavselse. „Har der været nogen efter dig?" spurgte hun igen.

„Vand . . . aa, en Taar koldt Vand, lille Mett Mari!" gispede han endelig.

Hun kom med en Skaal Vand. Han drak.

„Jen til . . . aa ja . . . aa!"

Det stivede ham op.

„Aa, aa; aldrig i Verden har jeg da været i en værre Degus," mumlede han og rystede forfærdet paa Hovedet. „Havde

Himlens Beskærmelse ikke været ved, saa havde jeg kanske nu ligget parteret ude paa Vejen . . . Hys!" fo'r han op og lyttede spændt mod Vinduet. „Hørte du ikke noget? . . . En Luskken . . . Sjaskken . . ."

„Men hvad er der da?"

Han lyttede lidt. Saa hviskede han:

„En Bjørn . . . en amerikansk Bjørn har været efter mig."

Noget Landstrygerpak med vilde Dyr i Bure med Hjul under havde gæstet Købstaden, og da de kørte derfra ud paa Eftermiddagen, gik Buret med Bjørnen i Stykker tæt uden for Byen, og

Udyret sprang ud og løb fra dem. Kresten havde hørt Nygtet nede i Købstaden og skyndte sig at blive færdig og komme til Kritten hjemad, det bedste han kunde.

Aftenmørket var imidlertid falden paa. Og lige som han kommer til det lange Lystkrat, en halv Fjerdingvej udenfor Købstaden, giver det et Bras og et hult Bruml inde i Krattet. Han sætter i et forfærdeligt Skrig og resolverer sig — een to tre — til at kyle sig plat ned i Grøften. Han laa, saa alle hans Lemmer rystede. Han hørte Bjørnen sjaske over Vejen tæt bag

sig og ind gennem Krattet paa den anden Side. Saa tog han Træskoene i Haand og sprang derfra, u, hvor han sprang!

„Men Dunken gik jo, desværre, lille Mett Mari!" sukkede Kresten med bønligt Øjekast og grædefærdig Røst og holdt Kæppen i Vejret — Dunkens Øre og Hals hang og dinglede i en Løkke paa Haandtaget. „Og al den gode Brændevin fløð ud over mig og ned i Grøften."

„Brændevinen, ja skidt med det; men hvordan har Sukker og Kaffebønner hytted sig?"

Hun rev Kurven til sig og Laaget af.

„Aak, du balstyrendes, det ligger brokket sammen værre end en Hundedavre! . . . Rakkeren skulde da ogsaa flytte saadan nogle Gøglerkumpener og Luskanaljer ud af Land og Rige med tusinde Stokkeprygl."

„Ligger og narrer Pengene fra Tosser og ufornuftig Ungdom, det Kæltringkram," hjalp lille Kresten. „Og jager fredelige og skikkelige Folk en Dødsens Skræk i Kroppen med deres . . . deres blodtørstige Ulve og Bjørne."

„Dit Tossefaar!" smældte Majoren pludselig imod ham. „Kunde du ikke ha' sat Kurven og rendt tilbage og skaffet Folk?"

Kresten dukkede sammen.

„Aak ja, naar En havde haft dine Kontrevitter, lille Mett Mari . . . saad'n at betænke sig i en Knaphændighed. Men jeg blev jo saa gennemkøjsen og forfjamsket . . ."

Det ruskede haardt og bomrede paa Uddøren.

„Hvem er det?" for Majoren op og saa sig om efter et Haandvaaben . . . „Naa, er det dig, Simon Tækker."

Simon Tækkemand, en anden af Dalby Udflyttere, kom for at hente det Halvfjerdingspund Skraatobak, Kresten havde lovet at købe til ham; han var bleven saa higen efter en frisk, rensmagende Skraa.

Men fik Simon frisk Skraa — Tobakken var fløjten. En anden Nyhed fik han i Stedet, saa han stod og saa ud, som han var ved at tabe baade Næse og Mund.

„Hvor satte den hen ad?"

Her op efter Dalby Skovene, forekom det Kresten. Men han turde ellers ikke sige det for vist.

„Jo, det er jo en haandgribelig Ting, Bæstet søger ad de store Skove. Da er vi sølle Mennesker ellers skørtet net op da!

Jeg vil hjem og ha' Skud i Bøssen. Jeg lader minsæl med ene gamle Sømstumper!"

Ud fo'r Simon uden Godnat.

Dalby Udflyttere, en lille Afbygd paa fem-seks Husstcder og en Halvgaard, ligger spredt langs Udkanten af de store, bakkede Dalby Skovstrøg. Der er en Fjerdingvej derfra til Landsbyen Dalby og en stiv Mil ned til Købstaden i modsat Retning.

Det var Nat. Kresten sov, saa det rungede i Alkovesengen, og Mette Marie havde lige slukket Lyset og vilde til at putte sig. Da rejste der sig Tummel og græsselige Nødbrøl fra bægge Køerne i Stalden bag Dagligstuevæggen. Det rystede i hele Huset.

„Op . . . Kresten . . . Bjørnen . . . Bjørnen æder vore Køer!" skreg hun og ruskede ham op.

„Hva' . . . hva' . . . Bjørn . . . Det er Løgn, lille Mett . . ."

„Kan du da ikke høre. Spring ud og raab Folk til Hjælp!" Hun for hen og hamrede paa Væggen og gjorde Røsten saa dyb og afskrækkende som mulig. „Hy-y, hy-y . . . vil du herut, dit helvedes Kre'tur . . . Aa, bægge vore gode nybær' Køer! . . . Spring, spring, Menneskʼ, hvad staar du og tjonter efter."

„Bø—ø, baa—aa!" vraalede Kvæget og bumsede voldsomt i Baasen.

„Gud give, jeg havde en Bøsse med Skud i!" raabte Kresten og tørnede i Bukser og bar Skjorte ud ad et Bagvindue — hvordan Manden slap ud gennem det lille bitte Vindue i saadan en Hast, det kunde siden ingen Mennesker fatte, ikke engang Kresten selv. Men ud kom han, fløj af Sted som et vildt Menneske, hamrede paa Vinduer og Døre og skreg op i den stille, mørke Nat:

„Hjæl—p . . . Kom, kom . . . Det myrer Køerne!"

Først jog hans Raaben alle Udflytternes Hunde paa Benene, op i et vildt Spektakel med Tud og Glam. Saa tumlede Folk, øre af Søvn, op i Træskoene. Lys glimtede frem hist og her. Døre lukkedes op. Der raabtes og spurgtes hid og did: Hvad er der ved'et? Hvor er Ilden? Det er i Dalby. Nej, det er Bjørnen. Bjørnen æder Træskomandens Køer. Hør, hør, hvor de brumler!

„Gud fri os — det er Bjørnen!" Og klap, klap, klap, hug Dørene i igen.

Simon Tække styrtede omsider ud med løftet Bøsse og raabte med lydelig Røst:

„Skam jer for al Verdsens Ulykker, I Krystere! Vil I la' en Nabo og . . . og Medbroder . . . hans Køer rives ihjel af et Udyr . . . Kalder I det Kammeratskab . . . og Gudsfrygtighed!"

Det svarede hist og her ud fra Dørene:

„Menneskeliv er da mere værd end et Par Koliv. Vi skal ha' noget at værge os med. Du har Bøsse, gaa du fram, hvis du har Mod, som du har Mund. Ja, ja, gaar du foran, saa skal vi følge."

„Kom saa da, hvem der tør."

Tre Mand sluttede sig til ham, to med Økser, en med Brandhage. Saa rykkede de hen efter Træskomandens Hus, hvor alt nu var stille. Tre-fire Hunde sprang forud og gjæffede af fuld

Hals hen i Vejret. Pludselig savnede de fire Mænd Kresten og standsede, en Snes Skridt fra Huset.

„Kresten . . . Kre—sten!“

Raabene rungede ind over Skoven. Men Kresten var sporløst forsvunden. Derimod hørte de Majoren tage paa at støje og buldre af alle Livsens Kræfter inde i Huset.

„Der . . . der er den!“ skreg Manden med Brandhagen himmelhøjt og sprang forfærdet tilbage.

Hundene satte med heftige Glam ind paa en stor, utydelig Skygge, som i det samme gled ud fra Huset, udstødte et højt, udæskende Prust og slog saa over i et dundrende Firspring hen efter Skoven, et halvt Bøsseskud fra Huset, skarpt forfulgt af de støjende Hunde.

„Skyd!“ brølede den ene Øksemand.

„Skyd, Simon, skyd!“ raabte den anden.

„Skyd, skyd da, Menneske!“ skingrede Manden med Brandhagen, langt tilbage.

Det glimtede og dønnede fra Simon Tækkers lange Muskedonner. Sømstumperne hvinede og svirrede gennem Luften, og Simon selv tumlede bagover med et højt Brøl.

„Aa, som den stødt'!“ stønnede han. I Øjeblikkets forvirrede Skynding havde han ikke faaet Bøssen højere op end ud for Maven, da han trak af, og det var det uventede, stærke Tilbagestød mod hans Mellemgulv, der slog Manden til Jords.

Majoren rev Døren op.

„Du ramte den, det hørte jeg paa Brølet.“

„En Lygte. Kom med en Lygte!“ raabte Bjørnedræberen ivrig.

Hundene hørtes glamme paa Udyret ind ad Skoven. Kresten dukkede pludselig hæsblæsende frem, fulgt af to Mænd med Forke, flere kom travende til. Alt stod snart i et støjende Mudder af en Flok ivrige, ophidsede Mennesker, der spurgte og fortalte højrøstet i Munden paa hverandre, indtil Mette Marie kom med Lygten. Saa strømmede de ind i Kostalden.

Køerne var slupne hel godt, uventet godt. Haar og Hud var skrammet af hist og her omkring paa Bug og Bagdel. Blod sivede ud et Par Steder.

„Den har jo ikke faaet Raaderum til at ta' rigtig fat, det grulige Bæst.“

„Den er sgu bleven ræd, da du tog til at skælde ud og dundre for den, min Kone," smigrede Kresten.

„Tpøj!" spyttede Tækkemanden usædvanlig højt og vendte Ansigtet om i Skyggen. Han sagde ikke mere; men de andre fattede godt nok Meningen. Virkningen af Majorens Tunge var velkendt.

„Næ—j, havde vi ikke haft Simon, saa — —" bemærkede Manden med Brandhagen.

Simon var Manden. Simon havde klaret det. Der kunde ikke være to Meninger om den Ting, bifaldt flere.

„Aldrig værd at snakke om det," slog Simon det hen. „Lad os heller snakke om, hvad vi skal gøre. Jeg mener, det er raadeligst, vi skiftes til at gaa Vagt langs Skovkanten Natten ud. Jeg tør bande paa, den Hund kommer igen, nu den har faaet Vanen."

Saadan blev det, at sige med Vagttjenesten; Bjørnen lod sig

ikke til Syne. Men Natten gik alligevel ingenlunde helt rolig hen. Sindene var nu en Gang opskræmte; ingen sov trygt.

Sidste Vagt havde lille Kresten og Mads Neffe, Manden med Brandhagen. Som de skulde overtage Vagttjenesten og de to Bøsser, holdt Regnen op og der kom Drag i Skyerne. En blank Halvmaane laa og sejlede højt over Skoven. Der var ved at komme Dagskær i Luften.

„I to faar en ufarlig Vagt."

De gjorde da Pokker! Næppe var de afløste kommen hjem og i Seng, saa gik det udenfor: „Puf!" . . . „Puf!" Og Kresten og Mads Neffe kom styrtende henad Vejen som to løbske Heste, saa Vandet i Pytterne sprøjtede højt til Siderne.

„Nu er den her — glow mig, igen!" skingrede Mads.

De kom væltende paa Ryggen af hinanden ind ad Simon Tækkers Dør, raabte paa Krudt og Hagl, og Mads fortalte i Huj og Hast, hvad der var hændt. Det var henne i det tætte Krat omkring Skovstien, at det med eet havde taget til at pusle og myre i Buskene; de skimtede ogsaa noget mørkt røre sig.

„Og saa brændte vi straks løs —"

„Og sprang derfra," lagde lille Kresten til.

Nogle Minutter efter kom en lille, firskaaren Mand i mørk Pelshue og Overfrakke, et stort Knytte i den ene Haand, en tyk Kæp i den anden, til Syne paa Skovvejen. Manden syntes at være i en yderst oprørt Sindsstemning, som om Verden nylig var gaaet ham haardt imod. Han truede med Kæppen, og det første han fik Øje paa et menneskeligt Væsen — det var Simon, der traadte ud i Døren — gav han sig til at bande og skælde ud.

Simon snurrede om mod Kresten og Mads Neffe.

„I to Studepander, I har Gud hjælpe mig fyret paa Jerusalems Skomager!"

Skomager Buskemand var velkendt paa Egnen. Han færdedes der jævnlig, dukkede tit frem paa de utroligste Tider og Steder. Der stak som en Stump Zigøjner i ham; vandre var hans Lyst. Saa snart han fik nogle Par Skotøj til sine Landbokunder fra Haanden, jog han straks i Støvlerne og føjtede ud fra By, skød Genvej over Mark, gennem Skove, alle mulige Steder. Jerusalems Skomager kaldte Folk paa Landet ham, at sige i Smug; for han kunde aldeles ikke udstaa at høre sig kaldt ved det Tilnarn. For øvrigt var han en Mand med et udmærket Snakketøj, hel godt lidt, vidste altid en Mængde nyt.

„Maa jeg være saa nederdrægtig næsvis at spørre," raabte Skomager Buskemand, idet han standsede en halv Snes Skridt fra Simon Tækker og satte sin tykke Egekæp i Jorden med et fast Stød, „plager Fanden jer, at I skyder paa skikkelige Mennesker her i denne Morgenstund, hva'? Er I Bagbæster gale! Skyde paa mig!"

„En Fejltagelse, Mester. Det var jo Bjørnen. Der gik en amerikansk Bjørn i Skoven," lød det fra Simon og Mads Neffe. Om Skomageren, der kom lige fra Byen, da ikke havde hørt, Bjørnen var undsluppen?

„O, jo, jo, jo!" brød Buskemand nu ud med pludseligt Liv. „Men det var jo Pokker i Vold paa den anden Side Byen. Og den kom nok ikke ret langt væk, sa' no'en."

„Da har Kresten der og alle vi andre ellers faaet noget andet at vide i Nat!" sukkede Simon, og paa det allerivrigste fortalte de nu Skomageren Nattens Tildragelser.

Han fik hele Fjæset fuldt af Skræk og Forbavselse og skottede hastig tilbage mod Skoven.

„Aldrig i min livskabte Dage har jeg da vaaren nærmere ved at bli' ædt levendes!"

Folk var imidlertid komne paa Benene paany, skræmt op af Krestens og Mads Neffes Vaabengny og Alarmraab, og i et Nu var de flokkede sammen til et helt lille Folkemøde ved Simon Tækkers Hus. Midt i en Kreds paa tre Alens Tværmaal stod den lille, brede Skomager og fortalte livlig med Kæp og Knytte og hele Kroppen. Det lader sig næppe paastaa med Rimelighed, at Buskemand gjorde det i nogen ond Hensigt — af Naturen var han en Mand med et menneskevenligt Hjerte, det sagde han ogsaa selv; men det er ikke mindre vist, at den Skildring, han gav af den amerikanske Bjørns Vildhed og Grumhed, var saa langt fra at gyde Ro i Sindene, at den ligefrem fik det til at løbe koldt ned ad Ryggen paa flere af Tilhørerne.

„Det er en Himlens Straf og Gengældelse," mumlede lille Kresten hen for sig — han var helt graableg i Hovedet og skjalv af Nødsel og Morgenkulde.

„Aa sikke noget Vrøvl og Sludder!" bruste Simon ud over ham. „Hvad har vi da forsyndet os med? Hø! Havde vi saa sandt ikke boet her ved den store Skov, skulde Bjørnen nok bleven fra os."

Naturligvis, ja det forstaar sig! bifaldt flere. Og Skomager Buskemand nikkede med tyk Vigtighed.

„Naturligvis! Det er en Begivenhed, som der hverken er Fysimik eller Ortodoksi i. Det er gaaet til, vil jeg si'e, saadan efter Naturlovene og det, man i Videnskaben kalder Instinktets Selvopholdelsesdrift. Det er begrivelig nok, vil jeg si'e."

Saa havde Kresten Træskomand ikke mere at skulle have sagt.

* * *

Gaard ud og Gaard ind for Skomager Buskemand den Formiddag gennem Landsbyen Dalby, saa hans opknappede Overfrakke stod ud til Siderne som Fløjdøre paa vidt Gab.

„Go' Mor'en, go' Mor'en! Aldrig i mine Levedage har jeg vaaren saa nær ved at gaa kaput som i denne Morgenstund."

Saadan omtrent var Indledningen hvert Sted. Hvem i al Verden havde saa Sjælsstyrke nok til at stoppe sit Øre for Historien, der fulgte efter! Alle Vegne vakte den Forbavselse, de fleste Steder Tiltro. Hos samme hørtes den med en Smule vantro Rysten paa Hovedet; men Buskemand var Mand for at sætte Tvivlerne til Vægs. Det fik Lærer Andersen at vide — en Mand, der skrev lange Digte, tit kønne og rørende Digte, til større festlige Lejligheder, og med et stort Afskæg, blondt og frodigt som en moden Bygafgrøde paa Nullestensler.

„Hm . . . Hm. Kan det ogsaa være tilforladeligt, Mester?" Og saa smilte han lidt.

„Tilforladeligt?" gentog Hr. Buskemand, idet han tren et Skridt tilbage og slog Armene ud til Siden med Værdighed. „Naar har Hr. Andersen hørt mig fare med Røverhistorier? Kommer jeg ikke lige fra Ulykkesstedet? Har set med mine egne Øjne, at Træskomandens Køer staar med Blod paa Enden, Skrammer og Rifter af Rovdyrets Klør. De har vaaget hele Natten. De skod paa mig . . . to Skud! De havde nær gjort mig til Plukfisk. De tog mig for Bjørnen. Det er Faktum, fuldstæn—dig Faktum, vil jeg si'e. Ellers maa Di ta' det her, Hr. Andersen, hele Knappen."

Og Knappen var intet ringere end Mester Buskemands store, runde Hoved. Det er nu ikke let at indse, hvad Verdens Nytte og Fornøjelse Hr. Andersen skulde have af saadant et Stykke Løsøre; men nok derom, han følte virkelig sin Tvivl sat i Knæ af

Mandens ivrige og højtidelige Forsikringer og numlede, at det var sandelig en mindre hyggelig Historie for de stakkels Udflytterfolk ved Skoven, og gik saa ind i sin Skole.

Her var mange store Barneøjne og megen ivrig Hviskken — Bjørn over det hele. Og saa faldt det Lærer Andersen ind at fortælle Børnene gamle Sakse Runemesters Fortælling om Skjold, der som tolv Aars Gut bandt Mandbjørnen i sit Bælte, og om Islændingen Avdun, der kom med en Bjørn til Svend Estridsøns Kongsgaard. For Resten skulde de nok haft Religion i den Time — men hvad skal man sige til det? Hr. Andersen fortalte i Dag med usædvanligt Liv, og Børnene sad saa stille som Mus og lyttede til.

„Det var ellers en Knop, den Skjold," dumpede det pludselig halvhøjt fra Smedens Palle. Fortællingen havde taget Fyren, saa Udbruddet uvilkaarlig faldt ham ud af Munden.

„Titti hi hi!" knistrede det omkring paa Bænkene, og Palle skottede til Siderne og blev gloende rød i Hovedet.

* * *

Palle var en troskyldig 10 Aars Knøs med hørgult Haar og to dybblaa Øjne, der stadig syntes at staa fulde af Forundring; en enlig lille Fugl, de andre Børn ikke var fri for at ville spille Trekant med, uagtet han i Evner rakte adskilligt op over de fleste. Under Legene i Fritiden saa man ham for det meste staa afsides og se til med stille, levende Agtpaagivenhed, eller ogsaa sad han i en Krog og læste eller smaasnakkede med sig selv over en Bog. Sit faderlige Ophav, et Stykke langbenet, mislykket Præstesøn, havde han aldrig set, og det af den simple Grund, at Palle havde kyst ham ud af Landet et stift Fjerdingaarstid før sin Indtrædelse i Verden. Og Moderen. Det var ogsaa lidt nok, han kendte til hende; men Mindet var saa mildt og lyst. Tre fire Gange aarlig, særlig i Sommertiden, kom hun til Huset, hvor han var sat i Pleje, bragte ham et nyt Stykke Legetøj, et nyt Stykke Tøj, tog ham paa Skødet og saa ham saa inderlig kærligt ind i Aasynet — disse Moderens store, blaa, milde Øjne, der ikke syntes at kunne blive trætte af at hvile paa ham eller smile til ham, mindedes han især.

„Naar Kukmanden nu kommer til næste Aar, saa bliver du

syv Aar. Saa kommer jeg og henter dig, og saa skal vi være sammen hver evige Dag, lille Palle."

Kukmanden kom, men Moderen kom ikke. Derimod mødte der en lille, fremmed Mand og en stor, grovlemmet Kone med et skarpt Høgeansigt. Og den lille Mand snøftede grædefærdig og sagde med pylret Røst:

„Jeg er din Morbror Kresten. Din Mor er saligen henslumret ved en smitsom Syge. Og nu skal du med os hjem."

Da det omsider gik op for Drengen, at Moderen var gaaet bort, kom aldrig mere igen, krøb han sammen i en Krog og græd, som det lille Hjerte skulde briste. Og da Tiden til Bortrejsen kom, strittede han imod og sprællede af alle Livsens Kræfter. Den lille Mand maatte til sidst tage ham med Magt og bære ham ud paa det laante Køretøj, der holdt uden for Huset.

„Det er da et forfærdeligt Snylehorn, den Dreng," vrissede den store Kone mumlende. „De har forkællinget ham, har de, men det skal vi nok faa pillet ud!"

Saa havde Palle i et Aars Tid været til Huse hos Morbroderens i Dalby Udflytterbygd og gjort Gavn for Føden og Klæder ved at løbe alskens Ærender til Landsby og Købstad og vogte Faar og Køer i Skovkanterne og paa afsides grønne Markveje. Knapt var det med Klæderne, knappere med Kosten. I Ny og Næ stak Morbroderen i Smug en Humpel tørt Brød til ham. „Men ti med det, Dreng," hviskede han. For Majoren var en skrap Kone, sparsommelig til Nærighed undtagen paa Skældsord og „Drevinger". Hver Gang hun kom op i Skældehjørnet, stod der et Gny om hende som af en tom Rensemaskine, og da smøg Manden tavs og sagtelig ud af Vejen. Første Gang Drengen oplevede en saadan Byge, tabte han baade Næse og Mund af Forbavselse og Rædsel og stod og maabede hende lige op i Aasynet.

Pludselig blev han vækket. Klask! Klask! brændte hun Fyren to „Vinger", saa han tumlede tilbage med et Vræl.

„Herut, din Præsteskifting! Tror du, vi har taget dig i Hus for at staa og glo og gabe paa Folk."

Siden gjorde Palle som Morbroderen, listede om mulig af Vejen i Tide. Ude paa de solaabne Veje og i de skyggede, stille Skove var han bedst til Pas og følte han sig mer og mer hjemme. Og her, inde paa en grøn Skovvej, var det, at han en blank Søndag i Nøddetiden mødte Niels Kortsen, den ny Smed nedefra Dalby. Et rask og frimodigt Stykke Karl var den samme

Smed, med to flinke Næver, et godt Hjerte og to lunt spillende, brune Øjne dybt inde under en lav, bred Pande og en genstridig fremvældende, halvkrøllet Man. Han kom i rask Gang hen ad Skovvejen og sang op:

„Jeg har et Æble udi min Lomme,
det gemmer jeg til min bedste Ven,
men hvis hun ikke snart vil til mig komme,
saa spiser jeg saagu mit Æble selv."

Palle stod ved Vejkanten med sine Køer, og baade han og Kvæget gloede paa Sangeren med store Øjne.

„Hør, du bitte Skovtrold, kan du sige mig, hvor jeg skal gaa hen og finde nogle Nødder, hva'?" spurgte han frisk og langede i Forbigaaende ud efter Drengens gule Haartop. Drengen dukkede Hovedet og jog forskrækket Armen op som for at bøde af for et Slag. Smeden standsede.

„Din Tosse," smaalo han og klappede Drengen, „troede du, jeg vilde gøre dig ondt?" Saa gav han sig i Snak med Gutten, og den uvante venlige Tiltale lokkede snart den lille, troskyldige Fyr til at lukke Munden op. Han vandt sig et lille Hjerte den Dag, Niels Smed.

„Har du ogsaa Køer?" spurgte Palle, da Smeden vilde til at gaa.

„Nej, ikke endnu. Hvorfor det?"

„Jo—o, jeg vilde saa gerne tjene ved dig."

Smeden lo. „Nu kan vi jo se til," nikkede han og gik.

Han havde halvvejs glemt Mødet med den lille Fyr, da han i Aftningen endelig hittede ud af Skoven igen med sin fyldte Nøddepose paa Nakken og nærmede sig Udflytterstederne. Med eet styrter en lyshaaret Dreng som en opskræmt Hare, i vild Fart, af og til seende sig tilbage, ud paa Vejen fra det nærmeste Hus, tørner næsten paa Smeden og genkender ham i et Blink.

„Aa værg mig!"

„Gem dig bag mig."

Saa braser et stort Kvindfolk frem med en truende løftet, tyk Kæp. „Hvor blev du af, din Tyve-Ravneunge!" Og i hendes Kølvand en lille Mand i Triptrav. Saa faar de Øje paa Smeden og Drengen bag hans Ryg og standser brat.

„Vil du prygle Drengen med den Kæp!"

„Den forædte Hund. Han har brækket ind ad Spisekammervinduet og drukket et halvt Fad Sødmælk og ædt Grød med

Fingrene . . . Hold Kæft, din . . .!" bød hun hvast, da Drengen begyndte at forsvare sig.

„Kom kuns med det," vendte Smeden sig til Palle. „Du gjorde d e t for —?"

Morbror og Moster var gaaet ad By, og Dørene var laasede, da han kom hjem for at hente sin Mellemmad, forklarede han; saa kløv han ind gennem Vinduet, og da han ikke fandt Mellemmaden, tog han noget Grød og Mælk; for han var saa sulten.

„Ja, du ser ikke ud til at ha' Vane til at foræde dig, min Dreng," bemærkede Niels Smed tørt. — „Og d e t vil I tærske Drengen for!"

Men nu tog Majoren Bladet fra Munden, saa det smældte om Ørene paa Smeden. Hvad Pokker han ragede sig ind i Sager, som ikke vedkom ham det bitteste. Saadan en Smedebælg og Mester Næsvis. Vilde han bare se til at skruppe af. Troede

han, de sultede Drengen, og havde han mere, end han kunde putte i sin egen sorte Bælg, saa kunde han jo tage Ungen med sig.

„Det hør' du paa," tog Smeden hende rask paa Ordet, vendt mod Træskomanden, der satte et højst overrumplet Ansigt op, skottede op til Konen og stammede noget om Fejltagelse og anden Mening. Ogsaa Majoren saa et Øjeblik ud til, at Vendingen kom bag paa hende; men pludselig slog hun med Nakken og lo haanlig.

„He, han er saa syges kæk i Kæften — lad ham bare tage Skade for Hjemgæld, i Fald han ikke hellere vil staa som en Kjalling."

Broen var brudt af, nu kunde han umulig drage sig tilbage med Hæder, følte Smeden, og saa gik han med sine Nødder og sin Dreng . . . Min syv og Sandten en løjerlig Historie, den! tænkte han undervejs og kløede sig i Nakken med Nøddekrogen. Folk vil rimeligvis nu gøre Snak og Grin med mig. Aa, skidt med det! Drengen, kan jeg jo sige, skal løbe og hente Maden til mig der ude i Gaarden, hvor jeg faar Kosten, saa sparer han mig for den Marsch; for Resten gaa i Skole, hjælpe til at trække Bælgen imellem. Det gaar nok . . . Hm; men An Sofi, jeg undrer paa, hvad An Sofi vil sige til det . . . Naa; men hvis nu Træskomanden kommer og vil ha' det til at gaa tilbage, hvad saa? . . .

Næste Søndag Formiddag vandrede Niels Smed og hans Dreng halvanden Mils Vej mod Vest og Ane Sofie, hans Kæreste, halvanden Mils Vej mod Øst; saa mødtes de i Hvilested Kro ved den store Landevej.

„Hvis er Drengen der, Niels?"

„Min, vores!" lo den muntre Smed. „Ham har jeg skaffet os uden din Hjælp. Du ser, du faar en bjærgsom Mand. Nu har vi da noget at begynde med. Han hedder Palle."

Ret længe havde Ane Sofie ikke staaet og hørt paa sin Smeds Fortælling og set paa Drengen, før hun slog Hænderne sammen i storlig Forundring.

„Gode Gud, ja men saa er det jo Elses Søn! . . . Ja, du har jo ikke kendt hende. — Men husker du ikke din Mo'r, lille Palle. Hvad hed hun?"

„Jeg kaldte hende Mo'r; men de andre kaldte hende altid Else. Har du kendt min Mo'r?"

Hendes Øjne stod fulde af Vand, og Røsten havde en brudt, sørgmodig Klang, da hun bukkede sig og klappede ham.

„Det har jeg, sølle Dreng, det har jeg."

— Tre Uger efter havde Smed Niels Kortsen købt Hus med Jord til en Ko og et Par Faar og holdt Bryllup med Ane Sofie. — Og i et Aars Tid havde Drengen nu hedt Smedens Palle.

* * *

I Middagslavet, da Palle kom fra Skole, sad Skomager Buskemand og red over Stampeblokken i Smedjen, slog ivrig ud

med Armene og fortalte af alle Livsens Kræfter. Han var næsten hel hæs i Røsten, saa tit havde han nu gengivet Bjørnehistorien og Rollen, han selv — „imod min Vilje og Vidende og saa uskyldig som Barn i Mo'rs Liv" — var kommen til at spille i den.

Pludselig skød Smeden Huen bag ad Nakken, det glimtede lunt under den tykke, sorte Pandebusk og bredte sig til et stort, skælmsk Smil over hele Ansigtet.

„Jeg tror, du bisser om med en græsselig Vildmand, Skuster."

„Hør nu, Smed . . .“

„Nej, hør nu mig, Buskemand. — Du, Palle,“ vendte han sig hurtig til Drengen, „gaa hjem og faa dig noget Mad, og kan du saa gaa ud paa Markerne og se at hitte Vædderlammet. Det har en rød Traad i venstre Øre, ved du.“

Drengen gik. „Sig til min Kone, at Skomageren følger med mig hjem og spiser Unnen ved os i Dag,“ raabte Smeden ud efter ham. Og saa gav han Skomageren et fortroligt Puf med Albuen. „Nu gi'r du mig en Haandsrækning, saa skal vi to muntre Seller min Sandten spille Træskomanden og hans Major en nydelig Fandango. Hør kuns nu.“ Og Smeden fortalte:

Noget før Aften i Gaar Eftermiddags inde i Købstaden havde han set Kresten Træskomand gaa oprømt snakkende ind i en Beværtning med en fremmed Mand, der nærmest saa ud til at være en hjemvendt „Amerikaner“. Niels havde ikke tænkt videre ved det; men da han paa Hjemvejen i Tusmørket var gaaet ind i Lystskoven for at forrette et større nødtørftigt Ærende . . .

„Det holder Magistraten pinne mig ell's inte a', min Fa'r!“ brød Buskemand af og truede med Fingeren. „Det er en Bøde paa 5 Kroner, vil jeg si'e.“

. . . saa hørte han En komme stampende med usikre Skridt midt ad Vejen, En med en Donner paa. Det var Træskomanden, kunde han skimte, og lige ud for, hvor Smeden sad, falder Kresten paa Næsen med et Klask og slaar Dunken i Stykker, saa Luften fyldes med Brændevinsstank.

„Nu er jeg arme, følle Mand da rent ulykkelig, naar jeg kommer hjem til den allersyges Kælling,“ jamrede han og rejste sig. „Hvad i Alverden skal jeg nu hitte paa og sige?“ Han stod lidt og grundede, saa gik han, gik galant nu; det var som Rusen helt var gaaet fra ham.

„For at hytte Pelsen har han saa bildt Majoren det ind om Bjørnen!“

Skomager Buskemand skød sine Bryn højt op paa Panden, stak Pegefingeren lige i Vejret og fløjtede.

„Den er af Kragelund! . . . Nej, sikken en . . . en Svinekamel . . . Jamen, jamen saa det, vil jeg si'e, det med Rifterne og Blodet — Køerne staar jo med Blod paa Laarene — va'?“

Smeden rystede paa Hovedet. Han kunde ikke sige, hvordan det hang sammen; men han troede ikke, en virkelig Bjørn vilde ladet det blive ved nogle Smaaskrammer. Han havde læst, at

Bjørnene i Norge kunde knække Ryggen paa en Hest med et eneste Slag af Poten.

„Jamen, denne herre var jo en amerikansk Bjørn," mumlede Skomageren grundende.

„Ja, Træskomandens Bjørn den var amerikansk," lo Smeden, og Skomageren sprudede værre end nogen Hankat. Pludselig satte han et alvorligt Ansigt op og slog over til at bande Træskomanden. „Der har jeg nu rendt rundt og blamert mit agtværdige Renomme for det Asens Skyld."

„Og Livsfaren, Menneske," pustede Smeden til. „Har nogen hørt Mage, at bombardere dig med Brokhagl!"

„Ja, Gud Fa'r bevars! Saadan en Hundestejle, brænder to Kanoner af paa en fredelig Borger og Familiefa'r med Brokhagl. Jeg trækker ham pinne mig frem for Lovens Skranke, det gør jeg, og la'r ham hønse en klækkelig Bøde."

„Nej, jeg har en anden Plan. Hør kuns nu!"

Saa fortalte Smeden ham, hvorledes han havde faaet Drengen Palle i Huse, forskræmt og sultet, knap med Klæder paa Skroget. Værre var det, at Træskomandens ligefrem spillede paa at snyde Drengen for hans Mødrenearv. Mens hans Moder laa paa sit Dødsleje, kom Smedens Kone og vaagede hos hende en Nat, og da fortalte hun, at hun havde sparet 500 Kroner sammen, som hendes Broder, Træskomanden, nys havde været der og faaet Bogen paa, for at sætte Pengene paa Drengens Navn i en Sparekasse nærmere ved hans tilkommende Hjem hos Morbroderen.

„Else maa ha' snakket i Vildelse, paastaar de nu, Kresten og Majoren; de ved hverken Rede paa 100 eller 500 Kroner, ikke saa meget som en rød Skilling af Drengens. Kællingen er Drivfjeren i Værket; hun er en Hæspe, lige saa nærig og grisk som slu og hvas i Kæften, og hun kommanderer Manden, det sølle Fjog, han er. Forstaar du, Mester, nu foreslaar jeg, vi to bruger det her med Bjørnen til at sætte Kresten en syges Klemme paa Halsen, saa han vedgaar, han har modtaget Drengens Penge. Drengen faar aldrig Krop til groft Arbejde, tror jeg; men han har derimod Gaver og stor Lyst til Bogen, og se, en 5—600 Kroner kan sty godt til at hjælpe ham frem ad den Vej en Gang."

Skomager Buskemand slog Hænderne i hinanden med et stort Smæld.

„Jeg er med paa Grisen af ganske Hjerte, Smed." Saa truede han en usynlig Modstander med knyttet Næve. „Ku' jeg

bare komme til og gi' den Kælling af Spanderemmen. Det er ingen ander end hinner, som har gi't mig Øgenavnet Jerusalems Skoma'r."

* * *

Mørket faldt paa. Lys blinkede frem i Husene. Aftenen var taaget og rugende stille. Hornuglen hudrede op dybt inde i Skoven: Uhu, huhuhuhu . . .!

„Kresten, aa kom hen til mit et Øjeblik —" stak Simon Tækkemand i Fart Hovedet ind ad Træskomandens Dør. „Men straks."

„Er det galt —?" fo'r Kresten op. „Vi og tag mig med, Simon."

Han naaede ham uden for paa Vejen.

„Hvad skal det nu blive til! Skomageren er gal!" hvæste Simon. „Han bander paa, han vil ha' dig stævnet . . . Forsøg paa Manddrab, si'er han!"

„Mads skød først. Jeg tør dø paa Stedet, at Mads skød først!"

„At I to Høveder ikke ogsaa lukkede Brikkerne bedre op!" brummede Simon.

Skomager Buskemand sad ene i Tækkemandens lille Sidestue, stiv, tavs og tilknappet, sad som Alvorens og Værdighedens udtrykte Billede, belyst af et Spedelys, der sprudtede.

„Maa jeg saa være ene med denne Mand, Hr. . . . Tækker," tog han til Orde med ildevarslende Høflighed. „Behag at ta' Plads."

Kresten tog til at væde Læberne med Tungen.

„Jeg tykkes, saadan . . . saadan i Betragtning af, Skomagermester, som vi sølle Dævle sidder i det . . . i Nød og Trængsel med Bjørnen . . ."

„Hvordan sad du i det i Aftes ved denne Tid?" raabte den anden bistert. „Da kom du trækkende med en Bjørn, du havde faaet paa Slæbetov i Selskab med en Amerikaner eller saadan en En, hug Snuden i Vejen og slog Dunken i Stykker ude ved Lystskoven, halede saa hjem og satte skikkelige Folk her Skræk baade i Legeme og Sjæl, vil jeg si'e, din infame . . . Snørestøvle. Og saa skød du paa mig — saadan en Morderhund."

Kresten tumlede baglængs ned paa Stolen og maabede forbavset og rædselsslagen.

„Det bli'r en værre Historie for dig, naar jeg i Morgen ligger det hele frem for Offenlighedens Kundskab og den ny Herredsfoged og hele den juridiske Fatalitet.“

„Aa, aa! Lad være. Jeg vil bestille et Par lange Støvler til Knæene . . . eller jeg vil gi' ti Kroner . . . Jamen, Bjørnen den var der jo ligegodt!“

„Og jeg skal være dig Mand for, der skal bli' rodet op i gamle Sager; jeg ved adskilligt,“ fnyste Buskemand videre, rød i Hovedet af Anstrængelse og slog i Bordet. „Det skal komme ind for den allerhøjestes Domstol i Danmarks Land og Rige, at du har faaet syv hundrede Kroner af din salig Søster til hendes sølle umyndige Barn, og dem har du sat overstyr.“

„Det er Løgn. Det var kuns fem!“ fløj Kresten fortumlet op. „Jeg fik kuns 500 Kroner af hende. De staar endnu i Sparekassen i vor Købst . . .“

„Handle saadan med umyndiges Midler. Det er en forfærdelig stor Forbrydelse. Det er det, man i Rettens Sprog kalder cor-pus delictibus og straffer derefter, strængt, haardt, 5 Aar i Tugthuset i det mindste! — Hvor i al Verden turde du understaa dig i at vove det, Mand!“

„Han skal faa dem . . . jeg vil jo betale dem til sidste Hvid og Skilling.“

„Med Renter og Rentes Rente paa hans Konfirmationsdag?“

„Ja, ja.“

„Py—y!“ pustede Skomager Buskemand udmattet og dumpede ned paa Stolen.

Men ud af Alkovesengen kravlede en sort Fyr med et umaadelig fornøjet Ansigt. Kresten spilede Øjnene bredt op; saa knækkede han sammen og saa ned i Gulvet.

„Va', gav jeg den ente med Glans, Smed, va'?“ smilte Skomageren bifaldssyg og brystede sig.

„Udmærket, udmærket! — Ja nu er Bjørnen væk, Kresten. Palle har opdaget den nu ret før Aften, der nede i . . . i . . .“

„Kratmosen,“ hjalp Simon, der kom ind i det samme. „Den kos Mads Neffe, saa det slog løs i hans Mave ved det. Det skal være en stor Knokkel, sortegraa Stud, Sognefogden har købt for et Par Dage siden, der ligger og flakker om for Takkel og Tov. — At jeg Dosmerpande aldrig kunde komme i Tanke om at se efter Sporet! — He, det blev sgu ellers dig en grimme Bjørn, den, Træskomand.“

Kresten listede bort, skamflad og tavs.

„Nødig vilde jeg være Majorens Mand i Aften,“ mumlede Simon Tækker og rystede paa Hovedet.

Da saa Smeden og Skomageren en halv Times Tid efter brød op, hændte det, at Buskemand kom først ud ad Yderdøren og nogle Skridt i Forvejen.

„Hu, sikken Rivmørke; man kan formelig ta' paa'en med Bælvanter!“ brød han ud. Pludselig gav han et højt Vræl — der lød tumlende Trin — saa et stort Plask — En, der løb bort, og En, der bandede. Simon og Niels Kortsen, som i Skyndingen var ragede i Klemme i den smalle Døraabning, væltede endelig ud i det lille Gaardsrum. Konen kom ud i Forstuen med Lys,

Skæret faldt ud gennem Døraabningen — Skomager Buskemand sad og stak Hoved og Skuldre og to langskaftede Støvleben op af en halv Stenolietønde, de brugte til Vadskebalje, spjættede med Benene, alkede med Overkroppen, stønnede og skældte forbitret.

„Hva' var der, hva' var der," brølte han arrig. „Majoren naturligvis — hjælp mig op, for den slemme Syge!"

Smeden stod op ad Husvæggen og vred sig som i græsseligste Mavepine. Simon hjalp Skomageren paa ret Køl; Vandet dryppede af ham, han var blodig i Ansigtet, havde tabt Pelshuen.

„— — fo'r paa og hug Kløerne i mig som en gal Kat . . . hun er jo værre end en nedersaksisk Bloksbjærgheks . . . Gu' Fa'r bevars . . . slog mig ned i Vandbaljen . . . min go'e Frakke . . . Jo jeg takker, hun er min Sandten et dejligt Prøve-Eksemplar af det svage Køn . . ."

Man sagde, at den Nat laa stakkels Kresten Træskomand paa Mads Neffes Høstænge og græd.

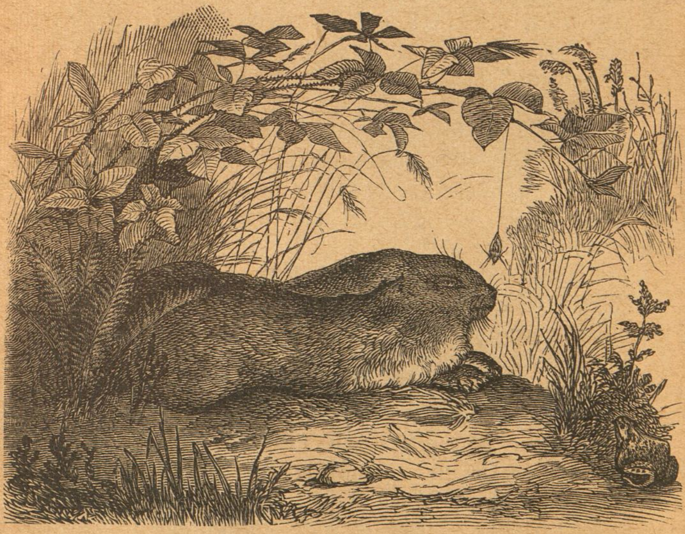

I næste Øjeblik.

Saadanne Mænd — saadanne Koner!

(Fra Bogø ved Jens Kamp).

Med Tegning af O. Hermansen.

En Gang var der to Fiskere.

Den ene havde en gal og dum Kærling; men den andens Kone var rigtig god og snild.

Saa var det en Gang om Vinteren, at bægge Fiskerne stode ude paa Isen og stangede Aal, og da kom de til at tale sammen om deres Koner. — Han med den gale Kone beklagede sig; han sagde, at han ikke kunde sige et Ord, uden at hun skændte, og ingen Ting turde han gøre, for saa havde han hende straks om Ørene.

„Ja, det er galt nok," svarede den anden; „men det er da ogsaa kedeligt, naar ens Kone er alt for god. Der er nu for Eksempel min Kone. Jeg tror, at i hvad jeg sagde og gjorde, saa kunde jeg ikke faa hende gnaven. — Jeg kan faa alt, ligesom jeg vil have det, og hvis jeg en Gang er i ondt Lune, saa er jeg saagu ikke i Stand til at finde paa den Ting, der kan drille hende."

„Ja, du er et rigtig Mæhæ," sagde saa den anden. „Nej det skulde være mig, jeg skulde saamænd snart faa hende ud af det Hjørne. — Lad nu din Dreng løbe hjem med Aalene, du har stanget, og lad ham sige derhjemme, at du vil have Aal til Aften, naar du kommer hjem. Hvis hun saa i Aften kommer med stegt Aal til dig, saa skal du blive gnaven og sige, at det var da ogsaa noget at byde en; du vilde have haft kogt Aal. Men hvis hun kommer med kogt Aal, saa skal du sige, at hun kunde da vel tænke, at du vilde have haft dem stegt; og hvis hun har begge Dele, hvad hun da vel ikke har, saa skal du sige, at du ikke holder af saadan tør Mad, hun kunde da nok vide, at du vilde have haft Potteaal (Aalesuppe). — Naar du bærer dig saadan ad," sagde den første, „saa kan du være sikker paa, saa faar du hende nok rivgal."

Ja, sagde den anden, det skulde han endda ogsaa prøve en Gang, for dog at faa lidt Forandring paa det.

Da saa Manden kom hjem om Aftenen og satte sig for Bordenden, kom Konen med stegt Aal og satte for ham.

„Stegt Aal!“ sagde Manden, „er det ogsaa Mad! — Kunde du da ikke nok have vidst, at jeg hellere vilde have haft dem kogt?“

„Som du vil, lille Mand,“ sagde Konen, og saa kom hun med kogt Aal og satte for ham.

„Ja,“ sagde Manden og surmulede, „den kogte Aal kan man da ogsaa faa for meget af; jeg vilde, naar det skulde være, da meget hellere have haft Potteaal, — det kunde du ogsaa nok have vidst?“

„Potteaal!“ sagde Konen, — „ja, som du vil, lille Mand; den har jeg saamænd ogsaa!“

Og saa kom hun med Potteaal og satte paa Bordet.

„Vil du saa have mere, lille Mand?“ spurgte hun paany.

Da blev Manden helt flov over, at han havde opført sig saa urimelig, og han kom til at tænke paa, at det var da en sjælden god og rar Kone, han havde, og at han maatte være rigtig glad for hende. Han udbrød derfor:

„Nej, Kone, hvis jeg nu vilde have mere, saa fortjente jeg, min Sjæl, at faa noget rigtig Skidt!“

„Da kan du saamænd ogsaa faa det, lille Mand!“ svarede Konen rask, og saa løftede hun et Fad, der laa hvælvet i en Krog paa Gulvet, — der havde Katten været, og hun havde ikke faaet Tid til at gøre rent.

„Nej, nu har jeg da aldrig set Magen!“ udbrød Manden.

„Ja, da kan du saamænd ogsaa faa den at se,“ sagde Konen, og saa vendte hun et Fad til.

Siden prøvede Manden aldrig paa at drille sin Kone.

En Moder og en Søn.

En Fortælling fra Halland af M. Henckel.

De boede alene paa den gamle Herregaard de to, Fru Edele Sparre og hendes Søn.

Sparrernes Æt er gammel i Sverrig. Hvor gammel vides ikke med Vished, men den antages at skrive sig allerede fra Korstogenes Tid, da en tapper Riddersmand, fra hvem de paastaa at turde regne deres Udspring, drog over Havet for at prøve sin Lykke og stride under Korsets Banner. Om han nogensinde vendte tilbage melder Historien intet om, men en af hans Efterkommere, en vis Karl Ulfson Sparre, var med til at underskrive Unionsakten i Kalmar 1397, og blev Morfader til den senere Karl Knutson Bonde. En anden Sparre sad tilligemed den unge Gustav Vasa en Tid fangen i Danmark, og var senere Anfører for den svenske Hær, der sendtes til Norge imod Kristian den Anden; hans Søn Erik Larsson Sparre var sin Tids lærdeste Adelsmand, Rigsraad og Kantsler, men bukkede under i Kampen mellem den Konges Sønner, hvem hans Fader havde tjent, og blev som Tilhænger af Sigismund dømt og henrettet som Landsforræder. Snart havde Slægten været i Forfald, snart paa Fode, snart rig og snart forarmet — kort sagt, den havde været underkastet alle Skæbnens Omskiftelser, men altid havde der til det store Navn været knyttet en vis Berømmelse.

I første Halvdel af forrige Aarhundrede maatte Sparrerne ubetinget siges at være temmelig forarmede. Faderen til Fru Edeles Ægtefælle havde tjent i Hæren under den skaanske Krig. Han havde været den danske Konges Sag hengiven, sagdes der, og da Skaane, efter det uheldige Forsøg Kristian den Femte havde gjort paa at erobre det tilbage, for bestandig og uigenkaldelig var falden tilbage til Sverrig, havde man inddraget de fleste af hans Ejendomme under Kronen. Sønnen, Oberst Sparre, havde tidlig trukket sig tilbage til den gamle Gaard i det nordlige Halland, hvor hans Vugge havde staaet, for at leve af Resterne af hvad der var levnet

ham, og der havde han lagt sig til at dø en halv Snes Aar efter, efterladende sig Hustru og et eneste Barn, en Søn, der endnu ikke var voksen.

Hverken Sønnen eller Ejendommen tabte synderligt ved Oberst Sparres dødelige Afgang. Fruen havde altid haft Magten — hun vedblev at svinge Sceptret baade ude og inde og holdt, det maatte man lade hende, tappert sammen paa Stumperne, saa at hun virkelig ved sin fornuftige Styrelse havde bragt Tingene paa bedre Fode. Den eneste Lidenskab hendes kolde og beregnende Natur kendte, var Kærligheden til Sønnen — men han var ogsaa hendes Afgud. Svag og let at bøje lod han sig beherske ligesom Faderen havde gjort, og han voksede op i uindskrænket Tro paa og beundrende Kærlighed til hende, uden egentlig at mærke hvor stramme Tøjlerne vare, der holdt ham.

Og de slappedes mærkeligt nok slet ikke med Aarene. Som et stort Barn var Knud Sparre vedbleven at gaa i Moderens Ledebaand — han var bleven tredive Aar uden nogen Sinde saa at sige at have været hende ude af Syne. Hun havde selv tillige-med en duelig Hovmester ledet hans Opdragelse, havde plejet og næret hans Hang til videnskabelige Sysler; stolt af hans Evner, hans Flid og Kundskaber, attraaede hun at se ham som en ud-mærket Lærd, men aldrig som hans Forfædre kæmpende paa Val-pladsen. Om den sædvanlige Udenlandsrejse, der kun tjente til at slappe Moral og Sæder, var der naturligvis ikke Tale; Knud havde aldrig været udenfor Provinsens Grænser. Paa den gamle forfaldne Gaard, uden andet Selskab end Moderen og sin gamle Lærer, var han vokset op, og kendte kun til Livet af sine Bøger. Sine Jævnaldrende kom han kun sjældent sammen med, han var kejtet og undselig som et Pigebarn i deres Selskab, men var der nogen, som vilde holde sig op over ham og kaldte ham en Særling, saa kom Sparrernes Blod i Kog — han kunde blive hidsig som en Løve.

Da han var tyve Aar, talte Fru Edele en Dag til ham om Muligheden af, at han en Gang kunde gifte sig. Men han lo og forsikrede hende, idet han slog sin Arm om hende, at aldrig i Verden kunde nogen anden Kvinde blive det for ham hun var — kunde aldrig erstatte ham hende!

Hun rystede paa Hovedet, vilde ikke høre det, og dog frydede hun sig ved Tanken derom, ved Tanken om al denne Ømhed, der udelukkende tilhørte hende, og som hun vaagede over, at ingen skulde

frarøve hende, som den Gerrige vaager over sin Skat. Hun følte, at den Dag, hvor hun maatte dele den med en anden, vilde give hende Dødsstødet.

Og dog skulde den Dag komme.

Oberst Sparre havde allerede i henved tyve Aar hvilet i sine Forfædres Familiebegravelse, og hans Søn og Arving var lige fyldt sit tredivte Aar. Den sidste Sommer havde han begyndt næsten udelukkende at hellige sig Naturvidenskaberne og strejfede daglig omkring i Mark og Skov, var ofte lange Ture borte fra Hjemmet, og vendte gerne tilbage oplivet, raskere af Udseende og mere talende end han plejede at være. Selv ud paa Efteraaret varede disse Udflugter ved — han samlede Planter til et Herbarium.

En Aftenstund sidst i Oktober sad Fru Edele i den store, skumle Dagligstue paa Eriksholm. Hun spandt tilligemed den gamle Pige, som sad ved Siden af hende og mimrede med sine tandløse Gummer — en mumieagtig Skikkelse saare lig de Genfærd, hvormed Overtroen i rigelig Mængde befolkede den gamle Gaard. Husfruen selv derimod var en ret statelig Kvinde endnu — høj, mager med store og bestemte Træk — det Ydre svarende til det Indre.

Blæsten ruskede i de bladløse Træer der udenfor og piskede store, tunge Draaber mod Ruderne. Brændestykkerne knitrede i Kaminen derhenne, men det vilde ikke rigtig forslaa — Kulden var for gennemtrængende.

„Det er snart Nadvertid, Marta," sagde Fru Edele — „men end er Knud ikke vendt tilbage. Han tøver længe i Dag."

„Det gør han jevnligt paa den sidste Tid," brummede Marta halvhøjt.

„Ja gør han det, saa kan du være sikker paa, at han har sine Grunde derfor," afbrød Husfruen skarpt, og saa blev der ikke talt mere mellem de to Kvinder.

Lidt efter traadte Knud Sparre ind ad Døen.

Han var ligesom Moderen, lignede hende en Del, men havde finere Træk, et mildere Udtryk, og var i det hele taget smukkere end hun nogen Sinde havde været.

„Hvor har du været henne den hele Eftermiddag?" spurgte Moderen kort.

„Ad Linneraa til — jeg har samlet Mos."

Han var ligesom lidt forlegen, undgik at se paa sin Moder,

og spiste med en adspredt Mine. Fru Edele begyndte at blive urolig, men sagde ikke noget, før der igen var rømmet af Bordet og Marta havde fjernet sig. Saa begyndte hun: „Knud, hvad er hændet? Du skjuler noget for mig!"

Han rejste sig og gik hen til hende, bøjede sig over hende og saa hende i Øjnene. „Moder!" — Men saa brød han pludselig af igen, lagde sig paa Knæ foran hende og sit Hoved i hendes Skød, saaledes som han plejede at gøre, naar han som Barn havde en eller anden Forseelse at tilstaa.

Og saa kom det frem. Afbrudt — stammende — halv stolt, halv skamfuldt. Han elskede en Kvinde, en ung Pige, skøn, ren og uskyldig, af ædel Byrd som han selv, havde givet hende sin Tro og — bad om Moderens Velsignelse!

Fru Edele rejste sig hæftigt, hun ligefrem rystede ham af sig. „Hvem er denne Kvinde?" spurgte hun og de graablaa, kolde Øjne skøde Lyn.

„Frøken Ebba Brahe, som er til Huse hos sin Frænde, Lagmanden paa Østerø. Alt i Sommer traf jeg hende i Skoven ved Linneraa; vi mødtes der og paa Østerø, talte sammen, og — det blev til en Vane — var hun der ikke, saa syntes det mig, jeg fattedes noget! Aa, Moder, Moder, hun er saa smuk, saa fin og skær som en Blomst, saa bly og frygtsom som et Barn —"

„Det er nok," afbrød Moderen. „Jeg har set den Dukke med sit gustne Voksansigt, som har daaret dig — arme Dreng! Du faar slaa den Ting af dit Hoved igen, det er en Grille, som gaar over."

„Er det eders Mening at nægte mig Ebba Brahe til Hustru!" for Knud op.

„Ja, saa vidt det staar til mig; du er jo længst myndig og Herre over dine Handlinger. Jeg kan kun raade dig, og det skal du vide, at aldrig kunde du ved dit Valg gjort mig større Sorg."

Er det kanske Rigdom, Ebba Brahe fattes?" spurgte Sønnen bittert. „Jeg begærer kun lidet af denne Verdens Goder, som I ved, naar I kun ikke vil forholde mig mit Hjertes Ønske og volde hendes som min Ulykke!"

„Volde din Ulykke? Knud, Knud! Er det alt kommen saa vidt, at du taler sligt et Sprog til din Moder? Din Ulykke! Som om jeg nogen Tid har tænkt paa andet end din Lykke! Aa Gud — man har ikke undt mig din Kærlighed, den som var min Stolthed, min eneste Glæde — har taget dig fra mig —"

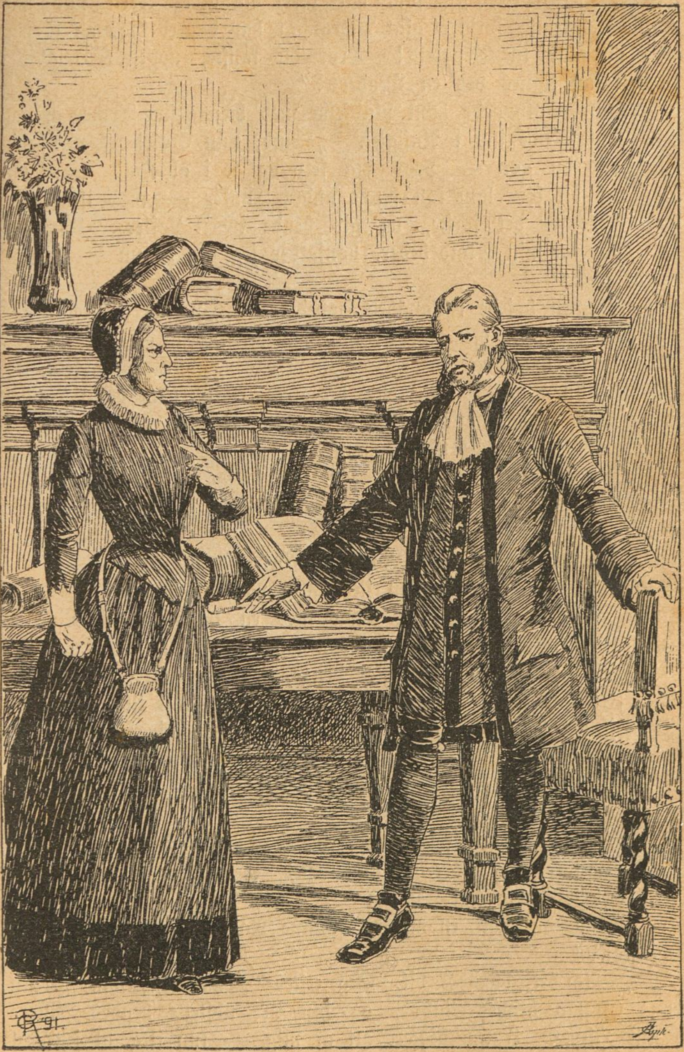

„Moder, Moder —"

„Din Ulykke, jeg som har ofret dig alt! Men stød mig kun bort, Knud, fordi et glat Pigeansigt har daaret dig, og se saa, hvad du faar til Gengæld! Tror du kanske, nogen Kærlighed i Verden kan lignes ved en Moders?"

Hun omslyngede ham pludselig med bægge sine Arme, og saa ham bønfaldende ind i Ansigtet. „Knud, min Søn! Betænk dig vel, hvad du gør — prøv dig selv og se i al Fald Tiden an. Saa vel du som hun kan fange andre Tanker — mød ikke denne Pige mere for det første, og giv hende ingen Løfter. For din egen som for min Skyld beder, bønfalder jeg dig derom — fordrer det af dig!"

Sønnen bøjede i Tavshed Hovedet — han var besejret. Og Moderen forfulgte den Fordel, hun havde vunden, gik ligesom paa Akkord med ham og sin egen Samvittighed, hun fordoblede sin Ømhed, sin Omsorg for ham, søgte at gætte ham hans Tanker ud af Øjnene og syntes med varsom Haand at ville læge det Saar, hun selv havde tilføjet ham.

Og Knud var, som altid før, den lydige ærbødige Søn, kun noget mere tavs end før. Hvad der foregik i hans Indre, vidste ingen.

Saa gik der et Par Maaneder eller mere.

En Dag, da Knud som sædvanlig var fordybet i sine Bøger, traadte Fru Sparre ind og lagde med en triumferende Mine en Rulle Guldstykker paa Bordet foran ham.

„Se her, Knud, er nogle Penge, jeg har sparet sammen til dig. Jeg har tænkt paa, om du kunde have Lyst til at gøre en lille Rejse; det er paa Tiden, synes mig, at du beriger dine Kundskaber ved din egen Erfaring. Du kan drage, hvorhen du lyster, du kan jo tage Magister Olaj med paa Raad — jeg ved, det er et længe næret Ønske hos dig."

Knud Sparre kyssede Moderens Haand. „Jeg har et andet Ønske, Moder, der fylder hele min Sjæl — og kun det ene! Om I vilde lade jer bevæge —"

„Saa du har endnu de samme Tanker, fremturer i din Daarskab?"

„Kald det, hvad I vil. Jeg elsker Ebba Brahe, som fordum Kong Gustav hendes Navne, og kan ikke udslette hendes Billede af mit Hjerte. I kan begære alt af mig — kun ikke, at jeg skal glemme!"

Moderens Ansigt blev strengt og koldt. „Du har din egen frie Vilje," sagde hun og bed sig i Læben. „Kan vælge mellem hende og mig, men — den Dag, hun bliver din Hustru, gaar jeg herfra!"

„Moder, Moder, kan det være i Alvor, I siger det? Hvad er Grunden til det Had, I har fattet til den Pige, som er mig kær?"

Grunde! — Som om der behøvedes Grunde for denne Moder, der i sin Skinsyge ikke taalte, at man berøvede hende en Gnist af, hvad der tilkom hende! Om Ebba Brahe havde været en Engel fra Himlen, vilde hun ikke have været hende tilpas.

„Jeg har ikke mere at sige, min Søn. Du maa kende mig nok til at vide, at jeg aldrig gaar fra mit Ord, og at jeg ikke vil se denne Kvinde for mine Øjne, hverken nu eller siden — det er mit sidste Ord i denne Sag!"

Ja, Knud følte det — han kunde lige saa godt prøve paa at rokke Bygningen i dens Grundvold, som paa at forandre hendes Beslutning. Han fik bøje sig som altid — eller — tage Kampen op.

Der kom pludselig en Slags vild Trods op i ham, en Trang til at frigøre sig, til endelig at sætte sine Kræfter ind paa noget, om han ikke for bestandig skulde gaa til Grunde — miste det bedste i sig selv.

* * *

Det var bleven Foraar. I Kløfterne spirede de vilde Blomster frem, i al deres rige, brogede Pragt, og Vandløbene, klare som Krystal, skyndte sig af Sted med en rivende Fart. Lyngen stod i Udspring; som et yppigt blødt Tæppe bølgede den ud over Sletten, op ad Højderne, hvor Birken hang let og fin ud over den stenede Brink, medens Fyrren og Granen der højere oppe i ensom og dunkel Majestæt strakte sig langs Fjældryggen.

Nede i Kløften sad Hyrdedrengen med de brune, nøgne Ben halvt skjulte i Lyngen, og blæste en Gang imellem i Luren, saa det gjaldede trindt omkring, og Ekkoet hoppede fra Banke til Banke. Op ad Skraaningen gik Faarene og græssede med en sagte, velbehagelig Brægen, og ovre paa den anden Side af Elven og Aasen skinnede Gaarden Østerøs rødmalede Træbygninger frem mellem hvide Birkestammer og dunkle Furuer.

Deroppe paa Gaarden, i en tarvelig udstyret Stue med Flisegulv, en stor Bilæggerovn med Messingkugler og store, blaamalede Hængeskabe paa Væggene, vare paa denne smukke Majaften tre Personer samlede. Henne ved det ene Vindu sad Husherren, Lagmand Svante Ketilson af Sturernes berømmelige Æt, og syslede med nogle Vaaben og gamle Jagtknive, som han eftersaa og pudsede, ved det andet sad den yngste af hans Søsterdøttre Ebba Brahe og syede — eller lod som hun gjorde det. Hendes ældre Søster Bengta gik til og fra og dækkede Nadverbordet tillige med en Pige.

Der var tolv Aars Forskel mellem de to Søstre, som havde haft deres Hjem paa Østerø, siden Forældrene døde. Ebba var smuk — Bengta havde været det; bægge havde Brahernes fornemme Præg, hos den yngre med et fart, næsten sygeligt Anstrøg, store, klare Øjne, rigt askeblondt Haar.

Af og til hørtes der et lydeligt Suk fra Frøken Ebba, og hver Gang saa Søsteren hen til hende. Husherren delte sin Opmærksomhed mellem sine Vaaben, og hvad der gik for sig ude i Gaarden, og saa saa ofte ud gennem Vinduet, at Bengta tilsidst spurgte: „Venter du nogen i Aften, Morbroder?"

Svante Ketilson gned en Stund meget ivrig paa Laasen af sin Bøsse, og svarede saa, idet han skottede til Ebba: „Hm — jeg vilde først ikke sagt eder det, men — jeg har haft Brev fra Knud Sparre."

Da ingen af Søstrene svarede, vedblev han: „Han skrev, at han ingen Ro havde haft paa sig den hele Vinter, og bad om, han igen maatte komme hid — jeg tænkte saa, det var bedst for Ebbas Skyld endelig en Gang at faa en Afgørelse paa Sagen."

„Morbroder," stammede Ebba, „havde det dog kanske ikke været bedst, om Knud og jeg ikke havde mødt hinanden mere? Hvad skal det føre til?"

„Han er ingen Dreng længer," svarede Svante Ketilson og lagde roligt de omhyggeligt pudsede Vaaben til Side, idet han betragtede dem med Hovedet paa skraa og det ene Øje klemt sammen — „han skylder dig som mig at gøre Rede for sin Adfærd. Enten faar han nu bejle til dig i Alvor, eller frasige sig dig for bestandig — jeg vil have en Ende paa den Leg."

„Men jeg kan ikke ægte Knud Sparre uden hans Moders Vilje og Ønske, det vilde ikke føre til Lykke hverken for ham eller mig!"

Morbroderen fløjtede. „Du kan gøre som du lyster, Ebba,"

sagde han." Fru Sparre er den stærke, Sønnen den svage, det vide vi alle, men skal der nogen Tid blive noget af ham, saa faar han bryde Skranken; aldrig har jeg hørt, at en Mand lod sig paa den Vis kue af Kvindeluner, og hvad er det vel andet? Hvad kan hun vel have imod dig?"

„Der kommer Knud Sparre," udbrød Bengta, og da Husherren rejste sig for at gaa Gæsten i Møde, tilføjede hun sagte, idet hun pegede paa Ebba, som var bleven ganske bleg: „Morbroder, var det ikke bedst, om du lod ham gaa ind i din egen Stue først?"

Den Gamle nikkede og gik. En halv Time efter blev Ebba kaldt ind til ham. Knud stod ved Vinduet; da hun traadte ind, ilede han med udbredte Arme imod hende, og hun kastede sig i dem halvt leende, halvt grædende. „Knud, Knud! Kommer du med bedre Tidender?"

„Det just ikke saa lige, Kæreste — det vil sige —" han var forlegen, medens han stod der og snoede en af hendes lyse Krøller om sine Fingre.

Ebba drog sig ud af hans Favn. „Ak, min Ven, saa er vi jo lige vidt!"

„Nej, vist ikke Ebba," afbrød Svante Ketilson smilende. „Knud Sparre har i Sinde at være en Mand nu og handle paa egen Haand, han mener dog, at han er gammel nok til selv at fæste sig en Brud!"

Knud blev rød, han stod og trykkede Ebbas Hænder i sine, kunde ikke faa frem alt, hvad han havde paa Hjertet. Først da de bleve ene, fik han Munden paa Gled, skildrede med glødende Kinder og Øjne sin Elskov og sin Længsel efter hende, og besvor hende til Trods for hans Moders Uvilje og Modstand at blive hans Hustru. Han stod paa Skillevejen, havde maattet vælge og — hende kunde han ikke slippe.

„Aa, Knud, min Ven — du vil kanske engang angre, at du valgte mig! Hvad jeg har gjort din Moder, ved jeg ikke, men hun har kanske Ret, jeg passer ikke for dig, der er saa lærd, jeg, en enfoldig, ubetydelig Pige —"

„Enfoldig du?" og Knud lo muntert. Hos hende følte han sig fuld af Kraft og Mod, hun og Svante Ketilson, der ikke var fri for at spotte ham lidt, skulde dog faa at se, at ogsaa han havde en Vilje, ikke var den svage Pjalt, de saa ham for. Hvorledes vilde desuden Moderen i Længden kunne forblive haard og

uforsonlig lige overfor en Kvinde som Ebba, naar hun først var hans Hustru?

Og saa lod Ebba sig efterhaanden overtale, og i Forsomren, ved St. Hansdagstide, passede de til Bryllup paa Østerø.

Knud laa paa Ryggen saa lang som han var i Lyngen og stirrede op i den klare, blaa Himmel, hvor Lærken kredsede om og slog sine høje, jublende Triller. Han tænkte paa, hvorledes han skulde faa sagt det til sin Moder. Over hundrede Gange vist havde han haft det paa Læben, men kunde ikke faa det frem; der var noget i den Myndighed, for hvilken han lige fra Barn havde maattet bøje sig, der endnu ligesom tog ham fangen og lammede hans Vilje. Han kunde ligge saaledes i Timevis og drømme sig bort fra det altsammen, drømme, at hans og Ebbas Liv gled hen som en fredelig, rolig Strøm uden Bølgegang og Storme, og saa igen vaagne op til Virkeligheden med Følelsen af en Byrde hvilende paa sig.

Endelig en Dag, da Brylluppet var nær forhaanden, tog han Mod til sig og talte. Ikke en Mine fortrak sig i Fru Edele Sparres kolde, forstenede Ansigt, hun sagde blot: „Godt, du er Herren her, jeg skal holde mig rede til at drage bort."

„Men Moder dog, kan I virkelig tænke eder Gaarden uden eders Styrelse?" Knud forsøgte at tale i en spøgende Tone, men hans Stemme rystede. „Huset tænker jeg er stort nok til at rumme os alle —"

„Du fejler, der er ikke Rum til din — til denne Kvinde og mig under det samme Tag."

„Saa bliver det mig, der gaar, og ikke eder," sagde Knud sagtmodig, men bestemt. „Til Gaardens Drift har jeg ingen Kendskab, kan ikke tilegne mig den saaledes i Hast. Jeg kan flytte ind i det gamle Bjælkehus mellem Linneraa og Østerø, saasnart det bliver en Smule istandgjort."

„Som du vil. Ønsker du, at jeg skal forblive og forvalte Ejendommen for dig som hidtil, saa bliver jeg. Mine Regnskaber ere i Orden, jeg kan fremlægge dem for dig."

Knud lagde bønfaldende Haanden paa hendes Arm, hun lod som om hun ikke mærkede det, vendte sig og begyndte at blade i sine Regnskabsbøger og Papirer. Det var, som hun var frossen til Is, som var der pludselig rejst en Afgrund imellem de to, der havde været alt for hinanden.

Og det blev ikke anderledes. Saaret i sit Inderste, med Savn og Tomhed i Hjertet forlod Sønnen sin Moder.

„Nu ringer Brudeklokkerne der ovre fra Østerø, kunne I høre?“ spurgte Ola, Fru Edeles Husfoged, en Søndag Morgen de andre Tjenestefolk.

„Jøsses Kors, om ikke Fruen faar høre det da!“ udbrød Gitta, Husholdersken, som var gift med Ola.

„Saa er det godt nok til hende, skulde jeg mene,“ snærrede gamle Marta. „Saa haard havde jeg dog aldrig troet, hun kunde været mod Knud, sit eget Kød og Blod! Den arme Svend, jeg saa nok hvor bleg han var den Dag, hun skiltes fra ham i Haan og Vrede; slig Medfart er han nu engang ikke vant til, han som voksede op i al den Kærlighed, aldrig blev taget paa med haarde Hænder før, og jeg siger jer, hun vil komme til at angre det, vil hun!“

„Aa hvad, han er da ingen Kærring, Marta, han kan nok bære det nu, da han faar en ung, fager Hustru til at trøste sig med,“ smaalo Ola.

„Det er ikke godt at vide, Ola, saa blød som han er af sig, ret som et Stykke Voks, en kan forme mellem sine Hænder, men I Mænd mene jo nu altid, at naar der blot er unge Kvindfolk med i Spillet, saa er al Ting godt.“

„Marta har Ret,“ sukkede Gitta med et bebrejdende Blik til sin bedre Halvdel. „Ægteskabet er et saare alvorligt Skridt og jeg siger: Gud være med vor kære, unge Herre! Aa hør hvor kønt og højtideligt Klokkerne klinge,“ og hun gav sig til at græde med sit Hvergarnsforklæde for Ansigtet, medens Marta brummede og Ola rystede paa Hovedet.

Og Klokkeklangen vedblev at lyde gennem Dalen, som laa der fuld af Lys og Solskin, med Elven, der tindrede og blinkede, med Birkelunden, hvis Kroner nejede og svejede overgivent hid og did i den lune Sommervind, med Duft af Graner og Takkehymner fra jublende Fuglestemmer, men om Klangen trængte igennem op til Moderen, der sad ensom i sit Kammer, vidste ingen, hun havde lukket sig inde, vilde ingen se, intet høre.

*   *   *

Det havde været en stille Brudefærd, og stille og fredeligt syntes Samlivet mellem Knud og Ebba at skulle blive. Paa

Østerø vare de dragne, ind til deres eget Hus blev færdigt, og Svante Ketilson og Bengta havde gjort deres bedste for at berede et hyggeligt Hjem for deres kære Gæster, en lille Rede, hvor de helst for bestandig maatte blive og bo og bygge.

De vare saa optagne af dem selv og deres unge Kærlighed, hvis Blomst nu fik Lov at spire frem og vokse i Lys og Liv og Duft, at Somren var gaaet næsten som en Drøm. At se og høre Ebba sysle saa stille og husmoderlig omkring, fornemme hendes Nærhed i alt hvad der omgav ham, var saa nyt og saa sælsomt, at Knud Sparre slet ikke ret begreb, at det var Virkelighed, ikke begreb, at denne Lykke var bleven ham til Del, det var som at være draget ind i en Tryllekreds.

Efterhaanden var det dog, som om han maatte bryde denne Kreds. Han begyndte at længes tilbage efter sine kære Bøger, og tog fat paa sine vante Sysler; det botaniske Værk, han havde begyndt at skrive paa, skulde være hans Vinterarbejde, og optog en Del af hans Tanker. Han holdt mest af, at Ebba sad inde hos ham, ogsaa naar han arbejdede, viste hende af og til sine Udkast og talte med hende derom, saaledes som han havde gjort med Moderen, men han mærkede snart, at det ikke kunde nytte noget. Saa meget Ebba end elskede Planter og Blomster, deres Farve og Duft, saa lidet brød hun sig om at lære deres Arter og Væsen at kende, og hun syntes, det var langt mere nødvendigt at hjælpe Bengta i Huset, tilmed da Morbroderen midt paa Vintren blev syg og sengeliggende, end at sidde ørkesløs i Stuen hos Knud og høre paa, hvad hun dog ikke forstod.

Det var en Skuffelse, som Knud ikke ganske kunde skjule. De vare jo Et nu — han og hun — skulde dele alt med hinanden, og nu — nu lod det til, at hans Hustru havde hundrede andre Ting i Hovedet. Hun var en livskraftig, virksom Natur, han en stille, indadvendt Gransker og Drømmer, og Modsætningen begyndte efterhaanden at komme frem. Der var saa mange Punkter, hvor de ikke stemte sammen, og skønt det kun var smaa Skyer, der endnu havde vist sig paa deres Himmel, saa var det dog Skyer, der ikke forsvandt igen uden at efterlade sig en vis trykkende Fornemmelse hos dem bægge.

„Knud er forandret, Bengta," sagde Ebba med et Suk til sin Søster, „han er ikke rigtig lykkelig, frygter jeg! Aa, du kan tro, han angrer, hvad han har gjort, jeg kan ikke erstatte ham hans Moder!"

„Man bliver ikke Trælkvinde, tænker jeg, fordi man bliver Hustru, Ebba! Du er alt for Knud, hvad han med Billighed kan vente og forlange, men han er en saare fordringsfuld Ægtemand, kanske uden selv at vide det, og hvor kunde han næsten blive andet? Han, som hjemme var Midtpunktet, hvorom al Ting drejede sig, en Afgud som Moderen tilbad?"

Ebba sukkede igen, aa, men kanske han vilde blive gladere, naar det lille Barn kom, som hun ventede.

Det kom ud paa Vaaren, da Storken just knebrende havde taget Reden, der oppe paa Taget, i Besiddelse, og saa stor en Lyksalighed, som det bragte med sig, havde Ebba aldrig drømt om. Ogsaa Knud var glad, halv stolt og halv forbavset over det lille skrigende Vidunder, men Haabet, om hans Moder nu kanske vilde lade sig forsone, blev skuffet. Fru Sparre nøjedes med at sende sin Sønnesøn en Faddergave den Dag, han blev kristnet, men vilde lige saa lidt se ham som hans Moder.

Hvor bitter denne Skuffelse var for Knud, læste Ebba i hans mørke Miner, hans tavse og adspredte Væsen! Nu, siden Barnet var kommet, der lagde saa megen Beslag paa Ebbas Ømhed og Omsorg, følte han sig saa underlig ene og ligesom forurettet, blev pinlig og vanskelig, næsten sygelig modtagelig for Indtryk. For at vinde Ebba havde han ofret sin Moders Kærlighed, han syntes, han ligefrem kunde fordre Erstatning.

Saaledes gik der et Aar.

„Har I hørt det, Frue," sagde Marta en Dag ved Juletid, „at de derovre have mistet deres Barn?"

„Hm, saa meget des bedre, Gud forlade mig min Synd! Men hvor skulde hun, hvis Navn jeg ikke gider nævne, være i Stand til at optugte et Barn?"

„De sige dog ellers, at hun er bra nok . . ."

„Og jeg siger, at du er en gammel Tosse! Ovnen er varm nu; du kan sætte Fladbrødene ind, og lad os saa tage fat paa Multebærkagerne."

De gik og havde travlt paa Eriksholm med at brygge og bage til Højtiden, og Fruen var som sædvanlig paa Færde alle Vegne. Noget gammel var hun bleven i de sidste Aar, med dybe Furer i Panden og omkring Øjne og Mund, men lige ivrig var hun endnu, sled og slæbte selv trods nogen af Folkene og undte sig saa at sige ingen Hvile. Skilling lagdes paa Skilling, Daler paa Daler der oppe i Pengeskrinet, altsammen til den Søn hun

i Vrede havde stødt fra sig; han skulde dog engang erfare, hvorledes hun havde forvaltet hans Ejendom, havde samlet ham en Formue. Det var det eneste, hun nu levede for.

„Hvad skal al den Hurlumhej til her i Huset?“ brummede Marta videre, medens hun ærgerlig skubbede Brødene ind i Ovnen. „Kunde det ikke være nok, at vi har spundet og vævet alt det Hvergarn til Kjoler og Klokker til alle de sølle, fattige Rollinger vi har kunnet faa skrabet sammen. Her er jo ingen til at holde Jul alligevel, og vi blive gamle vi to.“

„Gamle, javist, Marta, Tiden gaar! — Men ser du — min Søn —“

„Eders Søn! I siger det saa mildt, Fru Sparre, — har I kanske endelig tilgivet ham?“

„Tilgivet!“ Fru Edeles Øjne straalede af Stolthed. „Knud Sparre er i Færd med at blive berømt, Marta! Han har udgivet et Værk, Frugten af hans Flid og Kundskaber, og de have nu hædret og udmærket ham, ham, min Søn! Forstaar du, at jeg føler Trang til at dele denne Glæde med nogen? at jeg vil, Ola, Gitta, gamle Arvid, du og I allesammen skulle have eder en fornøjelig Jul, og de Fattige Klæder og Mad og Drikke saa meget de kunne proppe i sig?“

Marta snøftede lydeligt og førte Forklædesnippen op til sine røde, rindende Øjne. „Javist, men — jeg forstod det endnu bedre om — om Knud Sparre selv kom hid —“

„Hm — skal vi saa tage fat paa Multebærkagerne, Marta?“

*   *   *

Der havde ogsaa været Travlhed ovre paa Østerø, men af en anden Art. Gamle Svante Ketilson var død og blev stedet til Jorde kort efter Nytaar. Bengta og Ebba gik om med rødgrædte Øjne, og Knud, som paa denne Tid var optaget af den Lykke, hans udkomne Værk havde gjort, følte sig baade skuffet og krænket over, at hans Hustru syntes at tage saa liden Del deri, han havde tænkt sig det ganske anderledes. Hvor stolt vilde ikke hans Moder have været af ham nu! Og den kom bestandig igen denne Følelse af et Savn, en Tomhed.

Barnets Død havde ført ham og Ebba nærmere sammen igen. Nu, da den Lille ikke længer lagde Beslag paa hende, kunde Hustruen jo igen ofre sig helt og udelt for Manden, og forstod

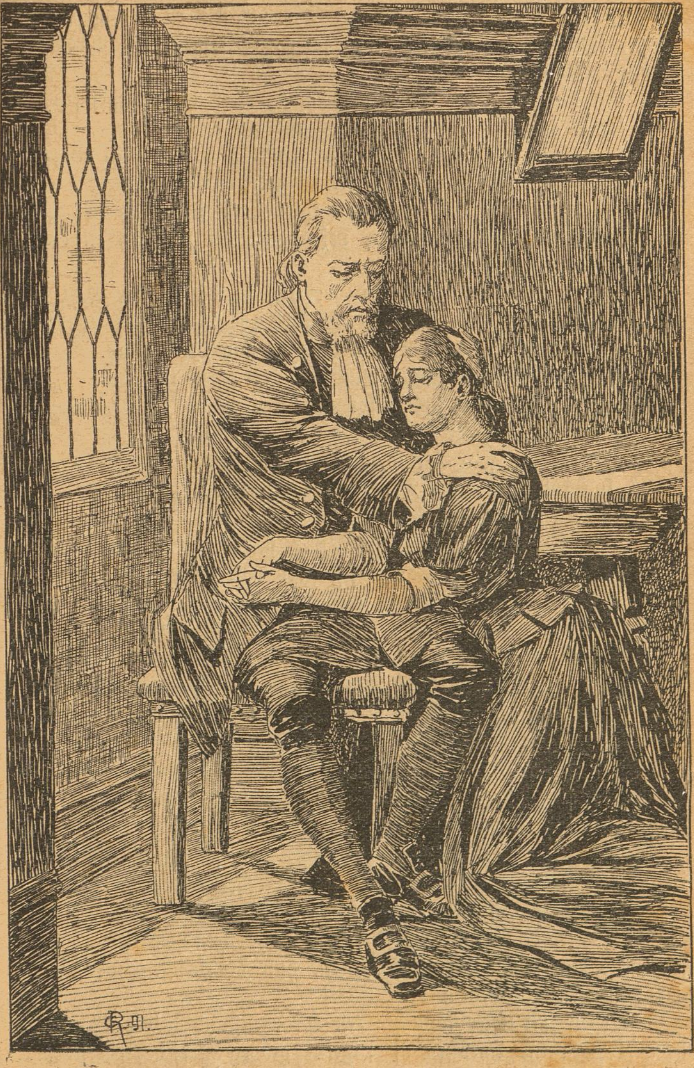

hun end ikke altid at følge ham, hvor han gerne vilde have hende, saa var hendes Ømhed dog altid ligesom en Balsam for Knuds underlig ophidsede, urolige Sind. Og det var en Stund for dem bægge, som om deres Kærligheds første, lykfalige Dage vare vendte tilbage. Men nu —

Nu var det ham igen, som om der var taget noget fra ham.

Knud sad ved Vinduet og stirrede ud i den tunge, blygraa Luft og lyttede efter Bjældeklangen derude paa Vejen til Varbjerg, der førte lige forbi Porten; snart fjernere, snart nærmere lød det, han vidste ikke selv, hvorfor det satte ham i slig en Spænding. Han kunde jo dog ingen vente, nej ingen, det var kun en taabelig Tanke, han havde faaet.

Ebba gik til og fra i Stuen; hun havde et Par Gange talt til ham og han havde svaret hende kort og adspredt, nu lagde hun pludselig Mærke til, at han var bleg og saa daarlig ud.

„Knud!" raabte hun i Angst og gik hen til ham. „Hvad fejler dig? Du har siddet for længe oppe og overanstrængt dig ved dit Arbejde, frygter jeg."

„Naa, saa faar du dog Tid engang igen at give Agt paa mig," lød det i en bitter Tone. „Du glemmer de Levende for de Døde, tror jeg."

„De Døde! Aa, Knud!" Og nu brød den længe tilbagetrængte Smerte løs. „Havde jeg kun haft Barnet endnu! Jeg nænnede aldrig at tale til dig derom, men jeg savner den Lille saa meget —" hun hulkede og Knud bøjede sig over hende.

„Stakkels lille Ebba!"

„Du ved ikke, hvad en Moder føler for sit Barn, Knud, — hvad det er for en Smerte, naar det rives bort fra os! Ingen, nej ingen Sorg paa Jorden kan være større, tror jeg."

Hun holdt pludselig forskrækket inde. Hvad var det for en Streng, hun havde anslaaet? Knud blev bleg, stirrede mørkt frem for sig.

„Knud!" hviskede hun. „Er du vred paa mig? Elsker du ikke din stakkels Ebba mere?" Han tog hende blot i sine Arme og kyssede hende; lidt efter gik han ud af Stuen.

Men Ebba vedblev at græde. Nej, hun var ikke mere det for ham, hun havde været; Skyggen, hun saa længe havde frygtet, havde sænket sig imellem dem.

Nogen Tid efter kom hun en Morgenstund ned i Bryggerset, hvor Bengta tilligemed en af Pigerne gik og passede til, fik Kar=

rene fyldte, og fyrede under den store Grubekedel med det tørre Kvas, der knittrende og spruttende blussede i Vejret. Med opkiltrede Skørter og Træsko paa Benene stod hendes Søster der og gav sine Ordrer; baade hun og Pigen vendte Ryggen til, og hun hørte Bengta sige:

„Jeg kymrer mig ikke om den Sladder, ved du nok, Britta! Og hvad du hører ovre fra Fru Sparre, skulde du vel vogte dig for at bringe videre."

„Jøsses Kors, jeg siger det da og kun til Frøken Bengta, jeg; men fælt er det da, at det skal hedde sig, Fru Ebba er sin Ægtefælle en Klods om Benet, en daarlig Hustru, der har gjort ham ulykkelig . . ."

„Tys, Britta," Bengta talte i en dæmpet Tone, og Pigen svarede, men Ebba brød sig ikke om at høre mere, hun tog Flugten, saaret, beskæmmet, ulykkelig.

En Klods om Benet, en daarlig Hustru! Det sagdes der altsaa om hende. Men var da Knud virkelig ulykkelig? Og havde hun alligevel ikke opfyldt sin Pligt imod ham? Var det hendes Fejl, at han kanske i Længden alligevel havde fundet hende enfoldig, havde kedet sig med hende, han, som var saa klog, havde lært saa meget? Og hun, som i Virkeligheden aldrig havde tænkt paa sig selv, gjorde sig nu de bitreste Bebrejdelser. Hendes egne Ord: ingen Smerte kan være større end den, en Moder føler, naar hendes Barn rives fra hende, ramte hende som en bitter Braad. Var det Straf, Gengældelse? havde hun ikke revet Sønnen fra Moderen?

Hun begyndte at føle sig saa underlig usikker, næsten brødefuld lige overfor Knud. Og hun mærkede, at ogsaa han stred en Kamp med sig selv, at der ligesom var to Magter, der brødes om Herredømmet i hans Sjæl.

Knud Sparre var ikke rask, og Lægen inde fra Varberg, der blev tilkaldt af Ebba, sagde, at han vistnok havde overanstrængt sig. Den bestandige Stillesidden og Falden sammen over Bøgerne havde været skadelig, og saa — dette med Moderen havde ogsaa taget paa ham; hans Sind var ikke i Ligevægt, det var hele Ulykken! Kunde blot en Forsoning hidføres paa en eller anden Maade — og Lægen tog sig en Pris af sin Gulddaase, nøs meget stærkt et Par Gange og bøjede sig for Damerne. Det forekom Ebba, som om han saa paa hende med et betydningsfuldt Blik, og hun var sikker paa, at man tillagde hende hele Skylden.

Han led altsaa under denne Adskillelse saaledes, at det

var gaaet ud over hans Helbred, og hun — hun var Aarsagen dertil!

Men det skulde ikke vedblive at være saaledes. Hun vilde ikke længer staa imellem denne Moder og Søn, som ikke kunde undvære hinanden, hun elskede Knud højt nok til ogsaa at kunne bringe et Offer. Og der opsteg lidt efter lidt en Tanke hos hende, undfangen i lange, søvnløse Nætter, næret og plejet af hendes Taarer, hendes Stolthed og — hendes Kærlighed.

* * *

Igen sad Fru Edele Sparre en Efteraarsaften ved Kaminen i sin Dagligstue og spandt lige overfor sit gamle Tyende. Igen snurrede Rokkehjulene om Kap med de knitrende Brændestykker, og Vinden piskede mod Ruderne, men i Aften ventede Fru Sparre ikke som for tre Aar siden paa sin Søn. Nadverbordet var dækket, men ikke til ham.

Der var afspist, Marta gik og rømmede Bordet. Pludselig for Husfruen op. „Hørte du ikke noget, Marta?"

„Hørte? Nej, vist ikke," svarede den gamle Pige, der var tunghør, i en vrippen Tone, men tabte i det samme Fadet, hun holdt i Haanden, af Forskrækkelse ved at se sin Frue staa der med vidt opspilede Øjne, der vare hæftede paa Døren, kridhvid i Ansigtet.

„Gud Fader fri os, hvad er der hændet?" skreg Marta.

„Marta — Marta! Det er ham — det er Knuds Trin —" Og hun styrtede hen imod Døren, der i det samme gik op — Moder og Søn laa i hinandens Arme.

Hvad der foregik imellem dem i denne Stund, fik ingen nogen Sinde at vide. Men hvad der var hændet Knud Sparre, det kunde ikke blive nogen Hemmelighed.

Hans Hustru havde forladt ham. En Morgen, da han kom tilbage fra en Udflugt, var hun borte, baade hun og Bengta, og i det lille Brev, hun havde efterladt, skrev hun, at hun ikke kom mere. Han maatte ikke tro noget slet eller æreløst om hende, men han maatte heller ikke prøve paa at rokke hendes Beslutning; det var bedst for dem bægge saaledes, naar hun først var borte, vilde han indse det og finde Trøst hos hende, der af alle stod ham nærmest i Livet, hans Moder.

„Den elendige Skabning, der ser du nu, hvad hun var værd!

Vidste jeg det ikke nok!" Et Blik paa Sønnen, der sad ganske sønderknust foran hende, men nu pludselig saa op paa hende med et eget Udtryk, bragte Fru Sparre til at holde inde.

„Ikke saaledes, Moder, Angreb paa hende taaler jeg ikke! Skylden har været min mere end hendes. Jeg har tænkt mere paa mig selv end paa hende, har fordret alt, og hvad gav jeg saa til Gengæld? Mit Hjerte var fra Begyndelsen af delt mellem min Kærlighed og Pligten, der drog mig tilbage til dig! Aa Moder, en usel Stakkel har jeg været uden Kraft og Styrke, et Siv, der svajede for Vinden!"

Moderen svarede ikke.

Foreløbig var det hende nok, at hun havde faaet Knud tilbage, havde ham helt og holdent for sig selv igen.

Og de optoge igen deres gamle Liv, deres gamle Vaner; det var efterhaanden næsten som om Knud aldrig havde været borte, som om hans korte Ægteskabshistorie kun havde været en Drøm. De Forsøg, han i sin første Fortvivlelse havde gjort paa at udfinde sin Hustrus Opholdssted, vare frugtesløse. Ebba havde gemt sig godt, var maaske draget ud af Landet, det vidste kun Lensmanden paa Varberg, som havde staaet hende og Bengta bi — og hendes Navn blev ikke mere nævnet.

Grublede han kanske, naar han var alene, over hendes gaadefulde Adfærd? Begyndte han dunkelt at forstaa, hvad der kunde have rørt sig hos hende, kæmpede han en sidste afmægtig Kamp med sig selv, eller havde han funden sig i sin Skæbne, var rolig falden til Føje? Ingen vidste det. Sit Arbejde havde han genoptaget, men med en vis sløv Ligegyldighed, det var som om hans Ærgerrighed, der en kort Tid var blusset op, var død med det samme.

Tiden gik og intet forandrede sig paa Eriksholm. Intet uden Knud Sparre selv, han blev ældre af Udseende, graahaaret, foroverbøjet, ung endnu af Aar, men en Olding af Sind. Høsten lød tør og skarp, Feber havde han; den tærede paa Livskraften, hulede hans Kinder og gav de dybtliggende Øjne en sælsom Glans.

Tilsidst maatte han gaa til Sengs. Fru Edele veg ikke fra hans Leje, skulde hun nu kanske til at kæmpe den sidste Kamp om ham, der havde været hendes Livs eneste Tanke, Kampen med Døden? Nej, hun havde jo faaet ham tilbage, hun vilde og maatte beholde ham. I taareløs Smerte, i Angst og Gru sad hun der Nat og Dag. Ja, men havde hun ham da alligevel helt

og holdent, var ikke den ene Halvdel af ham alligevel hos denne Kvinde, som han havde elsket, som han elskede endnu?

For første Gang i hendes Liv gik det op for Fru Edele Sparre, at hun dog maaske havde haft Uret lige over for sin Søn. Han havde trygglet om Lykken af hendes Haand, men hun havde nægtet ham den, havde villet binde Mandens Vilje, kue hvad der frit og kækt maatte røre sig i hans Hu, og hans Liv var blevet spaltet, forrykket og fordærvet. Var det den Lod, hun havde ønsket at nedkalde over hans Hoved.

Aa, om hun blot kunde have læst ind i Knuds Hjerte, som han laa der saa stille hen! Hun bøjede sig over ham, hørte ham mumle ganske sagte: „Ebba, Ebba!“

„Knud, min Søn!“ hviskede hun i sælsom Angst. „Har du noget paa Sinde? Noget som du ønsker? Det skal vorde opfyldt i hvad det saa end er.“

Knud smilede. „Vilde I kanske give mig hende nu, Moder, nu, da jeg skal til at dø? Det er for silde, men eet ønsker jeg. At hun engang maa faa at vide, at nu tilsidst forstod jeg hende, forstod, at hun gik for at vælte Byrden fra min Sjæl og sone os to med hinanden, gik for at vige Pladsen for eder og føre mig tilbage i eders Arme! Er I vred paa mig, Moder, fordi jeg dog ikke kunde finde Lykken hos eder ene? Aa, jeg var fordringsfuld, jeg begærede jo eder bægge for at kunne leve!“

Fru Edele havde skjult Ansigtet i sine Hænder. Var det Sandheden dette, havde Hustruens Kærlighed, den som havde kunnet bringe et saadant Offer, dog været den stærkeste?

I denne Stund gjorde hun Regnskabet op med sig selv.

Saa rejste hun sig pludselig og forlod Stuen. En halv Time senere red et Ilbud ud af Gaarden med Brev og Budskab baade til Østerø og til Varberg. Gud i Himlen, om det var for silde, for silde.

Otte ni Dage forløbe, og i den Tid gennemgik den stolte Fru Edele Sparre alle de Kvaler, som en stakkels forpint Menneskesjæl kan lide.

Paa den tiende endelig kom der et Brev fra Varberg, og paa den tolvte om Morgenen lød der Bjældeklang, ganske lystig og oplivende om den tavse Gaardsplads, og en Slæde kørte op for Indgangsdøren.

Gamle Marta stak Hovedet ind ad Døren. „Der er nogen derude, Frue, som begærer at tale med eder.“

Fru Sparre rejste sig med et Blik paa Knud, han sov, og sagte listede hun sig ud af Døren. Lidt efter kom hun tilbage, men ikke ene, ved Haanden holdt hun Ebba Brahe, som bleg og badet i Taarer kastede sig paa Knæ ved Sengen.

Da Knud Sparre en Timestid efter vaagnede, bøjede to Kvinder sig over ham, Moderen og Hustruen, den endelig genfundne! Der lød et jublende Skrig gennem Stuen:

„Ebba, du kom dog tilbage! Moder, nu kan jeg rolig dø!"

„Nej, leve, Knud!" hviskede Ebbas bløde Røst, „leve skal du for os bægge, som elske dig."

Og der gled i det samme en Solstraale tværs over Stuen, hen over den Syges opklarede Træk, forhaabningsfuldt, forjættende, som vilde den stadfæste hendes Ord!

„Tre og tyve!"

Hvor gammel skal jeg være, for at kaldes rigtig stor?"
han spurgte, da han endnu sad paa Skammel
og hørte Gøgen raabe de første Foraarsord
med Kukken gennem Skoven —: „Hvor gammel?"
„Tre og tyve!" kukked Gøgen ind fra Skoven.

„Hvor gammel skal jeg være, for at frelse Danmarks Land,
naar Tysken alle Porte for os lukker?"
han spurgte, da han sjasked i det søgrønne Vand,
— en vild, forvoven Dreng —: „Naa, svar mig, Kukker!"
„Tre og tyve!" svared Gøgen ham fra Skoven.

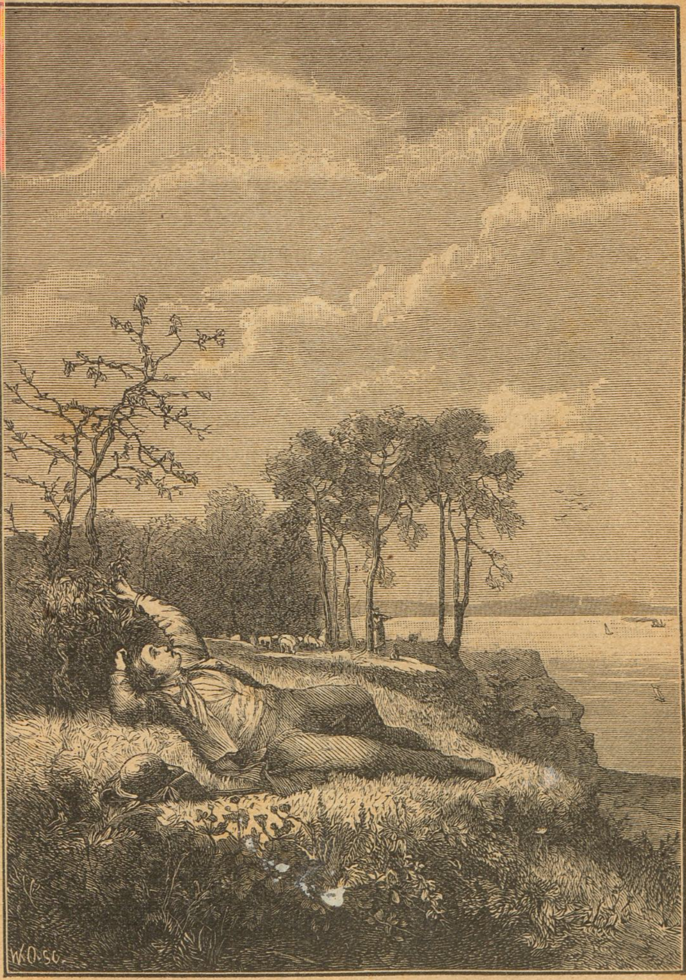
W.O. sc.

„Hvor gammel skal jeg være, for at fæste mig en Brud?"
han spurgte ved de sytten Somres Ende;
han sad og snitted Navne i Birkestammen ud
og drømte saa livsaligt — ak! om „hende!"
„Tre og tyve!" kukked Gøgen mellem Løvet.

„Hvor gammel skal jeg være, før eget Bo jeg faar?"
han spurgte mellem Flyttegods og Skrammel;
han bød Farvel til Hjemmet — han var kun atten Aar —
o, Himmel, hvilken Alder! „Ak! Hvor gammel?"
„Tre og tyve!" kukked Gøgen ufortrøden.

„Hvor gammel skal jeg være, før jeg vinder mig et Navn?"
han spurgte, da det nittende var svunden.
De underligste Længsler tog Bolig i hans Favn,
steg frem med mangen Sang fra Hjærtegrunden.
„Tre og tyve!" kukked Gøgen i det fjærne.

Da lød det gennem Skoven som Latter og Sang
med underlige Fløjtetoner blandet;
fra Bakkerne om Søen med Ekkosvar det klang,
alt højere jo nærmere ved Vandet:
„Tre og tyve! Det er Maalet! Tre og tyve!"

Og mon han saa har naaet det, hvad eller naar det snart?
Jeg tror det, ja — men jeg vil ikke lyve;
kun een Ting vil jeg sige, for det er soleklart,
at: først om to Aar bli'r han tre og tyve —
og „Tre og tyve", ved I nok, sa'e Gøgen!

J. Blicher.

En Landsbykomedie.

Fortælling af Edv. Egeberg.

Med Tegninger R. Christiansen.

Sneen var tung at ælte sig igennem, Knæhængslerne gik saa uvillige og med et lille Tillæg af Ømhed. Overfrakken tyngede. Taskeremmen og Flippen generede betydeligt, og Sveden sivede saa ubehageligt mellem Panden og Hatten — kort sagt: jeg var udgaaet. Foran mig laa i Maanelyset en lang og lige Landevej, kedelig som Udsigten Ugen igennem fra Mandag Morgen til Lørdag Aften. Kroen maatte jo snart være her, men endnu var den ikke at se. Til bægge Sider laa de hvide, flade Snemarker med Husene tyndt strøede, og Lysene fra Vinduerne saa saa døende ud i Maanelyset og det hvide Landskab. Og saa var det saa stille. Den eneste Lyd var mine Fodtrin i den bløde Sne og saa mit Hjertes Slag, som netop vare saameget des stærkere, fordi jeg var udmattet. Naar jeg stod stille og lyttende aabnede Munden, var det, som Blodet skulde drives op gennem Halsen ved dets Pumpeslag. Jeg blev helt forskrækket over det og kilede paa igen.

Der var ganske sikkert Kroen! Var det dog ikke en Kørelade, der laa lige ud til Vejen?

Nej, det var et ganske almindeligt Bondehus med et Brændeskur ved.

Jeg æltede mismodig videre.

Pludselig stod jeg ved Randen af en Bakke.

Hurra! dernede laa den, og uden om en lille, men hyggelig Landsby.

Jeg ilede nedad, saa den stille Luft blev til en Storm omkring mit Hoved, og min Hvæsen overdøvede Hjertets Slag.

Snart stod jeg udenfor en Række oplyste Vinduer.

Der stod et Par Smaaklynger af Folk udenfor. Inde i Kørestalden saa man en Lygte hænge og dingle. Ansigterne i Klyngerne vendte sig som trukne af en Snor efter mig, da jeg gik forbi, og jeg hørte, der blev spurgt: Hvem er det?

Ud fra Døren ind til Skænkestuen slog en Luftning i Møde, som bar i sig Mindelser om Kaffepunse, daarlig Tobak og overspyttede Gulve.

Da jeg var kommen til Sæde, efter at have bestilt mig noget Mad, lod jeg Blikket løbe rundt og begyndte at observere.

Paa et af Bordene tæt ved mig stod et Kompagni tømte Bayerflasker og rakte de tomme Halse ivejret, ligesom anraabende Himlen om atter at blive fyldte. Omkring Bordet sad en Flok glade Landmænd, som kunde se ud til at sidde inde med det, som før var i Flaskerne, og animerede hinanden til at spendere.

En fed Mand med saadanne Folder paa Halsen og et saa svullent Hoved, at det saa ud, som om han modstræbende var presset ned i Klæderne gennem Hullerne foroven i Skjorte, Vest og Frakke, udstødte et gjennemtrængende „Pst“. Værten nærmede sig Bordet i et Par rene Loppespring og kilede Ansigtet ind imellem dem ved Bordet.

„Frit Billard, Peddersen!“ sagde han med den foldede Hals og gjorde en affejende Bevægelse hen over Bordet. „Jensen vil gi' en Omgang!“

„Gu' vil jeg ikke, nej!“ sagde Jensen, der syntes at være lige saa kneben anlagt som den halvt uniformsagtige Frakke med grønne Opslag og Benknapper, der ikke heldigt fremhævede hans tynde Figur.

„Du har maaske ikke taget Penge med til hele Aftningen, Jensen?“ ærtede den tykke. „Aa, Peddersen, vil De ikke lade en Dreng springe hjem efter Jensens gamle Bukser. Han har glemt sin Pengepung!“

„Jeg har sku' mine gamle Bukser paa!“ svarede den benede Jensen, som ogsaa syntes at være noget snæver af Begreb.

„Og du har ingen Penge i de Bukser, og hjemme har du ingen andre Bukser! Haha! Du er go' Jensen. Tag kun de Pistoler væk, Peddersen, og gi' vos nogle ladte igen. Jensen finder nok sin Pung imens. Har du set efter Jensen, om den ikke er gleden ned i Støvlerne . . .

Da jeg et Kvarters Tid efter atter saa hen til Bordet, varierede de endnu det samme Emne om Øllet, Pungen og Bukserne.

Ved min anden Side stod et mindre Bord. Paa dette havde et langt, tungsindigt udseende Menneske anbragt sig. Han hvilede sit Hoved i Hænderne og stirrede trist ned paa det overspyttede Gulv. Af og til saa han mismodigt ned i en Cigarkasse, der stod opslaaet ved Siden af ham.

Henne i Krogen ved Kakkelovnen stod en Flok Piger og tiskede med hinanden.

Der gik en Dør op, og da jeg vendte mig og saa ind af

den, mødte Øjet et Rum omtrent pakfuldt af Mennesker. Det summede ud derfra som fra en Kube.

„Hvad er her paa Færde i Aften?“ spurgte jeg den tungsindige.

Han tog den ene Haand fra Hovedet og svarede:

„Her er Komedie!“

„Bravo,“ tænkte jeg! „Da du skal blive her i Nat alligevel, saa passer det udmærket! „Hvornaar begynder det?“ spurgte jeg.

„Kl. 6!“

Denne Gang tog han ikke Haanden fra Hovedet.

Jeg saa paa Uret.

„Ja, men det er den jo! Hvorfor begynder de saa ikke?“

Der er Møde i Stuen til den anden Side, og der er nogle inde, som gerne vilde se Komedien.

„Hvad holder de Møde om?“ spurgte jeg, idet Ideforbindelsen førte mig til at tænke paa Kørselen paa nogle vestjydske og andre Baner, hvor man efter Sigende venter ved Stationen til en gammel Kone ude i Horisonten er naaet at komme ombord.

„Det er om en Aktietyr!“

Denne Gang lod han Hovedet ligge ubevægeligt paa sine Stivere og sagde Bemærkningen ned i Gulvet.

Jeg besluttede mig til at gaa lidt udenfor i det smukke Vejr og afvente Tyrehistorien. Forinden købte jeg mig Billet til Forestillingen.

Hvor dog en Smule Mad i Livet kan give en et helt andet Syn paa Tingene. Maaneaftenen syntes mig nu henrivende.

Den hvide Sne laa som Dugen paa et Festbord og prædikede Højtid. Maanens Lys faldt ned over den uhyre Dug som fine Mælkestraaler. I Aftenens Stilhed syntes man næsten at kunne høre dem . Luften var frisk og isnende som Kildevand, og et rent Bad for sunde Lunger. Maanelyset begyndte for mig at fylde Stilheden med romantiske Forestillinger. I de fleste af os, paa Bunden af vort Væsen, synger de vel en eller anden smuk Melodi, som ligesom bærer vort Liv og slynger sig gennem alle vore Stemninger og Følelser. Jeg bærer i al Fald paa en saadan lille Sang, der hos mig klinger om — ja det kommer nu ikke Historien ved, hvad den klinger om — men den klinger altid med de reneste Toner, naar Omverdenen tier. I denne Maanenat kom den gamle Sang op igen, og saa blev Natten til en Nat for mange

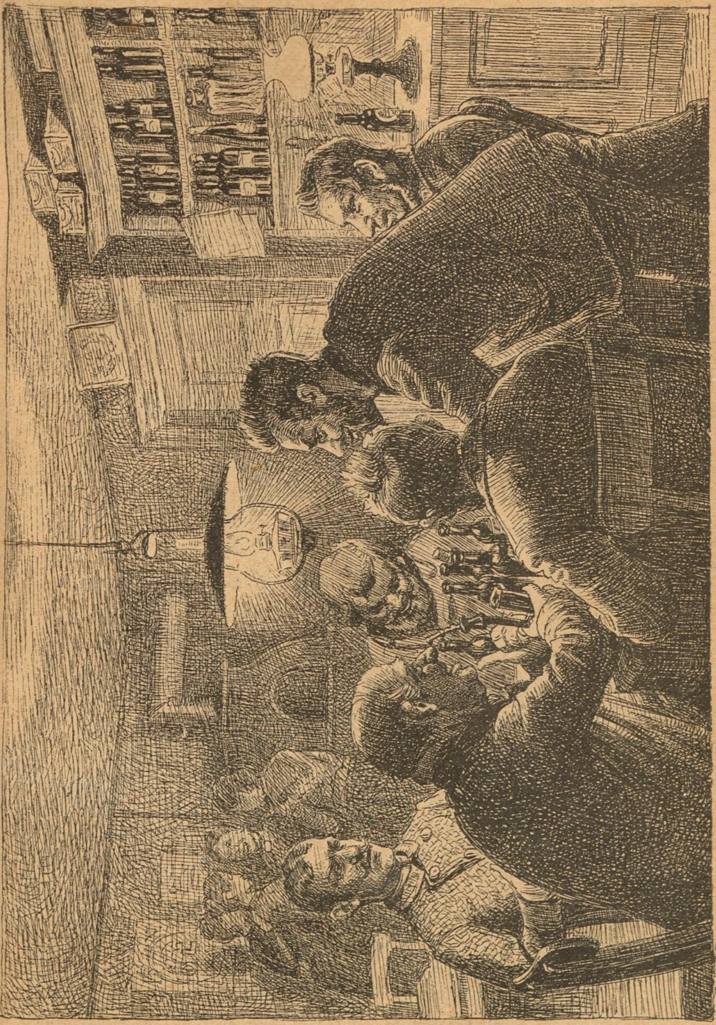

Aar siden i min første Ungdom, og Vejen blev en Vej, som jeg gik hin Nat.

. . . . . Men hvad var det for et Par, jeg saa komme frem mod mig i Maanelyset. Det lignede et Par Bønderfolk i sællandsk Bondedragt fra forrige Aarhundrede. Det syntes, efter Dragten at dømme, at være ældre Folk. Han havde Knæbukser og lang sid Frakke, og hun de snævre røde Ærmer og Gyldenstykkes Hue, som glimrede i Maanelyset. Hvad var dog det? Spillede min Fantasi Halløj med mig? Var det virkelig rigtige Gengangere af gamle sjællandske Bønder? Men hvorfor havde de dog valgt en saa lys og saa nederdrægtig kold Nat til denne natlige Ekstratur, og hvorfor var de ikke bleven paa den anden Side Bælterne? Parret kom imidlertid nærmere. De gik med hinanden om Livet og syntes at hviske sammen. Undertiden nærmede de Hovederne saa tæt til hinanden, at der upaatvivlelig maatte finde en Berøring Sted paa et eller andet Punkt.

Der var noget underligt spøgelseagtigt ved deres langsomme, tavse Fremskriden, men jeg kan egentlig ikke sige, at jeg var bange. Der var noget i Synet, som passede ind i min egen Stemning. Var det et Par gamle trofaste Ægtefolk, som legede deres Kjærlighedsdrøm om igen, eller var det et Par, som i levende Live ikke havde faaet hinanden og nu holdt sig skadesløse efter Døden?

Mit Skobaand var gaaet løs og hang og daskede. Jeg bøjede mig hurtig ned for at binde det. Jeg kan ikke lide at gaa med løse Skobaand forbi nogen — ikke engang Spøgelser.

Da jeg rettede mig igen, var der intet at se.

Nu begyndte jeg virkelig at blive lidt bange. Den pludselige Forsvinden havde vakt Spøgelsefrygten i højere Grad end Synet af Parret. Det begyndte at kildre oppe under Hatten og løbe ned ad Ryggen. Fornemmelsen turde være bekendt for de fleste. Jeg vendte om og . . . men, hvad var det igen? Hen imod mig kom en anden løjerlig udseende Skikkelse. Det var en Mandsperson i Knæbukser ligesom den anden, men Strømperne vare hvide og paa Frakkeopslagene glimrede det som af Sølv. Paa Hovedet havde han en Hat med hvid Plumage i.

„Hvad Pokker er dog dette?“ tænkte jeg. „Er det ikke blot det forrige Aarhundredes Bønder, der spøger, men er ogsaa Adelsmændene eller deres gallonerede Tjenere komne med? Er dette en adelig Durkløber, som i levende Live ikke har faaet nok af at gøre

Jagt efter smukke Bønderpiger og — Koner. Fortsætter denne adelige Aand sin Sport efter Døden?

Skikkelsen standsede og saa sig om. Men til bægge Sider var der tætte Hegn, saa der kunde ikke være meget at observere. Den satte sig ogsaa straks i Bevægelse igen, men noget mere langsomt.

Jeg var ogsaa standset, tvivlraadig om, hvad jeg skulde gøre. Naar man har haft Genfærd baade for Næsen og i Ryggen og tætte Hegn til bægge Sider, saa er Stillingen saadan, at den nok kan trænge til Overvejelse. Banen var nu ren bag mig, og jeg spekulerede paa at gøre omkring og bruge Harens Vaaben ad den Kant. Han der henne kom mig imidlertid i Forkøbet, idet han foretog den samme Manøvre og benede af den Vej, han var kommen, og det ikke i Skridtgang.

Har jeg tilstaaet, at jeg var bange, saa kan jeg ogsaa nu tilstaa, at jeg følte en vis Lettelse ved at se de hvide Ben gaa som Trommestikker hen ad Vejen. Dette hurtige Løb syntes mig nemlig at være et Tegn paa, at det ikke havde været noget ægte Spøgelse. Jeg har nemlig aldrig læst, at Spøgelser har løbet. Jeg kunde min Børnelærdom saa godt, at jeg vidste, at de altid brugte en endnu hurtigere Maade at tage Retræten paa: „Ligesom de er der, saa er de der ikke . . .“

Vejen gjorde en Omdrejning der langt ude, og nu var Fyren af Syne.

Jeg saa nu tilbage. Nej, de der, var fremdeles forsvundne. Min gysende Ryg var kommen til Ro og Haaret havde atter indtaget sit naturlige Leje paa Hovedet, og jeg gik i al Sindighed og søgte at forklare mig det, jeg havde set.

Snart stod jeg atter i Kroen.

„Er det begyndt?“ spurgte jeg den tungsindige, idet jeg saa paa Klokken, som var bleven halvsyv.

„Nej endnu ikke; men nu varer det ikke længe!“ betroede han Gulvet.

Jeg gav mig til at sige nogle daarlige Vittigheder om den Tyrehistorie.

Han lettede Hovedet op af Hænderne, foldede disse, indtil de atter skulde benyttes som Støtter, og saa opad, som om han anraabte Himlen om at give mig den rette Taalmod.

Efter endt Bøn betroede han mig, at Tyren var aflivet, d. v. s. man havde besluttet at sælge den til en Slagter.

„Hvorfor begynder de saa ikke?" spurgte jeg.

„Der er endnu nogen tilbage som vi venter paa!" sagde han, skævende ind i Salen.

Jeg gik ind i den for at fordrive den øvrige Ventetid.

Tilskuerpladsen bestod af 6—7 Bænke — Brædder anbragte paa staaende Planker — og lige saa megen Plads bagved til staaende.

Det siddende Publikum bestod mest af Børn og ganske unge Mennesker; Børnene sad forrest. Paa den bageste Bænk sad nogle 15—16 Aars Karle med Hatten paa og røg noget Tobak, hvis Pris lod til at staa i det rigtige Forhold til deres smaa Indtægter. Midt i denne Børneforsamling ragede hist og her et voksent Menneske op som Storbøg af Underskov. Det var mest ældre Koner.

Børnenes Øjne stirrede forventningsfuldt op paa det Stykke Sækkelærred — højst fire Alen bredt og tre Alen højt —, som gjorde Tjeneste som Fortæppe. Det var meget løst i Vævningen, saa man tydelig skimtede Skuespillerne, naar de tog sig en Motion i Buret bagved. Det sluttede endvidere noget mangelfuldt i Siderne. Her saa man af og til et Ansigt titte ud.

„Det var Baronen! Det var Doktoren! o. s. v." lød det hemmelighedsfuldt nede fra Børnene. De lod til at have set dem før.

Oven over Tæppet stod naturligvis de berømte Ord: „Ej blot til Lyst." Det skimtedes kun utydeligt gennem Tobakstaagen, som laa og svævede i tykke, dovne Svøb oppe under Gibset og truede med at tage Livet af den stakkels, enlige Lampe. „Ej blot til Lyst." Aa ja! Det fandt sikkert sin Anvendelse ogsaa her! Nu skulde vi se!

Da jeg havde siddet en halv Times Tid og set Salen pakkes endnu yderligere, gjorde jeg atter en Vending ud i Stuen ved Siden af.

I Døren tog jeg mit Ur op og saa paa Billettøren. „Mon vi . . ." begyndte jeg.

„Nu begynder vi paa Øjeblikket," forsikrede han. Derpaa entrede han ned af Bordet og tilbød at vise mig min Plads i Salen.

Da vi kom derind, gjorde han mig begribeligt, at den fandtes over i den modsatte Side paa bageste Bænk, Nr. 17. Jo, det var rigtig!

Folk begyndte at tabe deres landlige Taalmodighed og finde,

at Skuespillerne satte de respektive Dele, de brugte at sidde og staa paa, vel haardt paa Prøve. Op af Massen stod et Brøvl og Mudder uden Begyndelse og Ende, uden Takt og uden Foredrag.

Det kneb at komme frem.

Efter at have gjort mig bekendt med mange forskellige Menneskers seperate Uddunstninger, revet to Knapper af min Frakke, stødt tre Hatte af, fremkaldt en Del „Av for Saten" og lign., betegnet min Vej med Aske af min Cigar paa Skuldrene af adskillige, samt brændt Hul med samme Indretning paa et Forklæde, naaede jeg endelig til Nr. 17.

Nr. 17 var besat! En gammel Kone, som det vilde være baade Synd og Skam at jage bort, havde nedladt sig paa den.

Forsamlingen bag mig, formodentlig nærmest Ejeren af Tyreaktierne vare særlig utaalmodige, skønt de i Virkeligheden havde mindst Grund dertil. Deres Stokke tog paa at bearbejde Gulvet. Det lød som om en hel Skok træbenede Indvalider gav sig til at danse. Samtidig lød der høje Raab paa Musik.

Der blev noget uroligt inde bag Lærredet, det lød næsten som om de skændtes, og efter en lang Stemmen begyndte Musiken. Den udførtes af Violin og Harmonika. De kilede bægge paa med Melodien og lod al Harmoni ude af Betragtning. Det lød ganske rent, men det skadede det gode Indtryk en Del, at Harmonikaen trak Vejret med en let Snorken.

Et Slag paa en Gryde eller en Morter averterede Lærredets Opgang. Samtalemudderen sank pludselig ned i Massen, og alle Øjne rettedes fremad, kryssende sig gennem en Skov af Hatte.

„Hvad er det for et Stykke, de spiller?" skyndte jeg mig at spørge en Sidemand.

„Det er „Jeppe og Nille"!" svarede han distrait. Han var allerede fuldt optaget af det, der foregik.

Scenen lignede livagtig det tapetserede Indre af en Kuffert. Den var tilmed ikke ret stor. Holbergs udødelige Komedie gik over en Scene paa ca. 15 □ Alen.

Der var en Dør paa Bagvæggen, der, efter som Spillet krævede det var Indgang til Jeppes Sovekammer, Jakob Skomagers Beværtning, Udgang til Baronens Have o. s. v. Forandring af Kulisser og Bagtæppe kendtes ikke. Baronens Seng og Møddingen havde de selvsamme Omgivelser. Ved Siden af den omtalte Dør, brændte hele Stykket igennem tre Lys — de eneste, som fandtes

paa Scenen, hvilket havde til Følge, at man altid saa den mørke Side af de Spillende.

Oppe i Kufferten gik Nille frem og tilbage nogle Gange, inden hun begyndte.

Den stakkels døende Lampe ude i Salen oplyste ikke videre, tydelig hendes Ansigt, men det var ganske sikkert ungt. Trods den

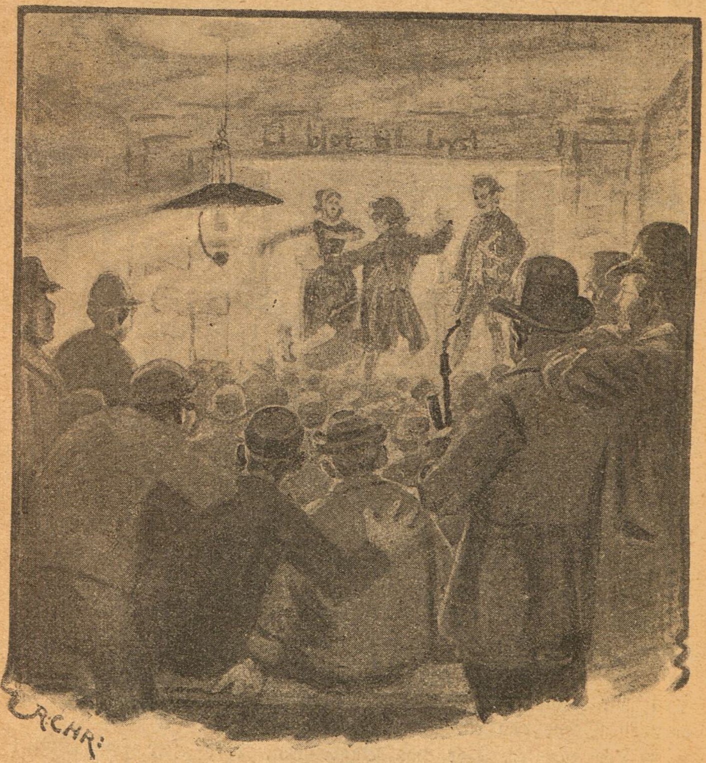

gammeldags folderige Dragt saa man, at hun havde en smuk og kraftig Figur.

„Jeg tror næppe, at der er saadan en doven Slyngel i det hele Herred, som min Mand; jeg kan næppe faa ham vaagen, men jeg trækker ham ved Haaret ud af Sengen . . .“

Hun talte godt igennem; men hendes Stemme var ikke saa

smuk som hendes Figur. Hendes skarpe Udtale af enkelte Bogstaver, nemlig g'erne, f. Eks. i jeg, røbede Bondepigen. Men der var alligevel en vis Kraft og Sandhed i hendes Fremsigelse.

Hendes Ærmer der var halvt opsmøgede, viste et Par Arme, der nok kunde trække en fordrukken Jeppe ud af Sengen.

„Hvem er det, der spiller Nille?" spurgte jeg en ældre Mand, som stod bag mig og med den ene Arm paa min Skulder havde indrettet sig mageligt paa min Ryg.

„Det er Sypigen heromme. Det er en Pokkers Tøs til at spille. Hun sé'nerer sig ikke!"

Han lod til at være overordentlig tilfreds med baade Spillet og Lejet og nød i det hele taget Aftenen til en daarlig Tobak af en gammel Opstanderpibe.

Af og til faldt der en lille orienterende Bemærkning fra ham. Han forstod jo, jeg var fremmed, og da han nu en Gang havde vist mig den Tillid at nedlade sig paa min Ryg, og vi altsaa var komne i et Slags nærmere Forhold til hinanden, følte han det maaske som sin Pligt at være noget for mig.

Lidt efter kom Jeppe til Syne i Døren. Nille vendte sig om og saa efter ham. Gyldenstykshuen glimtede svagt, og vakte i det samme Mindet om Synet, jeg havde haft ude paa Landevejen. Hende derude og hende her var naturligvis den samme Person, og Jeppe, som krøb logrende frem foran hende med en Ryg, der var bleven kroget af Slid og Nilles ægteskabelige Kærtegn med Mester Erik, og et Hoved, der var tungt af Hornene, som Degnen havde paasat ham, ja, det var ganske sikkert den samme langskødede Person, som ham ude paa Vejen.

Naa saaledes! Her bankede hun ham, og derude kyssede hun ham. Det laa saa snublende nær at drage en Sammenligning mellem dette og saa mange Ægtepars Før og Nu. Forlovelsesdagenes Klap og Ægteskabets Nap.

„Har du lagt Mester Erik fra dig, Nille?" Han logrede ogsaa med Stemmen. Ordene vare ligefrem dyppede i Ydmyghed og Underkastelse. Og saa skævede han hundeagtigt op til hende under Hatteskyggen.

Hans Entre' var god.

Hans Tale havde naturligvis ogsaa en Del af de ubehagelige Hjørner og Spidser, som et dannet Øre støder sig paa; men jeg tilstaar, at disse Fornemmelser ere behagelige i Sammenligning

med den Vammelhed, man føler, naar en professionel Skuespiller „brækker" paa Bondemaalet.

„Hvem er Jeppe?" spurgte jeg min Nytter.

„Ih, det er Nilles Mand!"

„Saa! Er hun gift med ham?"

„Naa — nej—ej! Det er Jens Møllekuft! Men de siger da, han er gode Venner med hende!"

Her klemte han mig fortroligt i Skuldrene.

„Ja, er det ikke storartet, saadan de kan forestille sig?" fortsatte han i en begejstret Tone. „Ja, Jens er godt lært. Han har en Masse Bøger hjemme paa sit Kammer. Og han er endda kun en simpel Bondekarl. Men han har ikke den Udtale, som Marie har!"

Stykket skred fremad under Publikums, især det unges stadige Tilslutning.

Jakob Skomager kom paa Jespers Raab ind ad den „selvsamme" Dør med den sædvanlige Nathue, Skødskindet og Brændevinsflasken, saaledes som vi alle kende ham fra Marstrands Tegning.

Han var meget daarlig.

Han stod saa stiv som en Vejviser og sagde sin Replik ud i en ret Vinkel ligesom denne. De eneste Forsøg han gjorde paa Spil, var lidt Rysten paa Haanden, naar han skænkede og en lille Næben, naar han havde drukket.

Jespers Fuldskab er en Faldgrube for alle Dilettanter. Jens Møllekuft undgik den ikke. Han tumlede forskrækkelig omkring paa de femten Kvadratalen, gav nogle ufine Efterligninger af Opkastning tilbedste og faldt flere Gange til stor Gene for de Medspillende, men til uendelig Moro for Ungdommen.

Publikum var i det hele taget ikke kræsent.

Jeg saa mig om efter en Vej til Udgangen af Salen, men mødte foreløbig min Bileams røde, glade Ansigt. Han troede sikkert, jeg animerede ham til Bifald, og han overførte sine Bemærkninger om Jens paa det ganske Skuespilpersonale.

„Det er sku' lie'godt svært, at saadan nogen, som ikke har faaet nogen Lærdom, at de kan saadan . . ."

Der var ingen Sandsynlighed for at slippe ud, Folk stod „stive som Torne og Støtter" og syntes ikke til Sinds at ville vige en Tomme, før de havde faaet det altsammen med. Jeg maatte spille min Rolle som Æsel til Ende. Tæppet var gaaet

ned efter første Akt, og Violinen og Harmonikaen faldt atter enstemmigt ind. Til Mellemaktsmusik brugte de „Fred hviler over Land og By."

„Hvem har nu stillet denne her Komedie an?" spurgte jeg min Bileam.

„Det har Peder Hansens Søn hernede i Byen. Han har ikke været inde endnu. Han spiller ellers Kammertjeneren." Han skal nu være den „villeste" af dem alle, for han har været med før og set Komedie i Byen. Han er Skræder, skal jeg sige Dem, og har lært i Byen. Han havde saagu megen Ulejlighed med at faa dem samlet sammen til Komedie, for der er jo ikke mange, der har Gaver til det. Min Søn er ogsaa med. Ham faar De at se lige straks, han er Doktor, og han er nu heller ikke saa daarlig, naar jeg selv skal sige det!"

Han lagde Hovedet tilbage og sendte med et Smæk med Læberne en Bunke Røg ud over Hovedet paa mig.

„Møllersvenden vilde Skræderen egentlig ikke haft med, for Skræderen gaar nok ogsaa efter Sypigen, men de var nok nødt til at tage ham med, for der var ingen af de andre, der kunde spille Jeppes „Rulle"."

„Ham kunde Skræderen jo have givet!"

„Nej, ser De, han har fine Fornemmelser, det har Skræderen, han vilde ikke spille en Bonde i gamle skidne Klæder. Han tog forlods Kammertjenerens „Rulle", fordi han gærne vil se pæn ud. Han har lavet sig fine Klæder og en Hat med Fjer i til det Brug. Han er et Stykke Nar, skal jeg sige Dem, og tilmed er han lidt ondskabsfuld.

Da Lærredet atter gik op, overlodes det altsaa til enhvers Fantasi, at forvandle Kufferten til et herskabeligt Gemak. Hele Møblementet bestod kun af en Stol og den Jærnseng, hvori Jeppe hvilede — omtrent lige saa meget som der findes paa ethvert Pigekammer. „Gyldenstykkes-Slaabroken" og den „guldbroderede" Nathue var indbildte Genstande. Ikke desto mindre deklamerede Jeppe frimodigt: . . . naar jeg ser paa min Hue . . . paa al den Herlighed, og jeg hører den dejlige Musik (Violinen og Harmonikaen) saa, Drollen splide mig ad o. s. v.

Iøvrigt gav Møllersvenden denne Scene ligefrem udmærket.

Efter at have faaet de foranstaaende Oplysninger om Skræder-Kammertjeneren, lagde jeg lidt nøjere Mærke til ham, da han kom ind for at opvarte Jeppe. Han var en lang, tynd Fyr med Sølv-

broderinger ned ad Frakken og hvide Strømper — det var naturligvis den lange Fyr ude fra Landevejen. Hatten med Plumagen holdt han under Armen hele Tiden.

Da Doktoren kom ind, hviskede Bileam stolt til mig:

„Det er min Søn, ham Doktoren, der tilhøjre!“

Der var nu ellers intet at være vigtig af. Han læste sin Rolle op som et Skolebarn sin Katekismus. Han syntes at underholde sig med Lampen ude i Salen i Stedet for med den anden Doktor og Jeppe. Den anden Doktor var en lige saa dygtig Skuespiller. De optraadte begge uden Paryk og med moderne Hatte, som de beholdt paa under Konsultationen.

„Han kan sin „Rulle“,“ lød det henrykt ind i mit Øre; „jeg har ogsaa selv hørt ham paa den mange Gange. Han kan læse den meget hurtigere endnu!“

Jeg havde hidtil baaret min Bileam med Taalmodighed, men da jeg nu skulde bære al hans Faderglæde oven i Købet, blev det mig for drøjt. Trykket affødte en lys Ide. Jeg vendte mig om til ham og sagde:

„De kan vist ikke rigtig se, vil De ikke, især nu, da Deres Søn er fremme, bytte Plads med mig?“

Han gik i Fælden, og nu red jeg til en Forandring paa ham.

Jeppe var kommen til Bords, og Kammertjeneren skænkede for ham. Det gik noget hyppigt paa. Henimod Maaltidets Slutning havde han omtrent tømt den store Karaffe.

„Det maa ikke være det bare Vand, siden han drikker saa gerne,“ sagde jeg til mit Dyr.

„Han taaler det nok, selv om det var det klare Brændevin!“ svarede han fortrøstningsfuldt. „Han er vant til at drikke med Møllegæsterne og han er en stærk Karl. Kan han bære to Tdr. Rug op ad Mølletrappen, saa kan han sagtens bære en Flaske Brændevin paa jævn Jord.“

Maaltidet trak noget længe ud, dog ikke af den Grund, at der fandtes Sager paa Bordet, som kunde friste Jeppe til at forlænge Madglæden. En Tallerken med Pølse og en med Brød, det var det hele.

Jeppe ræbede utilbørlig mange Gange over Maden, og han glemte heller ikke at snyde sin Næse flittigt med Fingrene. Gengivelsen af denne af Almuen saa meget brugte Maade at fjærne det overflødige fra Næsen paa, fremkaldte ligefrem Jubel blandt

Publikum, ja der var endogsaa et Par Stykker som klappede — noget man ellers ikke brugte her.

Det var i det hele taget et meget taknemligt Publikum. Naar en af Fatter Holbergs rigtig grovkornede Vittigheder blev forstaaet, blev den ogsaa paa Stedet repeteret dernede fra. Her var et udmærket Holberg-Publikum.

Jeppe var imidlertid bleven fuld igen, og denne Gang gav han Fuldskaben langt bedre end udenfor Jakob Skomagers Dør.

Stemmen blev mere grødet for hver Replik og hans Bevægelser vare mærkværdig naturtro. Øjnene fik, saavidt man i den daarlige Belysning kunde se, dette duggede, yderlige Præg, og Øjenlaagene gik trevent op og ned som en Klud over en dugget Rude.

Hans Hoved hængte tungt ud over Bordet, som om han sloges med Søvnen.

Jeg glædede mig en Tid over den mesterlig gengivne Fuldskab, men en lille Omstændighed gjorde mig tvivlende om, hvorvidt det var Spil altsammen. Jeg saa Ridefogdens Kone bøje sig frem mod ham og hviske ham noget i Øret. Lidt efter gentog dette sig, og det blev mig klart, at de tilhviskede ham hans Repliker.

Endelig kom han op at danse.

Hans „Slinger i Valsen" var virkelig for meget af det gode. Det var helt ængsteligt at se ham svingle tæt ud mod Tilskuerne.

Disse anede aabenbart intet endnu, men lo som besatte.

Endelig gik det galt.

Da han en Gang slingrede rent forrykt, slap hans Meddanserinde ham — formodentlig for ikke selv at falde med — og saa forlod Jeppe Scenen og endte med stort Bras ude mellem Tilskuerne.

I Faldet knuste han Spillemandens Violin og havde nær gjort det samme ved et Par Smaadrenge.

Han faldt saa tungt som en Sæk Rug — og blev liggende. Folk lo endnu. De troede foreløbig det var et Ekstranumer, en Overraskelse af Møllersvenden; men da han blev liggende, stansede Latteren.

De øvrige Spillende sprang ned til ham, og der blev stor Uro i Salen.

Børnene græd, og nogle gamle Koner i første Parket gav sig til at hyle, at han var død.

Nogle Mænd trængte sig frem over Bænkene. Jeg fulgte dem.

Nille havde lagt sig paa Knæ ved Siden af sin Jeppe og holdt hans Hoved mellem Hænderne. Han lod ikke til at have faaet hverken Saar eller Skrammer, men han laa død som en Sild, og da vi prøvede paa at rejse ham op, faldt han sammen som en Klud.

Nille græd og kastede sig ned over ham.

Da hun fik Øje paa Skræderen, som stod i Kredsen, knyttede hun Haanden imod ham og raabte:

„Det er din Skyld, dit lange Spetakel! Du har givet ham fuld!"

Skræderen protesterede ikke men trak sig langsomt bag ud af Klyngen.

Sypigens Ord syntes at have løst Tungerne. De forstod nu først, her var ingen større Fare paa Færde, og paa Forslaget om at faa ham ind i Seng, hankede fire—fem Stykker op i ham og bar ham ind paa et Gæsteværelse. Nille fulgte med.

Forsamlingen opløstes efterhaanden. Uden Jeppe kunde der ikke spilles videre. Snart var der ikke andet tilbage i Salen end nogle Drivskyer af Tobak, samt en stram Lugt af mange Menneskers Uddunstninger.

Da jeg næste Morgen kom op, spurgte jeg Værten om, hvordan det gik med Jeppe.

„Ja, det var en slem stor en', han havde faaet i Aftes. Det var den Tyve-Skræder, der havde mikset den til ham. Gud ved, hvad det var for noget Skidt, han havde kommen i! Jens er rigtignok bleven noget slem til at drikke i den sidste Tid, men kan ellers taale meget!"

„Er han kommen op?" spurgte jeg.

„Ja, det er endda noget siden. Nille sad ved Siden af Sengen til han vaagnede, og straks paa Morgenstunden tog hun det Løfte af ham, at han ikke vilde drikke mere. Saa gav hun ham Lov til i Dag at gaa til Præsten og faa lyst for dem.

Hun skal nok faa et skikkeligt Menneske ud af ham, for hun er skrap, det saa De jo i Aftes, hahaha!"

Skønborg Slot.

Æventyr fra det sydlige Jylland ved Evald Tang Kristensen.

Der var en Fisker, som hver Dag drog ud paa Havet og havde ret god Lykke med sit Fiskeri. Saa faldt det sig saadan, at hans Kone fødte ham en lille Søn, men fra den Tid af havde han ikke noget Held med sig. Saa en Dag, som han atter fiskede, kom der en Person til ham og spurgte, om han ikke kunde faa nogle Fisk af ham. „Nej," siger han, „jeg har ikke nogen til dig."

„Hvordan det?" siger den anden.

„Ja, jeg kan ikke forstaa det, men siden jeg har faaet denne her lille Dreng, kan jeg ingen Fisk fange, imod hvad jeg før har kunnet."

„Ja, vil du lade mig faa den Dreng, naar han er tolv Aar, saa skal du faa Fisk nok i din Livstid; men ellers skal du aldrig fange et Ben mere."

„Da er det galt, for jeg kan ikke tage mig andet for."

„Det er mig lige meget," sagde den fremmede, „men i Morgen mødes vi her igen, og saa kan du jo sige mig Besked."

Saa gaar Fiskeren hjem og fortæller hans Kone, at saadan og saadan havde der været En ved ham nede ved Stranden, og han vilde mage det saadan, at de ligefrem maatte sulte ihjel.

„Aa, det er da skammeligt," siger hun, „skal vi da saadan at kalde ligefrem sælge vort Barn, og vi har ikke uden det eneste. Naar det endda havde været til et rigtigt Menneske, vi skulde levere ham, men du maa tro, at det er en slem Trold; det er ikke at spøge med."

„Ja, jeg er snart ogsaa ræd for det," sagde Manden, „men gaa op til vor Præst og snak med ham om det, han holder jo saa meget af Drengen, og hør, hvad han vil sige."

Da Præsten havde hørt om Sagens Lejlighed, sagde han: „Ja, det er en virkelig Trold, det kan jeg forstaa, men I faar at gaa ind paa Vilkaarene, og naar din Mand faar at vide, paa hvad Plet han skal aflevere ham, saa skal han der slaa en Pæl ned i Jorden til Mærke, og saa finder vi nok paa Raad."

Næste Dag mødte den fremmede igen og spurgte: „Maa jeg saa faa din Dreng?"

„Ja, det kan jo ikke blive andet, men nu skal jeg være rigtig vis paa, hvor jeg skal møde med ham."

„Her er det," sagde den fremmede, og saa gjorde Fiskeren et Mærke i Jorden, og da den anden var gaaet, slog han en Pæl ned der. Se nu vidste han bestemt Stedet.

Det lakkede saa hen ad Tiden, da Drengen fyldte sit tolvte Aar. Kort at fortælle, Dagen før gik Fiskeren til Præsten og sagde: „Nu i Morgen er Tiden omme."

„Det er godt," svarede han, saa skal jeg nok følge med derned; du er jo vis paa Pladsen?"

Jo, det var han, og saa fulgtes de ad derhen Dagen efter. Præsten tog en Kæp og skrev en Krinds om den Pæl, satte Drengen derind og sagde: „Her kan Trolden ikke komme ind. Det er vist nok en Havtrold, siden det er saa nær ved Havet. Han vil komme og vise dig Dejlighed af alle Slags og friste dig til at tage efter det, men du maa paa ingen Maade gaa ud af Krindsen, for saa er du færdig, og jeg kan ikke frelse dig."

Det gaar nu, som Præsten har sagt. Trolden bliver længe ved med ham, men bliver omsider ked af det, da han ingen Bugt kan faa med ham, og rejser sin Vej. Saa gaar Drengen hjem igen, og baade Fader og Moder var glade, saadan det forslog noget.

Dagen efter skulde de ud at fiske som sædvanlig, men da siger Faderen: „Ja, nu faar vi vel ingen Fisk igen." Drengen var fulgtes med ham, og saa siger han: „Nu vil jeg prøve at sejle ud paa det dybe, saa kan du blive ved Landet; jeg vil nok prøve, om jeg ikke kan fange noget der ude."

Han kommer saa et Sæt ud, men da rejser der sig en Storm saa forfærdelig, at det tumlede om med hans Baad i sølle Maader. Det var nu Trolden, der gjorde det; han var jo vred over, at han ikke havde faaet Drengen, og kunde nu ikke hævne sig andrelunde. Da Drengen havde tumlet grov omkring, kommer han omsider i Land og havner for et stort, prægtigt Slot; men i hvad Landskab det laa, vidste han ikke.

Saa gik han hen til Døren, og der stod en sort Hund bunden ved.

„Ja, du tykkes vel, jeg er en Hund," siger den, „men jeg

er egentlig en skøn Jomfru, der er forhekset, og dette her Slot kaldes Skønborg Slot; har du hørt Tale om det?"

Nej, det havde han da ikke.

„Ja, det kunde jeg ogsaa nok tænke mig. Det er fuldt af ene Trolde og Hekse og Kram, og derfor kan ingen ordentlige Mennesker være her; det er bare Troldene, der kan holde det ud. Da der blev saa fuldt af dem her, maatte min Fader og Moder rømme Slottet. Jeg var den sidste, der gik ud af Døren, og saa greb Troldene mig og forheksede mig til en Hund, og saa bandt de mig i en Lænke her ved Døren. Men hvis du kunde have Lyst til at frelse mig, saa skal du ligge her i tre Nætter."

„Jo, det kunde jeg nok have Lyst til," siger Drengen.

„Jaja, det vil blive strængt nok for dig," siger hun, „for der bliver en Fløjten og Tuden og Spektakel, saa det er fælt, og Dørene springer op og i, og saa bliver du vel sagtens ræd og løber din Vej."

„Nej," siger han, „jeg er ikke saa ræd af mig; jeg har været i med en Trold før, og han vilde ogsaa nok have haft Fingre i mig."

„Jaja, kan du holde det ud i tre Nætter, saa er Slottet vores, og alle Hekse og Trolde skal rejse."

Som de nu taltes ved, lakkede det hen mod Aften, og saa siger hun: „Ja, nu skal du ind, for saa snart Solen er nede, saa kommer Troldene. Nu kan du gaa ind i den første Stue, der ligger en Dug; den kan du brede ud paa Bordet og ønske dig, hvad du vil af Mad, saa er det der, og saa kan du spise dig mæt. Naar du er færdig med det, saa gaa du kun i din Seng. Men du maa endelig passe, at du vender dine Træsko avet for Sengen, og naar du har trukket dine Klæder af, skal du vende dem vrangt til Hobe og saa trække dem paa igen. Det er en grumme vigtig Sag. Men det er sandt, hvad hedder du?"

„Jeg hedder Hans."

„Naa, det er godt, gaa du kuns nu ind, og løb saa ikke din Vej."

Naa, Hans gaar jo saa ind og spiser og gaar i hans Seng, og han gør bestemt, som Hunden har sagt. Inden han vèd af at sige, bliver der en Tuden og en Værken og en Hujen, saa det var helt forfærdeligt, Dørene smækkede op, og alle Vinduerne klirrede, og det lød, ligesom de blev slaaede ind til Hobe. Saa kom Troldene jo ogsaa ind i den Stue, som han var i, og den gloende

Ild føg af Gulvet, saadan Fart var de i. Saa tumlede de dygtig, men kom endda ikke til ham, og han laa helt rolig, og det gik ham nu godt nok. Om Morgenen var alt Djævelskab væk, og han stod op og trak i hans Klæder, efter at han havde faaet dem vendt ret igen. Saa gik han udenfor Døren for at faa Snak med Hunden, og da var den helt hvid. Han byder hende Godmorgen.

„Godmorgen,“ siger hun, „naa, hvordan kom du over det?“

„Det gik godt nok.“

„Kan du se, der er Forandring med mig nu?“

Ja, det var let at se, for nu var hun saa kridhvid som et Lagen, og om Aftenen var hun saa sort som Beg.

„Ja, nu kan du jo gaa ind og faa noget at leve af og saa komme ud til mig igen. Du kan da gaa omkring og snakke med mig, til du igen skal ind til Troldene. Kan du holde lige saa godt ud i Nat, er jeg i Morgen i min Menneskeskikkelse, og saa er vi komne saa vidt.“

Naa, det lakker stærkt hen til Aften igen.

„Nu skal du atter ind,“ siger hun, og saa bærer han sig ad ligesom forrige Aften med Træsko og Klæder. Lav Solen var nede, kom Troldene flyvende og farende og slog til Side, som det skulde have gaaet i Stykker alt sammen, og de stampede i Gulvet, til den gloende Ild røg om dem, saa gale var de.

Naa, det blev jo Dag igen, og han rejser sig og faar sig sanset og kommer ud til Hunden igen, men da var det ingen Hund længere, da stod hun i hendes menneskelige Skikkelse og var saa dejlig en Kvinde, som nogen vilde se.

„Kan du nu se,“ sagde hun, da de havde bedt hinanden Godmorgen, „nu hjælper det. Naar du nu kan holde ud een Nat til, saa bliver jeg mine Lænker kvit og kan gaa, hvor jeg vil. Saa skal jeg møde dig i Døren om Morgenen. Men Natten vil nok blive stræng for dig.“

„Ja,“ siger han, „det faar jo ikke at hjælpe, jeg holder det vel ud, og naar jeg kommer over det, saa skal Troldene nødes til at rygge sig.“

Naa, saa lakker det til Aften igen, og hun beder ham at gaa ind. „I Nat maa du hverken klage dig eller snakke, og jeg frygter for, at de vil komme til dig og gøre dig nogen Fortræd.“

Saa gaar han ind og kommer i hans Seng, og Troldene kommer. Der var nogle, der vilde have haft ham af Sengen,

men saa var der een af dem, der sagde: „Aa nej, lad ham ligge, for han har intet Ondt gjort os.“ Men der blev jo et syndigt Spektakel og en Tuden og Piben og Jamren fra Troldene. „Nu skal vi flytte vor gode Bolig!“ skreg de, „og aldrig komme her mere, og det er hans Skyld!“ De vilde vel gerne haft ham til at klage sig eller snakke med, men han holdt sig, og med eet blev det Dag, Frøkenen kom imod ham i Døren og var hendes Lænker kvit. Hun bad Godmorgen og sagde: „Nu skal du have Tak. Hvis du ikke var kommen, saa havde jeg kommet til at staa i mine Lænker, saa længe jeg havde levet.“

„Ja, det er jeg glad ved,“ sagde han, „men nu havde jeg nok Lyst til at komme hjem og fortælle mine gamle Forældre og Præsten, hvordan dette her er gaaet.“

„Jamen vèd du, hvor du har Hjem?“

„Nej, det er sandt, det vèd jeg jo ikke.“

„Ja, her er saa en Ønskering; naar du sætter den paa din Finger og kan træffe at vride til den Side, hvor din Faders Hjem er, saa staar du straks i din Faders Stue, og naar du vil ønske dig tilbage til mig, saa maa du bære dig lige saadan ad. Men du maa passe, at du ikke taber Ringen forinden, for saa finder du aldrig Skønborg Slot mere. Der er ingen Mennesker, der vèd, hvor det er.“

Saa gaar han udenfor og vrider til den Side, som han tykte, hans Faders Hjem skulde være, og det gik nu heldigt nok; lige med eet stod han hjemme i hans Faders Stue. Hans Forældre troede jo, at han havde ligget paa Havsens Bund, og de var over al Maade glade ved ham. Han fortalte dem, at han nu havde vundet en dejlig Kvinde og et dejligt Slot, og de undrede dem meget over alt det, han fortalte. „Nu vil jeg ogsaa op og fortælle Præsten det,“ sagde han saa, „men jeg skal have Ringen lagt fra mig; den skal han ikke have at se, for jeg vèd, at han ikke kan lide saadan Pragt og Storhed. Nu gælder det om at faa den gemt godt, at den ikke skal blive henne, for dersom det skulde ske, saa finder jeg aldrig Skønborg Slot mere; de Mennesker er helt uddøde, der har hørt om, hvor det er.“

„Ja,“ siger saa hans Moder, „du kan jo lægge den ned i din Kiste, som du havde, mens du var hjemme, og tage Nøglen med dig, saa er du vis paa, der kommer ingen til den.“

Det gør han saa, og saa gaar han op og fortæller Præsten, hvordan han nu havde det, og hvad han havde forhvervet sig.

Det tykte Præsten helt godt om at høre.

Da han nu kommer hjem til hans Folk igen, var Nøglen henne, og hvad der var det værste, Ringen var ogsaa henne. Nøglen maatte han have tabt, og saa maatte Dragen have fundet den og faaet Adgang til Kisten. Nu var han belukset, og han begynder jo at jamre: „Havde jeg endda beholdt Ringen paa min Finger; nu finder jeg aldrig Skønborg Slot mere, nu er det ovre."

Men af Sted vilde han lige godt at lede efter Slottet, og han tager Afsked med Forældrene og skal nu af Sted til Fods, der var ikke andet at se efter.

Som han nu gaar, kommer han en Dag forbi en Høj, og der staar to Karle oppe. Han spørger, om de ikke kunde sige ham, hvor Skønborg Slot laa.

Nej, det havde de aldrig hørt, det var nu et Navn, de aldeles ikke kendte.

„Men jeg tykker, I stod og sloges; hvad mon I staar her og bliver uens om?"

Ja, de stod og sloges om en gammel Hat, for den var nok værd at have; hvem, der havde den paa, han var usynlig.

Saa smider han en Kugle ned ad Bjærget og siger: „Hvem, der kan først faa fat i den, han skal have Hatten."

Saa løber de, og han tager Hatten paa og gaar hans Vej; nu var han usynlig, og de to kunde ikke gøre ham noget.

Da han havde gaaet nogle Dage igen, kom han forbi nok en Høj, hvor der stod et Par Karle oppe og sloges. Han spørger dem, hvad de sloges om. Ja, det var et Par gamle Støvler, og hvem der havde dem paa, de kunde skræve hundrede Mil i eet Skræv. Han smider en Kugle ned ad Bjærget og siger: „Hvem, der kan nu først rende den ind, den faar Støvlerne."

De render, og imens tager han Støvlerne paa i al Mag, for Hatten havde han ogsaa faaet paa, og saa kunde ingen jo se ham. Han skræver af med dem, og saa var de to ogsaa narrede. Efter at han nu havde gaaet langt omkring og spurgt mange, som han kom til, om, hvor Skønborg Slot var, kommer han en skøn Dag atter til en Mand, som han spørger om det samme."

„Ja," siger han, det var vel for at gøre Nar ad ham, „jeg veed det ikke, men der sidder en Mand oppe i Maanen, han kan nok sige dig det."

„Den Underretning skal du have Tak for; nu har jeg spurgt mange, men ingen har hidtil givet mig saa god Besked."

„Tror du, at du kan komme op og faa den Mand i Tale? det vil vist ikke blive nemt for dig.“

„Jo, det kan let lade sig gøre, for jeg kan da skræve hundrede Mil i eet Skridt.“

„Ja, saa kommer du til at bie saa længe, til Maanen er saa nær ved Jorden, at der ikke er uden eet Skridt fra Jorden og op til Maanen, saa kan du lige skridte derop.“

Naa, saa stod han og ventede, til Maanen kom forbi, og da lykkedes det ham godt nok at tage Skridtet, og han kommer ind i Maanen og spørger dem, han traf paa der, om de ikke kunde sige ham, hvor Skønborg Slot var. Nej, svarer de ham; men der var en Mand oppe i Solen, og kunde han komme derind, saa kunde den Mand nok sige ham det. Saa staar han og venter, til den belejlige Tid var, og da skridter han lige ind i Solen. Der spørger han ligeledes ad, om de kunde give ham nogen Besked om Slottet.

Jo, det kunde de nok; de vidste, hvor det var. „Men der har du en hundrede Mil til.“

„Ja, det gør ikke noget, jeg kan tage hundrede Mil i eet Skræv.“

„Kan du det,“ sagde de, „saa kan det ogsaa lige slaa til,“ og nu viste de ham den rette Vej efter Skønborg Slot. Han træffer det ogsaa lykkelig og vel, og saa kommer han ind og træffer Frøkenen, men hans Støvler maatte han da have af først.

Hun kendtes straks ved ham og blev saa glad og spurgte om, hvor han havde været, og hvordan han havde baaret sig ad for at finde dertil.

„Ja,“ siger han, „det har ikke gaaet saa galt, og det har heller ikke taget saa lang Tid for mig, for jeg har været baade i Sol og i Maane og faaet ret god Besked bægge Steder.“

De vare nu saa glade ved hinanden, og saa faar de stillet an til Bryllup. Der bliver købt Heste og Kræ til at besætte Slottet og lejet baade Piger og Karle og anskaffet alt muligt; forhen var det jo helt øde og ødelagt af Troldene. Saa holder de et svart Bryllup, og nu lider de vel der paa Skønborg Slot den Dag i Dag er.

Retfærdig Indignation.

Fruen: „Har jeg nu ikke sagt dig det saa tit, Stine, at du skal lade være at ugle dig ud med de væmmelige Pande-krøller!"

Den gule Rose.

Fortælling af **Henrik Pontoppidan.**

Med Tegninger af Knud Gamborg.

I.

Det var den 8de April, Kongens Fødselsdag.

En klar, festlig Foraarssol skinnede ned over den flagsmykkede lille By og kiggede ogsaa ind gennem et Hjørnevindu i Adjunkt Hammers lille, hyggelige Ungkarlelejlighed. I Forbifarten kærtegnede den en pragtfuld, netop samme Nat udsprungen Therose, der stod i Vindueskarmen, og bredte sig derfra ud over et rudret Gulvtæppe, op over to Reoler fulde af Bøger, over en Væg med to store Portræter af Adjunktens afdøde Forældre, over endnu en Reol fuld af Bøger og med en Globus paa den øverste Hylde, over et smukt udskaaret Skab med en Sokrates-Buste og endelig over Hjørnet af en gammeldags Hestehaarssofa, hvor Adjunkten selv sad i en tankefuld Stilling med Haanden under Kinden og saa ned mod Gulvet.

Alt i Stuen syntes at fejre Foraarets Komme og Majestætens Fødselsdag. Selv de sprænglærde Bøger saa med deres solbeskinnede Rygge saa lokkende ud, som var de spændende Kærligheds-romaner tilhobe. Therosen syntes at staa og drømme ømme Jomfrudrømme, den store Globus var et eneste stort Grin; Gulvtæppet havde med eet udfoldet al sin spraglede Farvepragt gennem Vinterens graa Støv — ligesom en Sommerfugl, der pludselig bryder gennem sin Puppe —, ja, om det saa var den gamle, ellers temmelig melankolske Sokrates syntes han at laane et Smil af Solen og skæve ud gennem Vinduet, som om han havde Lyst til en lille Promenade i det fri.

Kun Adjunkten selv havde hverken Solen eller Majestætens Fødselsdag givet noget Søndagsansigt paa. Over hans kønne, noget blege Ansigt med de skarptslebne Briller og det lyse Fuldskæg laa et forpint og uroligt Udtryk, der tydede paa en vidt fremskreden Nervøsitet. Hvert Øjeblik fo'r han sig med Haanden gennem Haaret, kastede sig snart til den ene, snart til den anden Side i Sofaen, bøjede sig fremover og lagde Ansigtet ned i Hænderne

eller lænede sig tilbage med et træt Udraab, mens Hænderne sank ned i Skødet.

Et Par Gange tog han en Bog fra et Bord ved Siden af Sofaen og slog den op paa maa og faa for ved Læsning at tvinge sine Nerver i Ro. Men et Øjeblik efter kastede han Bogen foragtelig fra sig, rejste sig, mumlede et Par Ord mellem Tænderne og begyndte at vandre frem og tilbage paa Gulvet med en saa fortvivlet Mine, som om han var bleven enig med sig selv om, at Tilværelsen var uudholdelig.

II.

I denne oprivende Uro havde Adjunkt Hammer tilbragt hele Dagen. Allerede Klokken seks var han staaet op efter en søvnløs Nat, havde hurtig klædt sig paa og var gaaet ud ad den nærmeste Landevej. Han var gaaet over en Mil ind i Landet — med lange Skridt og lige efter Næsen —, havde talt med Bønder, der pløjede, med kørende Slagtere, med Mænd, der sad ved Grøftekanten og slog Sten; havde drukket Kaffe i en Kro, købt Cigarer hos en Landsbyhøker, foræret en lille Dreng et Kronestykke, givet en lille Pige eller en anden lille Dreng — han huskede allerede ikke længer hvilket — en lille Sølvkniv, som han havde haft fra Barn, — altsammen for at slippe bort fra de Tanker, det Billede, de Drømme, det Vanvid, som nu i over en Maaned havde forfulgt ham.

Men alt forgæves. Jo mere Vold han søgte at anvende mod sig selv, des svagere blev han i Forhold til den Magt, der havde taget ham fangen, des højere raabte den Stemme, der sang alle de snart lokkende, snart truende, altid spottende Sange for hans Øre.

Han følte da til sidst, at han maatte give tabt. Han sagde til sig selv, at Visheden — hvor sørgelig den end blev — dog var at foretrække for denne endeløse Martren. „Hellere udsætte sig for at fordrives af hele Byens Spottelatter, end at blive ved at stønne i denne Pinebænk.“ Og han tilføjede, for at berolige sig, at et Frieri i dette Tilfælde egentlig aldrig kunde blive særlig opsigtsvækkende. Fik han Nej, delte han jo kun Skæbne med de fleste andre af Byens unge Kavallerer; thi det var kun altfor vel bekendt, at de næsten alle havde baaret velbundne Kurve hjem fra Politimesterboligen, adskillige endog et Par Gange.

Med den „endelige, faste Beslutning“ endnu samme Dag at ville fri vendte han tilbage til Byen.

Men ikke saa saare var han kommen tilbage til sit Værelse, før al den gamle, frygtelige Tvivl igen ganske overmandede ham; de ligesom spøgede frem fra alle Stuens Kroge, krøb ud fra Bøger og Skilderier som smaa, graa Djævle, der omflagrede hans Hoved og skreg ham ind i Øret. Hvor havde han dog haft sin Fornuft henne? raabte de til ham. Hvor kunde han komme til det Vanvid, at hun — hun! — brød sig blot det allermindste om ham. Hvad var det for et Hovmod, der fik ham til at tro, at hun, der var saa fin, saa smuk og straalende, og som kunde faa, hvemsomhelst hun pegede paa, — at hun skulde gaa hen og forelske sig netop i ham. Hvad var han? En sølle Adjunkt, en fattig Skomagersøn, som kun kunde gøre sig til af en Smule Guldmedaille for en Afhandling om Ciceros Taler — en kejtet og kedelig Drengepisker med femtenhundrede Kroner om Aaret og en bred Kartoffelnæse . . . Han stillede sig frem foran Spejlet og betragtede nøje hele sin Person. Hvor han saa ud! Han lo haanligt ved Tanken om, at han virkelig før havde anset sig selv for et ret kønt Menneske. Han syntes, at han var skrækindjagende, en ren Satyr at se til . . . og han tog paa ny en „endelig, afgørende Beslutning“.

Han vilde komme til Fornuft. Han vilde — uden at gøre sig latterlig — med al sin Magt rive sig ud af det Trylleri, hvori han var bleven hildet. Han vilde atter kaste sig over sit Studium, fordybe sig i de gamle, klassiske Forfattere . . . maaske skrive en Doktorafhandling, der kunde kaste Glans over hans Navn. Han søgte at indbilde sig, at hans Kærlighed kun var en flygtig Rus, der vilde gaa over af sig selv, saa snart han ikke beskæftigede sig med den.

„Det er med Kærlighed som med Nervøsitet,“ sagde han til sig selv. „Giver man efter for den, tager den hurtig al Sans og Samling fra os, og vi indbilder os at være uhelbredelige. Men naar vi blot kaster den paa Døren med et eftertrykkeligt Spark og lader alvorlige Sysler lægge vore Tanker i Beslag, lader Uhyret os snart i Fred, og vi kan bag efter slet ikke begribe, at vi overhovedet har ladet os forstyrre — end sige forurolige — af det.“

Han indbildte sig, at han, efter at være kommen til denne

„faste Overbevisning“, allerede følte sig roligere. Han begyndte endog at spotte over sin Tilstand og sagde til sig selv:

„Ja, du er saamænd et godt Pattebarn, min kære Peter Frederik Marcus Hammer! Gaar du ikke dér og gør dig til Nar for den hele By, fordi en lille Jomfru Silkesvans en Aften har set lidt mildt til dig og budt dig op i en Kotillon! . . . Du skulde virkelig skamme dig, min lille Ven! . . . Det er saamænd ogsaa et net Frier-Kompagni, du er kommen ind i! Fuldmægtig Larsen, Ritmester Rosen, „Evangelisten Sørensen“, vor stræbsomme Kapellan . . . for ikke at tale om den stakkels Provisor Jespersen og endnu flere Martyrer!“

Han lo af sig selv og gjorde det Løfte, at han allerede den næste Dag vilde tage Ciceros Taler ned fra Reolen; og om otte Dage, naar „Sygdommen“ helt var overstaaet, vilde han nagle hendes Kotillons-Sløjfe fast til Væggen med et Firtommesøm til evig Skræk og Advarsel.

Han sprang op af Sofaen og satte sig til at spise sin Frokost, som længe havde staaet og ventet. Han søgte at faa sig selv til at tro, at han havde Appetit, og at Maden smagte ham fortræffeligt, skønt hver Mundfuld i Virkeligheden sad ham fast i Halsen. „Ah! Det er godt at faa noget materielt i Livet,“ sagde han. Derpaa hentede han en Flaske Vin i Skabet, skænkede sig eet Glas, to Glas . . . „Nunc bibendum!“ citerede han og nikkede til sig selv.

Han følte sig virkelig bedre, og da han kom til at huske paa, at Garnisonen, i Anledning af Kongens Fødselsdag, holdt Revy paa Byens Torv, bestemte han sig til efter Frokosten at gaa derhen. „Hvorfor skulde jeg ikke gøre det? Hvem skulde jeg være bange for at møde? . . . Desuden har jeg jo endnu ikke ladet Byens Borgere og Borgerinder beundre min nye Foraarsfrakke — et Pragtstykke, mine ærede Herrer og Damer! — altsaa . . . Andiamo!“

Han rejste sig og klædte sig paa med stor Omhu. Og da han stod foran Spejlet, iført sin nye, lange, lysegraa Overfrakke og med Cylinderhat paa Hovedet, let parfumeret og i Færd med at trække et Par mørke Glacéhandsker paa Hænderne, syntes han, at hans Udseende alligevel ikke var saa ilde endda. Hverken lapset, eller filisteragtig! sagde han. En moderne Videnskabsmand, der for sine klassiske Studier ikke glemmer Verdensmandens Anstand!

Til sidst gik han hen til en Skuffe og hentede en fin Havana-

Cigar, som han havde opsparet fra et Middagsselskab. Dette Middagsselskab havde netop været afholdt hos Politimesteren; og idet han nu omhyggeligt tændte Cigaren og lod den dreje rundt mellem sine spidsede Læber, mumlede han smilende imellem de enkelte Drag:

„Min kære Politimester . . . Deres Havaneser er fortræffelig . . . Deres Datter . . . hm! . . . lader jeg andre brænde sig paa!“

III.

Paa det store Torv foran Raadhuset stod Byens Garnison — et Regiment Dragoner — opstillet med Solen lige i Øjnene. De lange, snorlige Rækker af himmelblaa Ryttere med skinnende Hjælme og udtrukne Sabler, de vajende Standarter, Officerernes Gallauniformer, „Musikens“ skimlede Heste og blanke Messinginstrumenter, — det hele afgav et pragtfuldt Skue.

Foran hver Eskadron holdt en Ritmester og kastede et sidste mønstrende Blik ud over sin Skare. Thi endnu manglede Obersten, hvem man allerede en Tid havde ventet paa, og som ikke plejede at forhaste sig.

I et Hjørne af den Del af Torvet, som af Politibetjent Raffenstein og tre Natvægtere med Blikskilte paa Brystet blev holdt afspærret for Publikum, stod Byens Embedsmænd, de fleste i guldbroderede Uniformer, med Kaarder og hvide Glacéhandsker. Der var Borgmesteren, Politimesteren, Amtsforvalteren, Toldforvalteren og endnu flere. Mest Opsigt vakte Byens populære Brandmajor — til daglig Skorstensfejermester — Zeilau med en mægtig trekantet Hat fra Frederik den Sjettes Tid, Slæbeslire og lyse Permissioner — samt den gamle, krumbøjede Stadthauptmand Hansen, en Overlevering fra den forforrige Slægt, der regelmæssigt ved denne Lejlighed følte det som sin Pligt at forlade den Sygestol, hvori han ellers Aaret rundt trilledes omkring, og ved et Bybuds Arm at lade sig transportere her til Festpladsen — i fuld Gallauniform, iført den gamle Borgervæbnings skarlagensrøde, højt vaterede Officerskjole med korte Skøder og store Rabatter.

Foran første Eskadron holdt den i Byen meget omtalte Ritmester Rosen, en smuk og elegant Officer, der især til Hest tog sig særdeles statelig ud. I den sidste Tid havde man i Byens forskellige Kredse bestandig oftere sat hans Navn i nøje Forbindelse

med Politimesterens Datter, og skønt man troede at vide, at han allerede een Gang havde hentet sig en Kurv der, var det den almindelige Mening, at den kække og smidige Krigsmands ihærdige Belejring til sidst vilde lønnes med en Kapitulation.

Da derfor Adjunkt Hammer, der havde taget Plads paa et skjult Sted mellem Tilskuerne, fik Øje paa hans Skikkelse, brød al hans Fortvivlelse, Skinsyge og Haabløshed trods al Modstand op paa ny — og des heftigere, fordi han ikke kunde skjule for sig selv, at ved Siden af denne Mand tog hans egen Person sig plump, ja bondeagtig ud. Han syntes at kunne føle, at dersom hun i dette Øjeblik var til Stede her, maatte Synet af denne ranke, kraftige Skikkelse blænde og bedaare hende . . . og hans Hjerte fyldtes af Had mod dette Menneske og mod hele Verden, der ligesom havde sammensvoret sig for at gøre ham latterlig og ulykkelig.

Endelig ankom Obersten, fulgt af sin Adjudant. Hans Tilsynekomst vakte en temmelig respektstridig Munterhed blandt den forsamlede Gadeungdom, hvorfor Politibetjent Raffenstein vendte sig om imod den med et lynende Blik og hvislede: „Stille, Drenge!“ Hr. Obersten var nemlig, hvad Tykkelsen angik, af saadanne Dimensioner, at man kun med Møje kunde finde en Hest, der var i Stand til at bære ham. Dertil havde han et Ansigt af en Farve som en røget Skinke, med en stor, opadbøjet, sværtet Moustache, der mindede om to Kattehaler, Guldbriller og en stor Bomuldstot i det ene Øre.

Efter at have hilst paa de tilstedeværende Avtoriteter, red han hen for Fronten af sit Regiment, trak sin Sabel og udbragte derpaa i syv Ord og med en Stemme, som galdt det om at opvække døde, et Leve for Kongen, der blev besvaret med taktfaste Hurraer af Soldaterne og af mindre disciplinerede, men ikke mindre begejstrede Leveraab af den øvrige Del af Forsamlingen.

Derefter traadte Byens Borgmester, en lille, skindmager, glatbarberet Mand med en lang Næse og undselige Manerer, frem til Torvets Midte, blottede sit lillebitte, skaldede Hoved og begyndte paa en Tale, hvoraf ingen, end ikke de nærmeststaaende, kunde høre et eneste Ord. Det var den almindelige Mening blandt Folk, at det var den samme Tale for Fædrelandet, som han nu i tyve Aar havde holdt her paa samme Sted og ved samme Lejlighed; men en særlig Grund til den ringe Andagt, hvormed Borgmesteren

denne Dag paahørtes, endog af Autoriteterne, skabtes af to vrede Hunde, der midt under Talen fo'r ind paa den afgrænsede Del af Torvet og her opførte en vild Dans under Hylen og Bjæffen. Paa et Vink fra Politifuldmægtigen skred Betjent Raffenstein majestætisk over Torvet for at skille og fjerne de stridende; men dette forøgede blot disses Raseri. Idet den ene hang sig fast med Tænderne i den andens Nakkeskind, fo'r de bægge midt ind i første Eskadron og fik Hestene der til at stejle og fnyse, saa det et Øjeblik saa helt betænkeligt ud.

Imidlertid var Borgmesteren bleven staaende paa sin Plads og havde uforstyrret fortsat sin Tale, der i det hele syntes aldrig at skulle faa Ende. Adskillige af Tilskuerne begyndte allerede at trække bort; og til disse hørte ogsaa Adjunkt Hammer, der ikke længer kunde udholde Synet af sin — som det syntes — sejrstrygge Rival.

Idet han vendte sig om for at gaa, fo'r han sammen og blev ligbleg, — næppe fem Skridt fra ham, paa en Plads for sig selv, stod to unge Damer, en mørk og en ganske lys, næsten gyldenlys.

Denne sidste var Frøken Ankersen, Politimesterens Datter.

Adjunkten vilde gaa forbi med en stum Hilsen; men den mørke Dame, den altid leende og slagfærdige Frøken Enevoldsen, standsede ham, idet hun sagde:

„God Dag, Hr. Adjunkt . . . og glædelig Kongens Fødselsdag!"

Frøken Ankersen, der var bleven rød i Kinderne, rykkede sin Veninde i Armen og hviskede: „Men er du fra Forstanden, Thea!"

Adjunkten hverken saa eller hørte dette, ja i sin Forvirring troede han endog, at det var den anden, der havde tiltalt ham, og svarede med afmaalt Fornemhed, for ikke at røbe sin Uro:

„I lige Maade, Frøken Ankersen!"

„Hvad for noget! Kalder De mig nu Frøken Ankersen!" lo den mørke. „Nej, ved De hvad, Hr. Adjunkt; skønt lærde Herrer jo har Lov til at være lidt distræt, kunde man virkelig fristes til at bruge det gamle Ord, at hvad Hjertet er fuldt af o. s. v."

Frøken Ankersens Kinder blussede; hun kneb sin Veninde i Armen og vilde trække hende bort. Da dette imidlertid ikke lykkedes, vendte hun sig til den stadig mere forfjamskede Adjunkt og sagde:

„De maa undskylde Frøken Enevoldsen, Hr. Hammer . . .

De ved maaske, at Synet af Militær altid sætter hende i overstadig Stemning?"

Adjunkten bukkede, hilste og fortsatte sin Gang.

Frøken Ankersen havde trukket sig ud af sin Venindes Arm; hun var fornærmet og sagde, mens Folk rundt om raabte Hurra efter Borgmesterens endelig afsluttede Tale:

„Jeg vil sige dig, at jeg er vred paa dig, Thea . . . Jeg kan ikke vide, hvorfor du altid skal have Hr. Hammer til bedste . . . det er han dog virkelig for god til, synes jeg."

„Og jeg synes, at du i den sidste Tid har faaet en paafaldende Interesse for samme Hr. Hammer, min Pige . . . Du skulde da vel ikke være en lille bitte Smule skudt?"

„Aa, Passiar . . . Man kan vel have Interesse for et Menneske uden netop at være forelsket i ham."

„Tror du?"

„Ja, tror du da ikke," svarede den anden, stadig alvorlig og saa paa sin Veninde.

„Ja, det kommer vel an paa, hvad det er, man interesserer sig for hos vedkommende."

„Aa, dig vil jeg slet ikke tale med . . . kom lad os gaa."

Den mørke lo. Og idet hun indsmigrende stak sin Haand ind under Venindens Arm og saa hende smilende ind i Ansigtet, sagde hun:

„Maa jeg sige dig noget?"

„Hvad vil du sige mig?"

„Noget . . . noget meget fortroligt!"

„Naa, hvad er det?"

„Ja, men du maa ikke blive vred."

„Aa, Snak . . . sig mig bare, hvad det er."

„Det er . . . at dersom jeg var i dit Sted . . . saa vidste jeg nok, hvem jeg vilde forelske mig i."

„Ja saa. I hvem da?"

I det samme aabnede der sig et Gab i Folkemassen, Festligheden var til Ende, og under larmende Musik drog Soldaterne bort fra Festpladsen. Foran første Eskadron red Ritmester Rosen med Ridderkors paa sit brede Bryst.

„I ham der!" hviskede Frøken Enevoldsen og pegede med Øjnene op imod ham.

Gennem Politimesterdatterens fine Skikkelse gik et heftigt Ryk.

„Lad os gaa," sagde hun ligesom frygtsomt og vilde trække Veninden med sig.

„Nej, ved du hvad, mit Lam — nu vil vi virkelig se dem trække her forbi. Det er et storartet Syn — hva'!"

Et Øjeblik efter red Ritmesteren i Spidsen for sin Deling forbi de to Damer. Med et forbindtligt Smil hilste han med Klingen, mens han ved at sætte Sporen i sin lysebrune Hoppes venstre Side fik den til at danse graciøst.

„Er han ikke storartet!" hviskede Frøken Enevoldsen. „Det kalder jeg en Kavaller ... Det maa du dog indrømme mig, min Pige, at han er storartet."

Frøken Ankersen svarede ikke. Hun var atter bleven heftig rød og fortsatte tankefuld sin Vej ved Veninden Side.

IV.

Adjunkt Hammer var gaaet hjem til sin Bolig. Synet af Genstanden for hans Kærlighed havde paa en Maade beroliget ham, idet Umuligheden af at vinde et saa dyrebart Klenod var blevet ham endnu mere indlysende. Men samtidig havde det fyldt ham med en dyb og smertelig Vemod, en Tomhed og Livstræthed, der fik selve Solen til at blive sort for hans Øjne.

Denne Vemod blev endda yderligere forstærket, da han traadte ind i sin Stue og her fik Øje paa den gule Rose, der stod og badede sig i Solskinnet bag Ruden. Han havde hidtil været saa fortumlet af sine Tanker, at han slet ikke havde lagt Mærke til, at Blomsten i Nattens Løb var udsprungen — og da han nu saa det, blev han saa bevæget, at han gerne kunde have grædt.

Denne Blomst havde nemlig en særlig Betydning for Adjunkt Hammer. Det er ikke for meget sagt, at han — især i den sidste Tid — havde omfattet den med en Kærlighed, som om den var et levende Væsen, hvortil hans Lykke var knyttet. Den havde i sin Tid tilhørt hans Moder. Hun havde altid haft den om sig under sin sidste, lange Sygdom, og den havde den Gang næsten altid staaet i fuldt Flor og vakt alles Beundring. Da hun døde, havde han taget den med sig herover i sin Ungkarlebolig. Men her var det, som om dens Livskraft skulde udslukkes. Trods al hans omhyggelige Pleje, sygnede den mere og mere hen, og han havde allerede opgivet Troen paa at kunne værge den mod Tilintetgørelsen. Da — i Slutningen af Januar — begyndte den

til hans store Overraskelse og Glæde igen at spire; og en Maanedstid efter saa han den første lille Blomsterknop skyde frem mellem et Par lysegrønne Blade.

Men nu hændte det just, at denne Begivenhed forefaldt paa samme Tid, som hans Kærlighed til Politimesterens Datter begyndte at spire i hans Hjerte; samtidig med at Blomsterknoppen voksede frem mellem sine Blade, voksede ogsaa Kærligheden i hans Bryst. Og han havde taget et Varsel deraf. Han havde ikke kunnet komme bort fra, at dette Sammentræf betød hans Lykke — og han havde lovet sig selv, at før Knoppen blev til Blomst, vilde han anholde om Frøken Ankersens Haand.

Og nu var Knoppen sprungen ud!

Han lod sig falde tungt ned i Sofahjørnet og sank hen i bitre Tanker.

Han havde dog ikke siddet længe, før han blev forstyrret af en Haand, der bankede paa hans Dør.

Det var hans Husholderske, Madam Lumholdt, et højt, fyldigt Fruentimmer, der kom ind med en stiv, hvid Genstand paa sin flade Haand.

„Hvad er det?" spurgte Adjunkten, ærgerlig over Forstyrrelsen.

„Gud, det er jo Deres Manchetskjorte, Hr. Hammer . . . nu maa De da endelig huske inte at smudske den til, før De kommer paa Ballet — saadan som De gjorde sidst."

„Hvadfornoget Bal? . . . Naa, Klubballet i Aften."

„Ja — havde Hr. Hammer glemt det? Det er jo Kongens Fødselsdag i Dag . . . Det husker De da nok."

„Ja vist — ja vist," svarede han adspredt og vinkede bort med Haanden for at vise, at han ønskede at være uforstyrret.

Men Madam Lumholdt var allerede gammel i Gaarde hos Adjunkten og lod, som om hun ikke forstod hans Vink. Hun stillede sig ugeneret op midt paa Gulvet, med Hænderne i sine trinde Sider, og smilte smørret.

„Jeg har saamænd set Hr. Hammer ude paa Gaden i Dag . . . ja, jeg har saamænd saa."

„Naa, har De det, Madam Lumholdt — ja, det kan jo gerne være," svarede han kort og vinkede atter bort.

„Det var saamænd henne paa Raadhustorvet . . . ja saamænd var det saa. Jeg skulde jo ogsaa hen at se paa Stadsen. Og saa saa jeg jo ogsaa Hr. Hammer . . . De stod og snakkede med Frøken Ankersen. Ja, saamænd gjorde De saa."

Adjunkten flyttede sig uroligt paa Sædet.

„Naa ja — det er godt, Madam Lumholdt —"

„Og saa saa jeg jo da ogsaa ham denne Ritmester Rosen, som de snakker saa meget om her i Byen," vedblev Konen imidlertid uforstyrret. „Jeg kan nu ikke se, at der er nogen Stads ved ham; og det kan jeg da aldrig tro, at der kan være nogen Sandhed i, hvad Folk siger, at han og Frøken Ankersen skal have hinanden."

„Naa, saa det siger Folk — ja saa — ja, det er godt, Madam Lumholdt!"

„Nej, naar jeg skal sige min Mening om den Ting, saa er der nok snarere en anden, som Frøken Ankersen har et villigt Øje til . . . og det skal nok Tiden vise, at jeg har Ret."

„Saa—aa. Jeg kan ellers ikke tænke mig, at Madam Lumholdt skulde have nogen Lejlighed til at udforske Frøken Ankersens Følelser og Hensigter."

„Ja, det skal Hr. Hammer nu ikke sige . . . nej, saamænd skal De ej. For naar man saadan daglig gaar ud og ind i et Hus, saa falder der jo da altid nogen Sladderas af ogsaa om de Dele . . . ja, saamænd gør der saa."

„Hvad vil det sige? Kommer Madam Lumholdt hos Politimesterens?"

„Ih, Gud frels os . . . det gør jeg vel nok. Jeg har jo tjent Politimesterens i fjorten Aar og har jo baaret Frøkenen, fra hun var ganske lille . . . ja, rent ud sagt, Hr. Hammer, har jeg været Frøkenens Amme, og jeg kalder hende jo endnu — Gud forlade mig det! — mit eget Barn, saa fin og skøn hun endda er bleven. Men Frøkenen siger da ogsaa selv tidt, at hun aldrig skal glemme mig af, hvor godt jeg har passet hende . . . men hun har jo aldrig kendt, hvad en Moder er, det stakkels Barn."

Adjunkt Hammer havde rettet sig op i Sofahjørnet. Hans Øjne var blevne store bag Brillerne.

„Men er det virkelig sandt? . . . Har De været Frøken Ankersens Amme, Madam Lumholdt?"

„Ja, det har jeg, Hr. Hammer — og derfor gaar jeg jo endnu ud og ind i Huset ligesom i gamle Dage og er ogsaa rigtig taknemlig for, hvor god Frøkenen er imod mig. Og derfor kan jeg ogsaa sige, som jeg siger, at det er ikke Ritmester Rosen, men en anden, som hun har en god Tanke for . . . ja, saamænd er det saa."

Adjunkt Hammer var bleven bleg og hans Stemme var usikker, idet han, mens han skjulte sit Blik, sagde:

„Ja, det er jo muligt . . . men har Madam Lumholdt for Resten nogen særlig Grund for den Formodning?“

„Ja, det har jeg netop —“ sagde hun med pludselig sænket Stemme og traadte ham et Skridt nærmere. „Til Hr. Hammer tør jeg jo nok sige det, for det kommer jo ikke videre fra Dem . . . For ser De, i Fredags Aftes, da jeg var deroppe hos Politimesterens, saa kom Frøkenen hjem saadan lidt efter Mørkningen og var saa meget ordknap og saadan noget underlig til Mode og satte sig hen ved Forteklaveret og spilte et saa meget traurigt Stykke — saadan som nu de unge Pigebørn gør, naar Hjerteslaget er i Ulave, som man siger. Det var tydeligt nok at se, at hun havde snakket med en, der havde hendes Tanke . . . ja, saamænd var det saa. Se, hvem det nu var, det skal jeg ikke kunne sige . . . men Ritmester Rosen var det ikke, det er vistnok.“

„Ja, hvor . . . hvor ved De det saa bestemt, Madam Lumholdt,“ fremstammede Adjunkten; han havde bøjet sig fremover for at skjule sit Ansigt; men man kunde høre paa Røsten, at hans Læber og hele Legeme sitrede.

„Jo, det ved jeg . . . for den Aften sad han hele Tiden i Klubben og drak sammen med Grosserer Larsen og Fuldmægtig Brandt . . . det fortalte min Søstersøn, som har Billarden der. Saa der kan man da se, hvad for Snak der kan gaa i Byen om en ung Pige, uden at der er et Gran Sandhed i det hele . . . Naa, jeg staar nok her og snakker,“ afbrød hun pludselig sig selv, og idet hun under halvlukkede Øjelaag listig iagttog Adjunkten, mens det lune Smil atter sneg sig over hendes Ansigt, tilføjede hun: „Ja, saa vil Hr. Hammer nok passe paa sin Manschetskjorte, saa De ikke kommer for Skade ligesom sidst og hælder Tobakssauce over den . . . Og saa god Fornøjelse i Aften, Hr. Hammer!“

Næppe var hun ude af Døren, før Adjunkten sprang op fra Sofaen. Thi den, der hin Fredag Aften havde talt med Frøken Ankersen, var netop ham selv og kunde ikke være nogen anden. Han havde truffet hende alene paa en Spadseretur ude i Anlæget, og hun havde givet ham Lov til at følge hende gennem Haven og indtil Byens Grænse. Han havde som sædvanligt ikke kunnet finde paa andet at tale til hende om, end om sine Studier og sin Stipendierejse i Udlandet. Med Fortvivlelse i Hjertet havde han

mærket, at hun blev mere og mere tavs; thi han uddrog af denne Tavshed, at han kedede hende, og at hun helst vilde være ham kvit.

Men skulde Madam Lumholdt virkelig have Ret? . . . Var der virkelig Haab for ham?

Han slog sig med knyttet Haand for Panden.

„Ved Gud!" udbrød han. „Nu faar det briste eller bære . . . nu vil jeg fri . . . og det endnu i Dag!"

V.

En halv Time efter ringede Adjunkt Hammer paa hos Politimesterens.

En Pige lukkede op.

Om Familien var til Stede?

Jo — Frøkenen var hjemme. Om Adjunkten vilde være saa god at træde ind.

Inde i den store, herskabeligt udstyrede Dagligstue sad Frøken Ankersen ved et af Vinduerne og broderede — overgydt af Sollys, i en mørk Hjemmekjole og med en lille Violbuket i Brystet. Hun rejste sig straks — temmelig bleg — og hilste tavs paa Adjunkten, bød ham med en Haandbevægelse at tage Plads og satte sig derpaa igen ved sit Arbejde, tydelig urolig og uden en eneste Gang at se paa ham.

Adjunkt Hammer blev ved første Øjekast klar over, at hun anede Hensigten med hans Besøg. Han kom ogsaa først nu til at tænke paa, hvor paafaldende denne Visit maatte forekomme hende, da det næppe var to Timer siden, at de havde hilst paa hinanden, — og denne Tanke tog straks Modet fra ham.

Tillige gjorde Synet af Violbuketten paa hendes Bryst ham øjeblikkelig mistænksom og vakte paa ny al hans Usikkerhed og Tvivl. Var disse Blomster fra en Herre? Og maatte de i saa Fald ikke være fra En, som hun holdt af, ja hvem hun vilde vise dette synlige Tegn paa sin Bevaagenhed? . . . Hun sad jo ved Vinduet. Maaske ventedes den udkaarne at ville gaa her forbi, og han skulde da se Buketten? Maaske var det et aftalt Tegn, en Beslutning om et Stævnemøde, udtalt i Blomstersprog . . . Hvad gyldig Bevis havde han i Grunden for, at han var den foretrukne? Madam Lumholdt! Et gammelt Snakkehoved, der løb omkring fra Kaffekop til Kaffekop med en Strikkekurv fuld af

Bysladder. Og paa saadan noget dumt Vaas havde han bygget alle sine Forhaabninger . . .

I flere Minutter sad de to unge hver paa sin Stol og skjulte Blikkene for hinanden under den pinligste Tavshed. Adjunkt Hammer kunde ikke faa et Ord over sine Læber. Tungen klæbede til hans Gane, og hans Hjerte bankede, saa han frygtede for, at hun kunde høre det.

Under disse Forhold blev det en Befrielse, at Politimesteren kom ind — endnu i Gallauniform — og tydeligt nok paavirket af en animeret Frokost i Klubben, hvor Byens Honoratiores havde været samlet efter Festligheden paa Torvet for i en snævrere Kreds at bringe Landsfaderen deres Hyldest. Hans store Hoved blussede, ja næsten dampede af Vin, hans Stemme buldrede og hans smaa Øjne sad stive i Ansigtet som to blanke Tiører.

„God Dag, min kære Hr. o. s. v.!" udbrød han straks og omfavnede Adjunkten. „Naa, her sidder De og gør Kur til min Datter, mens vi andre gør vor Borgerpligt som loyale Undersaatter. Jeg haaber dog, at De var henne paa Torvet i Formiddags, Hr. Jespersen —"

„Hammer —" rettede Datteren halvhøjt henne ved Vinduet, tydelig skamfuld over Faderens Tilstand.

„Hammer, mener jeg naturligvis —" vedblev Politimesteren og lo. „Jeg skal sige Dem, min kære Hr. Hammer . . . det vilde oprigtigt have smertet mig, i Fald De ikke havde haft den Fornøjelse at høre vor ærede Borgmesters Tale for Fædrelandet. Et oratorisk Mesterværk, Hr. Hannover —"

„Hammer," rettede igen Datteren, denne Gang ganske højt.

„Ja naturligvis — Hammer, mener jeg. Det glæder mig overordentlig at se Dem, min kære Hr. Hammer," vedblev Politimesteren og trykkede ham atter hjerteligt i Haanden. „Jeg haaber da, at De har ladet Dem indskrive til Klubballet i Aften. Jeg vil sige Dem, det bliver storartet . . . et ganske overordentligt Arrangement! . . . Men tag dog Plads . . . tag dog Plads, min kære Herre!"

„Tak, jeg var just ved at gaa," svarede Adjunkten, hvem Politimesterens overstadige Livlighed og ustandselige Ordstrøm gjorde endnu mere ør. Han satte sig dog ned et Øjeblik og talte med om Festen paa Torvet og det forestaaende Bal — hvorpaa han hurtig rejste sig og tog Afsked.

Han næsten styrtede ned ad Trapperne, og da han med lange

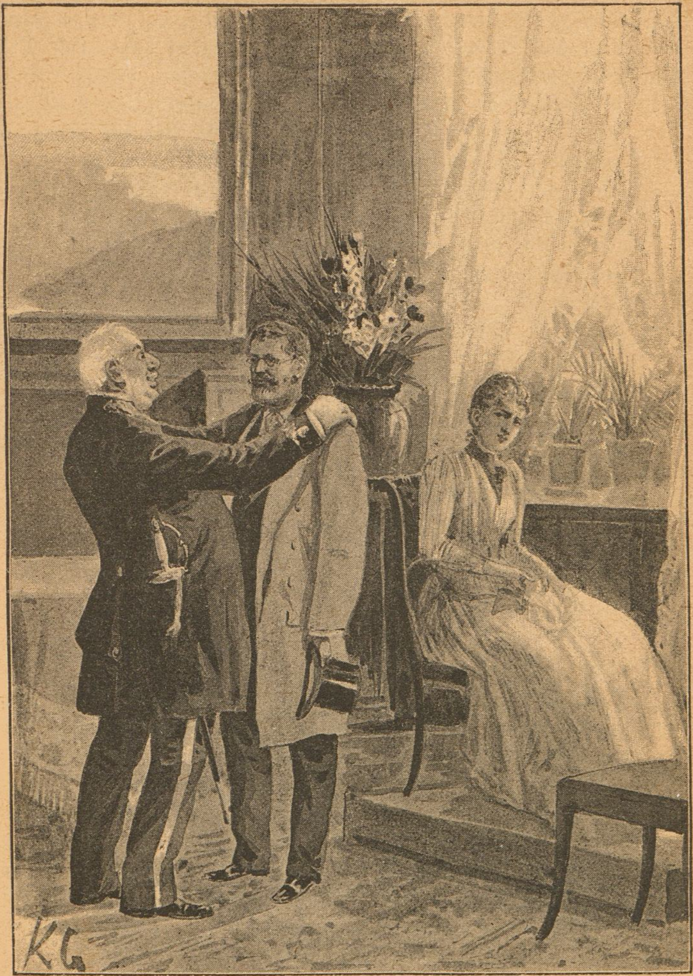
KG

Skridt fo'r ned ad Gaden, vendte mange Folk sig om efter ham. Det var, som om han vilde løbe fra sig selv, fra sin Skam og sit Nederlag. Han begreb ikke, hvorledes det gik til, at han, som dog ellers aldrig havde manglet Mod, som endog havde haft Dristighed til at kritisere selve Ciceros Veltalenhed — at han ganske tabte al Fatning og blev som slagen med Stumhed, saa snart han stod over for denne unge Pige og ligesom følte Varmen fra hendes kornblomstblaa Øjne og Lyset fra Haarets Gyldenglorie.

Der var nu ikke andet for — han maatte opgive det mundtlige Forsøg og lade Pennen tale. Endnu i Dag vilde han sende hende et Brev; thi han følte, at han ikke kunde udholde at leve endnu et Døgn uden at faa Vished.

Idet han traadte ind i sin Stue og her igen fik Øje paa den udsprungne Therose i Vindueskarmen, fo'r en Tanke gennem hans Hoved. Denne Blomst, hans lille Kærlighedsorakel, der syntes ham saa nøje knyttet til alt, hvad han i den sidste Maaned havde tænkt og følt — den skulde ogsaa være hans Budbringer og Tolk.

Hurtigt tog han en Saks fra sit Skrivebord og klippede Blomsten af. I en Skuffe fandt han en Papæske, som han fyldte halvt med Bomuld. Heri lagde han Blomsten, bestænkede den med lidt Vand, lagde Laaget over; bandt dette til med en Snor og forseglede . . . alt i aandeløs Hast, som galdt det om ikke at spilde en Minut.

Derpaa satte han sig til Skrivebordet og skrev straks og uden at standse det Brev, der skulde medfølge.

Da det var færdigt, og idet han læste det igennem, undrede han sig over, hvor godt og naturligt Ordene faldt. Hundrede Gange i den sidste Tid havde han i Tankerne komponeret lange Frierbreve til Frøken Ankersen, snart omhyggelige Redegørelser for sine Forhold og Fremtidsudsigter, snart næsten sværmeriske Udbrud med Paakaldelse af hendes Barmhjertighed, et Par enkelte endog paa Vers . . . men alle havde han kasseret. Dette derimod var netop saa kort, klart og samtidigt saa oprigtigt, som han ønskede det. Det lød:

„Frøken Ragna Ankersen!

Jeg tager næppe fejl, naar jeg formoder, at De fattede Hensigten med mit Besøg hos Dem i Dag. Jeg tror ogsaa at turde forudsætte, at De forstod Grunden til, at jeg ikke kunde

faa udtrykt, hvad jeg ønskede at sige Dem. Jeg frygtede Deres Vrede; jeg savnede Mod til at modtage Deres Afslag.

Tillad mig ved disse Linjer at fremsætte det Spørgsmaal, hvormed jeg tav. Jeg har taget mig den Frihed at ledsage dette Brev med en Blomst, en Rose, og beder Dem, Frøken, at svare mig ved denne. Det er en Blomst fra en Plante, der har tilhørt min Moder, min eneste Mødrenearv. Dersom jeg ikke er Dem helt ligegyldig, Frøken — vil De da bære denne Rose paa Deres Dragt i Aften? Har jeg derimod taget fejl af Deres Venlighed og Overbærenhed imod mig, beder jeg Dem at tilintetgøre saavel Blomsten som dette Brev."

Hr. Hammer nikkede til sig selv, forseglede hurtigt Brevet og kaldte paa Madam Lumholdt.

„Vil De være saa god, Madam Lumholdt, at bringe dette Brev og denne Æske hen til Frøken Ankersen . . . men straks. Det er blot et gammelt klassisk Haandskrift, Frøkenen har ønsket at se . . . men jeg vil alligevel helst, at De overbringer det i Frøkenens egne Hænder."

„Det skal saamænd ske, Hr. Hammer," sagde Madam Lumholdt, idet det smørrede Smil atter ligesom fedtede hele hendes fyldige Ansigt. „Det skal saamænd ske . . . og jeg er ganske overbevist om, at Frøken Ankersen vil blive meget glad over at se Hr. Hammers kla'siske Haandskrift."

VI.

Det er næsten overflødigt at sige, at Adjunkt Hammer var en af Klubballets allerførst ankommende Gæster. Med en Chapeaubas under Armen traadte han febrilsk ned i den store, bonede Dansesal og satte sig straks hen i en af Krogene nærmest ved Indgangen, hvor han — med tydelige Tegn paa den højeste Beklemmelse — blev siddende paa Vagt, mens al Byens Bedsteborgerskab strømmede ind.

Hver Gang Døren aabnedes blev han bleg, og der gik en nervøs Trækning igennem ham, som om han blev greben af Svimmelhed. Flere Gange kom Bekendte hen og hilste paa ham. Han rejste sig da op, men svarede adspredt og uden at kunne lægge Skjul paa sin Forbitrelse over at blive forstyrret.

Klokken var bleven over ni, — og endnu var Frøken Ankersen ikke kommen.

Endelig viste hun sig ved Faderens Arm paa Trappen ned til Salen. Hun var i hvid Kjole med et bredt, blaat Livbaand og mange smaa, blaa Sløjfer paa Bryst, over Skuldre og ned ad Nederdelens Forside.

Adjunkt Hammer var sprunget op. Med opspilede Øjne stirrede han gennem Brillerne efter sin Rose. Han søgte paa hendes Haar, paa hendes Barm, i hendes Haand, paa hendes Kjole . . . men intet Steds var den at finde.

I det samme bruste Musikens første Toner frem fra den anden Ende af Salen og skabte en vild Forvirring i det brogede Menneskemylr. Adjunkt Hammer gav sig netop Tid til at se, hvorledes en Sværm af Herrer — og deriblandt Ritmester Rosen — straks omringede Frøken Ankersen for at engagere hende. Saa forlod han sin Krog og listede stille bort op ad Trappen.

I det tilstødende Værelse mødte han en af sine Kollegaer fra Skolen.

„Men kære Hammer!“ udbrød denne. „Hvordan er det, De ser ud . . . Er De ikke rask?“

„Nej, ikke rigtig . . . jeg tror, jeg vil gaa hjem.“

„Aa, Passiar . . . Kom ind og faa et Glas Portvin, saa gaar det nok over.“

„Nej Tak . . . jeg tror, jeg vil gaa.“

„Nej, sandt for Herren, om De faar Lov til det,“ sagde den anden og trak ham trods hans Modstand med ind i Restavrationslokalet.

I en Time sad Adjunkt Hammer her og drak Glas paa Glas for at døve sin Smærte. Da han havde tømt en Halvflaske sammen med sin Kollega, rejste han sig og sagde med en pludselig Trods, der fik den anden til at studse:

„Hør, lad os gaa ned at danse . . . nu tror jeg, at jeg er bleven rask. Jeg har Lyst til at faa mig en rigtig glad Aften her . . . Skaal, Kollega!“

De drak ud af deres Glas og gik ned til Dansesalen, hvor næsten alle Parrene var paa Gulvet under en Dans med „almindelig Inklination“.

Her havde det imidlertid vakt nogen Opmærksomhed, at Frøken Ankersen denne Aften — imod Sædvane — syntes meget adspredt og alvorlig. Selv under første Dans, hvor Ritmester Rosen havde været hendes Kavaller og øjensynlig af al Evne bestræbt sig for at være underholdende, sad hun tavs, med sammenpressede Læber

og saa sig ængsteligt omkring i Salen, som om hun søgte nogen. Dobbelt Opsigt vakte det derfor, da hun, der netop skulde inklinere i det Øjeblik, da Adjunkt Hammer viste sig paa Trappen, straks gik hen imod ham og nejede.

Hun var meget rød i Kinderne og saa ikke op. Han stod et Øjeblik tvivlraadig — bukkede saa meget stift og dansede ud med hende.

Længe talte han ikke til hende, skønt han kunde mærke hendes Hjerte banke heftigt mod sin Side. Først ved anden Omgang sagde han:

„Vil De sige mig, Frøken Ankersen . . . Gør De dette af Medlidenhed med mig?"

„Jeg ved ikke, hvad De mener," stammede hun, næsten uhørligt.

„Jeg mener . . . inklinerede De for mig for at trøste mig?"

„Nej."

„Men, tør jeg da spørge Dem, Frøken . . . har De ikke faaet et Brev fra mig?"

„Jo."

„Og en Blomst?"

„Ja."

„Men saa forstaar jeg ikke — —"

Han blev afbrudt af den opførende Herre, der klappede i Hænderne og raabte: „Stor Runde . . . til Snegl!"

Parrene fik hinanden i Hænderne og dannede en lang Kæde langs med Salens Sider. Under Ledelse af den opførende Kavaller blev denne hundredleddede Menneskeslange ført op ad Trappen og under stormende Munterhed trukken gennem alle Klublokalerne baade paa første og anden Sal, ja helt ned i Stuen for herfra at føres tilbage til Dansesalen.

Adjunkt Hammer og Frøken Ankersen dannede Slangens Afslutning eller Hale. Da de under den vilde Fremstormen kom ind i et lille Værelse, der for Øjeblikket var tomt, slap Hr. Hammer pludselig sit Tag i det næstsidste Par og frigjorde derved baade sig selv og sin Dame fra det larmende Menneskeltog.

„Men Hr. Hammer! Hvad gør De?" udbrød den unge Pige angst.

„Frøken Ankersen!" stammede Adjunkten og famlede efter bægge hendes Hænder. „Jeg kan ikke holde denne Tilstand ud

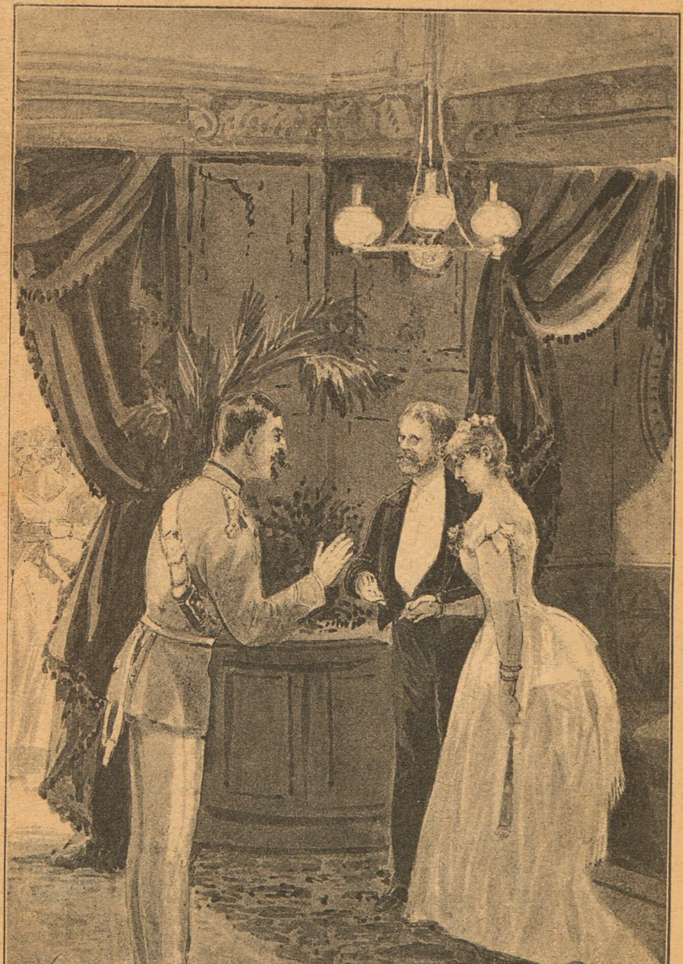

. . . De maa sige mig, hvad De tænker om mig . . . Er jeg Dem ganske . . . ganske ligegyldig?"

Hun vendte sig bort og svarede ikke.

„Nej," hviskede hun saa, da hun mærkede, han vilde gaa.

„Er det muligt? Siger De Sandhed? . . . Kan det virkelig . . . er det virkelig sandt, at De holder lidt af mig? . . . Nej, nej, det er ikke sandt . . . De siger det blot for at trøste mig . . . Hvorfor bærer De ellers ikke min Rose, saadan som jeg bad Dem om?"

Hun løftede Hovedet og sagde hurtigt:

„De maa ikke være vred, — men det *kunde* jeg ikke . . ." Og lidt efter føjede hun til, idet hun smilte ganske lidt og gennem Taarer: „Jeg kunde jo da heller ikke bære en gul Rose til mine blaa Baand."

„Aa, Gud! Derpaa har jeg ikke tænkt! Og er det virkelig Grunden . . . De holder virkelig af mig . . . De vil give mig Deres Haand . . . De vil være min Hustru . . . vil De? . . . Vil De?"

„Ja," hviskede hun, bøjede Hovedet og rakte ham med en undselig Bevægelse sin Haand.

I dette Øjeblik viste Ritmester Rosen sig i Døren.

„Ah! — undskyld! — Jeg forstyrrer!" udbrød han, øjensynlig stærkt befippet, og vilde trække sig bort.

Men Adjunkten kaldte ham tilbage. Straalende af Lykke sagde han:

„Hr. Ritmester! Maa jeg præsentere Dem for Frøken Ankersen — min Forlovede."

Som en prøvet Kriger tog den slagne Rival sig hurtigt og elegant i sin Forvirring. Han traadte et Skridt nærmere og sagde:

„Hr. Adjunkt! Tillad mig at ønske Dem til Lykke. I Sandhed! Nu har De for Alvor vundet den store Guldmedaille!"

Skovtur.

Hver Dag byder Skoven til Familiefest,
gi'r Plads for os alle med Lethed:
Adgangen fri og, bekvemt for hver Gæst,
Garderöbe for — Hovedværk og Træthed.

Af Luftens Vin der skænkes, saa det kan forslaa,
og Bøgens Gynger lokke og vinke.
Og der er Friluftsdans af den vævre Frøken Raa,
Duetter af Hr. Gøg og Fru Finke.

I Græsset under Bøgen kommer Madkurven frem,
og Skæmt og Latter klinger trindt i Hoben.
— Saa vandrer Hr. Sørensen med Flokken atter hjem,
men glemmer rent sit Tøj i Garderoben.

J. N.

Røverpigen fra Jellinghede.

Efter Samtidiges Meddelelser fortalt af C. A. Thyregod.

1.

Jellinghede var for et Par Menneskealdere siden en øde og lynggroet Slette, hvorimod den nu er et veldyrket og tæt beboet Landstrøg.

I hin Tid var der dog et enkelt Hus, der stod halvt skjult bag de Forhøjninger, der kaldes Skjerm Klint, og som antages at være Levninger af en Skandse fra Krigen mellem Kong Niels og Erik Emun. Boligen kaldtes Klinthuset og i dens Nærhed var der faa og smaa Pletter, der var dyrkede, men mest ved Gravning og ikke ved Pløjning. I saadan en lille firkantet Plet var der lagt Kartofler, som nu var tjenlige til at optages, og det var der en lille niaars Pige i Færd med. Hun havde ligget der og skrabet i Muldet fra Morgenen af; først havde hendes Bedstemoder hjulpet hende, men havde derefter trukket sig tilbage ind i Klinthuset.

Der gik en Faareflok henne paa Trollerup Mark, og derfra kom en Vædder spankende. Han kunde godt lide raa Kartofler, og da han kunde lugte, at den lille Karen syslede med saadanne, drev han hen til hende. Han havde hjemme i Sillehus, men han holdtes i Tøjr, som det er Tilfældet med de fleste Væddere i denne Tid af Aaret. Da han kedede sig saa fælt i sin Ensomhed havde han faaet Held til at rykke sig løs. Saa fik han Lyst til en lille Kartoffel og kom hen til Karen.

„Du skal lade Kartoflerne ligge, de ere ikke dine," sagde den lille Pige.

Men han var nu betænkt paa, at han vilde have sig en Smagebid eller to, og han lod sig ikke jage, da tog Karen ved Rebstumpen for at trække ham bort.

I det samme kom den gamle Kone frem i Døren og spurgte: „Hvad er der paa Færde?"

„Det er en fremmed „Ronvædder", sagde Barnet. „Det er vist deres i Trollerup. Den vil æde vore Kartofler."

„Kom hid med den!" bød den gamle Kone.

Karen adlød, men da hun kom nærmere, sagde Bedstemoderen: „Den er ikke mærket som Trollerup Faar, den maa være længere henne fra." Dermed tog hun Rebet fra Pigebarnet og trak Dyret ind i Huset, hvor hun straks gav sig i Færd med at slagte det.

„Hvad er det I gør, Bedstemoder?" spurgte den Lille.

„Det kan du vel se. Jeg vil prøve paa, om jeg ikke kan vænne Folk til at holde deres Faarhøveder borte fra mine Kartofler," svarede den gamle.

Der gik en Hyrdedreng paa Trollerup Hede og saa Karen fange Vædderen og trække af Sted med den; at hun afgav den til Bedstemoderen, saa han ikke, men Folk gættede snart, at noget saadant var sket, eftersom Dyret aldrig mere kom for Lyset; thi det var noget slemt Røverpak de Folk, der boede i Klinthuset, alle Omgivelserne vare rædde for dem, hvorfor ogsaa Folkene i Sillehus fandt det klogest at tie med Skaden og passe bedre paa deres Væddere og Faar en anden Gang.

Men man glemte det ikke med den lille Pige, der fra nu af hed Karen Tyv eller Karen Ronværtyv, hvilke Øgenavne tilraabtes hende af Drengene i Omegnen, saa snart de saa hende. Og de saa hende tit, thi det var hendes Hverdagsbestilling at gaa omkring i de nærmeste Gaarde med en sort Lerkande og tigge Mælk. Konerne gav hende Mælk, fordi de ikke turde andet, men advarede ogsaa Drengene imod at fornærme hende; thi hendes Fader eller Morbrødre kunde let komme efter dem og skamslaa dem, men nogle af Drengene vare saa modige, at de lo ad det og stolede paa deres raske Ben.

2.

Familien, der holdt til i Klinthuset, var kommet udenlands fra, og dens Hovedmand, Peder Benrath, stammede fra Landsbyen Benrath ved Dysseldorf og havde i sin Tid været et virksomt Medlem af de Røverbander, der hærgede de frugtbare Egne paa bægge Sider af Rinen i den franske Revolutions Tid. Men da der siden indtraadte mere lovordnede Tilstande og Politiet fik Magt til at indfange og henrette de værste Ildgerningsmænd, fandt Peder Benrath, at Luften var usund derhjemme, og saa udvandrede han til Danmark med Kone og Børn. Han havde nemlig en Slægtning, der for lange Tider siden med flere Landsmænd var

rejst hjemmefra og havde bosat sig paa Randbølhede. Denne Slægtning havde han aldrig set, men han vidste Navnet og at han levede endnu som en meget gammel Mand. Han fik ham da ogsaa opsøgt, men fandt ham i andre Forhold, end han havde ventet. Det er intet Paradis derude paa Randbølhede, men derimod et af de magreste Landstrøg i Danmark. Beboerne maa være i høj Grad flittige og tarvelige, naar de skulle bjærge Udkommet. Peder Benraths gamle Slægtning havde slaaet sig igennem ved Flid og Sparsomhed og havde nu i sin høje Alderdom et fattigt, men ærligt Udkomme paa den Jord, han havde ørket, og hos et af de Børn, han havde fostret.

Det viste sig snart, som det mere afgørende viste sig siden, at den rinske Røver og den fromme, fredelige Kolonist ikke kunde søbe Kaal sammen. Saa besluttede Peder Benrath atter at flytte, men kun et Par Mile i Nordøst, hvor han ved Skjerm Klint mente at finde et Tilholdssted, der var passende for en Røversjæl.

Hans gamle Frænde raadede ham ogsaa til at flytte og sagde:

„Den frodige Lyng paa Jellinghede vidner om, at Jorden er god, i alt Fald bedre end heroppe vesten for Randbøl. Hvor Lyngen kan vokse stor og stærk, kan andre Ting ogsaa trives."

„Og der er mange Veje dernede," sagde Peder. „Er der ogsaa megen Færdsel?"

„Ja, der er ikke saa lidt Færdsel," lød Svaret. „Naar Vesterboerne tager til og fra Vejle, skal mange af dem over Jellinghede."

„Og der er vel mange af dem, der har Penge og gode Sager at færdes med, og som har en Rus paa naar de drager hjem fra Staden om Aftenstid."

„Aa ja, det kan vel hændes engang imellem."

Klinthuset tilhørte Jelling Bymænd, der havde opført det som Bolig for deres Fælleshyrde paa Vestermarken. Men efter Jordernes Udskiftning afskaffedes den Slags Hyrdehold og Huset bortfæstedes. De ny Beboere fandt dog Stedet alt for ensomt og flyttede snart bort, og Huset var fæsteledigt, da Peder Benrath saa det og fik Lyst til at bo der. Saa gik han til de Jelling Mænd for at faa Fæstebrev, og der holdtes et Grandestævne i den Anledning hos Landmaaler Søren Ravn i Byens sydvestligste Gaard. Der blev Betingelserne slaaet fast og Fæstebrevet udfærdiget og saa gik Mændene op til Kroen, hvor de fik noget at drikke med deres

ny Sognemand, som de for det første godt kunde lide. Der var dog ingen af dem, der blev fulde, og det blev han heller ikke; han opførte sig i det hele pænt. Han var ogsaa en net Mand at se paa: høj og sværlemmet og med sort Haar, der var begyndt at graane; men han var fattig klædt i grovt Blaarlærred.

Det var blevet et stærkt Regnvejr, og han trykkede sig noget ved at forlade Byen, men han tog det overtvært tilsidst; dog fik han først en Flaske fyldt med Brændevin, at han kunde have noget at staa det strenge Vejrlig imod med.

Han var ikke kommen langt fra Svinget, der førte ud fra Kroen ned ad den jævnt skraanende Vej, før en Vogn kom bag efter ham. Det var en Enspænder, og dog var der to Heste og to Mænd; men den ene Hest var rigtignok bunden bagefter Vognen, medens Mændene sad jævnsides i Agestolen saa tæt indpakkede, at de ikke saa Benrathen, før han raabte: „Hej! Hej! kan jeg age med!"

„Prrr!" sagde Manden der kørte. „Giver du noget ud?"

„Javel!" svarede han og viste Flasken frem.

Mændene smagte paa dens Indhold, saa bød de ham lægge sig bag i Vognen, og derpaa kørte de videre med Regnvejret stik imod sig og indpakket lige til Øjnene og dem med; thi nu var Vejen jævn og lige. Og da de havde set temmelig dybt i Peder Benraths Flaske og i Forvejen havde været inde flere Steder undervejs, hvor der var Drikkevarer at faa, saa gik der ikke lang Tid, inden de faldt i Søvn og snorkede omkap under Hætteslagene. Peder skønnede nu snart, at han var paa en Vej, der førte ham for langt nordpaa. Han kaldte da paa Mændene, men vogtede sig dog nok for at kalde saa højt at de skulde vaagne, derpaa kravlede han bag ud af Vognen, løste den Hest, som der var bunden, satte sig op at ride og slog ind paa en Vej, der gik mere sydpaa, men nu kom han alt for sydlig, og i Ammidsbøl Kro, hvor han omsider landede, solgte han Hesten, hvorpaa han traskede hjem tilfods.

Der kom ikke stort videre ud af den Historie, eftersom de to Mænd, der havde mistet Hesten, havde været berusede, saa de ingen Ting kunde huske, nogen Mistanke faldt der dog paa Peder Benrath, som ogsaa tilforn havde et slet Rygte, saa han og Familien ikke havde det bedste Ord paa sig, da de kom til Klinthuset at bo, de lagde heller ikke an paa, at deres Rygte skulde blive bedre.

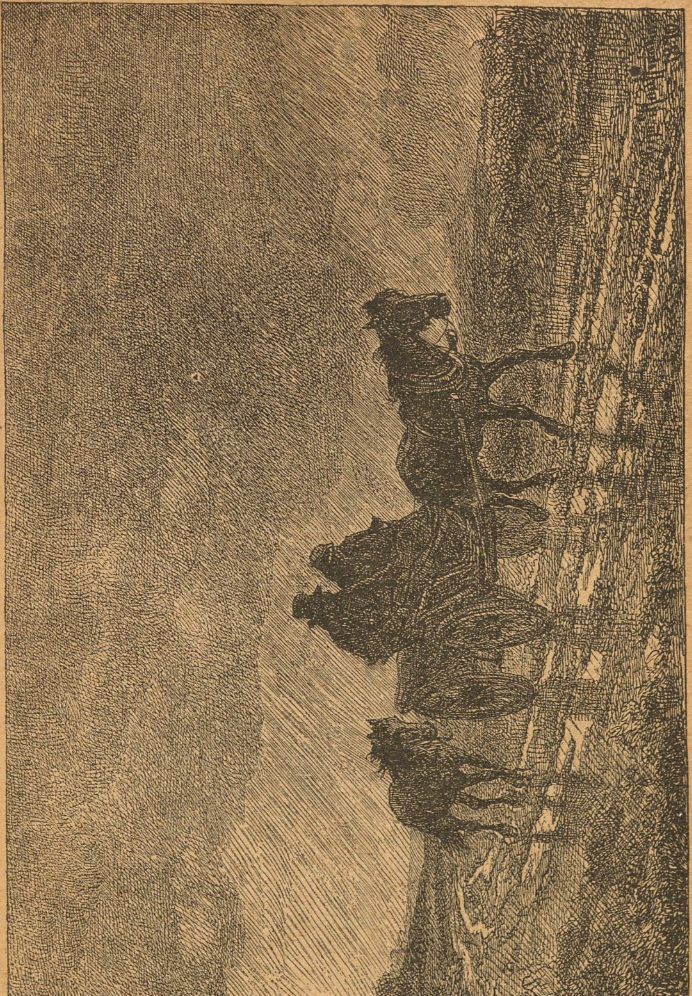

Familien var talrig nok til en Hytte som Klinthuset. Foruden Husfaderen selv var der hans Kone Annik', en aldrende Kvinde med et Par onde Øjne, saa var der de to Sønner Jørgen og Kristian samt Datteren Barbara. Hun havde kapret sig til Ægtefælle Peder Stærk, der var ude fra Vorbasse eller deromkring, og før hun blev gift havde hun skaffet sig Datteren Karen, der intet Fadersnavn havde, og der blev altsaa et Savn afhjulpet, da hun fik Tilnavnet „Ronværtyv"; thi saa havde hun dog to Navne ligesom andre Folk. Benrath-Sønnerne vare store, stærke og glubske Karle, og det var Peder Stærk ogsaa. Barbara tiltroede man derimod et bedre Sindelag, skønt hun godt nok vilde stjæle ligesom de andre.

De drev nogen Bissekramhandel, hvorved Jørgen fulgtes med Søsteren og Kristian med Svogeren. Gamle Peder var ikke Bissekræmmer, men Kludesamler for Engelsholms Papirmølle. Den gamle Kone holdt sig mest hjemme og dette gjorde Datterdatteren ogsaa undtagen naar hun var paa Færde med Mælkekanden.

I Nabolaget nærede man stadig Frygt og Mistanke overfor Benratherne. Den Tryghed, der fik Kong Frode til at henlægge Guldsmykker paa alfar Vej over Jellinghede, var nu ikke mere tilstede, hvorimod man laasede sine Døre omhyggelig, og holdt ikke af at færdes over Heden ved Nattetid. Ogsaa i Skovene østenfor Jelling var det usikkert, og ovre i Saksdal vestenfor Faarupgaard var en Pranger bleven plyndret og skamslaaet.

Især var det slemt for Bissekræmmere, af hvilke flere bleve overfaldne og udplyndrede af store, stærke Mænd med sværtede Ansigter. Da man kom til at gætte paa, at det var Benratherne, der plyndrede Bissekræmmerne, saa kunde man ogsaa forstaa, at de kunde sælge deres Kram til billigere Priser end andre Handelsfolk, hvilket man før havde undret sig over.

Det var en Nat Karen Ronværtyv vaagnede af Søvne og hørte, at der var usædvanlig Uro i Huset. Hun vidste ikke, om det var Aften eller Morgen; thi det var i de lange Nætter lige før Jul, og hun var bleven sendt tidlig til Sengs. Hendes Stiffader og Morbrødre vare ude dengang, men nu hørte hun, at Morbrødrene vare hjemme og vare højrøstede. Hun steg ud af Sengen. En smal Lysstribe skinnede gennem en Sprække i Døren ind til Bedsteforældrenes Stue, hvor hun havde sin Seng. Da hun ikke hørte Stiffaderen, som hun var mest ræd for, aabnede hun Døren

lidt paa Klem. Hun var saa heldig at blive ubemærket, men selv fik hun mange Ting at se: Det tre Alen lange Bord bugnede under forskellig Oppakning, thi der var en dygtig Mængde Flæsk og Pølser, der var store Pakker Manufakturvarer, og saa var der mange andre Pakker og Poser og Dunke. Men nu saa hun, at Peder Stærk kom ind, og i Hast skød hun Døren til og smuttede i Seng; dog vaktes hans Mistanke og han og Barbara kom ind i Stuen med Lys. Karens lille Hjerte bankede voldsomt, men desuagtet lykkedes det hende at holde sig stille, saa Forældrene afgav den Erklæring: „Hun sover!" Næste Morgen saa hun efter sin Stiffader og fik den Besked, at han var gaaet bort om Natten. Det tog hun sig heller ikke nær; thi saadan var han ofte gaaet sin Vej og kommen igen og sædvanlig medbragte han da Bytte til Hjemmet og det gjorde han da ogsaa denne Gang.

Der havde været knapt i Huset de andre Dage, men den Dag gik det flot til med Flæsk og Pølse, Brændevin og Kaffe. Karen fik ogsaa sin Del deraf, men hun var sat til et nyt Arbejde, idet der paa Bordet laa en Dynge Kaffebønner, der var sammenblandet med Risengryn, som hun saa skulde pille fra; hun undrede sig noget over denne Blanding, men Bedstemoderen forklarede, at hendes Morbrødre havde været ude at købe ind til Julen, og saa var Kaffebønnerne og Grynene komne sammen af Vanvare.

Men samme Dag anmeldtes til Politiet i Vejle, at der var sket Indbrud flere Steder i Egnen. Hos Anders Kristensen i Hopballe Mølle var der stjaalen en Sæk med fire Skæpper Rugmel, uagtet Møllen var i Gang og Møllersvenden var til Stede hele Natten.

Da Politiet havde set sig om der, drog det op til Jens Landseners i Hopballe, hvor der ogsaa var sket Indbrud. Der var trykket en Rude ind og aabnet et Vindue, hvor saa Tyven havde haft Ind- og Udgang og borttaget en halv Side Flæsk, nogle Pølser og andet, som var ophængt omkring Skorstenen. Gaardens Folk havde sovet det over og intet mærket, før om Morgenen.

Mette Kræmmers i Hørup havde ogsaa fremmede den Nat, dog der gik det ikke saa let; der var Jærnstænger for Vinduet og forsvarlig Laas for Døren, men denne, en Fyldingsdør, sprængte Tyvene med en Nødde, som de havde taget omme i Naboens Vedkast. Mette vaagnede ved Bulderet, men hun og hendes halv-

voksne Datter lamsloges af Skræk og Skrækken blev ikke mindre, da de saa store Karle trænge ind med tændte Lys i Hænderne og med sværtede Ansigter. Voldsmændene lovede, at Mette og hendes Datter skulde beholde Liv og Lemmer, naar de vilde undlade at gøre Larm, saa bandt de deres Hænder og lagde en Pude over deres Ansigter. En Tællepraas, de havde med, delte de i smaa Stykker, som de tændte og klæbede fast paa Væggen, saa der blev fuldt belyst i Stuen. Derefter randsagede de Mettes Gemmer og tog af hendes Ejendele, hvad de vilde have og kunde føre med sig i det de bar det bort i en Sæk, som de fandt paa Stedet. De slukkede alle Lysene før de gik, og Mette turde for Angst ikke staa op før det blev Dag. Da tyede hun til Nabohuset. Hun turde dog ikke melde det skete til Politiet, da det mest var ulovlige Handelsvarer, der var taget, men da Anders Møller fik det at vide, meldte han det tillige med Meltyveriet i Møllen og Flæsketyveriet hos Landsenerens. De bestjaalne fattede straks Mistanke til Benratherne, og deri bestyrkedes de ved, at Degnen i Jelling, der den Morgen havde været meget tidligt oppe, havde set tre Karle med store Byrder gaa forbi Skolen før Dag og følge Gangstien ind over Kirkegaarden.

3.

Lille Juledag skulde de have deres Julebrød bagt hos Peder Benraths, dog det behøvede han ikke selv at blive hjemme efter, han var tidlig gaaet ud med Pjalteposen, medens Sønnerne og Svigersønnen laa og rækkede sig i Sengen til højt op paa Dagen. Barbara og hendes Moder plukkede Lyng til Bagningen, bandt den i store Bundter og bragte disse hen til Ovnen, hvilket ikke var nogen lang Vej, da der voksede Lyng i Overflødighed rundt om Boligen.

Bagerovnen var i nogen Afstand fra Huset og var opført af Ler med en udvendig Beklædning af Jordtørv. To korte og lave Jorddiger krummede sig som et Par Arme foran Ovnsmundingen og gav en lille Smule Læ, og indenfor disse Diger ophobedes Brændelyngen og her stod lille Karen og var ved at ilde Ovnen, idet hun kastede den ene Armfuld Lyng ind efter den anden og af og til rodede om i Ilden med Ovntræet. Som hun stod der, saa hun sin Morfader komme hjem, og det syntes hun sært om, da det var saa tidlig paa Dagen, og han ikke endnu

havde faaet ret meget i Pjaltoposen. Og saa skød han en langt stærkere Fart end han plejede. Han for tæt forbi hende og ind i Huset, men kom straks tilbage derfra med Favnen fuld af de Varepakker, hun havde set paa Bordet forleden Nat. Han kastede dem ind i den gloende Ovn, hvad der betydeligt øgede Luen. Lille Karen trak sig tilbage og stod undrende med foldede Hænder, og nu kom hendes Moder og Mormoder, den ene med nogle Dunke og Flasker og den anden med en Bærekurv fuld af Sølv-, Messing- og Kobbertøj, Erobringer fra mangt et Røvertog, og alt blev kastet ind i den flammende Ovn, og en god Del Lyng stoppet ind for at øge Luen. Gamle Peder Benrath kom med et Par ubagte Brød paa en Fjæl, og den gamle Kvinde kom med nogle Pund Talglys af den Slags, som Mette Kræmmers i Hørup plejede at sælge. Den unge Kone hentede flere af de raa Brød og pakkede ind i Ovnen ovenpaa den brændende Lyng og alt det andet Gods; men Peder Stærk kom sidst med Flæsket og Pølserne, der sendtes samme Vej.

Lille Karen Ronværtyv stod som himmelfalden under alt dette efter hendes Skøn forrykte Væsen; men da de stoppede de raa Brød og de svære Flæskeskinker ind i den luende Ild, da var hun nærved selv at blive sindsforvirret, og da Ilden greb fat i Fedevarerne, der blussede vældigt, da sprængtes Lerovnen med et Knald og Stumperne spredtes rundt omkring; men Karen betoges af en forfærdelig Rædsel og løb ud over Heden i Retning af Kirkebyen. Hun vidste ikke selv hvor hun vilde hen, men hun huskede paa, at da Præsten i Jelling mødte hende engang, klappede han hende paa Hovedet med nogle venlige Ord og sagde, at hun skulde komme til ham, hvis nogen fristede hende til noget ondt. Denne Dag var hun jo egentlig ikke bleven fristet til nogen ond eller slet Gerning og dog randt det hende i Tanker, at Præsten maaske kunde vide Raad for den Sindsforvirring, der efter hendes Skøn havde bemægtiget sig den hele Husstand.

Hun kom dog ikke langt. Hun saa snart, at fra alle Sider kom der Folk, væbnede med Knipler og Slagler; de havde i lang Afstand indkredset Klinthuset og Kredsen drog sig tættere sammen idet den nærmede sig. Et Par af Mændene kaldte paa Karen, en af dem tog hende ved Haanden og førte hende med sig til Ovnens glødende og rygende Levninger.

Familien Benrath blev oprykket med Rod. Dens tilstedeværende Medlemmer blev førte til Vejle; paa Sønnerne, der fik

Held til at undløbe, blev der anstillet Jagt, saa de i de nærmeste Dage blev førte i Fængsel. Men den niaarige Karen havde Øvrigheden ingen Brug for; thi hverken som Tiltalt eller som Vidne kunde der stilles noget op med hende. Det blev altsaa Jelling Sogn, der maatte tage sig af hende. Hun blev sat i Kost hos Niels Thy, der var Tømmermand og boede ude paa Skovbølling Mark. Han var meget af Tiden borte paa sit Haandværk tillige med sin halvvoksne Læredreng, Hans Kristian, og saa kunde Thybokonen nok behøve saadan en Tøs som Karen til at passe det lille Barn og de to Køer og en halv Snes Gæs og hvad mere, der kunde være at varetage. Og saa var det saa dejligt med Karen Ronværthy, at hende behøvede man ikke at give Løn, men fik endog Korn og Penge af Sognets Kasse for at have hende. Det var noget Konen kunde lide; thi hun var temmelig gridsk efter at berige sig.

Hun var en stolt Kvinde, var Else Thybo, og i Røverbarnets Nærværelse blev hun aldrig træt af at fremhæve den uhyre Modsætning mellem hendes Slægts Hæderlighed og Benrathfolkenes Lumpenhed. Lille Karen blev idelig mindet om den særegne Brødbagning, som hun havde ildet Ovnen til. Hun maatte ogsaa høre de overdrevne Rygter om, hvordan man tumlede med Benrathslægten for at faa dens enkelte Medlemmer til at gaa til Bekendelse; det er da ogsaa vist nok, at der i den Anledning anvendtes Haardhed og det tog lange Tider. Karens bløde barnlige Hjerte elskede de fængslede uagtet alle deres Misgerninger.

„Nu er Benrathernes Dom falden,“ sagde Niels Thybo en Dag han var kommen hjem fra Kirken og havde sat sig for Bordenden. Lille Karen, som sad og vuggede sine Husbondfolks Barn, fæstede sine store Øjne spørgende og ængsteligt paa ham, men vovede ikke at spørge videre. Derimod spurgte Konen i Huset hvordan Dommen lød.

„Dommen er haard nok for nogle af dem og mild for nogle. Sønnerne og Svigersønnen er dømt til Kagstrygning og Slaveri paa Livstid.“

„Men saa ham selv, den gamle, skændige Røverkarl, han kommer da vel af med Hovedet i det mindste,“ mente Else.

„De har ikke kunnet faa ham til at bekende,“ sagde Manden med et Skuldertræk. „Han og Kvinderne slippe med at komme paa Vand og Brød, for man har ikke kunnet overbevise dem om noget værre end Hæleri.“

Men nu vældede der frem af Konens Mund en Strøm af onde Ord mod Herredsfoged og Højesteret og høje og lave. Hun endte med at jamre over, at nu kom Pakket tilbage, saa man ikke kunde sove trygt nogen Nat. „Og nu vil vi vist fortryde, at vi har haft Karen her i Huset, og at hun har set al vor Lejlighed og kan sige de gamle Besked."

Læredrengen, der sad henne paa et lavt Skrin og stoppede sine Strømper, tog nu Ordet og sagde: „Jeg tror slet ikke, Karen har Anlæg til saadant noget. Hun har saadan nogle gode trofaste Øjne og et Par ærlige smaa Hænder."

„Var det ikke hende, der stjal Væderen fra Sillehus?" indvendte Konen.

„Men det var nok Bedstemoderens Skyld," sagde Niels; „det forstaar sig, faar hun hende igen under Hænder, kan hun vel faa hende lært til mere ondt. Men Tøs da! Hvad er det, du gør ved Barnet?"

Hun gjorde ingen Ting ved Barnet, men var gaaet paa Hovedet i Vuggen og laa der og hulkede. Nu blev hun dog jaget op og derefter maatte hun vænne sig til at høre tale om den Straf, hendes Frænder skulde lide. Siden blev hun paa en vis Dag ført til Vejle og op i Søndermarken for der at være Øjenvidne til den strenge Tugtelse, hendes Fader og Morbrødre maatte udstaa, før de tiltraadte den livsvarige Slaveristraf. Det vides ikke, om det var efter Øvrighedens eller blot efter Thybokonens Befaling, at Karen var med til at se paa den haarde Behandling, hendes Frænder led, men i hvert Fald tog hun sig det meget nær til Hjerte, og man mente, at dette i sig selv var en haard Straf for hende, der som et utilregneligt Barn i det højeste var medskyldig i Hæleri.

Da hendes Moder og Mormoder kom hjem efter udstaaet Straf, blev hun dog fri for at komme i Huset til dem, hvorimod hun blev hos Thybofolkene og fremdeles passede Barnet og Kreaturerne samt bestilte, hvad hun ellers kunde; og selv Thybokonen gav hende det Vidnesbyrd, at hun var en flittig og lydig lille Pige, og at man ingen Thvenykker mærkede hos hende.

4.

Saa sad hun en tidlig Foraarsmorgen i Kostalden og malkede, da Hønsene tog til at skrige og flagre omkring udenfor Hu-

set, og en hvidtoppet Høne kom løbende ind med en stor Høg paa Ryggen. Hønen søgte Redning hos Køerne og hos den lille Malkepige, der af Skræk tabte Strippen, saa Mælken løb ud i Staldhalmen. Men det var kun et Øjeblik, at Pigebarnet var raadvild; hun kastede sig over de to Fugle og greb den frække Røver med bægge Hænder. Høgen slap sit Bytte og vendte sig imod Karen, hvis Hænder den bearbejdede med Næb og Kløer og mishandlede dem skrækkeligt. Hun slap den dog ikke, men kastede sig omkuld med den og kvalte den med sit Legems Vægt.

Hønsenes Skrigen og den øvrige Larm vakte Thybokonen af hendes Morgensøvn, hun korsede sig ved at se Karens blodige og forkradsede Hænder. Pigebarnet græd højt af Smerte og Konen var ikke fri for at skænde. Hænderne vilde i længere Tid være ubrugelige baade til Malkning og til de fleste andre Ting, og vel kunde det ikke nægtes, at det var kækt gjort at fange og dræbe den Fandens Høg; men hun maatte dog heller ladet den beholde Livet, da den slap Hønen, end nu til den travle Sommertid faa sine Hænder gjort ubrugelige.

Ved at høre det blev Karen helt forknyt; thi hun mente at have fortjent Ros og nu fik hun Dadel. Konen beklagede sig bittert for Manden, da han kom hjem om Aftenen, og hun var nær ved at beskylde Karen for, at hun med Vilje havde ladet sine Hænder spolere for i Fremtiden at være fri for at bestille noget. Det trøstede dog Barnet, da Hans Kristian, der altid var hendes Ven, roste hendes Adfærd.

Deri holdt Tømrermesteren med sin raske, forstandige Læredreng, der for Resten næppe ganske var Dreng, men en velvoksen attenaars Yngling. Niels Thybo kunde ikke rigtig lide af sin Kone, at det stakkels Røverbarns Adfærd stadig skulde mistænkeliggjøres, al den Stund hun dog altid der i Huset havde vist sig tro og paalidelig. For et Barn i hendes Stilling var det maaske uklogt at lade sine Hænder sønderrive for at redde Husbondfolkenes Høne, men ikke destomindre var det en Gerning, der var godt ment og godt udført, og da Niels saa de dybe Furer, som de krumme og stærke Høgekløer havde pløjet i de fine Barnehænder, var han ogsaa enig med Hans Kristian i, at den Forbinding, som Else havde anlagt, næppe var som den skulde være. Han foreslog, at Knøsen skulde gaa med den lille Pige til Præstegaarden; thi Præstekonen var i Ry for sin Dygtighed til at helbrede Saar, i hvilken Anledning hun søgtes fra en vid Omkreds, især af

fattige Folk, for hvem hun var en meget yndet Lægekvinde, da hun ingen Betaling tog for sine Kure og ikke blot leverede sine Salver og andre Lægemidler uden Betaling, men endog, hvor det tiltrængtes, hjalp den lidende med noget til Føden.

„Og hvis Præsten er til Stede," sagde Konen, da de tvende var færdig til at gaa, „saa kan du gerne lade dig forstaa med, at det er en slem Smøre nu i den travle Tid at føde Karen uden at have den mindste Nytte af hende."

„Ja, men det kan Præsten jo ikke gøre noget ved," mente Niels.

„Det kan endda hænde sig. Præsten er en god Mand, og han har Fattigkassen under Hænder, saa der er ingen der siger stort til, hvordan han bruger Pengene. Vi har jo Karen paa Sognets Regning og da vi nu i den første Tid ikke kunne have den Nytte af hende, vi havde ventet, saa kunde Præsten gerne tilstaa os en Dalers Penge mere af Kassen end der er lovet."

„Det Ærinde holder jeg ikke af at forrette, men da det er i Eders Navn, skal jeg gerne sige det, om I vil have det," sagde Hans Kristian.

„Det var Ret, og om han ikke paa egen Haand vilde yde os et Tillæg, saa kunde han maaske lægge Sagen for ved de andre Fattigforstandere. Du kunde jo ogsaa lade et Ord falde om det til Madammen."

Hans Kristian gik med den lille Pige, og Præstekonen ynkedes over hendes grusomt mishandlede Hænder. Hun var slet ikke vis i sin Sag med dem; thi Saar, der hidrørte fra Kniv, Le eller Økse, havde hun ofte behandlet, naar de ikke var alt for slemme, men Saarene af de stærke Høgekløer i de smaa Barnehænder saa saa farlige ud, at hun næppe turde indlade sig med dem. Men Præsten kom til og indgød hende Mod, og hun forbandt og lapsalvede, men turde ikke love noget godt Udfald, naar hun ikke havde Pigen hos sig og til hver Tid kunde se til de syge Hænder. Da nu Knøsen kom frem med sit Budskab fra Thybokonen om, hvor slemt det var at have et Menneske at føde, der intet kunde bestille, saa tog de godsindede Præstefolk Sagen overtværs og tilbød at beholde Barnet, indtil Hænderne var lægte. Hans Kristian gik alene hjem til Skovbølling med dette Tilbud, og det tog Else imod, idet hun tænkte, at i den Tid, Karen fik Føden i Præstegaarden, fik hun selv ligefuldt Kostpenge af Kassen

for hende, hun fandt altsaa, det var rart nok at være af med hende.

Else kom dog til at savne hende, da Køer og Gæs kom paa Græs, men det var et Held, at hendes Nabokone, Maren i Skovhuset, havde en Søn, en stor, forkælet Halvtosse, der hed Erik, og som nok holdt af at faa en Skilling til Slikkeri, ham lejede hun til at passe Gæssene for en Skilling lybsk om Ugen, og for en Kringle eller sligt kunde hun ogsaa faa en Haandsrækning af ham til Køerne. Omsider fik han lært at malke, og det var han overmaade kry af; thi for at malke Thybokonens to Køer kunde han kræve særskilt Betaling. Der snakkedes noget om, at Karen kom vist snart tilbage, men det vilde han rigtignok ikke gerne have.

Imidlertid gik Karen og havde gode Dage i Præstegaarden, og hun tog kendelig til i Vækst og i Huld, hun gik ogsaa godt frem i sin Børnelærdom; thi den gode, gamle Præst tog sig af den, og baade han og hans brave Hustru vare i alle Maader kærlige og betænksomme Plejeforældre, og Karen havde baade Evner og Villie til at lære. Det var derfor med Sorg, at hun saa den Dag komme, da hun igen skulde ud til Thybohuset. Men det var der nu ikke noget at gøre ved, hun indvendte heller intet imod det; thi at hun gik grædende ud af Præstegaarden og kom grædende til Thybohuset, var jo ganske naturligt, hvorvel det ærgrede Thybokonen.

„Nu kan du gaa ud og hente Gæssene,“ sagde hun, „Erik i Skovhuset passer dem ovre paa deres egen Mark, tror jeg.“

Hun gik, og da hun kom forbi Skovhuset, saa hun Gæssene der nedenfor i Mosen tilligemed den tykke trettenaars Dreng med det store, rødhaarede Hoved. Han sad med en lang Rafte i Haanden, den løftede han truende og raabte:

„Er du her nu, Karen Ronværtyv! Fanden skal flytte og føre dig langt ind i Hvejsel Sogn!“

„Jeg skulde bede om Thybokonens Gæs,“ sagde hun. „Nu skal jeg passe dem herefter.“

„Du skal have en Kathale, skal du, det er akkurat som du vilde stjæle en lybsk Skilling fra mig hver Lørdag Aften.

Hun smilte og lod som hun tog det an for Spøg og begyndte at drive Gæssene sammen, men nu for han op og gav sig efter hende; hun flygtede hjem til Thybohuset.

„Lad ham saa beholde dem til Søndag,“ sagde Else. „Vi

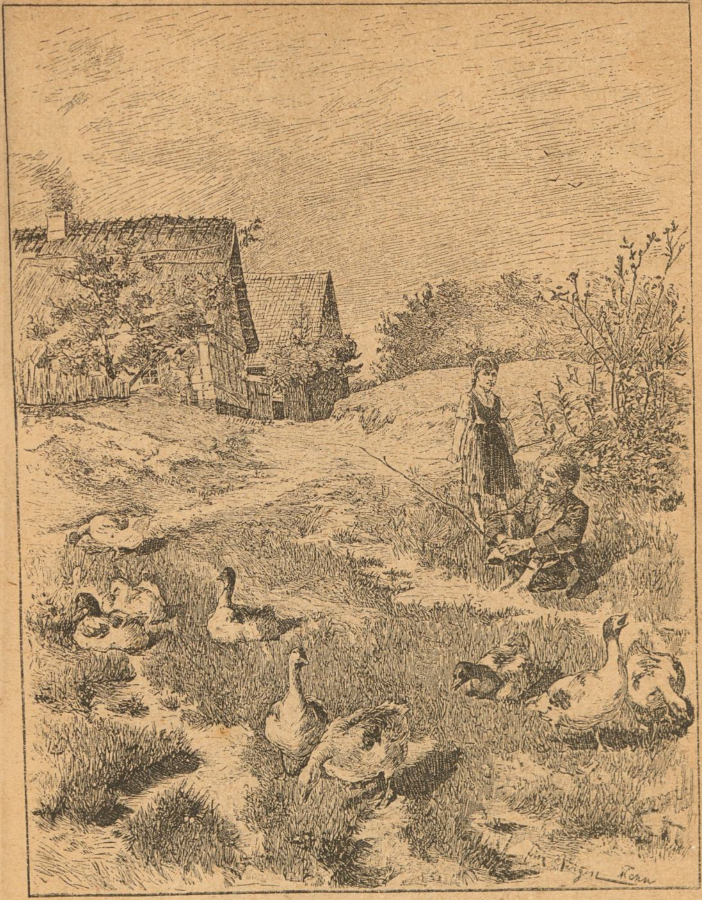

skulle have Tørvene rejste, det kan du saa hjælpe med. Maren har lovet at passe Barnet saa længe."

5.

Ude ved Kulbjærg havde Niels Thy tilkøbt sig et Mosestifte, som han gjorde sig frugtbringende ved at tilvirke Tørv og Smede=

kul til Salg. Manden og Hans Kristian havde skaaret Tørvene, og nu kunde Else og Karen røgte dem fremdeles. Dagen efter Karens Hjemkomst gik de ud for at rejse Tørvene paa Kant, og som de gik bøjede ved det Arbejde, kom Barbara Benrath gaaende ovre fra Haresø, og da hun i nogen Afstand kendte sin Datter, gik hun hen til hende, som hun ikke havde set eller talt med, siden Høgen havde fat paa hende.

Moder og Datter kom i Samtale, men Pigen, som vidste, at hun skulde arbejde og ikke holde Snak, skottede frygtsomt til Plejemoderen. Det saa Barbara, og nu sagde hun:

„Hør, Else! Du kunde gerne give Lov til, at Karen maatte komme hjem og være hos os i Nat. Hendes Bedsteforældre have ikke set hende længe, og herfra har hun ikke saa langt hjem til os som til Skovbølling."

Hun betænkte sig et Øjeblik. Gerrighed og Mistroiskhed førte en kort Kamp i hendes Sjæl, saa svarede hun:

„Saagu! Lad gaa da, men hun skulde rigtignok rejse Tørv i Morgen igen."

„I Morgen er det jo Søndag," sagde Barbara.

„Ja, hvad gør saa det. Karen har nu haft saa mange Hviledage, og hun har godt af engang igen at faa den dovne Sved ud. Men naar hun vil love at være flittig i Morgen og ikke lade Tiden gaa til Leg og Kælenskab, men rejse Tørvene — lad mig se, fra Skelgrøften i Nord til de tre hvide Knolde — saa maa hun anvende Tiden ellers hvordan hun vil, naar hun er paa Pletten Mandag Morgen saa tidligt, som jeg kommer her ud."

Barbara saa nok, at det var et forsvarligt Stykke Søndagsarbejde til en saa lille Pige; men hun holdt af sit Barn, vilde gerne have det hos sig til Mandag og vilde hjælpe hende at udføre hendes Søndagsgerning. Hun gik ind paa Forslaget og Else Thybo fandt, hun havde gjort sine Sager godt, idet hun fik saa meget Søndagsarbejde udført paa Benrathernes Kost; thi det var jo Meningen, at Pigebarnet skulde tage Føden hjemme hos hendes Moder.

Søndagen oprandt som en solklar og hed Sommerdag, og lille Karen, der havde været barnligglad i sit Barndomshjem, blev vækket af sin Moder endnu før Solopgang.

„Lad os gaa ud til Tørvene mens Vejret er nogenledes svalt, saa kunne vi siden hvile os!"

Barnet var straks rede og efter at hun havde faaet en Davre saa god som det fattige Hjem kunde yde den, fulgte hun med Moderen, og de to gjorde ganske god Besked i Tørvemosen, indtil de fandt det rigtigt at hvile.

De store Mosestrøg, der som mægtige Beholdninger af fortrinligt Brændsel strækker sig igennem Hvejsel, Givskud, Gadbjærg og flere Sogne var paa denne Aarstid Skueplads for et meget frodigt og broget Liv. Det var dog mest paa de Søgnedage, om Søndagen var der ikke mange Folk; paa den her omhandlede Søndag var der kun en Moder og en Datter, der laa med hinanden i Favn paa det kølige Mostæppe i en gammel Tørvegrav. De sov trygt. Moderens Forklæde havde de svøbt om de nøgne Fødder, ikke for Kulde, men for næsvise Insekter, og af samme Grund havde de slaaet Pigebarnets Forklæde over deres Hoveder. De anede ikke, at en Række af Mænd i nogen indbyrdes Afstand som en Blænkerkæde kom hen over Mosen, før en af Mændene opdagede dem, gjorde en anden opmærksom derpaa og raabte:

„Hej, hej! I Tyvepak! Bild os ikke ind, at I sover, men se, at I kommer paa Benene."

Bægge de sovende for op. Barbara stod forundret og forbauset og var sagtens ikke glad ved Tanken, om hvilke gamle Synder, der nu kunde være kommet for Lyset. Hun lod sig roligt bagbinde, men imidlertid halede Karen af Sted alt, hvad hun kunde. „Da skyder hun en ordentlig Fart!" sagde Markus i Skovbølling. „Hvem kan indhente hende? Det kan du, Hans Kristian! Puds hende, Hans Kristian!" Knøsen sprang af Sted, hun saa sig ikke om, men tumlede omkuld i Knoldene engang imellem, indtil hun styrtede i en Tørvegrav, idet hun ikke gav Agt paa den høje Lyng, der bredte sig ud over Randen. Han sprang i Graven til hende, og staaende i Mudder til Knæerne tog han hende ved Armen og trak hende op til sig.

„Lille kære Karen! Hvorfor løb du?" spurgte han.

Hun saa sig om med et forvildet Blik og sagde: „Ja, hvorfor? Hvad har jeg gjort? Hvad vil I mig? Vil du," og her lyste hendes Øjne baade ængsteligt og tillidsfuldt, „vil du være med til at gøre mig Fortræd?"

„Det vil jeg nødigt, men det undrede mig, at du saadan for af Sted i Stedet for at vente og høre, hvad der var paa Færde."

„Naa, Hans Kristian! Hvor længe vil du staa der og gøre

Krussedulle for Tøsen. Vil hun ikke følge godvillig med, saa kan du vel slæbe hende?"

„Ja kom, lille Karen! inden de bliver gnavne," sagde han og tog hende ved Haanden.

„Men hvad skal jeg? Har jeg gjort noget urigtigt?"

„Han drog hende med sig, holdende hende lempeligt ved Haanden, dog saaledes, at hun godt kunde fornemme, at hun var Fange. Paa Vejen hen til de andre fortalte han hende saa, hvad der var paa Færde."

„Du er bleven set i Gaar — nej, det var dog nok Dagen før — at gaa og sysle oppe ved Markus Tønnesens Faar og Lam!"

„Ja, det er sandt nok, der var to Lam, der havde faaet deres Tøjr i Stykker og gik i vort Korn, dem drev jeg op til de andre og fangede dem. Saa gik jeg og søgte efter Tøjret og da jeg fandt det, bandt jeg dem. Maatte jeg ikke have gjort det?"

„Jo, men saa i Nat er bægge de største af Lammene stjaalne."

„Jesus Kors! Tror de, at jeg har gjort det?"

„De tror, at du er medskyldig, og at du gik oppe ved Lammene for at udse de største og bedste, og at din Moder vilde have dig hjem i Nat for at du kunde give Anvisning. Saa siger ogsaa Erik i Skovhuset, at han var oppe i Nat og saa dig og din Moder trække tværs over Marken med to Lam."

„Hvor var han da, og hvor var vi?"

„Ja det kniber det for ham at gøre Rede for, derfor tror Markus, at han lyver, og det tror jeg ogsaa, skønt jeg ikke begriber, hvorfor han digter en saadan Løgn."

„Jo, jeg tror nok, jeg forstaar det. Kunde han faa mig bragt i Forlegenhed, saa kunde han tjene sig nogle flere lybske Skillinger ved at passe vore Gæs."

„Naa, vil hun bekende?" spurgte en af Mændene, som nu var komne hen til dem.

Hans Kristian fortalte i Korthed, hvad hun havde sagt.

„Vil du saa ikke tilstaa, at du har været med i Lammetyveriet?" spurgte Markus.

„Nej, det er jeg helt uskyldig i," forsikrede hun.

„Ja vist!" sagde Lars Hansen, „og du ved heller ikke, hvem der har været Mester for det, eller hvem, der har givet Anvisning paa det?"

„Nej, jeg forsikrer.“

„Saa forsikrer jeg, at du skal følge med til Vejle,“ sagde Lars idet han trak et Stykke Reb op af sin Buksefomme og surrede Karens højre Arm fast til hendes Moders venstre. „Nu af Sted med jer! I kender Vejen til Tyvehullet, lad det altsaa gaa lidt villigt!“

5.

Saa satte Toget sig i Bevægelse. Lars Hansen syntes ikke det gik rask nok, men Markus havde en Kørepisk i Haanden, den laante Lars og gik og knaldede med og svippede af og til den lille Pige om Benene. De andre Mænd fulgte med. De skulde være Vidner. Til hvad? Det vidste de egentlig ikke; thi de havde randsaget i Klinthuset og intet fundet. Men Lammene vare stjaalne, det var en Kendsgerning, og der var ingen andre i Nabolaget, der var i Ord for Tyveri end Benrathfamilien, saa maatte Tyven tilhøre den. Efter Else Thybos Anvisning havde de saa søgt ud i Kulbjærg Mose, hvor de efter nogen Leden fandt Moder og Datter, godt skjulte og trygt sovende, i det mindste ladende saaledes. Pigebarnet flygtede; Moderen skældte ud, og begge Dele tog Mændene som en Bekræftelse paa deres Mistanke. Orkesløse Mennesker sluttede sig til, thi det var jo Helligdag, og det var en ret antagelig Flok, der i Middagsstunden kom igennem Jelling, Mændene væbnede med Kæppe og Svøber, og drivende Moder og Datter sammenkoblede foran sig. Enhver Mødende skulde jo underrettes om Sagens Sammenhæng, og hvad der kun var Mistanke blev fremsat som Vished. Og saa var det saadan, at Benratherne vare i ondt Rygte; thi rigtignok vare de værste Banditter af Slægten fjernede, men de tilbageværende vidste man kun lidet godt og meget ondt om. De fik Skyld for enhver Misgerning, der blev øvet i Egnen, saa det kunde være rart at faa dem af Vejen. Peder Benrath og Annike vare endnu ikke med, men de kunne altid komme i Betragtning. Og Toget gik over Bakker og Dale, ind ad Vejle Nørreport og op ad Gaden til Torvet, hvor de to Fanger bleve tagne i Forvaring og indsatte i Raadhuskælderen.

Præsten i Jelling havde den Dag sidste Tjeneste i Hover Kirke, og da han kom hjem, blev han modtaget af Konen med Graad og Veklager. Den ny Tidende var bleven bragt hende og

det gjorde hende saa ondt for den lille Pige, det yndige Barn, som hun havde faaet kær.

„Jeg troede saa sikkert, at hun aldrig villet givet sig paa den Vej, hun har saadan et sødt lille Ansigt og hun var saa lydig og kærlig."

„En kan ikke dømme efter det udvortes," sagde Præsten. „Imidlertid mente jeg heller ikke, der var Tyvsnatur i hende. Men det var en stor Fejl, at hun saa snart kom i Berørelse med Moderen. Det burde Niels Thy have hindret."

„Havde vi bare beholdt hende!" sagde Præstekonen.

„Nu, vi kan faa hende igen. I Morgen skal jeg tage ud til Herredsfogden og saa kan jeg nok faa hende løs, naar jeg indestaar for, at hun bliver til Stede til hendes Dom falder, og for at være sikker paa hende, maa vi jo beholde hende."

„Og du vil saa lægge et godt Ord ind for hende, at Dommen ikke skal blive haard! Ikke sandt. Men kunde du saa ikke faa hende ud idag. Hvad om du straks lod spænde for og kørte til Vejle!"

„Vor Herredsfoged er en retfærdig Mand, der dømmer efter sin bedste Overbevisning, men lille Karen vil han ikke dømme haardt, for han vil tage Hensyn til den daarlige Opdragelse og de slette Eksempler. Idag kan jeg dog ikke faa hende løs, for han vil jo nok have hende i Forhør først, og det vil han sagtens helst være fri for paa en Helligdag.

Imidlertid var det talrige Følge, der havde ledsaget Røverpigen til Tyvehullet, vendt tilbage igen — ja, der var jo nogle af dem, der tøvede i Vejle for at faa sig en Draabe at drikke, men andre, deriblandt Hans Kristian, vendte straks tilbage, og da de kom til Jelling, gik de op paa Skraaningen af den søndre Kongehøj for at hvile sig, men da de andre rejste sig for at gaa videre, blev han liggende.

Da de vare borte, stod han op og gik ned til Præstegaarden. Dertil havde han fulgt sin lille Veninde, da hun havde været i Høgekløer, men nu syntes han, at hun var i værre Kløer, og de brave Præstefolk, der hin Gang havde taget saa vel mod hende, kunde komme hende til Hjælp ogsaa i den nuværende Ulempe. Hin Gang havde han givet hende et godt Vidnesbyrd, og det vilde han atter gøre, da det var hans fulde Overbevisning, at hun var uskyldig. Men Gangen ned til Præstegaarden kostede ham Overvindelse; thi han var jo kun en ringe Bondedreng og

var meget undselig ved i en saadan Sag at forlange at tale med Præsten, der med al Ret kunde sige, at den lille Pige jo slet ikke kom ham ved.

Det sagde Præsten dog ikke, han spurgte ham ud og kom snart til at dele hans Mening, at lille Karen var uskyldig, hvilken Mening Præstekonen med stor Glæde tiltraadte. Nu opsatte han ikke sin Indblanding til næste Dag, men sendte en af sine Karle af Sted med et Brev til Herredsfogden.

Denne havde straks fundet, at Anklagen var temmelig løs, og havde Moderen og Datteren været uberygtede Folk, vilde han maaske straks givet dem fri. Nu lod han dem overnatte i Raadhuskælderen, men efter at han havde modtaget Præstens Brev, sendte han om Mandagen Bud efter den rødhaarede Dreng, som ogsaa indfandt sig, men skulede saa stygt, at Herredsfogden snart forstod, at han ikke havde rent Brød i Posen. Han tilstod da ogsaa efter nogle Udflugter, at han selv havde stjaalet Lammene, ikke for at beholde dem, men for at vende Mistanken mod Karen, at hun kunde komme bort, saa at han kunde vedblive at faa de ugentlige lybske Skillinger for at passe Thybofolkenes Gæs. Lammene havde han trukket ud i Pøtmose og bundet dem der ved en Vidjebusk. Der fandtes de ogsaa. De havde ædt baade Bark og Blade af Busken og var endda meget sultne, ellers havde de ingen Skade taget.

8.

Herredsfoged Herslev og Pastor Ferslev bleve let enige om, at Karen ikke mere skulde betroes til Thybokonen. Hun fik derimod et Hjem i Præstegaarden, og da Præsten døde, drog Enken med Karen op til det lille nette Enkesæde, der var opført tæt østenfor Dronning Thyras Høj. Hun mistede Navnet Ronværtyv, maaske af Hensyn til den ædle Præsteenke, hvis Plejedatter hun var, men ogsaa paa Grund af hendes egen stille sædelige Vandel. Man kaldte hende Karen Høg, hentydende paa hendes sejrrige Kamp med Høgen i Niels Thybos Kostald.

Hun voksede op og blev from og elskelig og havde øjensynlig en god Indflydelse paa Moderen, med hvem hun stundom kom sammen, efter at Bedsteforældrene vare døde. Ogsaa Hans Kristian var hun glad ved at mødes med, indtil hun opdagede, at han ønskede at fremkalde et ømmere Forhold. Da afviste hun

ham kort. Hun vidste, at hans afdøde Forældre havde været hæderlige Folk, ligesom han ogsaa selv var en agtet og anset Svend, for hvem Røverpigen fra Jellinghede aldrig kunde blive en passende Brud, og nu skyede hun hans Nærhed, skønt hun selv fandt, at det var utaknemmeligt, da han altid havde været hende en ærlig og trofast Ven, og hun ogsaa holdt af ham.

Karen Høg var en fuldvoksen og smuk Pige, og Hans Kristian havde længe været paa sin egen Haand som Tømrer og Snedker, da der en Sommerdag opkom Ildebrand i Jelling og greb voldsom om sig i den store, tætbyggede Landsby. Mange Gaarde og Huse lagdes i Aske, inden det lykkedes at faa Bugt med Ilden; men bagefter skulde der bygges og der blev noget for Hans Kristian at bestille. Der var ogsaa noget for den fromme og godgørende Præsteenke at udrette; thi mange Smaafolk havde mistet alt, og trængte til Hjælp; men det blev da Karen Høg, der maatte gaa hendes Ærinder; da hun selv var gammel og aflægs. Karen traf da ofte sammen med Barndomsvennen, og hendes Strenghed tabte sig noget, fordi hun ikke til enhver Tid kunde dølge sin egen Tilbøjelighed. Og saa var der de to mægtige kongelige Gravhøje. Hun boede ved Foden af den ene og han ved den anden, og unge Folk kunne ikke undlade nu og da at stige op paa de prægtige Højder og staa der og se sig ud saa vide. Det gjorde de da ogsaa, og saa traf det sig ofte, at de kunde hilse paa hinanden tværs over Højkirkens Rygning.

Og medens adskillige af de nedbrændte Bygninger endnu laa i Ruiner, kom det paa, at der skulde oprettes et Skolelærer-Seminarium i Jelling, og at en Bygning dertil skulde opføres hinsides Dammen, og dermed fik Hans Kristian ogsaa noget at gøre, og det meget Arbejde gav ham god Fortjeneste, og naar dertil lagdes den Arv, han havde i Behold, og han tog sin Dygtighed i Betragtning, saa turde han nu nok vove at danne sig et eget Hjem. Siden vekslede der hyppigere end nogensinde Hilsener mellem ham og hende fra Højenes Tinder, indtil de en Dag mødtes nedenfor Højen og da var Kirken ikke imellem dem, men de fulgtes ad ind i Kirken og kom tilbage derfra som Mand

og Hustru. Og Præsteenken velsignede deres Pagt og takkede sin Gud, at hendes lille Røverpige var bleven en from og elskværdig Kvinde, som hun nu kunde overgive i en brav Ægtefælles Varetægt. Hun selv kunde undvære hende; thi hun havde en fød lille Sønnedatter, der var vokset op til at blive sin ædle Farmoders Alderdoms Støtte og Glæde.

Der var ikke mange Gæster med til Bryllupsgildet; thi i Præsteenkens Bolig, hvor det stod, var der ikke megen Plads. Det var Søndagen den 28de November 1841; men Dagen efter var det paa en Maade anden Bryllupsdag; thi den 29de November blev Seminariebygningen indviet, og det var en almindelig Festdag ikke mindst for de mange Haandværkere, der havde arbejdet paa de Bygningsværker, der i Aarets Løb vare opførte i Byen.

De nygifte var med til Festen, og Præsten og Seminarieforstanderen, den milde fynske Skolelærersøn Hr. Peter Nielsen tog Anledning til paa alle Venners Vegne at udtale gode Ønsker for deres Fremtid, Ønsker, som ogsaa synes at være gaaet i Opfyldelse. Men i Hans Kristians Sind opstod et Ønske, som blev opfyldt henved en Snes Aar efter; thi da kom han fra sit fjerne Hjem til Jelling med sin ældste Søn, der blev anbragt som Lærling paa Seminariet.

Det blev vitterligt blandt Ynglingens Kammerater, at han var Søn af en Bygmester, men ikke, at hans Moder, der nu var en elsket og anset Kvinde i sin Kreds, stammede fra de nu snart forglemte Benrather, havde heddet den lille Karen Ronværtyv og Røverpigen fra Jellinghede.

Men hverken hun eller Hans Kristian glemte nogensinde, at det næst Gud var den gode Præstekone, der havde reddet hende som en Brand af Ilden eller som en Dueunge af Høgekløer.

Ad Skovvejen.

Jeg ved en Sti mellem Bøgenes Hang
og Søens sivklædte Bræmme,
der lyder hver Morgen Siskenens Sang
og Droslens fløjtende Stemme.
Der spættes Bunden imod Sankt Hans
med Stjerner og Liljekonvaller,
og Rønnens Frugter i Høstsol-Glans
rødner lig Havets Koraller.

Der vanker jeg tit ved Sommer og Jul,
naar Roser og Hyben de gløde,
jeg kender hver Krog og hver lille Fugl
og glædes ved hvert et Møde.
Jeg hilser Søens krusede Spejl
og Stammernes Bjælkelofte,
og Fiskeren under de hvide Sejl
og Kulsvierbonden i Kofte.

Men frem for alle jeg kender to,
hvis Møde altid spaar Lykke;
i Morgensol og i Aftenro
jeg følger dem gerne et Stykke.
Det er kun en Dreng paa bare Ben
og en Kvinde med Kurv og Hakke,
og en Faarehjord, der gør sig lidt sen,
— men hvor kan vi ikke snakke!

Om Dagens Syssel, den vordende Høst
og Koen hjemme paa Græsset,
om Søndagsfryd og om Hverdagsdyst,
de nye Kartofler paa Næsset.
Mens Hjord og Vogter sig tumler i Leg,
saa nynner Konen og smiler —
idet hun husker sin Lærreds-Bleg
og Skovloddens rygende Miler.

De kommer begge fra Hyttevraa
og fattigt vel er deres Eje,
ej Tale og Tanker ret vide gaa
og følger de jevne Veje.
Men Sundhed glimter i Øje og Kind
og Fred i den simple Tale,
og Solskin lysner af Sjæl og Sind
med Glans, som ingen kan male.

Jeg gaar her tit ved Sankt Hans og Jul,
naar Roser og Hyben de gløde,
men længes trods hver en syngende Fugl
helst efter de tvendes Møde.
Det dæmper med gudvelsignet Ro
de Tanker vilde og stride
og bygger for Synet en Lykkebro,
ad hvilken jeg trygt tør skride.

Bertel Elmgaard.

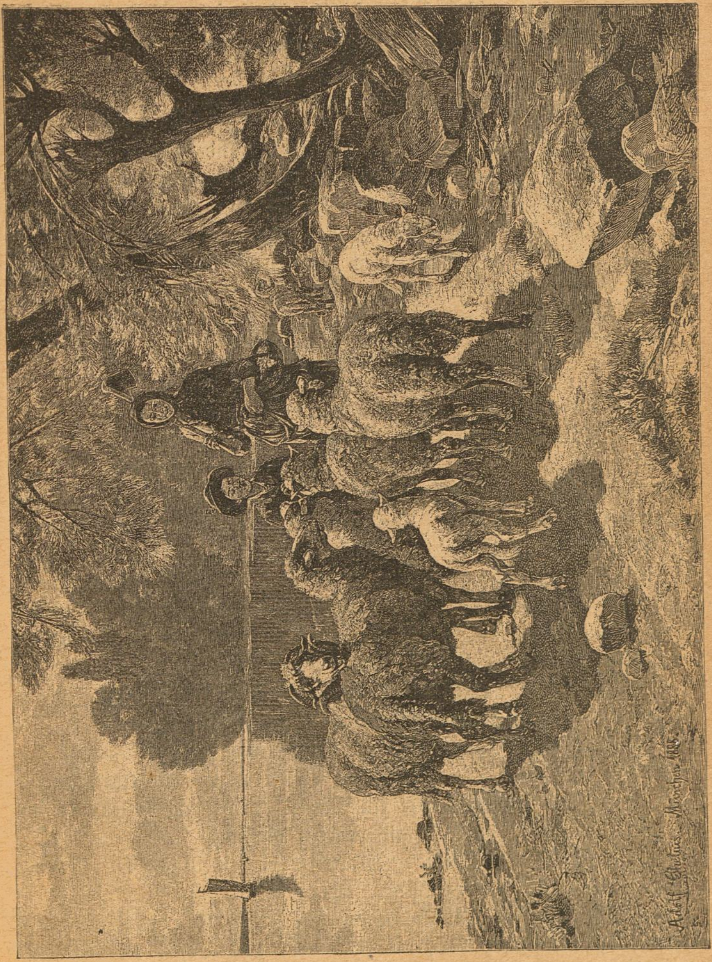

„En Stemning“.

Skitse af J. Blicher.

Hun kom dansende henad Landevejen i smaa lette, sorte Sko. Hun var uforsigtig nok til med sin Kjole at strejfe det høje, fugtige Græs, som voksede langs Grøftekanten og endnu glimrede af Natterimen der var falden over det tynde, hvide Snelag, som dækkede Jorden.

„Goddag, I vinterklædte Træer!
Goddag, du Himmel blaa!“

sang hun med sin glade, unge Stemme og dansede videre. Idag var det straalende Solskin og klingrende Frost, netop som hun helst vilde have det, — og saa var det Julemorgen! Vinden viftede ind under de mørke, pudrede Graner og dryssede Sne ned paa Jorden, den viftede i Folderne af hendes Kjole og op under den lille Matroshat, der sad saa kækt paa hendes krøllede, sorte Haar.

Saa begyndte Klokkerne at kime nede i Landsbyen: Tonende, glade Juleklokker, som passede saa godt med Glæden i Sindet og den festlige Stemning herude! Aa, hvor Livet dog er dejligt i al sin Ungdom og Skønhed! Hun syntes, hun maatte hoppe langs Grøftekanten og synge omkap med de kimende Klokker, — og saa sang hun — sang, saa det gav Genlyd langt ind i Skoven!

Saa var det, hun hørte en Lyd som af Kaneklokker i det fjerne, men hun standsede ikke sin Sang, vendte sig heller ikke om for at se, hvad det var. Hun vedblev at synge.

Han kom kørende henad Skovvejen i en lille, let Slæde: Vintersæsonens feterede Kunstner, Komponisten fra det fremmede Land. Paa Sædet bagved ham stod Kufferter og Kasser opstablede, og alt tydede paa, at han var paa Vejen til den nærmeste Station. Han havde opholdt sig en Maanedstid paa den smukke, gamle Herregaard, som laa ved Udgangen af Skoven, det vil sige, han havde efter Ejermandens mange indtrængende Op=

fordringer endelig indvilliget i at slaa sig ned her for nogle Uger, og nu rejste han sydpaa.

Han sad saa magelig tilbagelænet i Slæden og tænkte for Øjeblikket kun paa at nyde. Han fæstede ikke sit Blik paa noget bestemt og dog var der intet, der undgik ham, lige fra Lyden af de smaa Kaneklokker, der klang saa fornøjet op i den lyse Luft, til Spurven, der sad og gyngede paa en Gren af dryssende, hvide Graner. Han tog til sig i dybe Drag af „Klokkeklang og Solskinsluft, Julesang og Grantræsduft"; tilsidst lukkede han Øjnene halvt i, som drømte han vaagen. Saa var det, han hørte nogen tralle muntert henne paa Vejen, og han bøjede sig uvilkaarlig frem for at se, hvem det var. I det samme blev alt stille; Slæden kørte ganske langsomt, og han saa ved Siden af sig et krøllet Hoved, en rund Matroshat og et Par spillende, sorte Øjne, der — idet de fløj fra Vejen op til ham — paa en underlig pludselig Maade forandrede Udtryk: Først Lystighed, saa Alvor! Først Jubel, saa Sorg! Idetmindste forekom det ham saaledes. Han fik i en Fart Huen af og hilste hende ærbødigt, idet han kørte forbi. Hun hilste igen; han saa, hvor hun rødmede ved det, helt ned over Halsen og op over Tindingerne. Saa maatte han vende sig om igen og se efter hende. Jo, hun stod der endnu; der, hvor han havde mødt hende, og stirrede efter ham med Haanden skyggende over Brynet.

Hvor Solen dog ogsaa blændede Øjet, skinnede ubarmhjertig paa hendes hede Kinder og hindrede hende i at se det sidste Glimt af Slæden, da den drejede om det skarpe Hjørne henne ved Skovleddet!

Der kom en underlig knugende Følelse over hende.

Mange, mange Gange i sit senere Liv vil hun mærke den samme døvende Følelse, men kun som en dump Efterklang af noget, der engang har været følt saa dybt, at det har mistet Evnen til at genfødes.

Hun stod, som var hun hugget ud af Sten og rørte sig ikke.

Var han virkelig rejst uden at sige hende Farvel — og uden med et eneste Ord at lade hende vide, at han tog bort! Hun kunde næsten ikke tro det. Hun kunde ikke tænke sig Livet her uden ham; og først i dette Øjeblik forstod hun, at han havde været alt for hende, alt, indtil Sangen i hendes Bryst og den glade Klang i hendes Stemme!

Allerede ved hans første Koncert havde hun siddet fuldstæn-

dig betagen og stirret paa ham, medens hun lyttede til hans vidunderlige Spil. Hendes sorte Øjne havde næsten elektriseret ham ved deres blændende Glans og underlig koncentrerede Kraft. Ganske uvilkaarlig maatte han søge disse Øjne, hver Gang han blev fremkaldt og bukkende modtog den Hyldest, man gav ham. Han lagde Mærke til, at hun aldrig klappede, men hendes sjælfulde Blik talte bedre end alle Bifaldsytringer. Senere havde de truffet hinanden i Selskaber paa Herregaarden, og han havde bestandig udmærket hende fremfor alle andre, talt med hende, taget hende til Bords og holdt smaa fortrolige Samtaler med hende i Vinduesfordybningerne.

Som det friske, umiddelbare Naturbarn interesserede hun ham: Han holdt af at høre hendes klare Stemme, hendes muntre Latter og glade Spøg. Han fortalte hende, at han spillede altid bedst, naar han vidste, hun sad og saa paa ham; hendes Øjne var netop af den Slags, som kunde inspirere. Hun svarede ikke, men hun nikkede straalende fornøjet og troede ham. Og nu! Nu rejste han pludselig, som var der intet, der bandt ham, som var der ingen af hans mange elskværdige Ord, der kunde mistydes. Havde hun da ikke været mere for ham end alle andre? Var det alene hende, som havde fundet alt i ham? Og forlod han hende nu for bestandig? Hun for sammen ved den blotte Tanke derom, og den knugende Følelse, som straks havde lammet hendes Fod, lagde sig nu blytung over hele hendes Sind. I det samme ringede Landsbyklokkerne sammen til Kirke. Hun gjorde et Par Skridt frem, stod et Øjeblik tvivlraadig og saa da pludselig op, som fandt hun en Udvej: Ja Kirken! Ty ind i den og finde Fristed der for alt det tunge, som hun syntes var lige ved at kvæle hende, det var en Tanke! Og hun løb ned ad Vejen til Landsbyen, dansede ikke som før, men løb i glimrende Solskin over den knittrende Sne, som flygtede hun for noget, og standsede ikke, før hun stod i den stille, venlige Landsbykirke, hvor Bønderkonerne hilste hende med et Nik og det trohjærtige: „Glædelig Fest, Jomfru!“ hvor Julelysene brændte og hvor Salmesangen lød:

„Os er i Dag en Frelser fød!
Halleluja! Halleluja!“

Hun gemte sig i en af de tætpakkede Stole: Helt op til Væggen satte hun sig, vendte Ansigtet bort og forsøgte at synge

Julesalmen med; men det vilde ikke rigtig lykkes for hende. Saa bøjede hun endelig sit lokkede Hoved nedover Salmebogen og græd, som hendes Hjerte skulde briste. Een efter een faldt Taarerne i hendes Skød; de kom glidende ned ad hendes barnlig rundede Kinder, som havde de deres Udspring fra en længe opdæmmet Kilde, og næppe havde hun strøget dem bort med Haanden, saa var de der igen. Den gamle Bondemand ved Siden af hende viste sin Deltagelse paa en meget udtryksfuld Maade: Han lagde sin store, barkede Haand paa hendes Skulder og sang hende ind i Øret:

„Forvunden er nu al vor Nød:
al vor Nød!
Os er i Dag en Frelser fød!
Halleluja!"

Men Komponisten kørte videre hen ad den lille Skovvej til Stationen. Hele Tiden stod hendes Billede for ham, friskt som Duggen, ungt som de lyse Bøgegrene i deres første Udspring. Og han holdt dette Billede fast, som kun en Kunstner kan gøre det, der ved at benytte alle Stemninger, som kan gribes i Flugten, og ikke vil lade noget glide fra sig, hvoraf han kunde skabe mere selv.

Han tænkte paa hende, som hun stod der i Solskinnet med Hatten skudt langt tilbage i Nakken og Læberne som et eneste straalende Smil, der hastig døde hen, medens han kørte forbi. Og Tankerne blev til Toner, jublende som Lærken i det første Morgengry, legende, dansende, som vilde de fange hinanden! Der var intet smeltende blødt, intet rystende vildt i det Spil — blot en Klang, som af friske Bølger imod Kysten og saa bagefter et Vemod — en Sorg — nogle brudte Akkorder — tunge men, korte —.

Ved næste Koncert spillede han selv sin nye Komposition, og paa Programmet stod den betegnet med den korte Titel: „En Stemning".

Han var greben af Øjeblikkets Bevægelse, og han spillede mesterligt. Der var ingen Ende paa Begejstringen hos Tilhørerne. Højrøstede Bravoraab og øredøvende Bifaldsklap hilste ham atter og atter. Kompositionen kom i Musikhandelen og reves bort paa nogle faa Dage. Ogsaa hende naaede den, greb hende og fyldte hende med underlige Følelser, med en Blanding af Stolthed og Fryd, fordi hun forstod den bedre end alle andre:

Den gemte jo som i et eneste Tonehav hendes Livs lykkeligste Minder.

Maaske vedbliver hun at leve paa sin Ungdoms Kærlighed: Maaske venter hun paa ham gennem Dage og Aar, gennem Lidelser og Savn, med intet andet Lysskær over sit Liv end det, der ligger i Mindet om den Julemorgen, da hun endnu var saa ung og glad, at hun kunde danse hen ad Vejen i Solskin! Eller hun bliver omsider træt af sin egen Tilværelses Tomhed, af den evige Skuffelses Haabløshed og søger Erstatning for sit Savn i Samlivet med en anden. Maaske sidder hun da engang som gammel Kone og spiller „En Stemning" for sine Børn, naar der er saa mørkt i Stuen, at ingen kan se hendes Ansigt; og de vil ikke kunne forstaa, hvorfor hun spiller netop dette ene Stykke saa helt anderledes end de andre, saa underlig sjælfuldt og tyst, at de maa græde ved det . . .

Og imidlertid farer han Verden rundt, i skiftende Stemninger, med løsrevne Tanker, under Bifaldsraab og Blomsterregn. Han er oppe paa Følelseslivets Højder eller langt nede i Skuffelsens Øde: Højt oppe! Langt nede! Bestandig Yderlighedernes sanseløse Modsætning; det er hans Liv, hans Lod her i Verden!

Undertiden sætter han nogle af sine løsrevne Tanker i Musik, men han er aldrig tilfreds med Resultatet: Der mangler bestandig noget: Friskheden, det umiddelbare, natursande og dog saa ideelle — kort sagt, alt det, han forstod at lægge i sin lykkeligste Komposition, i det, der for hende var et Livsindhold, men for ham kun blev — en Stemning!

Russiske Kæmpesletter.

Af „Jorden rundt" ved **Ingvor Bondesen.**

Tundraerne.

Den østlige Halvdel af Europa udgør en eneste umaadelig Lavslette, der strækker sig fra Ishavet i Nord indtil det sorte og kaspiske Hav i Syd. Paa Grund af de ensartede Højde- og Jordbundsforhold bliver det derfor væsentlig Breddegraden, der bestemmer Naturens Udseende.

Øst for det hvide Hav til hen imod Uralbjærgene strække sig frygtelige Ørkener, som den største Del af Aaret ere bedækkede med Sne og Is. Om Sommeren tør Jorden kun i et Par Fods Dybde, og Overfladen danner da ufremkommelige Moradser.

Disse Strækninger kaldes Tundraer eller Mossletter. I den korte Sommer, hvis varmeste Julidage kun have en Middelvarme af + 2 Gr., er nemlig hele Jordens Overflade bedækket med okkerbrune Mosser og hvidgraa Lavarter, medens store, matgrønne Pletter betegne de Steder, hvor Dværgbirken kryber hen ad Jorden. Af disse Lavarter ere de vigtigste Rensdyrmosset, der ernære Rensdyrene, og det islandske Mos, som tjener Lapper og Samojeder til Føde. Hist og her ses Søer og mindre Vandpytter med græsbevoksede Bredder og Pilebuske, der hæve sig et Par Fod i Vejret. En Vandring over Tundraen er yderst trættende, thi overalt synker Foden i Mos til op over Anklerne, overalt snæres og hildes man af de krybende Birkeris, og overalt har man den gyngende Mosegrund under sig. Ved de nøgne Klippekyster, der begrænse disse Sletter mod Nord, have Sælhunde, Hvalrosser, Polarræve, Maager og Ederfugle deres Hjem; desuden træffer man hyppig Isbjørnen. Vinteren varer i fulde otte Maaneder, og Kulden stiger ofte til 32 Gr. R. Da hjemsøges disse Ørkener af de tykke, tætte Snebyger, der under Navn af Pad hylle Himmel og Jord i Mørke, eller den rasende Ponussuha, en Storm, som fyger Sneen sammen og op-

taarner den til hele Bjærge med Dale og Hulninger, saa Egnen bliver fuldstændig ukendelig.

Under den 66de Breddegrad begynder Trævæksten, og lidt efter lidt antager den Skikkelse af mægtige Skove, der veksle med

Slædefart over Tundraen.

milelange Moser og Engdrag. Skovtræerne er Birk, Fyr og Gran. Naaleskoven naar sin største Udvikling paa den saakaldte *nordlige Højryg*, et Bakkedrag, der fra Uralbjærgene skyder sig vest paa

Tundra.

og spænder over hele Sletten. De højeste Dele af dette Bakkedrag ere **Valdajbjærgene**, kun 1000 Fod høje. Skovbæltet er rigt paa Pelsdyr, saasom Ulve, Bjørne, Losser og Ræve — ligeledes paa de forskellige Hjortearter og Vildsvin.

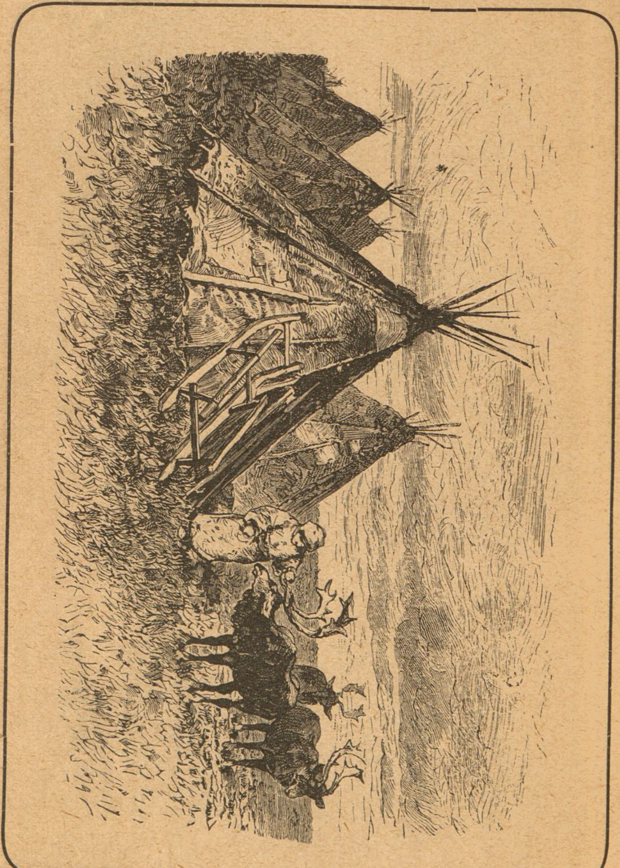

Samojedehytter.

Syd for dette Bælte, omtrent fra den 57de til deu 50de Breddegrad udbreder sig et frugtbart Bakkeland, hvor Naaletræerne lidt efter lidt maa vige Pladsen for dyrkede Marker og venlige

Skove af Eg, Lind, Hassel og Ælm. I det vestlige, hen imod Østersøen og Polen, findes der ogsaa her store Moser og endeløse Sumpstrækninger (Rokitnosumpene). Mod Syd begrænses dette Bælte ligeledes af lave Højdedrag, den sydlige Højryg, der naar fra Uralbjærgene indtil Karpaterne; samtidig skifter Sletten Udseende, og for Øjet udbreder sig det uoverskuelige Græsland, der bærer Navn af den pontiske Steppe.

Steppelandskab.

I lave, langagtige Kupler og Hvælvinger, alle lige høje, lige flade, strækker Steppen sig næsten fra Karpaternes Fod og indtil dybt ind i Asien. I April Maaned begynder Foraaret med Snesmeltning og Regn; ned ad alle Skraaninger styrte Strømme af smudsigt Vand, og Overfladen forvandles til en sort, dyndet Bælling, lige ufremkommelig for Mennesker og Dyr. Endelig sejrer Foraaret, og Steppen ifører sig sin grønne Klædning af høje, stride Græsarter, gennemvævede med en Uendelighed af Tulipaner, Hyacinter, Krokus og Sneklokker. Siv og Rør skyde frem langs de store Floder og danne her umaadelige Tykninger, der ere af største Vigtighed som Brændsel i disse træløse Egne; i Kløfterne grønnes Tjørn og Hyld og de vilde Æble- og Pærebuske, der tilligemed Brombærranker og Slaaen ere de eneste Planter, der paa Steppen minder om Trævækst. Nu drage ogsaa de store Hjorde af Heste, Kvæg og Faar ud for at søge Næring paa de milevide Sletter. De tilhøre russiske Godsbesiddere, hvis Ejendomme i Udstrækning kunne maale sig med hele Fyrstendømmer. Flokke fra 100 til 1000 Heste jage i Galop hen over Sletten, vilde af Glæde over at være undslupne de trange Indhegninger, hvor de Vinteren igennem have døjet Kulde og Sult; Hestehyrden følger dem, naturligvis ogsaa til Hest. Klædt i Skind fra Top til Taa svinger han sin kortskaftede Pisk med den 9 Alen lange Snært, eller den 18 Alen lange Slynge, naar han vil indfange en af Hestene; ved Sadlen hænger Ulvekøllen, med hvilken han iler sin Hjord til Hjælp, naar den angribes af Rovdyrene og ikke selv kan staa sig; allerede paa Afstand kaster han den og formaar med vidunderlig Sikkerhed at ramme Ulven i dens Pandebrask og saaledes give den Banesaar.

Paa Grund af Hjordens Hurtighed og Vildhed er det et

overordentligt anstrængende Liv, en saadan Tabunschik eller Heste-hyrde maa føre. Aldrig er han af Sadlen; hans Hest er hans Spisebord, hans Stol, hans Seng; især ere Nætterne brydsomme for ham, naar Hestene sprede sig over Steppen, og han maa vogte dem for Ulve og Tyve. En Tabunschiks Løn er i Reglen 6

En Tabunschik.

Rubler for hver Hest og kan saaledes udgøre aarlig 6000 Rubler; men ti til tolv Aar er ogsaa tilstrækkeligt til at undergrave det stærkeste Helbred i saadan Tjeneste, og da han maa erstatte sit Herskab de Heste, der gaa tabt, er han sjelden rigere, naar han ender, end han var, da han begyndte.

Hesteflokken har tabt sig i det fjerne; man hører ikke længer Tabunschikkens høje Tilraab; Solen stiger; talløse Sommerfugle flagre over Græs- og Blomsterhavet, Hugormen ligger og døser i Varmen; højt oppe i Luften kredser Ørnen.

En uhyre Vogn forspændt med Okser lader sig til Syne; hvide Punkter bevæge sig hid og did i en udstrakt Kreds omkring den; den kommer nærmere; det er en Otara, det vil sige en Faarehjord paa flere Tusinde Dyr, vogtet af Hyrder og Hunde. Vognen rummer Levnets- og Lægemidler, Kogeredskaber, Skind af de slagtede Faar og de dræbte Ulve.

Aftenen nærmer sig. Vognen gør Holdt, og man bereder sig for Natten. I en tæt Kreds drives Faarene sammen om Vognen, hvor Overhyrden har sit Natteleje, og Hyrderne med de store Hunde slaa Ring uden om Hjorden; mellem to Hyrder ligger i passende Afstand 3—4 Hunde. Hyrden lægger sig i Græsset paa sin Pels, Hundene har en Stump Tæppe, og da hver Hund paa Lugten kender sin, saa lægger den sig, hvor den finder det. En saadan Fæstning vover sjælden nogen Ulv at angribe.

Oksehyrderne have Vogne ligesom Faarehyrderne. Steppekvæget er stort, højbenet, langhornet og af Farve sølvgraat eller hvidt. Det deler Sommerens Glæder og Vinterens Lidelser med Hesteflokkene og ligger som disse i evigt Fjendskab med Ulvene. Men disse frygte mere Oksens Horn end Hestens Hove; naar en Ulv viser sig, er øjeblikkelig et Par Dusin spidse Horn rettede imod den og det saa hjertelig velment, at Ulven mangen Gang bogstavelig spiddes, saa at Spidsen af Hornet staar i Jorden.

Med Sommeren indfinder sig en glødende Hede og Tørke. Luften er vel svanger med Dunster fra Havet og Floderne — man ser det paa de optrækkende Skyer, paa den blodrøde Solnedgang; men paa Grund af Heden bliver det ikke til Nedslag. Det lyner og tordner over den tørstige Jord, men ikke en Vanddraabe falder; Steppen taber sin Friskhed, bliver først brun, dernæst sort, som hærget af en uhyre Ildebrand. Mennesker og Dyr blive magre, matte og lidende; Brøndene tørre ud, og det sorte Støv rejser sig i tætte Skyer for den mindste Vind, det letteste Fodtrin.

Steppen er bleven en Ørk, en Ørk uden en eneste Oase.

I August har man stærk Nattedug, undertiden falder en Regn, Luften faar en frisk Mildhed, Steppen grønnes atter, og Mennesker, Dyr og Planter leve op paa ny.

Med Efteraaret følger Slud og Taage, og derpaa indfinder sig den barske Steppevinter med sine frygtelige Snestorme „Wjugaer“. Da standser al Færdsel, Vej og Sti forsvinder, og uden at standses af den mindste Høj eller Busk raser Sneen og Stormen over den aabne, øde Steppe.

I Steppens vestlige Del findes dog enkelte dyrkede Strøg, hvis store Frugtbarhed væsentlig skyldes Foraarets stærke Vandskyl. Disse løsne nemlig de øverste Lag af Muldjorden, fører den med sig og afsætter den i Fordybninger og Dalstrøg, hvor denne saakaldte „sorte Jord“ ophober sig til et stundom flere Fod tykt Lag og danner frugtbare Strækninger, der giver store Afgrøder især af Hvede og Majs.

Endnu skal omtales de særegne Mundinger, der dannes af samtlige Floder og rindende Vande, som have deres Udløb i det sorte Hav lige fra Donau til Dniepr. Disse Mundinger ligne alle hverandre deri, at de tiltage i Bredde ud imod Havet, saa de faa Lighed med dybt indskaarne Fjorde; men selve Mundingen er atter skilt fra Havet ved en Revle, som oftest afbrudt paa et eller to Steder, der saaledes blive den eller de Porte, gennem hvilke Floden naar Havet. En saadan Flodmunding kaldes en Liman og maa tænkes fremkommen paa følgende Maade:

Steppen hæver sig for det meste 100 Fod eller noget mere over Havet, og Randen falder stejlt af imod dette. Flodsengens Bund ligger altsaa betydeligt over Havfladen, og følgelig maatte Floden oprindelig danne et Vandfald ved sit Udløb. Ligeledes maatte det nedstyrtende Vand efterhaanden underhule Faldvæggen, dennes overliggende Del maatte styrte ned, og saaledes maatte da Faldvæggen vige længer og længer tilbage, indtil den ganske jævnedes. Ved høj Vandstand trængte nu Havet ind i Flodmundingen, og under den derved opstaaede Kamp mellem Floden og Havet nedbrødes de høje Bredder, saa Mundingen udvidede sig. Men idet Floden stærkt blandet med Dynd og opløste Jorddele stødte sammen med den indtrængende Havbølge, og bægges Kraft derved pludselig lammedes, bundfældtes Flodmudderet. Saaledes lagdes Grunden til en Dæmning, som Floden stedse under sit Sammenstød med Havet tilførte ny Næring, men som ogsaa Havet hjalp til at opbygge ved at tilføre Sand og Kisel udenfra.

Kun en Minut.

En flygtig Betragtning ved **Torvald Køhl.**

Kære Læser! Har du nogensinde, naar du har brugt Udtrykket „lige paa Minutten“, stillet dig for Øje, hvad dette lille Tidsrum, en Minut, egentlig rummer i sig.

Man er i Reglen tilbøjelig til at overse en saa ringe Tid og betragte den som en ren Ubetydelighed, og dog betyder den ikke saa lidt endda. Vi ville nu slaa nogle Minutter ihjel med at undersøge, hvad der kan passere i et enkelt af dem, og det turde vel hænde, at den Tid, vi bruge hertil, er bedre anvendt end mangen anden Tid, som blot „fordrives“, — man mærke sig dette forunderligt modsigende Udtryk, der jævnlig bruges om Rotter og Mus samt om den højst værdifulde Skat, vi kalde Tiden.

I Løbet af en Minut føres vi ved Jordklodens daglige Omsving 2 Mil mod Øst, en Bevægelse, som dog ikke er ens overalt paa Jorden. Da Ækvator er omtrent dobbelt saa lang som den Kreds, langs hvilken vi heroppe i Norden svinges rundt, bliver Hastigheden der omtrent 4 Mil i Minutten, hvorimod Nord og Sydpolen slet ikke tage Del i denne Drejning. Men samtidig med, at vi som sagt rejse 2 Mil østerpaa, føres vi — altsaa i den samme Minut og for samme billige Betaling — ikke mindre end c. 240 Mil frem i Rummet, idet Jorden med alt, hvad den rummer, vandrer frem i sin store Bane omkring Solen. Denne Bevægelse gælder selvfølgelig for alle Egne paa Jorden; samtlige Mennesker flyttes i en Minut en Strækning saa lang som Afstanden mellem København og det os nærmeste Punkt paa Islands Kyst, i Sandhed en hurtig Ekspedition, mener vist den ærede Læser, og dog nødes vi til at kalde denne Bevægelse forholdsvis langsom, naar vi betænke, at Jordkloden i samme Minut kun har gennemløbet en Vej, der er Syvendedelen af vor velproportionerede Klodes Gennemsnit. Visselig er denne Hastighed meget stor i Sammenligning med den, hvormed vi Mennesker lade os befordre om fra Sted til Sted; men paa den anden Side maa vi vistnok indrømme, at et Legeme, som behøver 7 Minutter for at tilbagelægge en Vej lig sit eget Gennemsnit, i Grunden ikke kan siges at have særligt Hastværk, og dette gælder netop om Jor-

den. Nej, saa mødte vi straks andre, i Sandhed svimlende Hastigheder. Det Sollys, som i dette Øjeblik kastes ind i Værelset, var for kun en Minut siden endnu $2^1/_2$ Million Mil borte.

I Løbet af en Minut have 80 nyfødte Børn, fordelte over Jordkloden, protesteret mod Indtrædelsen i denne Verdens Jammerdal, medens omtrent lige saa mange udlevede Mennesker i Reglen under en lignende, en ligesaa frugtesløs Protest staa i Begreb med at forlade vor Planet og aabne deres Læber til det sidste, befriende Suk.

I en Minut udfører den dybeste Tone, vort Øre kan opfange, 1000 Svingninger, hvorimod den højeste Tone i samme lille Tid gør over 2 Millioner Svingninger.

I en Minut tilbagelægger Husfluen ved almindelig Flugt en Strækning af 360 Fod og gør i samme Tid 36,000 Vingeslag, og den kan, i Følge Nicholsons Undersøgelser, fremskynde sin Flugt til det 6-dobbelte. Til Sammenligning kan tjene, at et Menneske ved jævn Gang tilbagelægger omtrent 300 Fod i Minutten, medens det hurtigste Eksprestog kører henved en Fjerdingvej.

Den Lyd, der fra et fjernt Sted naaer vort Øre, har for en Minut siden været $2^3/_4$ Mil borte.

Ogsaa Statistikken giver interessante Bidrag til, hvad der kan udrettes i en Minut. I de nordamerikanske Fristater blev f. Eks. i 1890 Telegrafen benyttet 136, Telefonen 595 Gange i Minutten. I samme Tid er der produceret 840 Pund Tobak, hvoraf 6700 Cigarer og 2300 Cigaretter er gaaet op i Røg i Løbet af hver Minut Dag og Nat hele Aaret rundt. De anførte Tal ere naturligvis Gennemsnitstal.

Grunden til, at Minutten ringeagtes, maa vist være den, at vi Mennesker synes at have et ganske anseligt Forraad af disse smaa Tidsrum. Et Aar indeholder godt og vel $^1/_2$ Million Minutter, og den, der lever i 100 Aar, modtager altsaa 50 Millioner af disse Tidens Skillemønter. Man synes jo nok, at denne Kapital er uhyre stor, men glem ikke, kære Læser, at Tidens Hjul iler ustandseligt frem, Urets Minutviser springer rastløs frem fra Streg til Streg. Megen Tid gaar tabt til Livets Vedligeholdelse, til Maaltider og til Hvile, og en stor Del af den øvrige Tid, der burde helliges til nyttig Gerning, bliver desværre ofte misbrugt, fordi man ringeagter Minutten.

Skindbukserne.

Folkesagn ved Jens Kamp.

Paa en Gaard tjente engang en Karl og en Pige sammen, og de to vare blevne gode Venner. Karlen var saadan saa køn, som Folk er flest; men Pigen derimod var meget smuk, og bægge vare de dygtige til deres Gerning. I den samme Gaard var der en Nisse. Han var ogsaa indtaget i Pigen. Om Natten rensede han under Køerne, for at der kunde være pænt og net, naar hun om Morgenen skulde malke. Desuden bar han Vand og Brænde til Køkkenet, og han vidste ikke alt det gode, han vilde gøre Pigen. Karlen derimod kunde han ikke lide, og naar denne i Mørkningen vilde liste sig ind til Pigen i Køkkenet for at faa talt et Par Ord med hende, saa var Nissen straks paa Færde. Da kom han drøntende hen over Stengulvet, der inden for, hen imod Køkkendøren og traadte akkurat, som det var „vor Fa'r", der kom, og saa maatte jo Karlen skynde sig ud, hvor han hørte hjemme. Naar da Pigen aabnede Køkkendøren for at se efter, hvem der kom, saa var der ingen, og hun vidste jo saa, at det var et af Nissens Paafund. Skønt han nu gjorde hende saa meget til Vilje, saa var hun dog vred paa Nissen, fordi han ikke kunde lide hendes Kæreste, og en Helligaften, da hun skulde give ham Grød, var hun endogsaa saa skælmsk, at hun lavede Smørhullet i Form af et Kors, saa troede hun da, at Nis var bleven rigtig vred paa hende. Grøden rørte han ikke, men hende gjorde han heller ikke noget derfor, thi han holdt saa meget af Pigen, den Stakkel.

Saa var det henad Mikkelsdag. Der skulde være stort Høstgilde hos den rige Bonde paa Nabogaarden, og det baade med Spil og Dans. Saavel Husbond og Madmoder som Karl og Pige vare indbudne og gjorde sig rede til Gildet flere Dage forud. Det var i den Tid Skik, at Mandfolkene til Stads brugte gule Knæ-Skindbukser, og Karlen ejede da ogsaa et saadant Par — oven i Købet med gule, blanke Knapper. Flere Dage i Forvejen havde Karlen travlt med at vaske disse Bukser ved Vandtruget i Gaarden. Siden pressede han dem, for at de ikke skulde slaa

Rynker, og hængte dem endelig op til tørre i Laden. Nissen var skinsyg paa Karlen, fordi han skulde til Gilde og have Lov til at danse med Pigen. Han tænkte derfor i flere Dage paa at spille Karlen et eller andet Puds, saa han ikke kunde komme til Gilde.

En Aften fik Nissen da Øje paa Skindbukserne i Laden. Han vidste, at Karlen kun havde det samme Par; hvis han nu gemte Bukserne, maatte Karlen blive hjemme fra Gildet, og kom da ikke til at danse med Pigen. Han betænkte sig saa heller ikke længe, men tog Bukserne og hængte dem allerøverst i Laden.

Dagen efter ledte Karlen efter Bukserne baade oppe og nede, han ledte, som det gerne gaar, alle Steder, undtagen hvor de var, og Bukserne fandt han da heller ikke. Det gik saadan i flere Dage lige til den Dag, da Gildet skulde staa. Den stakkels Karl var slemt i Knibe; men der var intet at gøre. Nis havde derimod Spillet gaaende; han var glad. Da Husbondfolket vilde af Sted til Gildet, var der ikke andet for, end at Karlen maatte gøre sig syg. Pigen undskyldte sig da ogsaa. Det havde nu Nis ikke tænkt. Nu sad de to hjemme og hviskede og tiskede sammen, og det var slet ikke efter Nissens Regning. Karlen maatte jo saa bide i det sure Æble og bekende for sin Kæreste, at han var syg for Bukser og ikke for andet. Hun lo ham naturligvis ud, og det morede Nis, hvor han stod og lyttede bag Døren.

Dagen efter var Karlen igen rask, og da traf det sig saadan, at han skulde op paa Stænget ind til Laden for at rive Hø ned til Kvæget. Som han igen vilde gaa ned, fik han Øje paa Bukserne. Nu vidste han vel, at det var Nissen, der var Mester for det Puds, og han lovede at hævne sig paa ham. Bukserne lod han hænge, men da det blev Aften og Maaneskin, listede han sig ud i Laden paa Lur efter Nis. Lidt efter saa han ham ogsaa komme klatrende op ad et af Spændtræerne op til Bukserne. Han tog dem og dansede derefter nok saa lystig med dem hen ad Hanebjælkerne, hoppende fra den ene til den anden. Han lo og snakkede med sig selv og var nok saa fornøjet, fordi han saadan havde narret Karlen. Næste Dag klatrede Karlen op og slog alle Nagler ud af Hanebjælkerne, saa de kom til at hænge helt løse. Der var kun een Bjælke i den ene Ende af Laden, som han maatte lade sidde, fordi Naglerne her sad for faste. Saa havde de en Lænkehund der i Gaarden. Den var slem bidsk af sig, og der var ingen uden Karlen, som kunde gaa i Lænken til den. Hver Nat havde Nis sin Morskab af at drille Hunden. Den havde en

stærk Lænke, og derfor var Nis ikke bange, hvor stærk Hunden end for imod ham; han vidste, hvor langt den kunde naa. Før Aften gik Karlen da hen og løsnede to af Lænkerne, som han igen bandt sammen med en Sytraad! Naar da Nissen som sædvanlig kom og drillede Hunden, vilde den rive Traaden i Stykker og fare i ham.

Det beregnede Karlen og saadan gik det da ogsaa; thi da alle i Gaarden vare i Seng saa nær som Karlen, der sad paa Vagt i Vinduet til „Herberget", kom Nissen ind i Gaarden. Som han plejede begyndte han med at pege ad Hunden, idet han gik rundt om den og snærrede: „Erre—birre! Erre—birre — vil du bide!" Hunden for da imod ham, rev Traaden i Stykker og fik fat i Trøjen paa ham. Han flygtede ind igennem den aabne Ladeport og Hunden bag efter. Det første, han tænkte paa, var at redde sig op paa Hanebjælken, men saa snart han sad paa den første — Bums! faldt baade han og Bjælken ned i Halmen paa Gulvet, og Hunden for i ham og gav ham igen en Flænge. Nis var rask paa Benene, og han kom snart op igen, men hverken anden, tredje eller fjerde Gang gik det ham bedre. Hver Gang faldt han ned og fik ogsaa lige saa sikkert hver Gang sit Grams af Hunden, saa tilsidst var der ikke en hel Trævl paa ham. Omsider var han da saa heldig at komme op paa den Bjælke, der sad fast, og her blev han siddende, medens Hunden lagde sig paa Vagt der neden for.

Næste Morgen meget tidlig listede Karlen sig ud i Loen, og da sad Nissen endnu der oppe paa Bjælken. Han sad meget dybsindig og pillede ved sine Pjalter, idet han, som for sig selv, udbrød den ene Gang efter den anden: „Sikken Rift der blev om det Par Skindbukser! — Sikken Rift der blev om det Par Skindbukser!"

Men siden blev Nissen og Karlen gode Venner, og Hunden havde ogsaa Fred fra samme Dag af.

Nissens Juletanker.

Jeg var en glad gammel Nisse
alle de Juledage,
og hvor jeg nu færdes, til visse
med Julen kommer tilbage
et Minde om Smørret og Grøden
og Staldens luneste Krog,
hvor jeg tømte mit Krus ufortrøden
og kvæged mit gamle Skrog.

Jeg havde jo slæbt og døjet
fra Stald til Loft og Svale,
og Mølleværket blev føjet,
saa det kunde altid male.
Og Kornet jeg passed at vejre
og sørged for Godtøl og Sul,
saa Folkene ret kunde fejre
en glad og lystelig Jul.

Naar saa i Kvæld jeg mig flotted
ved Grøden paa Høets Knippe,
og Mis han havde sig gotted
ved Malkepigens Strippe
og kom og ønsked mig Helsen
med vimse Buk og Spring,
jeg greb Hr. Mogens i Pelsen
og snurred ham lystig i Ring.

Og siden i Julestuen,
hvor Ungfolk danser og støjer,
usynlig med Nissehuen
jeg øvede alskens Løjer
med Gammelfa'r, der beværted,
med Lærkeflaskens Kluk-Kluk,
og Pigerne lystig jeg sværted
og pynted vor Julebuk.

Saa var det ved Helligtide,
jeg havde striglet og fejet
og gik under Kirkelide
at ringe, alt som jeg plejed.
For Døren jeg lagde min Hue
og sneg mig ad Taarnets Gang,
og snart fra den hvalte Bue
lød Juleklokkernes Klang.

Men ak, min Hue var borte!
den Skræk jeg aldrig forglemmer;
jeg ledte hos Degnens Dorte,
hos fattig og rige Per Kræmmer.
Omsider jeg dog fik opdaget
ved snildt at liste i Smug,
„Vor Fa'er" havde Huen taget
som „Præstesæk" i Brug.

Han skaffed sig Bøger og Blade,
holdt Møder, der kom i Avisen,
men ak — Sankt Per mig forlade —
om jeg ved, hvad der bærer Prisen.
Men Folk blev urimelig kloge
og tror nu kun, hvad de ser,
disputerer i alle Kroge
— og hvad skal en Nisse saa mer?

De gamle Skikke blev læmpet
af Husbond, hans Karl og Pige,
den gamle Munterhed dæmpet
— til sidst den helt maatte vige.
Men selv maa I strigle og feje,
I Godtfolk, og bøde hver Brist,
og selv maa I maale og veje
— og vejer nok galt til sidst.

„Vor Fa'er" og alle hans Degne
min Tryllehue beholder
og jager mig alle Vegne
med Aviser og Protokoller.
Jeg somme Tider mig bjerged
i Fogdens hule Eg,
til andre Tider jeg værged
mig dybt i en Tidselneg.

Saa skrev de, at jeg var draget
ad Bloksbjærg — blandt meget andet;
men jeg har nu bare taget
Parti med „de stille i Landet".
Jeg sidder blandt gamle Minder
og har hver Smaafugl til Ven
og haaber, en Dag jeg finder
min gamle Hue igen.

Jeg var en god gammel Nisse
de Jule- og Søgnedage,
i Stald og i Lo tilvisse
paa mig førte ingen Klage.
Men siden de gamle er henne,
og Tiderne kom mig paa tværs,
kan sagtens ingen mig kende
engang i et Julevers.

Bertel Elmgaard.

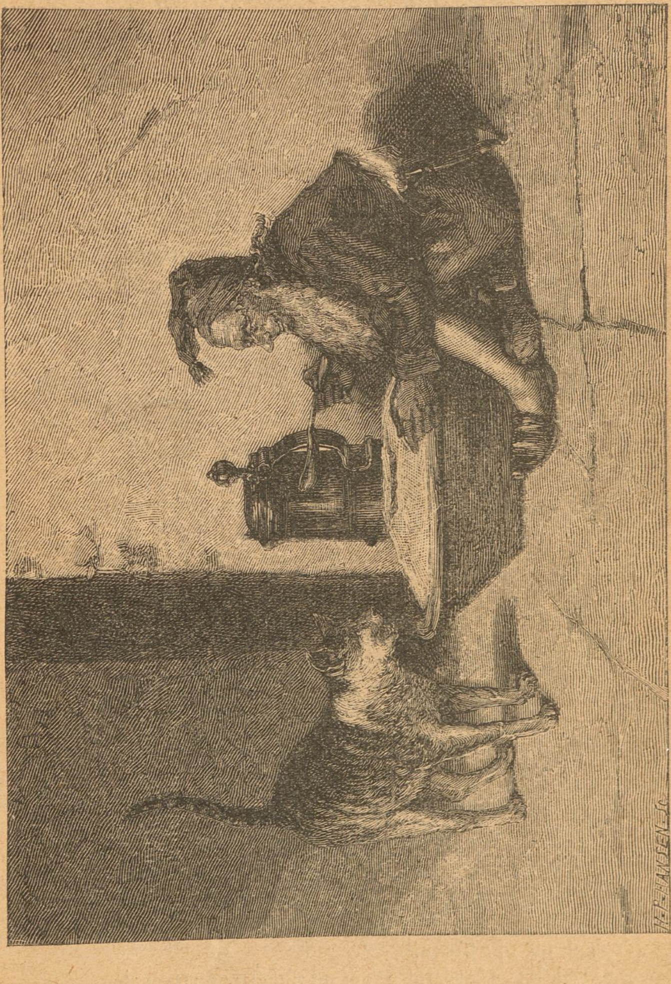

Nissen og Julegrøden. Tegning af N. Wivel.

Bertel Thorvaldsen og Skrædderen.

(Med Tegning af **Carl Thomsen.**)

Den verdensnavnkundige danske Billedhugger Thorvaldsen var et af de ædleste og elskeligske Mennesker, men havde alligevel sine smaa Særheder, som vel for en stor Del stammede fra hans Barndom, da han kæmpede med Fattigdom og ringe Kaar. Wilckens, der var Tjener hos ham i hans seneste Leveaar, har derom optegnet adskillige Træk, hvoraf følgende meddeles.

„Da Thorvaldsen engang havde hørt, at man kunde lade sine gamle Klæder vende, sagde han til mig, at han vilde have sine Frakker vendte.

„Det kan Konferensraaden ikke være bekendt," sagde jeg. „Det er kun Folk, som ikke have Raad til at købe nyt, der gøre det." — „Hvorfor skulde jeg kassere mine Klæder?" svarede han. „Der er jo ingen Huller paa dem!" Mine Udflugter hjalp ikke, og jeg maatte hente Skrædderen. Ogsaa han fraraadede det, men heller ikke det virkede; de to Frakker skulde vendes. Da Manden saa kom med dem, syntes Thorvaldsen meget godt om dem, men ikke saaledes om Regningen, der var langt højere, end han havde ventet. „Det er jo Keltringstreger," sagde han.

Nu kom Turen til Skrædderen at blive vred. „Det maa Konferensraaden ikke sige," sagde han. „Er jeg kun Skrædder, sidder mit Hjerte dog lige saa højt som Deres." Thorvaldsen talte nu Pengene op; men Skrædderen sagde: „Nej, jeg skal ingen Penge have; De siger jo, at det er Keltringstreger." Dermed for han ud af Døren.

Jeg bad nu Thorvaldsen om at maatte forklare ham Sagen og sagde ham, at der endog var mere Arbejde ved at vende gamle

Frakker, end ved at sy ny. Da Thorvaldsen havde tænkt sig lidt om, sagde han: „Hvor kunde dog Manden blive saa vred, at han ikke vilde tage sine Penge?“ — „Jo, Hr. Konferensraad,“ sagde jeg, „De kaldte ham jo en Keltring.“ — „Ja, Vilckens, nu kan jeg først forstaa det hele; jeg har gjort Manden Uret. Bor han langt herfra?“ — „Nej, kun over Torvet.“ — „Saa lad mig blive paaklædt, at jeg kan gøre min Uret god igen.“

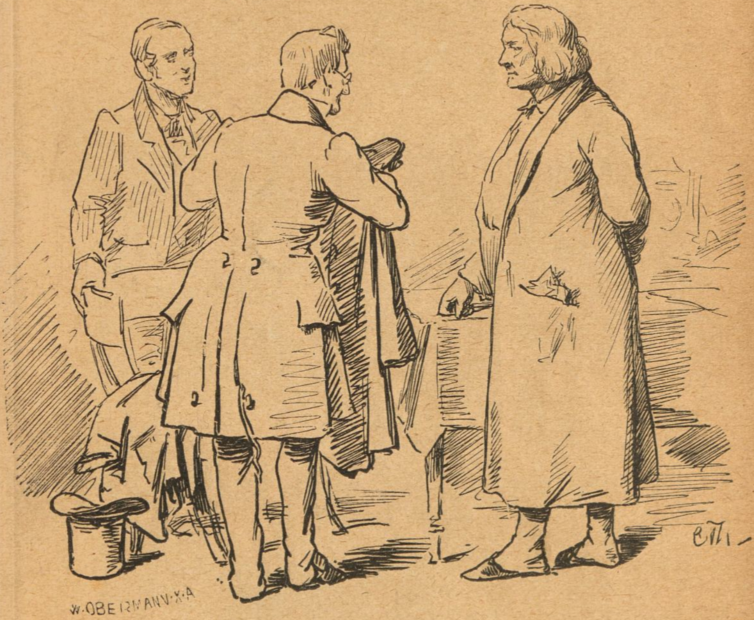

Da vi kom ud af Charlottenborgs Port, vilde Tilfældet netop, at Skrædderen kom lige imod os, men vilde ikke se os. „Møller! Møller!“ raabte Thorvaldsen, og da han kom hen til os, greb han bægge hans Hænder, trykkede dem og sagde: „Jeg maa gøre Dem mange Undskyldninger, fordi jeg har gjort Dem Uret. Vilckens har faaet mig til at forstaa Sagen, og nu maa De straks gaa hjem med mig.“ Manden modtog da sine Penge og tillige Tingning paa nogle ny Klæder, og de skiltes ad som gode Venner. Idet jeg lukkede Skrædderen ud, saa jeg Taarer i hans Øjne.“

Besøg hos Kunstmaleren. Tegning af G. Achen.

„Jæ sku' spøre fra Moer, om jæ ku bi ta'en a'".

Prydkort over Fædrelandet.

Dette Kort er tegnet af Litograf **Harald Jensen** efter Ide af Kaptajn **J. C. la Cour.** Selve Kortet er redigeret af Højskolelærer, Cand. **Bågø.** Der skal vanskelig tænkes noget til Fædrelandets Historie knyttet Navn, som ikke findes paa det. Kortet er omgivet af en udmærket smukt udført Ramme i Oldstil, hvori er indfattet foroven Danmarks Genius, tegnet af Professor **Olrik,** Danevirke og Dybbøl, Landsoldaten og Niels Ebbesen. Rammens nederste Part indeholder en »kortfattet« Fædrelandshistorie af den gamle historiske Forfatter **Frederik Barfod.** Paa begge Sider af Historien ses Saxe Runemester og Grundtvig. Rammens to Sider indfatter tolv udmærket smukt og fint graverede Billeder af Danmarks Natur og navnkundigste Bygninger paa Historiens og Kunstens Omraade. Det er et Pragtværk af første Rang, samlet i et kunstfuldendt og særdeles smukt Hele, og bør ikke savnes i noget Hjem, hvor man har Fædrelandet kært. Bogladeprisen er sat til den særdeles billige Pris af $1^1/_2$ Kr., men for at **enhver af Almanakkens mange Købere** kan have Lejlighed til endnu billigere Adkomst **medfølger en Kupon,** ved hvis Aflevering Kortet vil kunne faas gennem enhver Boglade for

halv Bogladepris 75 Øre.

Intet Kunstblad har nogensinde ved sin Fremkomst været udbudt til saa billig Pris.

P. Holt: Lommebog for Forretningsfolk

15. Aargang.

Denne for ethvert Hjem anbefalelsesværdige Bog indeholder Besvarelser paa saa at sige alle i det daglige Omgangs- og Forretningsliv forekommende Spørgsmaal. Blandt meget andet vil man her finde Oplysning om Rigsdagen, Statsraadet, Embedsmænd i og under Ministerierne, Over- og Underdomstole, Amtmænd, Københavns Magistrat og Politi, Overformynderiet, Biskopper og Provster, Højere Undervisningsanstalter, Seminarier, Kunst-, Industri-, Handels- og Navigationsskoler, Konsuler, Hærens Garnisonssteder og øverste Befalingsmænd, Banker og Kreditforeninger, Forsikringsforeninger, Stiftelser og Selskaber i humane, veldædige og almennyttige Øjemed, Post-, Telegraf- og Jærnbanetakster, fuldstændige Jærnbanepersontakster til Udlandet, Jærnbanekøreplaner m. m. m.

Holts Lommebog for Forretningsfolk
koster indb. i Shirtingsbind 1 Kr. 75 Øre, i Læderbind 2 Kr.

N. C. Roms Forlagsforretning.
København V.

Dansk Familie-Bibel.

Stort Pragtværk paa over 1500 Foliosider

med mellem 8 og 900 Tegninger.

Bogladepris 30 Kr., nedsat Pris 15 **Kroner.**

Medens i vore Dage Bøger, der ofte er af tvivlsom Værdi, udstyres paa en tiltalende Maade med fint, smukt Papir, stor, tydelig Tryk og med prægtige Billeder, er hos os „Bøgernes Bog“, Den hellige Skrift ikke sjælden Stedbarn, saa at man nøjes med den i muligst simpel og prisbillig Skikkelse. Ofte nøjes man med en saa lille og smaastilet Udgave, at gamle eller svage Øjne har ondt ved at læse denne Bog. Det er imidlertid ikke alene stor, klar Tryk, men ogsaa en smuk Udstyrelse med Billeder, der ret kan gjøre en Bibel tiltrækkende, særlig som Familie-Bibel. Medens den billedløse Bibel ofte kun alt for sjælden kommer frem fra Boghylden, vil en Billed-Bibel altid have saa stor Tiltrækningskraft, ikke mindst for Ungdommen, at den tit og ofte vil komme frem til Beskuelse. Billederne medfører, at Bibelen i alle sine Bøger snart bliver kjendt og kjær, saa at man fra Ungdommen af i Ordets egentlige Forstand bliver hjemme i sin Bibel.

Dansk Familie-Bibel tør saaledes anbefales til Anskaffelse i ethvert Hus som et saare værdifuldt Middel til Opbyggelse og kristelig Oplysning. Den er trykt paa fint Papir med en overmaade klar og tydelig dansk Skrift, saa at den er let at læse. Den kaldes **Familie-Bibel,** fordi den fortjener Indgang i ethvert Hjem, og man kunde ønske, at ethvert ungt Par, der sætter Bo, maatte kunne erholde en saadan Bog til Bryllupsgave.

For at selv mindre velhavende Familier kan komme til at eje den, udbydes herved Restoplaget til 15 Kroner, en Pris der er ganske overordentlig billig for et pragtfuldt Billedværk som dette, der med Hensyn til **Billedernes Mangfoldighed og Righoldighed** er **ganske enestaaende.**

N. C. Roms Forlagsforretning,

Jærnbanegade 5, Kjøbenhavn V.

Mærk: Enhver Husfader bør holde „Husvennen“ for sin Families og Tjenestetyendets Skyld.

„Husvennen“,

har nu gennem en lang Aarrække hævdet sit Ry som vort Lands bedste Søndagsblad. Det bringer kun god, sund Læsning: Fortællinger og Romaner af vore bedste folkelige Forfattere, kristelige Smaastykker, livlige Skildringer fra fremmede Lande, fra Historien og Kirkelivet, nyttige Oplysninger for Have, Hus og Hjem, samt en Mængde Billeder til Dels af danske Kunstnere.

„Husvennen“ har i den senere Tid haft og vil fremdeles indeholde Bidrag af følgende danske Forfattere:

L. Budde, N. Bøgh, J. Blicher, Bondesen, Carit Etlar, Bertel Elmgaard, Th. Elmquist, Emanuel Henningsen, Alfr. Ipsen, Fr. Jungersen, Jens Kamp, Evald Tang Kristensen, C. Leunbach, Zakarias Nielsen, Henrik Pontoppidan, Rudolf Schmidt, Ludvig Schrøder, Knud Skytte, N. Rasmussen Søkilde, C. A. Thyregod, Kr. Østergaard o. fl.

Med 1ste Oktober 1891 begynder „Husvennen“ en ny Aargang, der i sine første Kvartaler bl. a. vil indholde:

„Kongens Skytte“ en livfuld og spændende Fortælling fra Frederik den Syvendes Ungdom, der bliver forsynet med talrige **Illustrationer** og giver et tiltalende **Billede** af den folkekære **Konge**, samt af **Datidens Bonde-, Soldater- og Krybskytteliv.**

„Et Offer“ samt flere Fortællinger af **Carit Etlar.**

„Mennesket spaar —“, Fortælling af **Knud Skytte.**

„Offe Bjørn“, en højst **fængslende Fortælling** fra **Middelalderen** af **C. A. Thyregod.**

„Husvennen“ koster **kun 1 Krone Kvartalet** og kan bestilles paa alle Postkontorer og Brevsamlingssteder samt i alle Boglader. Bestil Bladet for et Kvartal! Hvor det først vinder Indgang, bliver det snart **Hjemmets kæreste Gæst**, lige velkommen med sine Fortællinger og Billeder for store og smaa.

N. C. Roms Forlagsforretning.

København V.

Haandgerningsbog for Ungdommen.

Af N. C. Rom.

Sjette Oplag med 734 Tegninger.

Denne Bog indeholder fuldstændig Vejledning i:

Træarbejde; **Snedkerarbejde,** Redskaberne og deres Anvendelse, Slibning, Limning, Øvelsesarbejder, Lakering og Polering. Huggehusarbejde, Grenearbejde, **Kurvefletning, Drejning.** Finere Træarbejde: **Løvsavarbejde, indlagt Arbejde, Billedskærerarbejde. Udskæring i Almuestil og i norsk Stil, finere Naturarbejder. Paparbejde, Bogbinding, Fiskeskælsblomster, Ravarbejde, Horn- og Benarbejde, Metalarbejde:** Støbning, Lodning, Filning, Afslibning og Polering, Forsølvning og Fornikling, Staaltraadsarbejde osv. **Børstenbinding** og Penselbinding. Maling med **Olje- og Limfarve** samt **Tapetsering.**

Af Udgiverens Forord anføres følgende:

At Haandgerningsbogen i en kort Aarrække er udkommen i seks store Oplag er et Vidnesbyrd om, at Bogen er funden brugbar og har været ualmindelig velkommen som en god Raadgiver mangfoldige Steder og ofte har været Anledning til mangen en ikke lidet indbringende Virksomhed. Mangen ældre Husflidsdyrker har heri ofte funden en tidligere haardt savnet Vejledning i en og anden Retning, ja selv mangen Haandværker har i denne Bog fundet Vink og Raad, der ikke sjælden har været ham til god Nytte ved hans Gerning.

Af Pressens mangfoldige rosende Anbefalinger af denne Bog anføres **„Morgenbladet“:**

Noget bedre Bevis paa Bogens praktiske Betydning end en saa sjælden Udbredelse i Løbet af 12 Aar kan næppe forlanges. Interessen for Husfliden er i stadig Stigen, og Hr. Rom har Ret til at være stolt af, at han gennem sin hele Virksomhed, og ikke mindst gennem nærværende Bog, har givet sit betydelige Bidrag til denne Sags Fremme. Haandgerningsbogen er for hver ny Udgave blevet forøget og forbedret og tæller bl. A. nu ikke mindre end 734 forklarende Tegninger.

Et af de interessanteste af Bogens nye Afsnit er Kapitlet om Udskæring i Almuestil. Fyldigere i Behandlingen og rigeligere forsynet med Afbildninger, men i Hovedindholdet det samme, er et lille, smukt udstyret Hæfte, som er udkommet under Titlen: **Om Almueudskæring af N. C. Rom.**

Haandgerningsbog for Ungdommen

faas i alle Boglader hæftet for 5 Kr.

Indbundet i Pragtbind 6 Kr.

Om Almueudskæring.

Af N. C. Rom.

Af Pressens mange velvillige Udtalelser om denne lille Bog anføres følgende:

„De fleste kjender Stilen fra Manglestokke og Banketræer og vil erindre dens smukke Anvendelse paa det hvide og sorte Møblement i Husflidsafdelingen paa den nordiske Udstilling, samt fra adskillige svenske og danske Husflidsarbejder. Netop Tegningen til dette Møblements findes i Hr. Roms Bog. Vi anbefaler begge de gavnlige og billige Bøger til Husflidens mange Venner, idet vi haaber, at den Tid er nær, hvor den sunde og smukke Almuestil komplet har fortrængt den skrækkelige Naturstil". („Morgenbl.").

„Denne Bog giver Anvisning til, hvorledes man kan lære sig selv denne forholdsvis lette og dog saa smukke og smagfulde Udskæringsmethode. Den folkelige Udskæring, som senere er kaldet Almuestil, bestaar i en rig Sammensætning af Kredse og lige Linier, indridsede med Passer og Lineal, samt tildels nedskaaret i Træet med Knivspidsen i smaa Fordybninger. Man finder denne Stil anvendt i Manglestokke, Banketræer og andre gamle Redskaber, og Almuestil er derfor hos os med Rette dens Hædersnavn. Vi anbefale derfor trøstig Hr. Roms gavnlige og billige Bog til Husflidens mange Venner omkring i vor Læsekreds".

(„Randers Dagbl. og Folketid.").

Denne lille Bog er udmærket smukt udstyret og koster kun **75 Øre.** Faas gjennem alle Boglader.

For at fremme Udbredelsen af Almuestilen og give enhver Husflidsmand og Haandarbejder paalidelig Vejledning til smagfuldt Arbejde er der, med Bistand af Dansk Husflidsselskab, udgivet:

Arbejdstegninger i fuld Størrelse til

Bohave i Almuestil,

udført under Ledelse af N. C. Rom af Arkitekt

O. Rosendahl-Langballe.

Af dette store Værk er der udkommet to Dele indeholdende samtlige Tegninger til det ovenfor nævnte Møblement, der vandt saa stort Bifald ved Udstillingen i Kjøbenhavn 1888.

I. En Sofa (Løjbænk). En Lænestol. Et Hjørneskab. En Stol. En Pyramide (Tavlet).

II. Et gammeldags Skab. Et Bord. Et Spejl. En Vugge.

Hvert af de store Hæfter koster 5 Kr., og indeholder 8 store Planer med alle Enkeltheder udført i fuld Størrelse. Enhver Snedker vil her have Lejlighed til for den billige Pris af 10 Kr. at komme i Besiddelse af de med fuldendt Smag udførte Arbejdstegninger til et prægtigt Møblement, der vil have Udsigt til stor Afsætning hvor en dygtig Haandværker efter Tegningerne udfører Snedkerarbejdet holdbart og korrekt, og Husflidsfolk i Vintertiden kan bistaa med det fine Udskæringsarbejde der sætter Kronen paa Værket.

Skomagerbogen.

Man kan naturligvis ikke lære Skomagerhaandværket af en Bog, men man kan af ovennævnte Bog lære at flikke og reparere Skotøj, smukt og godt, om man bor langt fra Skomageren og har ondt ved at faa Arbejdet gjort. Bogen indeholder for Resten ogsaa fuldstændig Vejledning til at kunne forfærdige sine egne Støvler selv, om man har Tid og Lyst til at gjøre Forsøg i denne Retning. Det er derfor en overmaade nyttig og fornøjelig Bog — for det er virkelig Fornøjelse at kunne pløkke Flikker paa sine egne Skosaaler, naar man har slidt dem af eller gaaet dem skæve.

Bogen har 88 vejledende Træsnit og koster kun 1 Kr. i enhver Boghandel.

Om Tilskæring af Fodtøj

efter det Knøfelske System

ved Th. Petersen, Skomager.

17 Tavler i Stentryk med 23 Tegninger til fuldstændig Tilskæring af alle Slags Sko og Støvler, med tilhørende Forklaring over Maaltagning og Beregning af Tilpasning. Faas gjennem enhver Boglade for 5 Kr.

Vejledning til Piledyrkning og Kurvefletning

med 20 Afbildninger.

Pris 35 Øre.

Efter Haanden som Interessen for Husflid bliver mere almindelig udbredt, bliver Mangelen paa gode Kurvepil mere og mere følelig her i Landet. Mangt et Hegn og mangen en Jordplet, som Skrænter, gl. Mergelgrave osv., der ikke egner sig til andet, vilde med Fordel kunne tilplantes med ægte Kurvepil, som der vil kunne trives udmærket og blive ikke lidet indbringende. Enhver vil i ovennævnte lille Bog finde en god Vejledning saavel til Piledyrkning som til Vidjernes Behandling til eget Brug eller til Salg.

Vejledning til Udstopning

og Opstilling af Fugle samt mindre Pattedyr
af Alfred Pirtzel.

Om denne Bog siger „Morgenbladet“:

„N. C. Roms Forlagsforretning, fra hvilken denne Bog er udkommet, har Æren af efterhaanden at have udsendt en Række Smaaskrifter med praktiske Vejledninger i forskellige Retninger, alt mere eller mindre henhørende under Begrebet Husflid, i ethvert Tilfælde under: Beskæftigelse i Hjemmet.“ For de mange, som holder af Fugle og gjærne vil bevare dem efter deres Død, for unge Naturhistorikere, Sportsmænd, Jægere og Dilettanter indeholder nærværende Bog utallige Oplysninger og gode Raad. Den fortæller om Fuglenes Bygning, om Udstopningsmaterialet, om Skindets Flaaning og Fjerenes Behandling, om det kunstige Legeme, der skal erstatte det rigtige, om Opstillingen og Udformningen paa den smagfuldeste og naturligste Maade. Forfatteren har i denne Bog nedlagt sin rige Erfaring, og med udmærket Sagkundskab givet en Vejledning, hvorefter enhver vil kunne opnaa at udføre smukke Udstopningsarbejder, naar den fornødne Omhu og Flid anvendes. En af vore fortrinligste Fugleudstoppere og største Privatsamlere, Apotheker J. Baagoe i Næstved har bl. a. staaet Forfatteren bi med Raad og Daad. Bogen er forsynet med en Snes oplysende Tegninger og koster 1 Krone 50 Øre.

Den lille Paparbejder.

(Særtryk af „Haandgjerningsbogen“).

Indeholder fuldstændig Anvisning til Udførelsen af en Mængde nyttige og smukke **Pap- og Papirgjenstande,** samt udførlig Vejledning i **Bogindbinding.**

Med 124 Afbildninger. Pris indbunden 1 Kr. 50 Øre.

Vejledning i Stænktegning.

Enhver vil ved Hjælp af denne lille Bog kunne udføre en Mængde overordentlig **smukke og originale Naturtegninger** til Udsmykning af mangfoldige Brugsgjenstande. Fremgangsmaaden er saa nem og dog saa virkningsfuld, at enhver kan frembringe overraskende smukke Resultater med den. Vejledningen er oplyst af **76 elegante Afbildninger. Pris 1 Krone.**

Disse Bøger anbefales som fortræffelige Vejledninger til smuk og behagelig underholdende Sysselsættelse i Hjemmet baade for unge og gamle. Mangen en kjedelig Aftentime vil, ved Hjælp deraf, kunne finde en lige saa nyttig som fornøjelig Anvendelse.

Enhver Landboer bør kjøbe Bogen

Hver Mands Brev- og Formularbog.

Denne Bog tør siges at „afhjælpe et længe følt Savn“ i det den fremtræder i en Skikkelse, der gjør den ganske anderledes brugbar i **Menigmands Haand** end alle tidligere udkomne Bøger af denne Art, og søger sit væsentlige **Fortrin i en jævn, sund og folkelig Stil.** Bogen, der indledes med nogle almindelige **Regler for Brevskrivning og Tegnsætning** og indeholder en Række **Familiebreve af alle Arter, Kjærlighedsbreve og Svar, forskjellige Henvendelser og Anmodninger, Anbefalinger, Bekjendtgjørelser og Annoncer i Aviserne, Regninger og Kvitteringer, Klager og andre Skrivelser til Sogneraad, Amtsraad, Præster osv., Vejledning til Affattelsen af de almindeligst forekommende juridiske Dokumenter,** slutter med en **alfabetisk ordnet Fortegnelse over de Titler, som Rangspersoner og højere staaende betitlede Personer kan gjøre Krav paa.** For Bondestanden vil Bogen være af særlig Betydning ved sit **rige Udvalg** af allehaande Skrivelser til kommunale Myndigheder, angaaende Skatte- og Vejvæsen, Vandløbs- og Hegnsspørgsmaal, Tyendesager, Snekastningsarbejde osv. I denne Retning tør man dristig udtale, at ingen tidligere udkommen Brevbog har afgivet en saa paalidelig og omfattende Vejledning, som den, der findes i nærværende Bog. Pris 1 Kr. 50 Ø.

Hver Mands Ret.

Uundværlig Haandbog for den danske Bondestand,

indeholdende

Uddrag af alle de Love, der har særlig Interesse for Landboere,

samlet af Sagfører G. Nyegaard.

Der foreligger i vor Literatur flere Lovsamlinger, men saa vidt vi ved, er ovennævnte Samling den første, **der udelukkende er beregnet for Landboerne,** og der er derved givet den mindre Ejendomsbesidder en praktisk Vejleder i Hænde, ved Hjælp af hvilken han i paakommende Tilfælde kan komme til Kundskab om Begrænsningen af sine **Rettigheder** og **Pligter,** en Kundskab, der i mangt et Tilfælde vil værne ham for Overgreb baade fra hans egen og andres Side, ligesom den ogsaa vil kunne spare ham en tidsspildende Gang til Sagføreren i saadanne Tilfælde, hvor Lovene selv vil kunne give fornøden Oplysning. Bogen, der udmærker sig ved tydeligt og smukt Tryk og faas i indbunden Tilstand til en Pris af 1 Kr. 50 Øre, anbefales derfor til Landboernes Opmærksomhed, i det den i mangfoldige Tilfælde vil kunne være dem til særdeles Nytte. Alle nye Love af Vigtighed ere medtagne i sidste Oplag.

„Hver Mands Ret“ faas gjennem alle Boglader smukt indbundet for **den overordentlige billige Pris 1 Kr. 50 Øre.**

Den erfarne Husmoder,

Vejledning i den fine og grove Landhusholdning med særligt Hensyn til Folkehusholdningen,

af en mangeaarig Husbestyrerinde.

Formanden for **Viborg Amts landøkonomiske Forening** har medgivet Bogen følgende Anbefaling.

»Paa Foranledning af Forfatterinden, hvis store praktiske Dygtighed i Husholdningsfaget var mig bekendt, har jeg anmodet et Par dygtige Husmødre om at give en Bedømmelse om denne Bogs Brugbarhed, og have de bægge afgivet den Erklæring, at de ikke tidligere nogensteds have fundet saa gode, fornuftige Regler samlede, hvorefter en økonomisk og ordentlig Landhusholdning kan føres. Heri adskiller den nærværende Landhusholdningsbog sig fra de almindelige Kogebøger, der indeholde Regler for Madlavning, saa at de formener, at den vil udfylde et Savn, og blive til stor Nytte for alle Husmødre paa Landet, der skal styre en større Husholdning«.

Bogen udgør 232 Sider og faas **stærkt indbunden i smukt Bind** gennem hver Boghandel for 2 Kroner.

Praktisk Vejledning til Fjerkræavl

eller

Vink for Fjerkrævenner.

Af J. Pedersen-Bjergaard.

Forfatteren farer ikke med løs Tale men er kendt som en udmærket Sagkyndig paa Fjerkræavlens Omraade og hans foreliggende Skrift bærer helt igennem Vidne om grundig Erfaring og Indsigt forenet med stor Kærlighed til Sagen, saa at **enhver** Fjerkræholder, ikke alene store, men ogsaa, og maaske særlig, Smaafolk vil have **megen Fornøjelse** og kunne faa **megen Nytte** gennem betydelig forøget Indtægt af Hønseholdet, ved at købe denne lille billige Bog, som derfor paa det bedste anbefales til alle dem, der have Gavn og Glæde af at se deres Fjerkræ trives om dem, og som har lært at indse Rigtigheden af den gamle Sætning: **Dyrenes Røgt viser Menneskets Kløgt.** Og det er det fornøjelige, at her falder Kløgt og Fordel sammen med sand og ægte Dyrevenlighed.

Praktisk Vejledning til Fjerkræavl faas gennem alle Boglader for 1 Kr. 25 Øre.

Vink for Smaakaarsfolk,

af J. Pedersen-Bjergaard.

Denne ypperligt og overbevisende skrevne lille Bog maa man ønske den **videst mulige Udbredelse** blandt alle Smaakaarsfolk. Paa en indtrængende og tiltalende Maade søger den at vække Sansen for de mange Smaaerhverv, der kan bringe »Smaamanden« Fortjeneste og Hygge i det kære Hjem. Pris 25 Øre.

Havedyrkning.

Det gaar mere og mere op for alle, hvilken uhyre Betydning en vel anlagt og vel holdt Frugthave har for enhver Landboer. Et heldigt Udfald er afhængigt af at alt er forberedt i Tide efter en god, kyndig udtænkt Plan og Vejledning. En saadan vil enhver mindre Landbruger finde i en fortræffelig lille Bog af den bekendte dygtige Havemand, Gaardejer Niels Rasmussen Søkilde. En Bondemands mangeaarige Erfaring er nedlagt her baade til Grundens Behandling, Plantning og Valg af Frugtsorter. Bogen hedder: **Om Frugthavens Anlæg og Pleje tilligemed en Vejledning i Valget af Frugtsorter.** Andet Oplag, med 14 Tegninger, faas i alle Boglader for 50 Øre.

Vejledning til Anvendelse af Frugt.

Af N. Rasmussen Søkilde.

„Naar man hører, at der aarlig gaar 8 Mill. Kr. ud af Landet til Vin og tørret Frugt, vil man snart indrømme, at der er god Brug for en praktisk lille Bog om **„Anvendelse af Frugt til Brug i Husholdningen samt til Brygning af Most og Frugtvine“**, saaledes som den gode Vejledning af N. Rasmussen Søkilde, der er udkommen paa N. C. Roms Forlag. Paa en overordentlig jævn og letfattelig Maade gives der her Vejledning i Tørring og Konservering af Frugt samt i Tilvirkning af Frugtvin og Most, Bærvin og Likører, altsammen Ting, der kun udfordrer faa og lidet kostbare Apparater. For enhver, som i det hele beskæftiger sig med Frugtavl, vil det hurtigt svare Regning at anskaffe sig denne Bog og omhyggeligt studere dens Indhold.“ Loll. Falst. Folkeblad.

Denne lille Bog, der allerede er udkommet i **andet Oplag**, koster kun 50 Øre, og enhver Haveejer, saavel som enhver, der kan købe billigt i den gode Frugttid, vil kunne tjene Bogens Pris mange Gange ved at følge dens fyldige og klare Vejledninger.

En kort Anvisning til Bærfrugtens Dyrkning og Pleje

samt til Vejledning til Anvendelse af Frugterne.

Denne lille Bog af **Franz Göschke**, Overgartner ved det kgl. pomologiske Institut i Proskau, vil hjælpe enhver Haveejer til at faa langt mere Nytte og Fornøjelse af sin Bærfrugtavl, end sædvanlig sker. Den koster kun 40 Øre.

„Husvennen"
bør holdes overalt i
ethvert oplyst Hjem
paa Landet.

Underholdende

Læsning

for
enhver Familie,
udgives gennem

N. C. Roms Forlagsforretning.

København. V.

„Folkets Almanak"
er Landets
bedste og smukkeste
Billedalmanak.

Stor Prisnedsættelse.

Almanakkens Læsere gøres opmærksomme paa, at de ville kunne forsyne deres Boghylde med en stor Del fortrinlig underholdende Læsning for **ualmindelig billig Pris** ved den af Forlagsforretningen, i Købernes Interesse, foretagne meget store Prisnedsættelse paa en Mængde udmærkede Bøger og Skrifter. Vi fremhæve mange Bind af **Husvennen** og **Familievennen**, Fortællinger af **Thyregod, Knud Skytte, Carit Etlar, Emanuel Henningsen, Ingvor Bondesen, Bendix, Hansen, Folkvar Krag, Walter Schott, Marryat, Victor Rydberg, Charles Dickens** o. a. udmærkede Forfattere.

Enhver af Almanakkens Købere kan fra nærmeste Boghandel faa udleveret frit en udførlig Fortegnelse over disse Bøger med vedføjede nedsatte Priser.

N. C. Roms „Haandgerningsbog"
bringer Hygge og sparer
Penge i ethvert Hjem.

Smukt udstyrede, omhyggeligt udarbejdede og særdeles prisbillige

Undervisningsbøger

for
Skolen og Hjemmet,
udgives af

N. C. Roms Forlagsforretning.

Aaret rundt.
Udvalgte Fortællinger fra
Folkets Almanak
med ca. 100 Billeder.
Pris 1 Kr.

Udkommet er:

Syvogtyvende og otteogtyvende Oplag

af

Geografi og Fædrelandshistorie

for Borger- og Almueskolen.

Udgivne af **N. C. Rom.**

Autoriserede af Kultusministeriet ved Rundskrivelse til samtlige Skoledirektioner.

Med henholdsvis 65 og 20 Illustrationer.

Smukt udstyrede, i gode stærke Skolebind à 50 Øre.

Disse to Skolebøger, der i de faa Aar, siden de første Gang udkom, have vundet en saa overordentlig stor Udbredelse, at de allerede nu tilsammen have maattet trykkes i over **265,000 Eksemplarer** og antages at være **indførte i 1400—1500 Skoler,** ere overalt varmt anbefalede i Pressen (**Ugeskrift for Skolen, Skoletidende, Højskolebladet, Morgenbladet, Dagens Nyheder, Dagbladet, Fædrelandet, Berlingske Tidende, Illustreret Tidende, Nær og Fjern, Lolland Falsters Stiftstidende, Fyens Stiftstidende, Jyllandsposten** o. m. a.) og ere af **Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet** ved en Rundskrivelse til samtlige Skoledirektioner blevne **autoriserede til Brug i Folkeskolen.** Bøgerne foreligge **særdeles smukt udstyrede** med Hensyn til Tryk, Papir og Indbinding.

N. C. Roms Forlagsforretning.
København V.

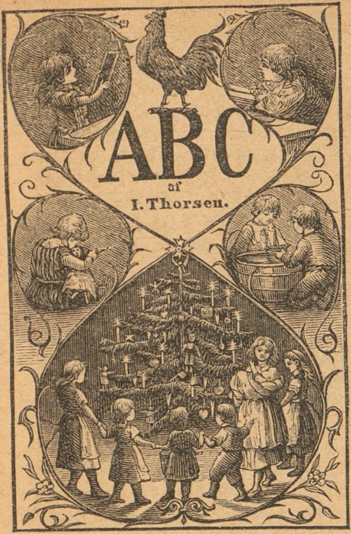

A B C

af I. Thorsen.

Udgave A: 35 Øre.

Denne udmærket smukke ABC bedes alle Forældre mærke sig og købe. Den er særdeles smukt udstyret med Tryk og Billeder. Begyndelsen er med **skrevne** Bogstaver, og derefter komme **latinske,** medens Bogen slutter med **danske** (Fraktur) Bogstaver.

A B C

af J. Thorsen.

Udgave B: 25 Øre.

Indeholder et Udvalg af ovennævnte Udgave **A** uden skrevne Bogstaver. Den første Del er med **danske** (Fraktur) Bogstaver, og den sidste med **latinske.** Bægge disse fortrinlige ABC-Bøger faas hos alle Boghandlere. Læg Mærke til vedtegnede Omslag, der viser Bøgernes forskellige Udseende.

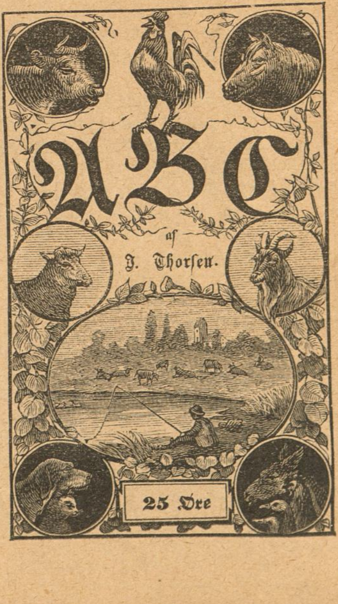

Enhver Lærer vil være glad ved, at Forældre købe en af disse ABC'er til Børnene.

D'hrr. Sogneraadsmedlemmer anbefales særlig:

Læsebog for Børneskolen,

udgiven af *N. C. Rom.*

Denne udmærket anbefalede Skolebog udgør **tre Dele**, der alle ere udkomne med den ny Retskrivning i meget smuk Udstyrelse.

I. Del (opr. samlet af M. Abrahamsen og Emanuel Henningsen). **Niende Oplag** (208 Sider) **anbefalet til Skolebrug af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.** Pris indb. i stærkt Skolebind 1 Kr. 35 Øre.

II. Del. Fjerde Oplag (288 Sider) **anbefalet til Skolebrug af Ministeriet.** Indb. i stærkt Skolebind 1 Kr. 75 Øre.

III. Del. Tredje Oplag (400 Sider) indb. i stærkt Skolebind 2 Kr. 50 Øre.

Disse tre Dele udgør et fuldstændig Sæt Læsebøger for Skolen og Hjemmet **med ypperlig udvalgt Læsning for Børn,** oplyst med en **Mængde smukke Billeder.**

Af Pressens anbefalende Udtalelser anføres følgende:

I Nationaltidendes „Undervisningstidende" findes følgende Anmeldelse af II. og III. Del:

Navnet Rom har saa god en Klang blandt Landets Lærere, at det var at vente, at en af ham udgiven dansk Læsebog maatte finde den venligste Modtagelse Landet over. Det har da ogsaa vist sig at være Tilfældet.

Med Hensyn til Stoffet har Forfatteren, som jo selv har været Lærer paa Landet, kendt hvad og hvor meget der burde medtages. — Han har her faaet værdifuld Hjælp af den Kres af anerkendte Lærere, hvis Navne har været knyttede til mange af Roms bedste Foretagender.

. . . Tilfredsstiller Indholdet de to Betingelser: at passe for Barnets Alderstrin og at være fortalt paa en Maade, saa Barnet „er med", ja saa ere de væsentligste Fordringer til en dansk Læsebog opfyldte. Dette har da Rom tilfulde naaet i sine Bøger, hvor Indholdet betydeligt hæver sig over „dagligt Vande"; og saa ledsages det af oftest fortrinlige Billeder — det skal nok bidrage til at gøre Bogen til en kær Ven for Barnet.

Men Forf. har søgt at naa endnu mere . . . Han har i sine Bøger søgt at komme bort fra mange af de tyske Ord og Vendinger, vort Sprog er saa sørgeligt rigt paa. Naar dette sker med det Maadehold og den praktiske Sans, som præger nærværende Forfatters Forsøg, da er det godt og gavnligt, og alt i alt ere Hr. Roms Bøger saa fortrinlige i Form og Indhold, at bedre ikke findes, og faa, som komme paa Siden af dem."

Skolebladet: „Med Hensyn til Omhu for Modersmaalets Renhed taaler ingen af de for Haanden værende Læsebøger paa langt nær en Sammenligning med Roms."

I Danmarks Lærerforenings Medlemsblad anmeldes tredje Del saaledes:

„Fra Udgiverens Haand have vi tidligere faaet en Læsebog for Mellemklassen, der sluttede sig til M. Abrahamsen og E. Henningsens Læsebog for yngste Klasse. Den foreliggende Bog er Afslutningen af dette Læsebogs-Foretagende. Og denne Afslutning er god. Det kunde synes mærkeligt, at paa disse, som paa flere af N. C. Roms udgivne Skolebøger, Forlæggeren tillige staar som Udgiver; men dette forklares jo, som vel alle Lærere bekendt, derved, at N. C. Rom selv i en lang Aarrække har været Folkeskolelærer og saa godt som nogen kender Folkeskolens Tarv. Naar han under sin senere omfattende Forlagsvirksomhed har forstaaet at samle om sig en Stab af dygtige og trofaste Medarbejdere, saa er det uden for al Tvivl, at han selv er den, der lægger Planerne til og har den egentlige Ledelse af den Virksomhed, hvoraf saa mange Arbejder for Skolen fremgaa. Og hvad enten derfor disse alene eller kun for en Del skyldes hans umiddelbare Arbejde, saa bære de dog med rette hans Navn. Denne Læsebog synes os som sagt at være et heldigt udført Foretagende. Den bestaar af 3 omtrent lige store Afsnit: Blandede Fortællinger, Fortællinger af Fædrelandets og Nordens Historie samt Naturbilleder fra Fædrelandet og Norden. Navnlig det sidste Afsnit, der indeholder en Række af Afbildninger ledsagede Beskrivelser af de smukkeste og mærkeligste Egne i vort Fædreland, er overordentlig vellykket. Disse Naturbilleder ere samlede baade med Smag og Skønsomhed fra mange gode Kilder. Ogsaa den historiske Del er vel valgt. Men saavel i den som i de blandede Fortællinger er det vanskeligt at samle et Udvalg, hvoraf det bedste ikke tidligere har været benyttet af andre Samlere. Vi have desuagtet fundet mange Stykker, som vi ikke mindes at have set tidligere benyttet paa denne Maade. Der er gennem alle Afdelinger tilstrækkelig Afveksling af bunden med ubunden Stil, af gotisk med latinsk Skrift. Paa Sproget er der anvendt en rosværdig Omhu, og de mange Billeder, der findes i Teksten, ere mere end almindelig godt udførte."

En Lærer skriver i Helsingør Dagblad om anden Del:

„En fornøjelig Bog, som vi kunne ønske størst mulig Udbredelse. Der findes ikke et eneste kedeligt Stykke i den — vi tale af Erfaring, idet vort Anmeldereksemplar er bleven benyttet til Oplæsning af Lærer og Elever i en Købstadskole, og sjælden har nogen Bog i den Grad formaaet at fængsle bægge Parter. Ingen Børnelærer bør undlade at gøre sig bekendt med denne fortræffelige Læsebog, der sikkert snart vil hævde sig en fortjent Plads i Børneskolen i By og paa Land."

Naar vi omtale disse Læsebøger udførligere i Almanakken, da er det nærmest for at gøre alle Forældre opmærksomme paa, at billigere og fornøjeligere Billedbøger end disse, kunne de ikke give deres Børn. Køb disse Bøger til dem. De ville vække Glæde og Læselyst i Hjemmet. Som Prøve paa Tekst og Billeder aftrykkes i nærværende Almanak den lille Fortælling „Thorvaldsen og Skrædderen".

Planet jr. Redskaberne.

For Sæsonen 1892

tilbydes adskillige nye Redskaber foruden Forbedringer af de gamle. Haveredskaberne ere blevne meget forbedrede og ere istand til at udføre alle de forskellige Arbejder, de ere bestemte for, til størst mulig Fuldkommenhed. Ved Fabrikationen er der ikke alene lagt Vægt paa Styrke, Holdbarhed og tiltalende Udstyrelse, men specielt paa, at Redskaberne ere lette at indstille og fuldt ud egnede til at udføre fortrinligt Arbejde i Marken. Det er disse Egenskaber, som har gjort PLANET jr. til det mest efterspurgte og yndede af den nyere Tids Redskaber.

Redskaberne leveres franko ved enhver Jærnbane- eller Dampskibsstation.

Havefrø-Saamaskine, 36 Kr. Denne Maskine er den bedste eksisterende Haandsaamaskine for alle mulige Frøsorter, der skal radsaas.

Kombineret Saamaskine, der tillige kan anvendes som Hjulkakke, Kultivator og Plov. Pris 45 Kr.

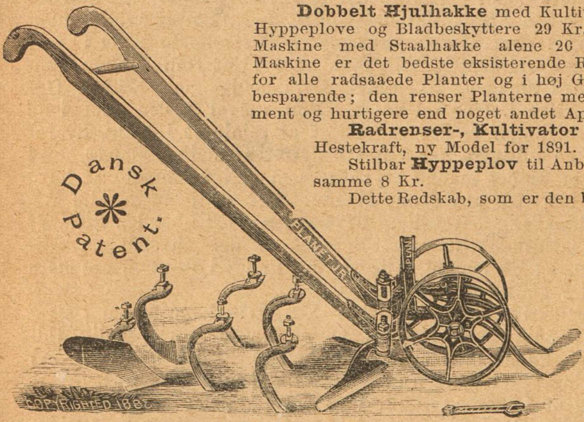

Dobbelt Hjulhakke med Kultivatortænder, Hyppeplove og Bladbeskyttere 29 Kr. — Samme Maskine med Staalhakke alene 26 Kr. Denne Maskine er det bedste eksisterende Renseapparat for alle radsaaede Planter og i høj Grad arbejdsbesparende; den renser Planterne mere fuldkomment og hurtigere end noget andet Apparat.

Radrenser-, Kultivator af Staal, til Hestekraft, ny Model for 1891. Pris 45 Kr.

Stilbar **Hyppeplov** til Anbringelse paa samme 8 Kr.

Dette Redskab, som er den bedste, stærkeste og letteste Radrenser, der findes, burde ikke savnes paa nogen Landejendom. Model 1891 er forsynet med ny sindrige Stilleapparater. Maskinen kan let og hurtigt indstilles til forskellige Markarbejder.

„Planet jr. Redskaber“ yde ved Behandling, Tilsaaning og Rensning af Jorden saa fortrinligt Arbejde, at de vanskelig kunne sættes højt nok, og skønt de nærværende trange Tider for Landbruget ikke opmuntrer til kontante Udlæg, opfordrer de paa den anden Side til at faa det mest mulige ud af Jorden, og hertil ville de her omtalte Redskaber yde en uvurderlig Hjælp.

C. Th. Rom & Co.,

Axelhus. København V.

Eneforhandlere for Danmark, Norge og Sverig.

Kristelig Almanak for 1892,

redigeret af Pastor **Birkedal-Barfod.**

Denne yndede Almanak udgaar nu paa tolvte Aar og bringer ligesom hidtil, foruden Aarets Kalender med Markedsfortegnelser, Lovsang (med Billede) Digt, Smaastykker til hver Dag i Maaneden med tilhørende Skriftsted og Salmevers, Søndagen (med Billede), Digt, Kirkeaarets Festdage, Landsbyen, Digt, Lidt om Brændevinen (med Billede), Vuggevise (med Billede), Apostelen Thomas (med Billede), Den gode Hyrde (med Billede), »Ørkenens Kirker« og Paul Rabaut, Ecce homo! (med Billede), Digt.

„Kristelig Almanak" anbefales alle som en **sund, fortrinlig Andagtsbog for Hjemmet** og faas gennem enhver Boglade for 50 Øre.

De tidligere Aargange sælges til nedsat Pris à 25 Øre.

„Den nye Almanak"

tilegnet den danske **Kvinde.**

Under dette Navn er udkommet en ny Billedkalender for 1892, redigeret af den yndede folkelige Forfatter **Anton Nielsen.**

„Den nye Almanak" har et meget righoldigt Indhold med en Mængde smukke Billeder.

Indholdsfortegnelsen til „Den nye Almanak" findes paa omstaaende Side i nærværende Almanak.

Det er almindelig Skik, at Naboer og Venner køber hver sin Almanak og saa bytter. Som ifjor, tilraade vi i Aar enhver Køber af »Folkets Almanak«: Sørg for at den anden Almanak der købes, bliver Anton Nielsens nye Almanak!

„Den nye Almanak" udkommer i tre Størrelser til 50 Øre, 75 Øre og 1 Krone og faas i enhver Boghandel. Skulde den enkelte Steder ikke kunne faas saa send Pengene med Postanvisning lige ind til N. C. Roms Forlagsforretning, København V., saa skal Almanakken straks blive sendt efter opgiven Adresse. Glem ikke at forlange:

„Den nye Almanak", tilegnet den danske Kvinde,
af **Anton Nielsen.**

N. C. Roms Forlagsforretning.
Jærnbanegade 5, København V.

Indholdsfortegnelse
til
„Den nye Almanak“ for 1892.
Redigeret af **Anton Nielsen.**

Aarets Kalender. Markedsfortegnelser.
Svineavl og Svinefedning, af *Peter Aug. Mørkeberg.*
Store Navne. Digt af *Nicolai Bøgh* til Portrætter af **Johanne Louise Heiberg, N. Gade, Theophilus Hansen** og **Johannes Fjord.**
Vi maa se at komme med, Fortælling af *Anton Nielsen,* med Tegninger af *Knud Gamborg.*
Oppe og nede, Billede med Tekst.
Helene fortæller, Fortælling af Fru *Adeler Bagger,* med Tegning.
Til Søen, Digt af *Anton Nielsen,* med Tegning.
Levende Blomster, Billede med Tekst.
En lille Dreng, Fortælling af *Robert Schack,* med Billede.
For Hus og Hjem.

Unge Folk, Fortælling af *Hans P. Lunde.*
Læsetiden, Billede med Tekst.
General C. T. Christensen i sit Hjem, af *Anton Nielsen,* med Tegninger.
Fra Skolen. Tegning med Tekst.
Et godt Parti, Fortælling af *Alfred Løhr.*
Nymalket Kærnemælk. Turistbillede.
Soen, Vroen, Vrimpeltoen. Æventyr fra Bogø, ved *Jens Kamp,* med Tegning af *O. Hermansen.*
Ude og hjemme, Digt af *Peder R. Møller,* med Tegning.

Til Maalet, Fortælling af *Anton Andersen,* med Tegninger.
Se paa de Smaa! Tegninger med Tekst.
Fingerpeg for Smaakaarsfolk, af *J. Pedersen-Bjergaard.*
Et fromt Forsæt, Tegning med Tekst.
Hos Redaktøren, Tegning med Tekst.
Den tro Hans, Folkeæventyr ved *Jens Kamp.*
Kammerherren er død — Afholdsmanden leve! Fortælling af *G. Aarslev.*
Ved Solbjærgslag, Tegning med Tekst.

„Den nye Almanak“ for 1892
foreligger med ovenstaaende Indhold i 3 Størrelser til en Pris af 50 Øre, 75 Øre og 1 Krone.

Indholdsfortegnelse
til
Folkets Almanak for 1892.

Aarets Kalender. Markedsfortegnelser.
Svineavl og Svinefedning, af *Peter Aug. Mørkeberg.*
Store Navne. Digt af *Nicolai Bøgh* til Portrætter af **Johanne Louise Heiberg, N. Gade, Theophilus Hansen** og **Johannes Fjord.**
Nordboernes Opdagelse af Amerika, Sagabrudstykker af *S. Tvermose Thyregod,* med Tegninger af *L. M. Moe.*
For fire hundrede Aar siden, af *C. A. Thyregod.*
Kampen for Tilværelsen. Tegning.
Mikkel Rævs Frokost, Dyrefabel fra Hvetbo Herred, ved *E. T. Kristensen.*
Kærlighed eller Penge, Fortælling af *Anton Nielsen,* med Tegninger.
Jule-Solskin, Fortælling af *Hans P. Lunde,* med Tegninger af *Alfred Schmidt.*
En Hundedag. Tegning af *Tom Pedersen,* med Tekst af *Z. N.*
Hævnen er sød. Tegning.
Nissen og Julegrøden, Tegning af *Niels Wivel.*
Besøg hos Kunstmaleren, Tegning af *G. Achen.*

Historien om den amerikanske Bjørn, Fortælling af *Jens Skytte,* med Tegninger af *Alfred Schmidt.*
I næste Øjeblik! Tegning.
Saadanne Mænd, saadanne Koner, ved *Jens Kamp,* med Tegning af *O. Hermansen.*
En Moder og en Søn, Fortælling af *M. Henckel,* med Tegninger af *R. Christiansen.*
„Tre og Tyve“, Digt af *J. Blicher,* med Tegning.

En Landsbykomedie, Fortælling af *Edv. Egeberg,* med Tegninger af *R. Christiansen.*
Skønborg Slot, Æventyr fra Jylland, ved *E. T. Kristensen.*
Retfærdig Indignation. Tegning.
Den gule Rose, Fortælling af *Henrik Pontoppidan,* med Tegninger af *Knud Gamborg.*
Skovtur. Tegning, med Tekst af *Z. N.*

Røverpigen fra Jælling Hede, Fortælling af *C. A. Thyregod.* Med Tegninger.
Ad Skovvejen, Digt af *B. Elmgaard,* med Tegning.
En Stemning, Skitse af *J. Blicher.*
Russiske Kæmpesletter, ved *Ingvor Bondesen,* med Tegninger.
Kun en Minut, af *Torvald Køhl.*
Skindbukserne, Folkesagn ved *Jens Kamp.*
Nissens Juletanker, Digt af *Bertel Elmgaard.*
Bertel Thorvaldsen og Skrædderen, med Tegning af *Carl Thomsen.*

Vejrforudsigelser for 1892.

Mennesket spaar, Gud raa'r.

Januar: 1—4 Regnbyger, 5—14 Stærkt Snefald, 15—19 Frost, 20—24 Frost med Snevejr, 25—27 Tø og Regnvejr, 28—31 Mildt.

Februar: 1—4 Sne og Regn, 5—20 Frost og Bygevejr, 21—28 Frost og stærk Kulde.

Marts: 1—2 Frost, 3—10 Ustadigt, 11—14 Blæst og Regn, 15—22 Klart Vejr med Nattefrost, 23—26 Blæst og Regn, 27—31 Smukt Vejr.

April: 1—7 Smukt Vejr, 8—12 Blæst med Hagelbyger, 13—15 Klar Frost, 16—21 Bygevejr, 22—30 Smukt Vejr.

Maj: 1—5 Smukt Vejr, 6—10 Varme, 11—15 Tordenvejr, 16—20 Blæst og Kulde, 21—25 Blæst med Regnbyger, 26—31 Varme.

Juni: 1—2 Tordenluft, 3—12 Ustadigt, 13—18 Meget varmt, 19—24 Køligt, 25—30 Tordenbyger.

Juli: 1—4 Regnvejr, 5—8 Varme, 9—14 Ustadigt 15—22 Stadigt smukt Vejr, 23—28 Kølig Luft, 29—31 Uroligt Vejr.

August: 1—8 Stadigt smukt Vejr, 9—11 Regn, 12—20 Stærk Varme, 21—24 Tordenbyger, 25—27 Blæst, 28—31 Varme.

Septbr.: 1—5 Varme, 6—10 Køligt og klart, 11—15 Blæst, 16—24 Ustadigt, 25—27 Smukt Vejr, 28—30 Ustadigt.

Oktbr.: 1—2 Klart og køligt, 3—8 Regnbyger, 9—13 Smukt Vejr, 14—20 Klart Vejr med Nattefrost, 21—26 Blæst og Regn, 27—31 Ustadigt.

Novbr.: 1—5 Blæst og Bygevejr, 6—10 Stille Vejr med Taage, 11—15 Smukt Vejr, 16—22 Frost og nogen Sne, 23—30 Regnbyger.

Decbr.: 1—10 Snevejr, 11—16 Klar Frost, 17—21 Regnvejr, 22—25 Regn og Sne, 26—31 Frostvejr.

Ældre Aargange
af
„Folkets Almanak", „Den nye Almanak"
og **Kristelig Almanak**
faas for **halv Pris** ved Henvendelse til Ekspeditionen i

N. C. Roms Forlagsforretning,
København, Jærnbanegade 5.

1. tryk af „Den gule Rose"
Fortælling af Henrik Pontoppidan

Maj 2012
Vangsgaard